

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI
14. DÖNEM ÇALIŞMA RAPORU

2018-2019-2020

cmo@cmo.org.tr

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI

Hatay 2 Sokak No: 24/17 Kızılay/ANKARA

Tel: 0312 419 80 71 Faks: 0312 419 80 74

www.cmo.org.tr

E-Posta: cmo@cmo.org.tr

Tasarım & Baskı

OnAda Tanıtım Basım Promosyon Organizasyon San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kavaklıdere M. Büklüm C. N:2/25 Çankaya/ANKARA

www.onada.com.tr - onadatanitim@gmail.com

Çalışma Raporu Hazırlanmasında Katkıda Bulunanlar

GÜL DENİZ DUYAR	Üyelik Birimi
TÜLAY KOÇ	İdari Müdür
SENEM KAMIŞ	Muhasebe
DERYA TAÇYILDIZ	Muhasebe
ADEM YILDIZ	Üye işlemleri-Evrak Kayıt
CEM YENİLMEZ	Belgelendirme
IŞIL ARSLAN ÇELEBİ	Eğitimler-Belgelendirme

İçindekiler

14. DÖNEM SAYILARLA ÇMO	1
14. DÖNEM ZİYARETLERİMİZ VE ZİYARETÇİLERİMİZ	11
ODAMIZI ULUSLARARASI ALANA TAŞIDIK	19
14. DÖNEM YAYIM, RAPOR, PANEL VE TEKNİK ÇALIŞTAYLARIMIZ..	21
14. DÖNEM KURUM İÇİ EĞİTİMLERİMİZ	25
14. DÖNEMDE COVİD-19 SALGINI VE ODA ÇALIŞMALARI.....	27
14. DÖNEM KURUM VE KURULUŞ TOPLANTILARIMIZ	33
14. DÖNEM ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ZİYARETLERİMİZ	43
14. DÖNEM ÜYE TOPLANTILARIMIZ.....	47
14. DÖNEM BASIN AÇIKLAMALARIMIZ.....	53
14. DÖNEMDE BASINDA ODAMIZ.....	93
13. ULUSAL & 1. ULUSLARARASI ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ KONGREMİZ.....	119
14. DÖNEM ÖĞRENCİ KURULTAYIMIZ	123
14. DÖNEMDE MESLEKİ KAZANIMLARIMIZ.....	127
14. DÖNEM KURUL VE KOMİSYON TOPLANTILARIMIZ.....	137
14. DÖNEM İHALE İTİRAZLARIMIZ.....	143
14. DÖNEM BİLGİ EDİNME YAZILARIMIZ	147
14. DÖNEM HUKUKİ MÜCADELEMİZ	153
14. DÖNEM EĞİTİMLERİMİZ.....	159
14. DÖNEM MALİ DURUM	171
14. DÖNEM ÜYE PROFİLİMİZ.....	175
ARAMIZDAN AYRILANLAR.....	185

14. DÖNEM SAYILARLA ÇMO

KURULLARIMIZ
YÖNETİM KURULU

Başkan: Cem Ferda TUNÇER (28.06.2020 tarihinden itibaren)
Baran BOZOĞLU (28.06.2020 tarihine kadar)

2. Başkan: Zeyneti BAYRİ ÜNAL

Genel Sekreter: Tuğba UÇANKUŞ (28.06.2020 tarihinden itibaren)
Cem Ferda TUNCER (28.06.2020 tarihine kadar)

Genel Sayman: Yılmaz ŞENGÜL

Üye: Baran BOZOĞLU (28.06.2020 tarihinden itibaren)
Tuğba UÇANKUŞ (28.06.2020 tarihine kadar)

Üye: Vildan ÖZMEN

Üye: Kumru ADANALI

ONUR KURULU

Gülfem BAKAN

Lokman ATASOY

Nejmi YILDIRIM

Metin BAHAR

Özcan YARARBAŞ

TMMOB YÖNETİM KURULU

Bülent ONAT (22.12.2018 tarihine kadar)
Cihan DÜNDAR (12.01.2019 tarihinden itibaren)
Zeyneti BAYRİ ÜNAL (Yedek)

DENETLEME KURULU

Baha AKYÜZ

Selçuk BULUT

Ahmet Teoman SANALAN

Merve ÇOBAN

Gökşin TEKİNDOR (14.01.2019 tarihine kadar)
Ahmet Turan ALDIRMAZ (22.01.2019 tarihinden itibaren)

14. DÖNEM ODA DANIŞMA KURULU TOPLANTILARI

Toplantı	Tarih	Yer	Katılan Birimler
1. Oda Danışma Kurulu Toplantısı	03.06.2018	Ankara	Adana Şube Ankara Şube Antalya Şube Bursa Şube İstanbul Şube İzmir Şube Kocaeli Şube Mersin Şube Samsun Şube Düzce İl Temsilciliği Gaziantep İl Temsilciliği Trabzon Bölge Temsilciliği
2. Oda Danışma Kurulu Toplantısı	22.12.2018	Ankara	Adana Şube Ankara Şube Antalya Şube İstanbul Şube İzmir Şube Mersin Şube Samsun Şube Aydın İl Temsilciliği Düzce İl Temsilciliği Konya İl Temsilciliği
3. Oda Danışma Kurulu Toplantısı	20.07.2019	Ankara	Adana Şube Ankara Şube Antalya Şube İstanbul Şube İzmir Şube Kocaeli Şube Mersin Şube Samsun Şube Diyarbakır İl Temsilciliği Konya İl Temsilciliği Trabzon Bölge Temsilciliği
4. Oda Danışma Kurulu Toplantısı	02.11.2019	Ankara	Adana Şube Ankara Şube Antalya Şube Bursa Şube İzmir Şube Kocaeli Şube Mersin Şube Diyarbakır İl Temsilciliği Konya İl Temsilciliği Trabzon Bölge Temsilciliği

TMMOB İL KOORDİNASYON KURULU (İKK)TEMSİLCİLERİMİZ:

(MAYIS 2018 – EKİM 2019)

- Adana Şube:** Kenan DOĞAN (Asil)
BARIŞ MERT HAKVERDİ (Yedek)
- Ankara Şube:** Erol ÖZEN (Asil)
Ezgi GÜVENÇ (Yedek)
- Antalya Şube:** Uğur Burhan YILDIRIM (Asil)
Derya ÜNVER (Yedek)
- Aydın Temsilciliği:** Okan YILDIZ (Asil)
Nurcihan GÜNGÖR (Yedek)
- Bursa Şube:** Efsun DİNDAR (Asil)
Zekiye ÇİNÇEOĞLU (Yedek)
- Denizli Temsilciliği:** Tevfik BASMACI (Asil)
Koray KARAÇOLAK (Yedek)
- Diyarbakır Temsilciliği:** Recep SEYKAN (Asil)
İbrahim Ender ALP (Yedek)
- Gaziantep Temsilciliği:** Meltem NEYAL (Asil)
Mehmet BOZKURT (Yedek)
- İstanbul Şube:** Cevahir Efe AKÇELİK (Asil)
Hakan TEKİN (Yedek)
- İskenderun İli:** Veli YILDIRIM (Gözlemci)
- İzmir Şube:** E.Helil İNAY KINAY (Asil)
Şahin HAMARAT (Yedek)
- Kocaeli Şube:** Sait AĞDACI (Asil)
Gökhan TİLKİ (Yedek)
- Konya Temsilciliği:** Selim DOĞAN (Asil)
M. Çağrı KAYA (Yedek)

- Mersin Şube:** SİNAN CAN (Asil)
Hasan ATEŞ (Yedek)
- Muğla Temsilciliği:** Sedat BAŞARIR (Asil)
Murat TÜRKÖZ (Yedek)
- Samsun Şube:** Kübra KÜÇÜK (Asil)
Özcan ÇOLUK (Yedek)
- Trabzon Temsilciliği:** Yasin TAFLAN (Asil)
Süleyman SERTKAYA (Yedek)

TMMOB 45. DÖNEM ÇALIŞMA GRUPLARINDAKİ ODA TEMSİLCİLERİMİZ

TMMOB 45.DÖNEM ÇALIŞMA GRUPLARI	Asil	Yedek
İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Çalışma Grubu	Filiz ÜLGER	
LPG Çalışma Grubu	Işıl ARSLAN	Cem ŞAHİN
Bilirkişilik Çalışma Grubu	Zeyneti BAYRI ÜNAL	Işıl ARSLAN
Kadın Çalışma Grubu	Vildan ÖZMEN Zeyneti BAYRI ÜNAL Fatma Seda TURHAN Tuğba UÇANKUŞ	İlkin YİĞİT
Mesleki Denetim Çalışma Grubu	İlkin YİĞİT	
Mühendislik Unvanı Denklik ve Yeterlilik Çalışma Grubu	Mustafa NAZLI	Halil İbrahim BOYBEYİ
Doğa ve Çevre Sorunları Çalışma Grubu	İsmail GÜNGÖR	İlkin YİĞİT/Hakan GÜNGÖR
TMMOB Enerji Çalışma Grubu	Zeyneti BAYRI ÜNAL	
Mevzuat İzleme ve Geliştirme Çalışma Grubu	Neşe ÇEHRELİ	Hakan GÜNGÖR
TMMOB Oda Aidat Uygulamaları	Yılmaz ŞENGÜL	

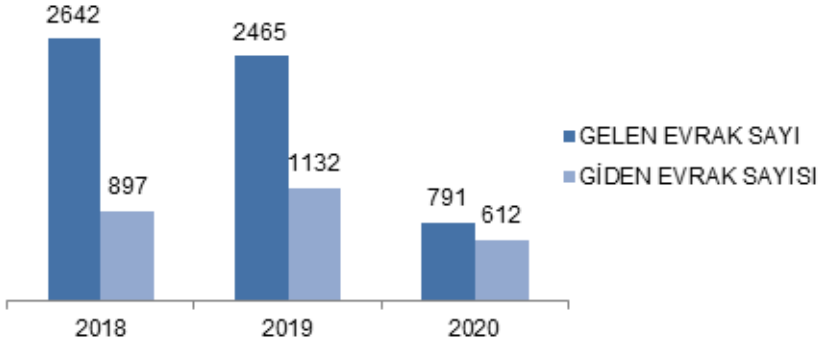
DÖNEM İÇİNDE VERİLEN BELGELER

LPG Sorumlu Müdürlük Belgesi: 2484(31 Temmuz 2020 tarihine kadar)
Büro Tescil Belgesi: 709 (31 Temmuz 2020 tarihine kadar)
Serbest Müşavir Mühendis Belgesi: 10(31 Temmuz 2020 tarihine kadar)

İŞLENEN EVRAK SAYILARI

2018 Yılı Gelen Evrak Sayısı = 2.642
2018 Yılı Giden Evrak Sayısı = 897
2019 Yılı Gelen Evrak Sayısı = 2.465
2019 Yılı Giden Evrak Sayısı = 1.132
2020 Yılı Gelen Evrak Sayısı (31 Temmuz 2020 tarihine kadar) = 791
2020 Yılı Giden Evrak Sayısı (31 Temmuz 2020 tarihine kadar) = 612
Genel Toplam Gelen Evrak =5.898
Genel Toplam Giden Evrak =2.641

Yıllara Göre Gelen-Giden Evrak Dağılımı

Değerli Meslektaşlarımız,

Odamızın 2018 – 2020 yıllarını kapsayan 14. çalışma dönemini geride bıraktık.

Nisan 2020 tarihinde yapılması öngörülen 15. Olağan Genel Kurulumuzu, Dünyanın ve Ülkemizin içinde bulunduğu Covid-19 Pandemi sürecinden dolayı Eylül 2020 tarihine ertelemek durumunda kaldık.

Geride bıraktığımız 14. Dönemimizde, 2 yıldan fazla bir sürede görevde kalarak; mesleğimizin, meslektaşlarımızın ve ülkemizin sorunlarını dert eden, bu sorunlara demokratik, katılımcı bir anlayışla çözüm önerileri sunan, bilimden, emekten beslenen, kamu yararı gözeten, mesleğin ve meslektaşların gelişimini sağlayan ÇMO'nun daha da güçlenmesi için 9 Şubemiz ve 10 Temsilciliğimiz ile birlikte bıkmadan, usanmadan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ilke ve devrimlerini sahiplenerek çalıştık.

Odamızın 14. çalışma dönemi, bir önceki dönemde olduğu gibi ülke gündeminin en yoğun dönemlerinden biri oldu. 2.5 yıllık çalışma dönemimizde Cumhurbaşkanlığı Seçimini, Türkiye Genel Seçimlerini, Türkiye Yerel Seçimlerini, tüm dünyayı ve ülkemizi etkileyen bir pandemi sürecini, TMMOB'a ve Odamıza yapılan baskıları, askeri hareketleri, hain terör saldırılarını ve şehit verdiğimiz canlarımızı ve deprem, sel vb. gibi doğal afetleri yaşadık. Tüm bu yaşananların içinde birçok olumsuzluğa rağmen ÇMO ailesi olarak dirayetli ve dik durarak; mesleğimizin, meslektaşlarımızın sorunlarına çözüm üretmeye, toplum ve çalışma hayatı içerisinde mesleğimizin yerini koruyup geliştirmeye çalıştık.

14. Dönemde, mesleğimizin çalışma alanlarını oluşturan sektörlerde mevzuat değişikliklerine tanık olduk. Bu mevzuat değişikliklerinde mesleki haklarımızı korumaya çalışarak, belirleyici ve yönlendirici rol oynadık. 14. Dönemde Kanun ve yönetmeliklere dair görüşlerimizi bilimsel veriler ışığında ilgili kişi, kurum ve kamuoyu ile paylaştık. Birçok yönetmelik değişikliğinde kamu kurumları ile birlikte çalıştık. 2872 Sayılı Çevre Kanunu değişikliklerinin hazırlık sürecinde TBMM Çevre Komisyonu ile birlikte çalışarak mesleğimizin adının Kanuna girmesini sağladık.

Başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlarıyla, mesleki hak ve sorumluluklarımızı korumaya ve geliştirmeye yönelik diyalog temelli iletişim süreçlerini yoğun bir şekilde yürüttük. Mesleğin ve meslektaşların haklarının sağlanması adına; mesleğin temsiliyeti noktasında kurumların düzenledikleri etkinliklerde yer aldık, çalışma gruplarında bulunduk, çalıştay ve panellere katılım sağladık, bürokrasiyle meslektaşların, mesleğin ve Odamızın haklarını gözetmek ilkel iletişimi esas aldık. İletişim çabalarımıza rağmen taleplerimiz hayata geçmediğinde ise hukuki süreçleri yürütmekten, eşitmekten ve kamuoyu ile paylaşmaktan geri durmadık.

Çevre sorunlarını gündeme getirmeye, bu sorunların çözümündeki asıl meslek grubunun çevre mühendisliği olduğunu, istihdamı artırılması gerektiğini vurgulamaya devam ettik. Hava kirliliğine dair her yıl yayınladığımız raporlarımızı, bu dönemde de yayınladık ve kamuoyuna duyurduk.

Hakemli, akademik bilimsel dergimiz Çevre Bilim ve Teknoloji Dergimizi düzenli ve nitelikli yayımlamaya devam ettik. Çevre Mühendisliği Kongremizi, Kocaeli Gebze Yüksek Teknolojiler Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü ile birlikte düzenledik ve güncel konuları da ele alarak, akademinin, kamu kurumlarının, özel sektörün ve meslektaşlarımızın buluşma alanı haline getirdik. İlk kez bu dönemde 2 yılda bir düzenlediğimiz kongremizi Ulusal platformdan Uluslararası Platforma taşındık ve Kongremize Uluslararası Kongre niteliği kazandırdık.

14. Dönemimizde de gelecekte meslektaşlarımız olacak öğrencilerimizi unutmadık. İki yılda bir düzenlediğimiz Öğrenci Kurultayımızı yine yoğun katılımı ve büyük bir coşkuyla Ankara Şubemizin sekreteryasında Ankara'da Hacettepe Üniversitesi ile birlikte gerçekleştirdik.

Çevre mühendisine yer vermeyen mesleğimizle ilgili ihalelere müdahale ettik ve büyük bir kısmının değişmesini, çevre mühendisi istihdamının artmasını sağladık.

Sürekli Eğitim Merkezimizi (SÜMER) daha kurumsal hale getirerek, eğitimci kadromuzu güçlendirdik, eğitimci havuzumuzu oluşturduk ve eğitimlerimizin merkezileşmesi üzerine çalışmalar yürüttük. Ayrıca üyelerimizden ve birimlerimizden gelen eğitim taleplerini değerlendirerek eğitimlerimizi çeşitlendirdik. Eğitimlerimizin her birimizde benzer standartlarda verilmesini sağladık. Pandemi sürecinin de etkisiyle on-line eğitim altyapımızı oluşturduk ve geliştirdik. Böylelikle yaşadığımız bu zorlu pandemi sürecinde eğitimlerimize, tüm birimlerimizin de katkısıyla Türkiye genelinde devam ettik. Detayları çalışma raporunun SÜMER başlığında inceleyebilirsiniz.

Odamızın kurumsallaşmasına yönelik çalışmalara hız verdik. Odamızın idari ve mali olarak kurumsallaşma çalışmalarına devam ettik. Bu çalışmalarda büyük yol aldık. Ancak yapacaklarımız henüz bitmedi. Bu nedenle; 15. Dönemde, bütün birimlerimizin ve Genel Merkezimizin bir uyum içerisinde, birbirine destek olan, sorunları sahiplenip çözümlerde ortaklaşan bir çalışma pratiğini sürdürmesi Odamızın ve mesleğimizin en büyük ihtiyacıdır.

Değerli meslektaşlarımız, Bizler 14. Dönemde Oda Yönetim Kurulu'nda görev almış meslektaşlarımız olarak hayatımızdan, ailemizden, işimizden, sevdiğimizimizden aldığımız emeği, özveriye ve zamanı meslek odamıza aktardık. Yapabildiklerimizin bir kısmı bu raporda bir kısmı ise Odamızın internet sitesinde yer alıyor. Bu süreçte bize destek olan bütün Oda emekçilerimize, birim yöneticilerimize, Oda kurullarında görev alan meslektaşlarımıza, bizlerden bilimsel bilgi birikimini esirgemeyen değerli akademisyenlerimize, daha yolun başındaki öğrenci arkadaşlarımıza ve yanımızda olan kişi ve kurumlara çok teşekkür ediyoruz.

Biliyoruz ve inanıyoruz ki Odamız çok daha güzel gelişmelere imza atacak, daha da büyüyecek. Birimlerimizde ve Odamızın kurullarında görev alacak meslektaşlarımıza şimdiden başarılar diliyor, mesleğimizin hak ettiği güzel günlere olan inancımız ve umudumuzla saygılarımızı sunuyoruz.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası
14. Dönem Yönetim Kurulu

GÜNEŞİ İÇENLERİN TÜRKÜSÜ

Bu bir türkü:

– toprak çanaklarda
güneşi içenlerin türküsü!

Bu bir örgü:

– alev bir saç örgüsü!

kıvranyor

kanlı kızıl bir meş'ale gibi yanıyor

esmer alınlarında

bakır ayakları çıplak

kahramanların!

Ben de gördüm o kahramanları,

ben de sardım o örgüyü,

ben de onlarla

güneşe giden

köprüden

geçtim!

Ben de içtim toprak çanaklarda güneşi.

Ben de söyledim o türküyü!

Yüreğimiz topraktan aldı hızını

altın yeveli aslanların ağzını

yırtarak

gerindik!

Sıçradık

şimşekli rüzgara bindik!.

Kayalardan

kayalarla kopan kartallar

çırpıyor ışıktı yaldızlanan kanatlarını.

Alev bilekli süvariler kamçılıyor

şaha kalkan atlarını!

Akın var

güneşe akın!

Güneşi zaptedeceğiz

güneşin zaptı yakın!

Düşmesin bizimle yola:

evinde ağlayanların

göz yaşlarını

boynunda ağır bir

zincir

gibi taşıyanlar!

Bıraksın peşimizi

kendi yüreğinin kabağında yaşayanlar!

İşte:

şu güneşten

düşen

ateşte

milyonlarla kırmızı yürek yanıyor!

Sen de çıkar

göğsünün kafesinden yüreğini

şu güneşten

düşen

ateşe fırlat

yüreğini yüreklerimizin yanına at!

Akın var

güneşe akın!

Güneşi zaptedeceğiz

güneşin zaptı yakın!

Biz topraktan, ateşten, sudan, demirden doğduk!

Güneşi emziriyor çocuklarımıza karımız,

toprak kokuyor bakır sakallarımız!

Neşemiz sıcak!

kan kadar sıcak,

delikanlıların rüyalarında yanan

o “an”

kadar sıcak!

Merdivenlerimizin çengelini yıldızlara asarak,

ölülerimizin başlarına basarak

yükseliyoruz

güneşe doğru!

Ölenler

döğüşerek öldüler

güneşe gömüldüler.

Vaktimiz yok onların matemini tutmaya!

Akın var

güneşe akın!

Güneşi zaaaptedeceğiz

güneşin zaptı yakın!

Üzümleri kan damlalı kırmızı bağlar tütüyor!

Kalın tuğla bacalar

kıvrılarak

ötüyor!

Haykırdı en önde giden,

emreden!

Bu ses!

Bu sesin kuvveti,

bu kuvvet

yaralı aç kurtların gözlerine perde

vuran,

onları oldukları yerde

durduran

kuvvet!

Emret ki ölelim

emret!

Güneşi içiyoruz sesinde!

Coşuyoruz,

coşuyor!..

Yangınlı ufukların dumanlı perdesinde

mızrakları göğü yırtan atlılar koşuyor!

Akın var

güneşe akın!

Güneşi zaaaptedeceğiz

güneşin zaptı yakın!

Toprak bakır

gök bakır.

Haykır güneşi içenlerin türküsünü,

Hay-kır

Haykıralım!

Nazım Hikmet RAN

14. DÖNEM ZİYARETLERİMİZ VE ZİYARETÇİLERİMİZ

Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO) olarak bu dönemde; Çevre mühendisliği mesleğine verilen değerin artırılması, mesleğin öneminin daha iyi anlaşılması ve meslek alanlarının daha iyi tanınabilmesi amacıyla bilim çevrelerine, siyasi çevrelere, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na, çeşitli Sendikalara birçok ziyaretler gerçekleştirdik. Bu ziyaretlerde; ülkemizin çevre sorunlarına ortak çözümler üretebilmek adına birlikte çalışılabileceği üzerinde durularak; kamuda çevre mühendisi istihdamının zorunlu olduğunu, "çevre görevlisi" kavramının mesleğimizi temsil etmediğini sık sık dile getirdik. Bu konudaki mücadelemiz sayesinde Odamızın görüş ve önerilerine daha çok başvuruda bulunduğu için artık bilimsel toplantılarda daha fazla yer alıyor. Çevre Mühendisleri Odası olarak örgütümüzden aldığımız güç ve mesleki birikimimizle mesleğimizi ve çalışma alanlarımızı savunmaya kararlılıkla devam edeceğiz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA'DAN ÇMO'YA ZİYARET

CHP Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Av. Gülizar Biçer Karaca 13 Nisan 2018 tarihinde, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Genel Merkezine; Çevre Mühendisleri Odası'nın 13. Genel kurul sonrası yeni Yönetim Kurulu'nu tebrik ziyaretinde bulundu.

ÇMO YÖNETİM KURULU'NDAN MÜŞTEŞARA ZİYARET

Çevre Mühendisleri Odası 14. Dönem Yönetim Kurulu üyeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK'e ziyaret gerçekleştirdi. Görüşmenin gündeminde 12 Nisan 2018 tarihinde Resmî Gazete'de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan "Binaların Gürültüye Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik Kapsamında Düzenlenecek Sertifika Eğitim Programlarına Dair Tebliğ" vardı. Söz konusu tebliğin Madde 3/b' de Bina Akustiği Uzmanı "Bina akustiği konusunda akustik proje hazırlayan ve/veya bina akustik ölçümlerini yapan, Bina Akustiği Uzmanlık Sertifikasını haiz uzman" olarak tanımlanması, uzman olunabilmesi için D1 ve D2 sertifika programlarına katılım koşulu getirilmiş ve bu uzmanın hangi meslek gruplarından olacağı da aynı tebliğin 5/3 maddesinde "mimar, inşaat mühendisi, makine mühendisi, elektrik mühendisi, elektrik ve elektronik mühendisi, fizik mühendisi ve optik/akustik mühendisleri" olarak belirtilmişti. Çevre Mühendisleri açısından hak Gaspsınaden olabileceği konusunda çekincelerini dile getiren ÇMO Yönetim Kurulu; Çevre mühendislerinin hali hazırda D1 ve D2sertifika programlarındaki içerikleri de büyük oranda kapsayan A1 – A2, B1

– B2 ve C1 – C2 sertifika programlarına katılabilmekte olduğunu, çevre ve iş sağlığı ve güvenliği laboratuvarlarından gürültü, titreşim, akustik vb. konularında etkin bir şekilde ölçüm ve modelleme yapmakta ve en önemlisi lisans eğitiminde gürültü kirliliği, akustik ve titreşim konularında teorik ve pratik eğitim almakta olduklarını, staj sürecinde laboratuvarlarda bu uluslararası standartlar kapsamında ölçüm faaliyetlerinde yer aldıklarını Müsteşara aktardılar.

KTMMOB ÇMO 2. ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ÇALIŞTAYI VE YÖNETİM KURULU'NUN KIBRIS ZİYARETLERİ

20 Haziran 2018'de KKTC Başbakanı Tufan ERHÜRMAN, KKTC Turizm ve Çevre Bakanı Fikri ATAĞLU, KKTC Cumhurbaşkanı Mustafa AKINCI ve KTMMOB Genel Başkanı Seran AYSAL makamlarında ziyaret edildi.

21 Haziran 2018'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde gerçekleştirilen KTMMOB ÇMO; 2. Çevre Mühendisleri Çalıştayı' na; TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'ndan Genel Başkan Baran Bozoğlu, Genel Sayman Yılmaz ŞENGÜL, Üye Kumru ADANALI katılım sağlamıştır.

KTMMOB ÇMO Çalıştay' ı Baran BOZOĞLU' nun açılış konuşması ile başlayarak ÇMO Vize Tüzüğü, Çevre Etki Değerlendirme ve Atık Su Yönetimi konuları görüşülmüştür.

Baran Bozoğlu Açılış Konuşmasında: Atık su arıtma tesislerinin daha sağlıklı çalışabilmesi için Çevre Mühendislerinin çalıştırılması ve Meslek Odası'nın onayının alınması gerektiğine değinerek şuan birçok atık su arıtma tesisinin çalışmama sebebi olarak Çevre Mühendisinin istihdam edilmemesi olarak belirtmiştir.

ÇMO' DAN ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDINCISI PROF. DR. MEHMET EMİN BİRPINAR' A ZİYARET!

13 Ağustos 2018 tarihinde TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu üyeleri Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet EMİN BİRPINAR' ı ziyaret etti.

Görüşmeye Oda Yönetim Kurulu Başkanı Baran BOZOĞLU, Oda Genel Sekreteri Cem FERDA TUNCER, Oda Saymanı Yılmaz ŞENGÜL, Yönetim Kurulu Üyeleri Tuğba UÇANKUŞ, Vildan ÖZMEN ve Kumru ADANALI katıldı.

ÇMO Yönetimi tarafından önümüzdeki süreçte; 13. Ulusal Çevre Mühendisliği Kongresi, Öğrenci Kurultayı ve ÇED Hedefler ve Beklentiler Buluşması adı altında bir panel çalışmasının planlandığı aktarıldı. Panel de Oda ve Bakanlığın ortak çalışma yapması; aynı zamanda mevzuat ve uygulamaya yönelik Bakanlığın planladığı çalışmaların paydaşlara aktarılması hedefine, kişi ve kurumların güncel sorunlarına dair soru ve görüşlerin iletilmesi hedefine uygun oldu

PROF. DR. CUMALİ KINACI'DAN ÇMO'YA ZİYARET

ASKİ Genel Müdürü Sn. Prof. Dr. Cumali KINACI, ASKİ Genel Müdür Yardımcısı Mahir ÖZCAN ve ASKİ Genel Müdür Yardımcısı Doç. Dr. Özgür ÖZDEMİR 13 Eylül 2018 tarihinde TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Genel Merkezi'ne ziyarette bulundular.

Yönetim Kurulu Başkanı Baran BOZOĞLU, Genel Sayman Yılmaz ŞENGÜL ve Ankara Şube Başkanı İlkin YİĞİT'in de katıldığı görüşmede, Sn. KINACI ile Ankara'nın alt yapı sorunları konusunda fikir alışverişinde bulunuldu.

BİLİM DIŞI ÇEVRE GÖREVLİSİ İBARESİ KALDIRILMALIDIR!

Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin TBMM Çevre Komisyonunda görüşülmeye başlamasının ardından Odamız tarafından hazırlanan görüş metni başta TBMM Çevre Komisyonu Başkanı Adalet ve Kalkınma Partisi Trabzon Milletvekili Muhammet BALTA, Adalet ve Kalkınma Partisi Çevre Şehir ve Kültürden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Samsun Milletvekili Çiğdem KARAASLAN ve Adalet ve Kalkınma Partisi Ankara Milletvekili Nevzat Ceylan ile görüşülerek iletildi.

Odamız görüşlerinde meslek ve meslektaşlarımızın haklarını etkileyen çevre görevlisi ibaresinin kaldırılması, Çevre Görevlisi ibaresinin bilim dışı olduğunu ve Çevre Mühendisi ibaresi ile değiştirilmesi gerektiği birkez daha ifade edildi.

ÇMO'DAN SAADET PARTİSİ GENEL BAŞKANI TEMEL KARAMOLLAOĞLU'NA ZİYARET

03 Ocak 2019 tarihinde TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyeleri, Saadet Partisi Genel Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU'nu ziyaret etti.

Görüşmeye; Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU ve Oda Saymanı Yılmaz ŞENGÜL ve Oda Yönetim Kurulu Üyesi Tuğba UÇANKUŞ katılım sağladı.

Toplantıda; Sıfır atık konusunda bilgi alışverişinde bulunularak Kentlerin Çevre sorunları ile ilgili konular ele alındı.

BARAN BOZOĞLU ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM İLE GÖRÜŞTÜ

11 Aralık 2018 tarihinde Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (UNFCCC) 24. Taraflar Konferansı'nda Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum ile meslek, meslektaşların sorunları ve çevre sorunları hakkında bir görüşme gerçekleştirerek görüşlerini paylaştı.

ÇMO'DAN TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN'E ZİYARET

8 Ocak 2019 tarihinde TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyeleri TESK Genel Başkanı Bendevi PALANDÖKEN'i ziyaret etti.

Görüşmeye; Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU, Oda Saymanı Yılmaz ŞENGÜL ve Ankara Şube Başkanı İlkim YİĞİT katılım sağladı.

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU; Çevre Mühendisleri Odası'nı tanıttı. Sıfır atık kavramının Türkiye'de daha sağlıklı yürütülebilmesi gerektiğini ifade etti. Bu sürece katkı sağlanması amacıyla Ankara'da Sıfır Atık Yönetmeliği ve sokak atık toplayıcıları hakkında Çalıştay yapmayı planladıklarını ve kendilerinin katılım sağlamalarından mutluluk duyacağını ifade etti.

ÇMO'DAN ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇED İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI'NA ZİYARET

14.01.2019 tarihinde Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyeleri Vildan ÖZMEN ve Tuğba UÇANKUŞ, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ÇED İzin ve Denetim Genel Müdür Yardımcısı Talha TÜRKÖĞLU ile görüşme gerçekleştirdi. Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyeleri Vildan ÖZMEN ve Tuğba UÇANKUŞ Odamız görüşlerini Sayın TÜRKÖĞLU'na ilettiler. Görüşmede, Çevre Kanununda yapılan değişiklik akabinde değişecek olan Yönetmelikler ile ilgili fikir alışverişinde bulunuldu.

DR. BARAN BOZOĞLU'NDAN PROF. DR. BÜLENT ARMAĞAN'A VE İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ'NE ZİYARET

3 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleştirilen ENVE'19 Sıfır Atık sempozyumuna, Çevre Mühendisleri Odası'nı temsilen Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU ve Oda Genel Sekreteri Cem Ferda TUNÇER katılım sağladı. Ardından İstanbul Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Bülent ARMAĞAN ziyarete edildi. Akabinde, İstanbul Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü öğrencileri ile öğrenci toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda; oda faaliyetleri aktarıldı. Üyelerle; mesleğe ve Oda'ya dair görüş alışverişinde bulunuldu.

ÇED PANELİ DÜZENLENDİ

02 Mayıs 2019 tarihinde, Bursa'da, Çevre Mühendisleri Odası Bursa Şubesi tarafından düzenlenen "ÇED Paneli" ne Oda Yönetim Kurulu Üyesi Tuğba UÇANKUŞ katıldı.

Çevre Mühendisleri Odası Bursa Şubesi tarafından düzenlenen panelde; Bursa Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü temsilcileri ve özel sektör temsilcileri konuşmacı olarak katılarak ÇED süreçleri ve raporlama kriterlerini tartıştı.

Panelde konuşmacı olarak katılan Tuğba UÇANKUŞ tarafından, Çevre Mühendisleri Odası'nın ÇED Yönetmeliği ve ÇED çalışmalarına bakış açısı ve hukuksal süreçler hakkında bilgi verildi.

ODA YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU VE SAMSUN ŞUBE YÖNETİM KURULU BAŞKANI ÖZCAN ÇOLUK'TAN ZİYARETLER

6 Mayıs 2019 tarihinde; Öncelikle Atakum Belediye Başkanı Sayın Cemil DEVELİ ziyarete edilmiş olup ziyaret sırasında Çevre Politikalarına dair görüşler dile getirildi. Atakum Belediye Başkanı ziyareti ardından Samsun Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Sayın Salih SAĞIR ve Müdür Yardımcısı Sayın Tefik AKÇAY ziyarete edilerek Çevre Mühendisliği hakkında görüş ve öneriler hakkında görüşülerek son gelişmeler değerlendirildi. Ardından SASKİ İl Müdürü Çevre Mühendisi Sayın Fatih YILDIZ ziyarete edilerek Sayın YILDIZ' a yeni görevinde başarı dilekleri iletildi. Sonrasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektör Danışmanı, Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr.

Yüksel ARDALI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölüm Başkanı Sayın Prof. Dr. Gülferm BAKAN ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Birol ELEVİLİ ziyarete edilerek Çevre Mühendisleri Odası tanıtılmış olup yapılan çalışmalar anlatılarak Çevre Mühendisliği mesleği hakkında görüşler paylaşıldı. Son olarak, OMÜ Mühendislik Fakültesi'nde MÜDEK (Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği) Toplantısına katılım sağlandı.

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI SAYIN MANSUR YAVAŞ'I ZİYARET ETTİK

ANKARA Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Mansur YAVAŞ'ı makamında ziyaret ettik. Başkent'in Çevre Kirliliği Sorunları üzerine Oda Başkanımız Baran BOZOĞLU ve Ankara Şube Başkanımız İlkin YİĞİT Odamızın yapmış olduğu çalışmalarından kısaca bahsetti. Sayın Mansur YAVAŞ Odamızın Ankara yerelinde yapmış olduğu çalışmalardan dolayı memnuniyetini dile getirirken, yakın zamanda detaylı sunum yapmamız ve Ortak Proje oluşturmamız için tekrar bir araya gelmek istediğini belirtti.

HATAY VE KAHRAMANMARAŞ'TA KURUM ZİYARETLERİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ VE MESLEKTAŞLAR İLE BİR ARAYA GELİNDİ

07.11.2019 tarihinde; Oda Yönetim Kurulu Başkanı Baran BOZOĞLU, Adana Şube Başkanı Kenan DOĞAN, Adana Şube Yönetim Üyesi Hasan TARI, Adana Şube Yönetim Üyesi Hakan GÜNGÖRDÜ, Adana Şube Yönetim Üyesi Agah Oktay ACAROĞLU'nun katılımları ile Hatay Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Sayın Nizamettin Ülker ve Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Lütfü SAVAŞ makamında ziyaret edilerek yeni görevlerinde başarı dilekleri iletildi. Söz konusu ziyaretlerde kente ve mesleğe yönelik fikir alışverişinde bulunuldu. Akabinde, Hatay Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Başkanı Sayın Ahmet DOLĞUN ve meslektaşlar ile yapılan görüşmede; Çevre Mühendisliği hakkında görüşülerek son gelişmeler değerlendirildi. Sonrasında da Makine Mühendisleri Odası İskenderun Temsilciliği'nde; İskenderun ve bölgesinde çalışan meslektaşlar ile bir araya gelinerek çevresel ve mesleki konular hakkında görüş alışverişinde bulunuldu. Son olarak; Hatay Büyükşehir Belediyesi'nde çalışan Çevre Mühendisleri ile toplantı gerçekleştirildi.

08.11.2019 tarihinde; Oda Yönetim Kurulu Başkanı Baran BOZOĞLU, Adana Şube Başkanı Kenan DOĞAN, Adana Şube Yönetim Üyesi Hasan TARI, Adana Şube Yönetim Üyesi Agah Oktay ACAROĞLU'nun katılımları ile Kahramanmaraş Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Sayın Osman ARISAL ziyaret edilerek kente ve mesleğe yönelik fikir alışverişinde bulunuldu. Akabinde meslektaşlar ile toplantı gerçekleştirilerek Oda çalışanları ve mesleki konular hakkında görüşler paylaşıldı.

ANKARA KALKINMA AJANSIN'DAN ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI'NA ZİYARET

6 Şubat 2020 tarihinde; Ankara Kalkınma Ajansı'ndan Destek Hizmetleri Birim Başkanı Abdülmelik KOÇIN ile Yerli Tedarik Buluşmaları Platform Uzmanı Şeref Furkan CEYLAN Çevre Mühendisleri Odası Genel Merkezi'ni ziyaret ettiler. Ziyaretçileri, Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU ve Oda Genel Sekreteri Cem Ferda TUNÇER ağırladı. Toplantı da yerel kalkınma çözümleri, yerli çevre teknolojileri ve sıfır atık kavramı konularında fikir alışverişinde bulunuldu.

“MESLEK ALANLARIMIZIN DİĞER MESLEK GRUPLARINA AÇILMASI KABUL EDİLEMEZ”

25.02.2020 tarihinde; Odamız İkinci Başkanı Zeyneti BAYRİ ÜNAL, Oda Yönetim Kurulu Üyesi Vildan ÖZMEN, Oda Yönetim Kurulu Üyesi Tuğba UÇANKUŞ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürü Ercan GÜLAY'ı makamında ziyaret etti. Ziyarette; 30/07/2019 tarih ve 30847 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmeliği kapsamında 16-17-18-19-20 Mart 2020 tarihlerinde yapılması planlanan Çevre Görevlisi Aday Eğitimi hakkında mesleki alanda yarattığı sıkıntılar hakkında, Sıfır Atık Yönetmeliği, Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik ve 07.02.2020 tarihinde yayımlanan Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar hakkında yaşanan/yaşanabilecek sorunlar dile getirildi.

Çevre yönetim hizmetlerinin çevre mühendisliği çalışma alanı olduğu ve Çevre Mühendislerinin 4 yıllık eğitimlerle kazanmış olduğu mesleki hakları ve çalışma alanlarının 5 günlük eğitimle alınan bir belge ile diğer meslek gruplarına açılmasının kabul edilemez olduğu belirtilerek Oda olarak gerekli girişimlerde bulunulacağı belirtildi.

Sıfır Atık Yönetmeliği' nde yer alan çevre görevlisi bulundurma, çevre yönetim birimi kurma çevre yönetim hizmeti alma konusundaki yükümlülük ile Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik doğrultusunda Çevre görevlisine yüklenen sorumluluk hakkında yaşanabilecek sıkıntılar ve konuya ilişkin Odamız görüş ve önerileri aktarıldı.

Sn. Ercan GÜLAY görüşleri değerlendireceğini ve Oda ile birlikte yol alabilmek için önerilere açık olduğunu ifade etti. Söz konusu ziyaret ile Odamızın Mesleki haklarımızın kısıtlanmasının önüne geçilmesi için gereken işlemler sözlü olarak iletilmiş oldu.

“GEKAP YONETMELİĞİ İLE MESLEKTAŞLARIMIZA YÜKLENEN SORUMLULUK KABUL EDİLEMEZ”

25.02.2020 tarihinde; Odamız İkinci Başkanı Zeyneti BAYRİ ÜNAL, Oda Yönetim Kurulu Üyesi Vildan ÖZMEN, Oda Yönetim Kurulu Üyesi Tuğba UÇANKUŞ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürü Muhammet ECEL'i makamında ziyaret etti. Ziyarette; Sıfır Atık Yönetmeliği, Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik ve 07.02.2020 tarihinde yayımlanan Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar hakkında Odamız görüşleri paylaşıldı.

Söz konusu Yönetmeliklerin uygulanmasında yaşanan sorunlar, Çevre görevlisine yüklenen sorumluluk hakkında yaşanabilecek sıkıntılar ve konuya ilişkin Odamız görüş ve önerileri aktarıldı.

**ODAMIZI ULUSLARARASI
ALANA TAŞIDIK**

YABANCI HEYETTEN ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASINA ZİYARET

8 Ekim tarihinde Yönetim Kurulu Başkanı Baran BOZOĞLU ve Ankara Şube Başkanı İlkim YİĞİT TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Genel Merkezi'nde Romanya, İsviçre, Finlandiya, Makedonya ve Türkiye'den birçok yetkiliyi ağırladı.

Stere CRETUE (Ecomediu-Romanya), Urs HEUT-SCHİ (Swissenviro-İsviçre), Elina SAARINEN (Uusiouutiset-Finlandiya), Marjancho DAMESKI (Maswa-Makedonya), AleksandraPanovskallievka (Maswa-Makedonya), Emir ADEM (Nulaotpad-Makedonya), Namık SARIGÖL (IFAT Eurosia-Türkiye) ve Murat AŞIK (IFAT Eurosia PR Ajansı) toplantıya katıldı. Toplantıda;Oda işleyişi ve Türkiye'de yaşanan çevre sorunları hakkında görüşüldü.

EGO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE WASHINGTON EYALETİ ULAŞIM DEPARTMANI (WSDOT) ÜST YÖNETİCİSİ CELESTE GILMAN'DAN ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI'NA ZİYARET

24 Ekim 2019 tarihinde; EGO Genel Müdürlüğü ve EGO Genel Müdürlüğü ile birlikte teknik çalışma yürüten Washington Eyaleti Ulaşım Departmanı (WSDOT) Üst Yöneticisi Celeste GILMAN, Çevre Mühendisleri Odası Genel Merkezi'ne gelerek Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU'nu ziyaret ettiler. Görüşmede ulaşımın; çevreye, hava kirliliğine ve iklim etkileri hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İLK DEFA TARAFLAR KONFERANSI'NDA

COP24 KATOWICE 2018
UNITED NATIONS CLIMATE CHANGE CONFERENCE

3-14 Aralık 2018 tarihleri arasında Polonya'nın Katowice şehrinde gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (UNFCCC) 24. Taraflar Konferansı'na Çevre Mühendisleri Odası'nı Temsil Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU ve Yönetim Kurulu Üyesi Kumru ADANALI katılım sağladı. Çevre Mühendisleri Odası ilk defa Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (UNFCCC) 24. Taraflar Konferansı'nda temsil edildi. Çevre Mühendisleri Odası'nın Konferans'a katılımı, uluslararası yapılan tartışmaları takip etmek, yeni gelişmeleri gözlemlemek açısından önemli bir katılımdı. Bununla birlikte Odamız tarafından birçok sivil toplum kuruluşu ve düşünce kuruluşları ile de temas sağlandı. Ayrıca Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU, Ulusal ve Uluslararası basın da İklim Değişikliği konusunda görüşlerimizi paylaştı.

**14. DÖNEM YAYIM, RAPOR, PANEL
VE TEKNİK ÇALIŞTAYLARIMIZ**

Düzenli olarak 2018 ve 2019 Dünya Çevre Günü Raporlarını ve 2018 ve 2019 Türkiye'nin Hava Kirliliği raporunu yayımladık. Ayrıca, Zonguldak ili Kilimli ilçesine bağlı Çatalağzı Beldesinin; Partikül Madde, Kükürt Dioksit, Azot Dioksit emisyonları yönünden mevcut hava kalitesi belirlenmiş, belirlenen bu hava kalitesine planlanan termik santrallerden kaynaklanacak emisyonların ilave oluşturacakları yükler, planlanan projelerin ÇED raporlarından alınan veriler ile Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda bir kümülatif değerlendirme ile Zonguldak- Çatalağzı Hava Kalitesi Değerlendirme Raporu yayımladık.

Bu dönemde Çevre, Bilim ve Teknoloji Dergisi'ni düzenli olarak çıkarttık. Dergimizi Uluslararası alanda geçerliliği olan bir dergiye dönüştürmeyi hedefliyoruz.

ÇED, İZİN, DENETİM VE ÇEVRE YÖNETİMİNE DAİR HEDEFLER BULUŞMASI BAŞLIKLIL PANEL 26 EYLÜL 2018 TARİHİNDE ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI KONFERANS SALONUNDA GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU'nun açılış konuşması ile başlayan Panel yoğun bir katılımla gerçekleştirildi.

BOZOĞLU açılış konuşmasında; Panelin hedefleri aktardı.

İlk olarak ÇED İzleme konusuna değinen BOZOĞLU ÇED İzleme konusunun önemli olduğunu ve izleme konusunda problemlerin çözülmesi gerektiğini belirtti.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Çevre Mühendisleri Odası'nın ÇED İzleme konusunda ortak bir çözüm için görüşmeler yaptığını ayrıca, halkın katılım toplantılarının son derece önemli olduğunu, fikirlerin ve eksikliklerin bu toplantılar aracılığıyla görüşüldüğünü, bunlara ek olarak ÇED raporlarının içeriğinde de sorunlar olduğunu belirtti.

Yeterlilik Tebliği tartışmasına da değinen BOZOĞLU; Büro Tescil Belgesi'nin çok değerli olduğunu, bu sayede hem merdiven altı firmaların sektöre girmemesi için bir bariyer hem de Çevre Mühendislerinin çalıştığı firmalardaki haklarının savunulması için çok önemli bir araç olduğuna ve bu sebeple Büro Tescil Belgesi ve Oda Kayıt Belgesi gibi belgelere Tebliğ ve Mevzuatta daha fazla yer verilmesi gerekliliğine dikkat çekti.

BOZOĞLU, açılış konuşmasının devamında; Atıksu Arıtma Tesisleri için planlanan Tebliğ taslağı için işletmelerin önemli olduğu, temel beklentinin ise taslağa yer alan "Tesis Sorumlusu" ifadesinin Çevre Mühendisi olarak düzeltilmesini, Atık konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca denetimlerin yapılması gerektiğini ve bu denetimlerin kamuya Çevre Mühendislerinin alımı ile düzeltilebileceğini, Lisanslandırma, Atık Yağ Yönetimi ve Elektronik Atıkların yönetimi konusunda ciddi problemlerin yaşandığını ve bu problemlerin kaynağının ise üzerine düşen görevi yapmayan

yan Belediyeler olduğunu, Sıfır atık konusunun desteklenmesi gerektiğini ve Oda olarak sıfır atık konusuna eğitimlerle destek verilebileceğini vurgulayan BOZOĞLU son olarak;

Cumhurbaşkanının üretim ekonomisine geçiş vurgusunun önemli olduğunu, desteklenmesi gerektiğini ve bu süreçte çevre sektörüne de büyük görevler düşeceğini, bu konuda sektörün hazırlıklı olması gerektiğini belirtti. Firmalara çağrı yapan BOZOĞLU, tecrübesiz çevre mühendislerinin de istihdam edilmesini istedi. Artık Bakanlığın başarı hikayelerini duymak istediğimizi belirterek bu hikayelere Odamızın katkı vermeye hazır olduğunu vurgulayarak konuşmasını sonlandırdı.

Panelde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı adına açılış konuşmasını gerçekleştiren Çevre Yönetimi Genel Müdür Genel Müdür Yardımcısı Recep AKDENİZ ise konuşmasında Türkiye'nin çevre sorunlarına değinerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak üstlerine düşen görevlerden bahsetti. Türkiye'nin bir çok çevre sorunu yaşadığını, bunları ortadan kaldırmak istediklerini ve ülkemizin yerel çevre sorunlarının çözüme ulaşması için yapılan çalışmalarını aktardı.

Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürü Prof. Dr. Cumali Kınacı'da ÇED, İzin, Denetim ve Çevre Yönetimine Dair Hedefler Buluşması başlıklı Paneli onurlandırarak katılım sağlayanlar arasındaydı. Prof. Dr. Cumali Kınacı; TMMOB Çevre Mühendisleri Odasına teşekkürlerini ileterek, ASKİ'nin çalışmalarından, Su ve Atıksu arıtma teknolojilerinden bahsetti. Faaliyete geçmesi planlanan projeleri dile getiren KINACI, Ülkemizde yaşanan yerel çevre sorunlarından bahsederek çalışmalarına tüm hızıyla devam edeceklerini belirtti.

Panel, üç oturum halinde devam etti.

**14. DÖNEM KURUM İÇİ
EĞİTİMLERİMİZ**

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI PERSONEL – SAYMAN EĞİTİM TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

1992 yılında 3 birim olarak çalışmalarına başlayan, 2019 yılı itibariyle 19 birimiyle 15 bine yakın üyesine hizmet ulaştırma-ya çalışan, faaliyetlerine gelişerek- güçlenerek devam eden Çevre Mühendisleri Odası, bu gelişimin getirdiği sorumluluğu üstlene-bilmek; Oda-Personel, Oda-Üye örgütlülüğünün pekiştirilmesi, idari ve mali işleyişin aksamadan yürütümünün sağlanabilmesi amacıyla; 16-17 Kasım 2019 tarihinde Ankara'da; Personellerin ve Birim Saymanlarının katıldığı "Personel - Sayman Eğitim Toplantısı"nda bir araya geldi. Odamızın yenilenen Web sayfasının ardından, Oda yazılım sisteminin geliştirilmesi kapsamında yürütülen çalışmaların aktarımı, görüş ve değerlendirmelerin alınması, sisteme pratiklik kazandırılması ve geliştirilmesi, üye giriş işlemlerinin yalınlaştırılması ve üyelerimizin sisteme giriş yaparak kendi bilgilerine kolay erişim sağlayarak güncel veri tabanının sağlanması amacıyla; eğitimin ilk günü Key yazılım teknik personeli tarafından test yayınının tanıtıldığı sunum gerçekleştirildi.

Eğitim kapsamında; Tüm birimlerle birlikte; üretmek, geliştirmek ve ortak uygulamanın sağlanması amacıyla yazılımı henüz tamamlanmamış sistem hakkında görüşler paylaşarak fikir alışverişinde bulunuldu, geliştirme önerileri paylaşıldı.

Ardından Odamızın daha da ileriye taşınması ve Oda uygulamalarındaki eksikliklerin giderilmesi amacıyla İdari ve mali işleyiş, mevzuatımız ve yönergelerimiz görüşüldü. Muhasebe uygulamaları, SÜMER eğitimlerimiz, Üye işlemleri; Oda Genel Merkezi personelleri tarafından sunumlarla aktarıldı. Sunumların sonrasında; Birimler tarafından, söz konusu uygulamalar hakkında yaşanan sorunlar aktarılarak, tüm katılımcılar tarafından gerekli çözüm önerileri değerlendirildi.

Toplantı'ya katılan Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU konuşmasında; Büyüyen, gelişen bir Oda olma hakkındaki en önemli rolün Oda personelleri olduğunu düşündüğünü, çok ileri bir noktaya geldiğimizi, şeffaf, katılımcı, hesap veren bir Oda yapısı sağlandığını, kurumsallık açısından daha da ileri noktalara ulaşmak istediğimizi belirtti. BOZOĞLU Birimlerden katılım sağlayan personel ve saymanlara teşekkürlerini ileterek konuşmasını tamamladı. Oda Genel Sekreteri Cem Ferda TUNCER ise iletişime önem veren, ekip ruhuyla hareket eden bir yapıyı olduğu için yaşadığımız bazı ufak aksaklıklarında hep birlikte çözüme kavuşturulacağı inancını taşıdığını paylaştı.

Eğitimin ikinci günü ise; Oda Mali Müşaviri tarafından katılımcılara; Zirve programı tanıtımı, gelir-gider hesap planı tanıtımı, bilanço hesap planı tanıtımı, muhasebe programında fatura ve fiş kayıtları, muhasebe programında gelir makbuzları, muhasebe programında banka kayıtları aktarıldı. Uygulamalı eğitimimizin sonrasında eğitim programı sona erdi.

Toplantıya; Tülay KOÇ-Oda İdari Müdürü, Doğan KAHRAMAN- Mali Müşavir, Adem YILDIZ-Genel Merkez İdari Personeli, Cem YENİLMEZ-Genel Merkez İdari Personeli, Senem KAMIŞ- Muhasebe Müdürü, Derya TAÇYILDIZ-Genel Merkez İdari Personeli, Işıl ARSLAN ÇELEBİ- Genel Merkez Teknik Personeli, Gül DENİZ DUYAR- Genel Merkez Teknik Personeli, Erol ÖZEN- Ankara Şube Saymanı, Deniz TEMÜRTÜRKAN- Ankara Şube İdari Personeli, Ömür YAŞAYAN-İstanbul Şube Saymanı, Tarkan KILIÇ- İstanbul Şube İdari Personeli, Sedat DUREL İstanbul Şube Teknik Personeli, Şahin HAMARAT- İzmir Şube Saymanı, Ayşegül GÜDER-İzmir Şube İdari Personeli, Esra DEMİR- Bursa Şube Teknik Personeli, Özge YILMAZ- Samsun Şube Saymanı, Özge GÖKSU- Samsun Şube Teknik Personeli, Cengiz ÇELEN-Antalya Şube Saymanı, Yusuf KOZ- Antalya Şube Teknik Personeli, Sibel BAYRAM-Mersin Şube İdari Personeli, Fadime DOĞAN- Adana Şube İdari Personeli, Deniz ÇAMUR-Kocaeli Şube İdari Personeli, Ezgi OKUR- Düzce İl Temsilciliği Sekreteri, Mustafa Çağrı KAYA-Konya İl Temsilciliği Sekreteri, Ömer ATEŞ-Konya İl Temsilciliği Saymanı ve Sevinç ÖZBEKTAŞ- Trabzon Bölge Temsilciliği Saymanı katılım sağladı.

ODA GENEL MERKEZİ'NDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ EĞİTİMİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

20.12.2019 tarihinde Oda Genel Merkezi'nde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimi gerçekleştirildi. Söz konusu eğitim Eğitimci Gülşen ALDIRMAZ tarafından verildi.

Eğitimde; Toplumsal cinsiyet kavramı, Toplumsal cinsiyete ilişkin istatistikler, Cinsiyete dayalı iş bölümünün toplumsal kökenleri vb gibi konular hakkında bilgiler aktarıldı. Akabinde katılımcıların konu hakkında görüş ve yorumlarını belirtmesi ile birlikte interaktif bir eğitim gerçekleştirildi.

**14. DÖNEMDE COVID-19 SALGINI
VE ODA ÇALIŞMALARI**

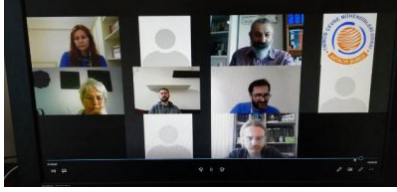

Dünya Sağlık Örgütü tarafından, Koronavirüs salgınının (COVID-19) pandemi ilan edilmesi ile; Odamız birçok sorunla karşılaşmakla birlikte Genel Merkez ve tüm Birimlerimizin birçok faaliyeti ya ertelenmek ya da iptal edilmek durumunda kalmıştır. Ancak her zorlu süreçte olduğu gibi üyelerimizden aldığımız güçle hep birlikte COVID-19 sürecinde de birçok olanaksızlıklarımıza rağmen var gücümüzle Çevre Mühendislerinin mesleki olarak hakları korunmaya çalışılmış, salgın sürecinde yaşanan/yaşanabilecek olumsuzlukların önüne geçebilmek anlamında kamu kurum ve kuruluşlarına çağrılar yapılarak iletişim kurulmaya, üyelerimizin talepleri mümkün olduğunca karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, Koronavirüs salgını nedeniyle yapılan ve meslektaşlarımızı ilgilendiren tüm açıklamaları Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO) olarak bütün hassasiyetimiz ile üyelerimize duyurmaya özen gösterdik.

Tüm dünyanın olumsuz olarak etkilendiği COVID-19 pandemi sürecinde; Odamızın çalışma sisteminde ve eğitim verme yönteminde düzenlemeler yapılmış olup Oda çalışanlarını bilinçlendirmeye yönelik hukuku ve iş eğitimi verilmiştir. Odamız Üyelerine 10 (Temmuz 2020 tarihine kadar) online eğitim verilmiş olup bu eğitimlere toplam 217 kişi katılım göstermiştir.

Bu süreçte Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO) olarak; Oda çalışanlarımızın ve üyelerimizin güvenliğini sağlamak amacıyla 30.03.2020 tarihi itibarıyla uzaktan çalışma, nöbetleşe çalışma başlatarak üyelere hizmet vermeye başlanmıştır. Akabinde Odamız; 23 Mart 2020 tarihinden itibaren Oda Merkez, Birim ofislerimiz sadece Pazartesi, Çarşamba, Cuma günleri 10.30-16.00 arasında açık kalacak şekilde hizmet vermeye devam etmiştir.

05.05.2020 TARİHİNDE ODAMIZ ÇALIŞANLARINA YÖNELİK OLARAK; PANDEMİ SÜRECİNDE İŞ HUKUKU VE İSG EĞİTİMİ DÜZENLENDİ

Av. Tülay Javansır-Toplu İş sözleşmesi Uzmanı ve Dr. Emirali KARADOĞAN- Tez-Koop-İş Sendikası Genel Başkan Danışmanı tarafından verilen eğitimde; Salgın sürecinde çalışanların hukuki hakları, kısa çalışma ödeneği uygulaması, salgından korunma yöntemleri, işverenin yükümlülükleri, uzaktan çalışma biçimi hakkında bilgi verildi. Eğitimcilerle yöneltilen soruların cevaplanması ardından tamamlanan eğitimimiz, süreç itibarıyla dayanışmanın daha da pekiştirilmesi mesajlarıyla son buldu.

COVID-19 Pandemi Sürecinde Odamız tarafından yapılan açıklamalar:

MESLEKTAŞLARIMIZIN DİKKATİNE!

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı;Saha Ziyaretlerinin Ertelenmesi, E-İzin ve E-Yeterlik Sistem Sorunları İle İlgili Duyuru Yaptı (17.03.2020)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından corona virüs salgını nedeni Çevre Yönetim Hizmetleri Hakkında Yönetmelik kapsamındaki uygulamaların bir kısmının askıya alındığına ve E-İzin ve E-yeterlilik uygulama sorunlarıyla ilgili Bakanlığa gelinmemesi konusunda duyuru yayımlanmıştır.

17.03.2020 tarihinde ecbs üzerinden aşağıdaki yayımlanan duyurular aşağıda yer almaktadır.

Saha Ziyaretlerinin ertelenmesi

30/07/2019 tarihli ve 30847 sayılı Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmelik kapsamında çevre yönetimi hizmeti verilen işletmelere yapılacak aylık ziyaretler, çevresel konularda eğitim programları ve iç tetkik ziyaretleri ile sonrasında hazırlanması gereken raporlar, corona virüs salgını kapsamında ülkemizde alınan tedbirler doğrultusunda geçici olarak askıya alınmıştır. Ayrıca ülkemizde alınan tedbirler çerçevesinde, anılan yönetmelik kapsamında soru, görüşme vb. durumlar için Bakanlığımız merkez yerleşkesine ziyaretler yapılmaması iletişimin, telefon ile sağlanması hususunda hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir.

Önemli Duyuru

İkinci bir duyuruya kadar corona virüs salgını nedeniyle E-İzin ve E-Yeterlik sistem sorunlarıyla ilgili Bakanlığımıza gelinmemesi ve sorunların mehmet.gursoy@csb.gov.tr mail adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın göstermiş olduğu hassasiyetine meslektaşlarımız adına teşekkür ediyoruz. Mart sonuna kadar yapılması gereken beyanlar, teyit ölçümleri ve izin-lisans sürecindeki sürelerin askıya alınması konusunda da aynı hassasiyeti göstereceğine inanıyoruz.

MESLEKTAŞLARIMIZIN DİKKATİNE!

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ÇED İzin Denetim Genel Müdürlüğü web sayfasında yayımlanan 20.03.2020 tarihli duyuru ile "**Halkın Katılımı Toplantıları**" ve "**İnceleme ve Değerlendirme Komisyon Toplantıları**" Nisan ayı sonuna kadar iptal edilmiştir.

MESLEKTAŞLARIMIZIN DİKKATİNE! (20.03.2020)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından corona virüs salgını nedeni Çevre Yönetim Hizmetleri Hakkında Yönetmelik kapsamındaki uygulamaların bir kısmının askıya alındığına ve E-İzin ve E-yeterlilik uygulama sorunlarıyla ilgili Bakanlığa gelinmemesi konusunda 17.03.2020 tarihinde duyuru yayımlandığı konusu 18.03.2020 tarihinde Odamız web sitesinden duyurulmuştur.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ÇED İzin Denetim Genel Müdürlüğü web sayfasında yayımlanan 20.03.2020 tarihli duyuru ile "**Halkın Katılımı Toplantıları**" ve "**İnceleme ve Değerlendirme Komisyon Toplantıları**" Nisan ayı sonuna kadar iptal edilmiştir.

Halkın Katılımı Toplantıları ve İnceleme ve Değerlendirme Komisyon Toplantıları ertelenmiştir.

Bilindiği üzere, tüm dünyada etkili olan Koronavirüs (Covid-19) salgınından vatandaşlarımızı korumak ve salgının yayılmasını engellemek için; Cumhurbaşkanlığı Makamınca onaylanan ve Resmi Gazete'de yayımlanan Genelge'ler, Bakanlığımızın 2020/6 sayılı Genelgesi kapsamında bir dizi tedbir ve önlemlerin alındığı, bu kapsamda da ÇED Yönetmeliği'nin 9. Maddesi gereğince yapılması gereken "**Halkın Katılımı Toplantıları**"nın ve 12. Maddesi gereğince yapılması gereken "**İnceleme ve Değerlendirme Komisyon Toplantıları**"nın 18 Mart 2020-10 Nisan 2020 tarihleri arasında (18 Mart ve 10 Nisan dahil) düzenlenmeyeceği hususu Taşra Teşkilatımıza duyurulmuş ve web sayfamızda da yayınlanarak ilgililer bilgilendirilmiştir.

20.03.2020 tarih ve 31074 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2020/3 sayılı Genelge'de; "...Ulusal ve Uluslararası düzeyde açık veya kapalı alanlarda düzenlenecek her türlü bilimsel, kültürel, sanatsal ve benzeri toplantıların veya aktivitelerin Nisan Ayı sonuna kadar ertelendiği" belirtildiğinden, "**Halkın Katılımı Toplantıları**" ve "**İnceleme ve Değerlendirme Komisyon Toplantıları**" Nisan ayı sonuna kadar iptal edilmiştir.Yeni toplantı tarihleri ilgililere duyurulacaktır.

<https://ced.csb.gov.tr/halkin-katilimi-toplantilari-ve-inceleme-ve-degerlendirme-komisyon-toplantilari-ertelenmistir-duyuru-406742>

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın göstermiş olduğu hassasiyetine meslektaşlarımız adına teşekkür ediyoruz. Mart sonuna kadar yapılması gereken beyanlar, teyit ölçümleri, numune alma ve analiz süreleri ve izin-lisans sürecindeki süreçlerin iptal edilmesi konusunda da aynı hassasiyeti göstereceğine inanıyoruz.

GEKAP BEYAN SÜRELERİ ERTELENDİ! (21.03.2020)

22 Mart 2020 tarih ve 31076 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi Genel Tebliği (SIRA NO: 1)'inde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (SIRA NO: 3) de yapılan düzenleme ile beyan dönemleri 2020 yılı için 6 aylık, 2021 yılından itibaren ise 3 aylık olarak düzenlendi. Daha önce 30 Martta ertelenen Ocak ve Şubat ayı beyanname verme süreleri Yapılan değişiklik ile Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran aylarını kapsayacak şekilde Temmuz ayı sonundaki ilk iş gününe kadar yapılabilecek.

Tebliğin 4. Maddesinde yapılan değişiklikle; daha önce Kurumlar vergisi mükellefleri için aylık, Diğerleri için üç aylık olarak belirlenen beyan süreleri 2020 yılında altı aylık, takip eden yıllar için üç aylık olarak belirlenmiştir.

2020 yılı için 6 aylık beyan dönemleri aşağıda belirtildiği gibi olacaktır.

- Birinci dönem; Ocak-Şubat-Mart-Nisan-Mayıs-Haziran.
- İkinci dönem; Temmuz-Ağustos-Eylül-Ekim-Kasım-Aralık.

2021 yılından itibaren üç aylık beyan dönemleri ise aşağıda belirtildiği gibi olacaktır:

- Birinci dönem; Ocak-Şubat-Mart.
- İkinci dönem; Nisan-Mayıs-Haziran.
- Üçüncü dönem; Temmuz-Ağustos-Eylül.
- Dördüncü dönem; Ekim-Kasım-Aralık.

Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesinin, plastik poşetin satışının yapıldığı ve diğer ürünler için piyasaya sürüldüğü/ithal edildiği beyan dönemini takip eden ayın son günü saat 23.59'a kadar yetkili vergi dairesine elektronik ortamda gönderilmesi gerekmektedir.

Tebliğin 12-B Maddesinde yapılan değişiklikle daha önce verilen örnekler muhafaza edilerek 4. Maddede değiştirilen beyan dönemlerine göre uyarlama yapılarak düzenlenmiştir.

Yapılan değişiklikle İlave edilen Geçici Madde 2 ile değişiklik öncesi Ocak /2020 ve Şubat /2020 dönemleri için beyanname vermiş olanların 2020 yılının ilk altı aylık dönemi için verecekleri beyannamelere, beyanname verdikleri dönemlere ilişkin bilgileri dahil etmeyecekleri ve verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden geri kazanım katılım paylarının 31/7/2020 tarihine kadar ödenebileceği hüküm altına alınmıştır.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası tarafından yapılan değişiklik metninin yer aldığı karşılaştırma tablosu ve yazımız ekinde sunulmaktadır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

MESLEKTAŞLARIMIZIN DİKKATİNE!

SERA GAZI EMİSYON RAPORLARININ İLETİM TARİHİ ERTELENMİŞTİR (23.03.2020)

Covid-19 salgını önlemek amacıyla aldığı tedbirler kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü web sayfasında yapılan duyuru uyarınca 30 Nisan Tarihine kadar verilmesi gereken doğrulanmış sera gazı emisyonu raporlarının Bakanlığa iletilme tarihi 22 Mayıs 2020'ye ertelenmiştir.

Sera Gazı Emisyon Raporlarının Ertenilmesi Hakkında

17/05/2014 tarihli ve 29003 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik 7. Maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca "EK-1'de yer alan faaliyetleri yürüten işletmeciler, her yıl 30 Nisan tarihine kadar bir önceki yılın 1 Ocak- 31 Aralık tarihleri arasında izlenen sera gazı emisyonlarını Bakanlığa raporlamak zorundadır" hükmü yer almaktadır. Devletimizin son günlerde dünyada etkili olan Yeni Koronavirüs

(Covid-19) salgını önlemek amacıyla aldığı tedbirler kapsamında; “Bakanlık, gerekli gördüğü durumlarda bu süreyi en fazla bir aya kadar uzatabilir.” hükmü gereği 30 Nisan tarihi referans alınmak üzere, doğrulanmış sera gazı emisyonu raporlarının Bakanlığımıza iletilme tarihi 22 Mayıs 2020’ye ertelenmiştir.

Kamuoynuna saygıyla duyurulur.

<https://cygm.csb.gov.tr/sera-gazi-emisyon-raporlarinin-ertelenmesi-hakkinda-duyuru-406663>

MESLEKTAŞLARIMIZIN DİKKATİNE!

ÇEVRE ANALİZ LABORATUVARLARININ SAHA FAALİYETLERİ TEDBİR AMAÇLI OLARAK NİSAN AYI SONUNA KADAR DURDURULMUŞTUR. (23.03.2020)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ÇED İzin Denetim Genel Müdürlüğü` nün 20.03.2020 tarih ve 73758 sayılı Taşra teşkilatlarına dağıtımlı olarak yazılan yazısı ile 2020/3 numaralı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Koronavirüs Bilim Kurulunun tavsiyeleri uyarınca Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarlarının sahada yapacakları her türlü ölçüm, analiz ve numune alma faaliyetleri tedbir amaçlı olarak Nisan ayı sonuna kadar durdurulduğu belirtilmektedir.

MESLEKTAŞLARIMIZIN DİKKATİNE!

2019 YILI ATIK BEYAN SÜRELERİ UZATILDI (27.03.2020)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı atık Yönetim Uygulaması`nda yapılan 25.03.2020 tarihli duyuru ile 31 Mart 2020 tarihine kadar tamamlanması gereken 2019 yılı Atık Beyan süreleri 30.04.2020 tarihine kadar uzatılmıştır.

DUYURU

2019 yılı atık beyan süresinin uzatılması - 25.03.2020 12:12

31 Mart 2020 tarihine kadar Atık Beyan Sistemi (TABS) üzerinden tamamlanması gereken 2019 yılı atık beyanları Koronavirüs (Covid 19) salgınına karşı alınan tedbirler doğrultusunda 30.04.2020 tarihine kadar uzatılmıştır.

MESLEKTAŞLARIMIZIN DİKKATİNE! 2019 YILI AMBALAJ BİLDİRİM BEYAN VE BELGELENDİRME SÜRELERİ UZATILDI (27.03.2020)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından Ambalaj Bilgi sistemi Uygulaması`nda yapılan 27.03.2020 tarihli duyuru ile Ambalaj üreticileri, tedarikçiler, piyasaya sürenler ve yetkilendirilmiş kuruluşlarca her yıl Mart ayı sonuna kadar Ambalaj Bilgi Sistemi üzerinden verilmesi gereken bildirim ve beyanların 2020 yılı Mayıs ayı sonuna kadar verilebileceği belirtilmektedir.

Aynı duyuru ile Piyasaya süren işletmelerin 2020 yılı geri dönüşüm/ geri kazanım yükümlülüklerini yerine getirmek için Yetkilendirilmiş Kuruluşlar ile yaptıkları anlaşmaları ise 2020 yılı Haziran ayı sonuna kadar Ambalaj Bilgi Sistemine yüklemeleri gerekmektedir. Söz konusu duyuru metni aşağıda yer almaktadır.

Duyuru Başlığı	Bildirim, Beyan ve Belgeleme işlemleri için ilave süre verilmesi
Duyuru Yayınlanma Tarihi	27.03.2020
Duyuru İçeriği	Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği gereğince; ambalaj üreticileri, tedarikçiler, piyasaya sürenler ve yetkilendirilmiş kuruluşlarca her yıl Mart ayı sonuna kadar Bakanlığımıza Ambalaj Bilgi Sistemi üzerinden verilmesi gereken bildirim ve beyanlar 2020 yılında Mayıs ayı sonuna kadar verilebilecektir Piyasaya süren işletmelerin 2020 yılı geri dönüşüm/ geri kazanım yükümlülüklerini yerine getirmek için Yetkilendirilmiş Kuruluşlar ile yaptıkları anlaşmaları ise 2020 yılı Haziran ayı sonuna kadar Ambalaj Bilgi Sistemine yüklemeleri gerekmektedir

14. DÖNEM KURUM VE KURULUŞ TOPLANTILARIMIZ

Çeşitli Kurum ve Kuruluşlar tarafından düzenlenen; Toplantı, Çalıştay, Panel'e Çevre Mühendisleri Odası olarak katılım sağladık. Katıldığımız tüm platformlarda Meslektaşlarımızın düşünceleri, talepleri ve sektörde yaşadıkları sorunlar dile getirilerek Odamız görüşleri aktarıldı. Oda olarak katılım sağlanan toplantılar sayesinde edinilen bilgi birikimi ve deneyimler üyelerimiz ile paylaşıldı.

ÇEVRE VE İKLİM EYLEMİ TOPLANTISI

Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programı'nın 4. Sektörel İzleme Toplantısı IPA Direktörü başkanlığında Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu ve Komisyonu temsilcileri, Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, diğer Bakanlıklar ve STK'ların katılımıyla 7 Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Odamızı temsilen Yönetim Kurulu Üyemiz Kumru ADANALI'nın katılım sağladığı toplantı, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) dan 2014-2020 yılları arasında Türkiye yer tahsis edilen Çevre ve İklim Eylemi kapsamında ki bütçenin kullanımı ve de altyapı ve kapasite geliştirme başlıklarında bugüne kadar gerçekleştirilen ve de gerçekleştirilmesi planlanan projeler hakkında konu ile ilgili paydaşlara bilgi sunulması olarak gerçekleştirilmiştir.

ODAMIZ AVRUPA İMAR VE KALKINMA BANKASI'NIN (EBRD) 4. DANIŞMA TOPLANTISINDAYDI

13 Şubat 2019 tarihinde gerçekleştirilen Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'nın (EBRD) 4. Danışma Toplantısına Oda Başkanı Dr. Baran Bozoğlu katılım sağladı.

Yatırımlara kaynak ayırırken çevresel, sosyal ve iklim etkileri gibi faktörlerin daha da fazla göz önünde bulundurulması, yaşanan olumsuz örneklerin de aktarılması adına katılım sağlanan toplantı; Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'nın (EBRD) üç önemli iyi yönetim politikalarının (Çevresel ve Sosyal Politika (ESP), Kamu Bilgilendirme Politikası (PIP) ve Proje Şikayet Mekanizması Usul Kuralları (PCM)) revize edilmesi sürecinde EBRD'nin faaliyet yürüttüğü 8 ülkede 8 farklı danışma toplantısı yapılmaktadır. 8 danışma toplantısında alınan yorumlara göre üç iyi yönetim politikası gözden geçirilerek 2019-2024 dönemi için revize edilecek.

TÜRKİYE OECD ÇEVRESEL PERFORMANS İNCELEMELERİ RAPORU ON YIL SONRA YAYINLANDI

19 Şubat 2019 tarihinde; İstanbul`da gerçekleştirilen OECD Çevresel Performans İncelemesi: Türkiye Raporu`nun açıklandığı toplantıya, Odamız Yönetim Kurulu Üyesi Kumru ADANALI katılım sağladı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile OECD üst düzey temsilcileri tarafından açıklanan Rapor bugüne kadar ülkemizin çevresel performansını ortaya koyan üçüncü çalışmadır. OECD Çevresel Performans İncelemeleri (ÇPİ), ülkelerin çevre politikası hedeflerine doğru ilerleyişi hakkında kanıtlara dayalı analiz ve değerlendirmeleri sağlamaktadır. 1999 ve 2008 yıllarında da gerçekleştirilen çalışmada yer alan tavsiyelerde düşük karbon ekonomisine geçiş ve çevre politikalarının daha etkin uygulanmasını sağlayacak değerlendirmeler yer almaktadır. OECD tarafından birçok ülkede aynı yaklaşımla gerçekleştirilen bu çalışma Hükümetlere çevre performanslarını iyileştirmeleri yönünde tavsiye niteliğinde iklim değişikliği, kentsel atık su yönetimi ve çevre yönetimi gibi başlıklarda sonraki adımları belirtmektedir.

Raporda fırsatların yanı sıra aynı zamanda zorluklar da yer almakta ve sonraki adımlar konusunda tespitler yer almaktadır. Raporda vurgulanan fırsatlar;

- Yenilenebilir enerji kaynaklarındaki büyük potansiyel ve artan kurulum kapasitesi
- AB mevzuatına uyumda ilerleme
- Özel sektörün çevre yatırımlarını artırması
- Atıksu yönetiminde ilerleme
- Geniş ölçüde çevre ile ilgili vergi gelirleri

Türkiye'nin OECD ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ekonomisi olduğu ve bu büyüme ve artan nüfusun çevre sorunları üzerinde çok büyük bir baskısı olacağı ifade edilmiştir. Zorluklar ise;

- Seragazemasyonlarının hızla artması
- Fosil yakıtlara dayanan karbon yoğunluklu ekonomi
- Özellikle büyükşehirler ve sanayi bölgelerinde hava kalitesinin düşüklüğü
- Kentsel katı atıkların geri kazanımının ve geri dönüşümün yetersizliği
- İklim değişikliğinin etkilerine maruz kalma,
- Çevreye zararlı sübvansiyonların geniş ölçekli olması.

1.YEREL İKLİM EYLEMİ ULUSLARARASI KONFERANSI 15-16 MART TARİHLERİ ARASINDA ANTALYA'DA DÜZENLENDİ

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi (İklimİN) www.iklimin.org Türkiye'de iklim değişikliği ile mücadelenin güçlendirilmesi için kamuoyu farkındalığı ve paydaşların kapasitesinin artırılması amacı ile başlatılmıştır. Üç destek bileşeninden oluşan projenin farkındalığın geliştirilmesi bileşeni kapsamında düzenlenen yerel yönetimler temalı Konferansa konu ile ilgili birçok kurum/kuruluş

katılım sağlamıştır. Oda Yönetim Kurulu üyemiz Kumru ADANALI tarafından katılım sağlanan ve İki gün süren Konferansta; küreselden yerele iklim eylemi, Avrupa Birliğinde yerel iklim eylemi politikaları ve uygulamaları, ülkemizde ki uygulamalar, yerelde iklim değişikliği ile mücadele (Afet yönetimi ve ulaşımda düşük karbonlu ulaşım ve emisyonazaltımına yönelik iyi uygulamalar, kent ve yeşil yapı uygulamaları, tarımsal iyi uygulama örnekleri), yerel düzeyde katılımcılık ve iklim finansmanı başlıklarında sunumlar gerçekleştirilmiştir.

ODAMIZ ATIK YÖNETİMİ ZİRVESİNDEYDİ!

24-28 Şubat 2019 tarihinde, Antalya'da "Atık Yönetimi Zirvesi" düzenlendi.

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nün öncülüğünde, Atık Yönetimi ile ilgili uygulamaların güçlendirilmesi, geliştirilmesi ve ilgili paydaş gruplarla (Üniversiteler, özel sektör, çevresel STK'lar, Oda ve Birlikler, Enstitüler, Belediyeler) bilgi alışverişinde bulunulması ve Atık Yönetimi alanındaki yeniliklerin değerlendirilmesi amacı ile TÜÇEV tarafından düzenlenen Zirve'ye Bakanlık daveti üzerine Oda Başkanımız Dr. Baran BOZOĞLU'da katılım sağlayarak "Atık Yönetimi ve İklim Değişikliği" başlıklı Panelde Oturum Başkanı olarak görev yaptı.

'ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ ÇALIŞTAYI' NDA ODAMIZ GÖRÜŞ VE YAKLAŞIMLARINI AKTARDIK

Çevresel Etki Değerlendirmesi uygulamalarının güçlendirilmesi, geliştirilmesi, ilgili paydaş gruplarla bilgi alışverişinde bulunulması, ÇED raporlarının kalitesinin artırılması ve ÇED uygulamaları konusundaki teknolojik yeniliklerin değerlendirilmesi ve ÇED Yönetmeliği'nin güncellenmesi amacı ile 15-17 Nisan 2019 tarihleri arasında T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından "Çevresel Etki Değerlendirmesi Çalıştayı" düzenlenmiştir.

Çalıştay, kapsamında; Kümülatif Etki Değerlendirmesi, ÇED Sürecinde Halkın Katılımı, Sosyal Etki Değerlendirmesi, ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listelerinin Değerlendirilmesi (Altyapı Yatırımları), ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listelerinin Değerlendirilmesi (Endüstriyel Yatırımlar), ÇED Yönetmeliği İdari Kısımlarının Değerlendirilmesi, ÇED Sürecinde İz-

leme-Kontrol ve Yeterlik olmak üzere yedi tematik başlıkta oturumlar yapılmıştır. "ÇED Çalıştayı" na Bakanlık daveti üzerine, Odamız adına II. Başkanımız Zeyneti BAYRI ÜNAL ve Yönetim Kurulu üyemiz Tuğba UÇANKUŞ katılım olup tematik oturumlarda Odamız görüşlerini aktarmışlardır.

İSTANBUL ŞUBEMİZ İLE KADIKÖY BELEDİYESİ TARAFINDAN DÜZENLENEN SIFIR ATIK SEMPOZYUMU YOĞUN KATILIM İLE GERÇEKLEŞTİ

Kadıköy Belediyesi ve TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi ile ortak düzenlenen 'Sıfır Atık Sempozyumu' 30 Nisan 2019 tarihinde Kadıköy Belediyesi Kozyatağı Meclis Binası'nda gerçekleştirildi.

Sempozyum TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanımız Meryem KAYAN, Odamız II. Başkanı Zeyneti BAYRI ÜNAL ve Kadıköy Belediye Başkanı Av. Şerdil Dara ODABAŞI tarafından yapılan konuşmalar ile açılmıştır. Sıfır Atık Felsefesi, Sıfır Atık Mevzuatı ve Kamu ve Özel Sektörde İyi uygulama örnekleri başlıklarında yapılan üç farklı oturumun ardından katılımcıların soru ve önerilerinin alındığı forum gerçekleştirilmiştir.

Sıfır atık felsefesinin, mevzuatının ve iyi örneklerinin incelenerek başta kamu kurumları olmak üzere tüm sektörde sıfır atık yaklaşımının yaygınlaştırılmasına dair öneriler sunma hedefi ile gerçekleşen Sempozyuma yoğun ve ilgili bir katılım sağlanmıştır.

Oturumların ardından TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Üyemiz Utku FIRAT kolaylaştırıcılığında gerçekleştirilen forumun ardından tamamlanan sempozyuma Odamız Yönetim Kurulu Üyesi Vildan ÖZMEN de katılım sağlamıştır.

ODA YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU ELEKTRİK SEKTÖRÜNDE SF6 GAZI KULLANIMI İLE İLGİLİ İKLİM PROJESİNE KATILIM SAĞLADI

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve Avrupa Birliği Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı Merkezi Finans ve İhale Birimi destekleriyle hayata geçirilen Elektrik Sektöründe SF6 Gazı Kullanımı ile İlgili İklim Projesi için ilk toplantı gerçekleşti. Projenin tanıtım toplantısı, Atık ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği (AGED), Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği (ELDER) ve Romanya'dan Sürdürülebilir Bir Kalkınma için İnsan ve Çevrenin Korunması Derneği (ECOM)'nin ortaklığında 11 Haziran 2019 tarihinde Ankara'da düzenlendi.

Açılış konuşmasını gerçekleştiren Sn. BOZOĞLU her çevre probleminin kendince önemli olduğunu ve sera gazı salınımının dünyanın geleceği için bir an önce önlem alınması gereken bir sorun olduğuna değindi. Sera gazlarının azaltılması için yapılan çalışmalardan memnun olduğunu belirtti. Sn. BOZOĞLU, "SF6 gazı doğrudan zararlı olmasa da iklim değişikliğine karbondioksitten daha fazla zararı olduğu biliniyor. Bu gazın kontrol altına alınması gerekiyor. Çevre Mühendisleri Odası olarak bilgi, birikimimiz ve kurumsal kimliğimizle SF6 konusunda da katkı sağlamak için elimizden geleni yapacağız" şeklinde görüşlerini belirtti.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ İLE GÖRÜŞME YAPILDI

1 Temmuz 2019 tarihinde Oda Yönetim Kurulu Başkanımız Dr. Baran Bozoğlu, Dünya Sağlık Örgütü Temsilcisi Dr. Pavel-Ursu ile görüştü. Toplam 7 kişinin bulunduğu görüşmede Çevre Mühendisleri Odası tanıtılıp yapılan çalışmalar anlatılarak Çevre Mühendisliği mesleği hakkında bilgi verildi. Hava Kalitesi Raporu 2018 sonuçları Dünya Sağlık Örgütü ile paylaşılarak, sorunlar hakkında neler yapılabileceği ve çözümlerin neler olabileceği tartışıldı.

ODA YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU ULUSAL ODUNPAZARI LÜLETAŞI FESTİVALİ'NE KATILDI!

5 Temmuz 2019 tarihinde; Odunpazarı Belediyesi tarafından "Deniz Köpüğü" sloganı ile 2'ncisi düzenlenen Ulusal Odunpazarı Lületaş Festivali açılış törenini gerçekleştirdi.

Törene, Odamızı temsilen Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU ve Oda Genel Saymanı Yılmaz ŞENGÜL katılım sağladı. Sn. BOZOĞLU, Kömürlü Termik santralin Eskişehir'e vereceği zararlara dikkat çekti ve festival hakkındaki görüşlerini paylaştı.

CMO YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU ATIK YÖNETİMİNDEKİ SORUNLARI ELE ALDI

20 Ağustos 2019 tarihinde; Sıfır Atık Geliştirme Derneğinin Açılış toplantısına katılan Çevre Mühendisleri Odası Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU; atık yönetimi, ithal atık, sıfır atık yaklaşımı ve sokak atık toplayıcıları hakkındaki görüşlerini dile getirdi. Yeni kurulan sivil toplum kuruluşuna başarılar dileyen Sn. BOZOĞLU, örgütlülüğün ve doğru veri oluşturmanın önemine vurgu yaptı.

BOZOĞLU: 'YENİ YAPILACAK SANTRALLER VEYA KAPASİTE ARTIRIMIYLA ÇATALAĞZI 'NIN VE ŞEHRİN TAMAMININ HAVA KALİTESİNE ÖLÜMCÜL BİR DARBE İNECEKTİR.'

20 Eylül'de Zonguldak Çatalağzı Belediye Başkanlığı tarafından düzenlenen Termik Santrallere Karşı Mücadelede Basın Emekçileriyle Dayanışma plaket töreni ve Hava Kalitesi rapor sunumu başlıklı etkinlik için Zonguldak'a giden Baran BOZOĞLU 'termik santrallerle mücadele' programında 7 termik santralin bulunduğu Çatalağzı beldesi için hazırlanan hava kalitesi değerlendirme raporunu açıkladı. Bozoğlu, «Yeni yapılacak santraller veya kapasite artırımıyla Çatalağzı 'nın ve şehrin tamamının hava kalitesine ölümcül bir darbe inecektir. Hem kendi ölçümlerimizde hem bakanlığın raporunda çok açık bir şekilde Çatalağzı 'da termik santrallerden kaynaklı ciddi bir hava kirliliği yaşandığı görülüyor» dedi.

Maden Mühendisleri Lokalinde gerçekleştirilen toplantıda Baran BOZOĞLU tarafından sunulan raporun ardından BOZOĞLU sözlerine şu şekilde devam etti:

“Sanayinin olmadığı, taşıt yoğunluğunun bulunmadığı bir bölgede bu hava kirliliğinin kaynağı nettir. Mevcut termik santraller tam kapasite çalışmalarına rağmen havayı sınır değerleri misliyle aşacak şekilde kirliletmektedir. O halde yapılması gereken şey açıktır; mevcut

termik santrallere denetim yapılmalı, Bakanlık tarafından baca ölçümü yapılmalı, süreçler incelenmeli ve kirlileticilerinin azaltılması sağlanmalıdır. Ayrıca halihazırda, tam kapasite bile çalışmayan termik santraller bu hava kirliliğine sebep olurken, yeni termik santraller yapılmasına asla ve asla izin verilmemelidir. Bu kadar aşikâr bir durum karşısında firmaların da yeni tesis kurma konusunda ısrarcı olmaması gerekir. Finans kuruluşlarının da iklim değişikliği sorununu ve hava kirliliği problemini gözetenek, yeni termik santral projelerine kaynak ayırmaması gerektiğini de ayrıca vurgulamak ihtiyacı hissediyorum.”

İKLİM KRİZİNİN ÇALIŞMA YAŞAMINA ETKİLERİ ÇALIŞTAYI

5-6 Ekim 2019 tarihlerinde Tez- Koop-İş Sendikası tarafından “İklim Krizinin Çalışma Yaşamına Etkileri” başlıklı Çalıştay Ankara'da Çağdaş Sanatlar Merkezinde gerçekleştirildi. Çalıştay'da «İklim değişikliğine anabilim dalları üzerinde bakmak», «Uluslararası ve Ulusal bağlamda Sosyoloji, Hukuk ve Mevzuat Şemsiyesi altında takvim tartışmaları», «Çalışma yaşamında ne oldu? ne oluyor, ne olacak?», “Yarın için çözüm önerileri, işçi sınıfı için dayanışma ve kolkola girme zamanı” konuları ele alındı. “Uluslararası ve Ulusal bağlamda Sosyoloji, Hukuk ve Mevzuat Şemsiyesi Altında Takvim Tartışmaları” konusu hakkında görüşlerini paylaşan Çevre Mühendisleri Odası Genel Başkanı Baran BOZOĞLU konuşmasında; İklim krizine karşı mevzuat, uygulamada yapılması gerekenleri ve krizin ülkemize etkilerini ele aldı.

CMO ODA YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU HATAY'DA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÜZERİNE KONUŞTU

Hatay Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) 'nın katkılarıyla "Hatay İli Karbon Ayak İzi Envanteri ve İklim Değişikliği Eylem Planı" çerçevesinde 2019 yılı Şubat ayında başlayan projenin kapanış toplantısı 7 Kasım 2019 Perşembe günü Hatay'da gerçekleştirildi.

Toplantıda; İklim Değişikliği Eylem Planında Hatay'ın gelecekte karşılaşılabilecek iklim sorunları, iklim sorunlarının demografik yapıya etkisi, İl genelinde iklim değişikliği ile mücadele, iklim risklerinin azaltılması, iklim sorunlarına yönelik uluslararası anlaşmaların etkileri gibi konular ele alındı.

Toplantıya katılım sağlayan Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU; İklim Değişikliği Eylem Planlarının kentliler için oldukça önemli olduğunu, iklim krizinin en çok kentlileri etkilediğini ve maddi manevi kayıplara neden olmaya başladığını, bu konuya dair mutlaka somut adımlar atılması gerektiğini, Su Kanalizasyon İdarelerinin ve Belediyelerin önemli sorumlulukları olduğunu ifade etti. Öte yandan sera gazı emisyonunun azaltılması için Türkiye'nin termik santral projelerinden uzak durarak, enerji verimliliğine odaklanması gerektiğinin üzerinde durdu. Kirletici vasfı olan özelleştirilmiş termik santrallerin çevre mevzuatından muafiyet hakkının uzatılması durumunun mecliste madde 50 olarak gündemde olduğunu ve bu düzenlemenin termik santrallerin halihazırda yarattığı kirliliği daha da artıracaklarını belirtti. İklim değişikliği ile mücadelede Türkiye'nin Paris anlaşmasını mecliste onaylaması; tek başına güçlü bir Çevre Bakanlığının oluşturulması ve su kanununun çıkartılması gerektiğini vurguladı.

CMO ODA YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU GÖÇ VE YERİNDEN EDİLME ÜZERİNE KONUŞTU

25-26-27 Kasım 2019 tarihlerinde Gaziantep'te "Göç ve Yerinden Edilmeye Yönelik Yerel Çözümler Uluslararası Forumu" gerçekleştirildi.

Foruma, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) ve Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ile birlikte Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Türkiye Belediyeler Birliği, Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı ve Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı ev sahipliği yaptı. Forum'a Odamızı temsilen OYK Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU ve Gaziantep İl Temsilciliği Yönetim Kurulu üyeleri katılım sağladı. Sn. BOZOĞLU konuşmasında; Göç yoğunluğu olan Gaziantep, Şanlıurfa, Kahramanmaraş, Hatay ve Osmaniye gibi bölgelerdeki güncel çevre sorunlarını, alt yapı eksikliklerini ve mültecilerle birlikte göçün bu kentlerde büyüyerek çevresel problemlerini artıracaklarını dile getirdi. Bu konuda hazırlık yapılması gerektiğini belirterek aynı zamanda bu bölgedeki hava kirliliğine dair Odamız Hava Kirliliği Raporu 2018'deki

verileri paylaşarak oldukça verimli bir toplantı gerçekleştiğini ifade etti ve Forumun sonuç bildirgesine çevre ve iklim konularının eklenmesinin önemini vurguladı.

UNDP Türkiye'den söz konusu Forum için gelen davet mektubu ile Odamızın yapacağı nice uluslararası faaliyet için önemli bir adım olması ile Odamızı uluslararası alanda etkinleştirdiğimizin sevincini paylaşıyoruz.

ÇMO ODA YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE SIFIR ATIK PERSPEKTİFİNDEN GERİ DÖNÜŞÜM ÜZERİNE KONUŞTU

Atık problemini nasıl çözülebileceği ve Plastikleri olabildiğince hızlı bir şekilde nasıl sürdürülebilir bir hale getirilmesi konuları ele alındı.

Birçok farklı paydaşın yer aldığı geniş katımlı Kongre'ye Odamızı temsilen OYK Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU katılım sağladı. Sn. BOZOĞLU konuşmasında: Son dönemde yaşanan ithal atık tartışmalarına ve sıfır atık kavramına dair yapılması gereken çalışmaları etkinlik sonundaki toplantı da dile getirdi. Odamızın yapmış olduğu bilgi edinme başvuruları ve sonuçları hakkında bilgi veren Sn. BOZOĞLU, atık yönetiminde dikkat edilmesi gereken konular, tehlikeli atık sorunu ve ambalaj atıkları konusunda yapılması gereken çalışmalar hakkındaki görüşlerini belirterek sıfır atık yaklaşımının başarıya ulaşması için gerekli olan kriterleri belirtti.

3 Aralık 2019 tarihinde, İstanbul'da "İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Perspektifinden Geri Dönüşüm" konulu 14. PAGEV Türk Plastik Endüstrisi Kongresi gerçekleştirildi.

Plastik geri dönüşümü potansiyelini daha da artırmak için geri dönüşüm teknolojilerinde ne gibi yeniliklere ihtiyaç duyulduğu, Döngüsel ekonomiyaratarak plas-

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU TÜRKİYE SÜTÇÜLÜK SEKTÖRÜNÜN SU SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ: VERİMLİLİK, RİSKLER VE KIRILGANLIKLAR PROJESİ ANKARA ÇALIŞTAY'INA KATILDI

rüşlerini paylaşarak iklim değişikliği perspektifi ile; büyükbaş hayvancılığın yoğunlaştığı, hatalı tarım uygulamalarının yapıldığı Konya Kayapınar bölgesindeki obruk sorunu ve kuraklaşma problemi hakkındaki görüşlerini dile getirdi.

30 Ocak 2020 tarihinde; Türkiye Sütçülük Sektörünün Su Sürdürülebilirliği: Verimlilik, Riskler ve Kırılğanlıklar Projesi Ankara Çalıştayı Ankara'da gerçekleştirildi. Su riskinin değerlendirilmesi ve değer zinciri üzerinde su riskinin olası etkilerinin incelenmesi, su ile ilgili riskler konusunda Türkiye sütçülük sektörünün kırılğanlığının azaltılması hedeflenen proje Çalıştayı'nda Kamu Perspektifinden Türkiye'de Su, Sütçülük Sektöründe Su Kullanımı ve İklim Değişikliği Perspektifinden Sütçülük Sektörü gündemleri ele alındı. Çalıştaya Çevre Mühendisleri Odası'nı temsilen konuşmacı olarak Oda Genel Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU katılım sağladı. BOZOĞLU konuşmasında; İklim krizi, Paris Anlaşması hakkındaki gö-

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GENEL BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU 1. ÇEVRE ETİKETİ KURULU TOPLANTISINA KATILDI

5 Şubat 2020 tarihinde 1. Çevre Etiket Kurulunun Toplantısı; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yürütücülüğü ile Ankara'da gerçekleştirildi. Toplantı da; Turistik Konaklama Tesislerine Ait Çevre Etiket Kriterlerinin Uygunluğu, Çevre Etiket Kriterleri Belirlenecek Ürün/Hizmet gruplarının Belirlenmesi ve Mevcut Kriterlerin (Tekstil, Seramik, Kaplama, Temizlik Kağıdı) Güncellenmesi gündemleri ele alındı. Turistik Konaklama Tesislerine Ait Çevre Etiket Kriterlerinin

Uygunluğu hakkında görüşlerini paylaşan Çevre Mühendisleri Odası Genel Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU; Çevre Etiket uygulamasının Türkiye için önemli bir fırsat olduğunu ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın son bir yıldır hızlı bir şekilde adım atması ve çalışma yapmasının bu sürecin gelişmesi açısından değerli olduğunu dile getirdi. Bu alandaki Çevre Mühendisleri istihdamının artırılması ve konu hakkındaki Odamız görüşlerinin tutanağa yansıtılması da sağlanmış oldu.

ÇMO BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU: CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI SN. KEMAL KILIÇDAROĞLU'NUN DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ KAPSAMINDA DÜZENLEDİĞİ TOPLANTIYA KATILDI

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sn. Kemal Kılıçdaroğlu'nun Dünya Çevre Günü kapsamında iki ayrı video konferans düzenlediği toplantıya Odamızı temsilen Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Dr. Baran Bozoğlu, katılım sağladı.

Toplantılara; Dünya Doğayı Koruma Vakfı, TEMA, Çevre Mühendisleri Odası, Nükleer Karşıtı Platformu Sekreteryası, Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği, Çiftçi-SEN, Hasankeyf Koordinasyonu, Arkeologlar Derneği İstanbul Şubesi, Munzur Koruma Kurulu, Kuzey Ormanları Savunması, EGEÇEP, Ekoloji Birliği, Trakya Platformu, Çevre ve Ekoloji Hareketi Avukatları Temsilcileri ile Artvin, Rize, Hatay, Muğla, Aydın, Bursa, Çanakkale ve Eskişehir'de, doğayı tahrip eden projelere karşı verdikleri mücadele ile simge haline gelmiş isimler ve CHP Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca katılım sağladı.

Toplantı da Dr. Baran BOZOĞLU şunları kaydetti: Su yönetiminde çok ciddi sıkıntılarımız var. Su yönetiminin bile Türkiye'yi büyük bir su kriziyle karşı karşıya. Bunu zaten artık herkes çok iyi biliyor. Buna rağmen dere ve göllerimizin yüzde 76'sı kirlenmiş durumda. Yani elimizi, yüzümüzü yıkayabileceğimiz bir dere kalmamış durumda. Kızılırmak, Sakarya, Gediz, Ergene, Büyük Menderes, Küçük Menderes, bütün havzalarımızda yoğun bir kirlilik var.

İklim değişikliği ve hava kirliliği konularının üzerinde duran Sn. BOZOĞLU; Büyükşehir Belediyelerinin hava kirliliğini azaltmak için ne yapmaları gerektiği hakkında açıklamalar yaparak, iklim krizine karşı mücadele de ve iklim değişikliğine karşı uyumda yapılması gerekenlere dair görüş ve beklentileri paylaştı.

Çevre konusunda çok duyarlı olduklarını belirten Sn. Kemal KILIÇDAROĞLU, Nükleer Santraller, Ergene Nehri ve Doğanın temizliğindeki 4 temel kural hakkındaki görüşlerini paylaşarak Meslek Odaları ve Sivil toplum örgütleri hakkındaki görüşlerini şu şekilde ifade ederek konuşmasını tamamladı:

CHP olarak bizim düşündüğümüz, yasal düzenleme süreci şöyle olmalı, biz onu hemen hemen her yerde söylüyoruz: Eğer bir yasa teklifi gelirse ve bu teklif diyelim ki çevre hareketlerini de ilgilendiren bir teklifse; bu teklif alt komisyona havale edilmeli, alt komisyonda o konuyla ilgili bütün sivil toplum örgütlerinin yöneticileri dinlenmeli, onlardan görüşler alınmalı ve ondan sonra yasalaşma süreci başlatılmalı.

Dolayısıyla parlamento sivil toplum örgütleriyle işbirliği yaparak yasal düzenlemeleri yapmalı diye. Bu pek çok yerde aslında bütün demokrasisi gelişmiş ülkelerde böyle yapılıyor ama biz maalesef sivil toplum örgütlerini dinleyin dediğimiz zaman ona karşı çıkıyorlar. Ama bu zaman içinde göreceksiniz yasalaşma süreci bu dediğim mantığa evrilecektir.

Her biriniz; kiminiz Artvin'de, kiminiz Rize'de, Muğla'da, Aydın'da, Bursa'da, Çanakkale'de, Eskişehir'de, Hatay'da mücadele ediyorsunuz. Sizin mücadeleniz önemlidir. Çok ama çok önemli bir mücadeledir. Sizin mücadelenizin tarihi bir değeri vardır aynı zamanda. Bu doğayı, bu tabiatı koruyorsunuz siz. Çocuklarınıza daha güzel, torunlarınıza daha güzel bir Türkiye bırakmak, daha iyi bir coğrafya bırakmak için mücadele ediyorsunuz.

Haber https://www.youtube.com/watch?v=23iGre6JPOU&feature=youtu.be&fbclid=IwAR0FV_9LScj9cPhMHL-29y-PlIv3aK3uHic-e6C-CPL4jtQ-GIvGkWEhsoU linkinden izleyebilirsiniz.

**14. DÖNEM ÜNİVERSİTE
ÖĞRENCİLERİ ZİYARETLERİMİZ**

Bu dönemde; Türkiye genelindeki çeşitli Üniversiteler ziyaret edilerek Çevre Mühendisliği Bölümü öğrencilerine; meslek hakkında bilgiler verildi ve aynı zamanda Çevre Mühendisleri Odası'nın yapmış olduğu çalışmalar aktarılarak Oda'nın daha yakından tanınması sağlandı.

BOZOĞLU, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİYLE BULUŞTU

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO) Genel Başkanı Baran Bozoğlu 13 Nisan 2018 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Çevre Mühendisliği bölümü öğrencilerini ziyaret etti. Prof. Dr. Gülen GÜLLÜ'nün açılış konuşması ile başlayan ziyarette Bozoğlu; güncel çevre sorunlarını, Çevre Mühendisliği Mesleğini ve Çevre Mühendisleri Odasının çalışmalarını, hedeflerini aktardı. Ziyaret öğrencilerden gelen soruların cevaplanmasının ardından son buldu.

ODA YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. BARAN BOZOĞLU'NDAN KOCAELİ ÜNİVERSİTESİNE VE ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI KOCAELİ ŞUBESİ'NE ZİYARET

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU 20 Aralık 2018 tarihinde Kocaeli Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü öğrencileri, İZAYDAŞ Genel Müdürü Sn. Muhammet SARAÇ, Gebze Teknoloji Üniversitesi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Bülent KESKİNLER, Kocaeli Üniversitesi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Sevil VELİ, akademisyenler ve sektör temsilcileri ile bir araya geldi.

Öğlen yüzü aşkın Çevre Mühendisi Öğrencileri ile meslek sorunları, kariyer planları ve çevre mevzuatındaki sorunlar konusunda görüşler paylaşarak Çevre Mühendisleri Odası örgütülüğü tanıtıldı.

20 Aralık 2018 Saat 18.30'da Çevre Mühendisleri Odası Kocaeli Şubesi üyeleri ile toplantı gerçekleştirildi. Toplantıya SATSO Çevre ve Şehircilik Komisyonu Başkanı Mehmet Tuncer ACAN 'da katılım sağlamıştır. Toplantıda Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkındaki Yönetmelik'te tespit edilen sorunlar paylaşıldı.

Üye toplantısının ardından, Gebze Teknoloji Üniversitesi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Bülent KESKİNLER, Kocaeli Üniversitesi akademisyenleri, sektör temsilcileri, SATSO Çevre ve Şehircilik Komisyonu Başkanı Mehmet Tuncer ACAN, İZAYDAŞ Genel Müdürü Sn. Muhammet SARAÇ ve Çevre Mühendisleri Odası Kocaeli Şube Başkanı Sait AĞDACI akşam yemeğinde bir araya gelerek sektörde yaşanan sorunlar konuşuldu.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TÜRKİYE ÇEVRE ZİRVESİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

02.03.2019 tarihinde Hacettepe Üniversitesi tarafından; Türkiye Çevre Zirvesi gerçekleştirildi. Söz konusu etkinliğe TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU katılım sağladı. Sn. BOZOĞLU öğrencilerle ve akademisyenlerle buluşarak Çevre Politikalarına dair görüşlerini dile getirdi.

DR. BARAN BOZOĞLU ÇEVRE YÖNETİMİ VE GÜNCEL SORUNLARINI MERCEK ALTINA ALDI!

6 Mayıs 2019 tarihinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Samsun Şubesi Öğrenci Komisyonu iş birliğinde düzenlenen konferansla çevre yönetimi ve bu alanda yaşanan sorunlar gündeme taşındı.

“Türkiye’de Çevre Yönetimi ve Güncel Çevre Yönetimi” başlıklı konferans, Mühendislik Fakültesi Konferans Salonu’nda ilgilileri bir araya getirirken, konferansa konuk konuşmacı olarak TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Genel Başkanı Dr. Baran Bozoğlu katıldı.

“Çevre mühendisleri artık hayatın her alanındalar”

Ardından söz alan TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Samsun Şube Başkanı Özcan Çoluk da çevre mühendislerinin artık hayatın her alanında olduğuna dikkat çekerek şöyle konuştu: “Çevre mühendisleri laboratuvarlardan su arıtım tesislerine, sağlıklı bir kentin inşasından idaresine kadar sürdürülebilir bir yaşamın her noktasında varlar. Anlayacağınız dünya döndükçe, insanlık var oldukça ve canlılar yaşadıkça bizler bu süreçlere dâhil olacağız. Asla ve asla umutsuzluğu kapılmayacağız çünkü ülkemizin her alanında bizler olacağız. Keza, atığı yönetmeden bir şey yapamıyorsunuz, sağlıklı su olmaksızın hayat olmuyor, temiz havayı koklamaksızın yollarda yürüyemezsiniz. Sahilinize, toprağınıza, yeşilinize sahip çıkmadan bir hayatı sürdüremezsiniz. İşte bizler bu süreçlerin hepsinde rol olacağız. Harika bir toplantı, bundan ötürü Öğrenci Komisyonumuza sonsuz teşekkür ediyorum.”

“Birçok OMÜ mezunu delege ve yönetici olarak görevde”

Açılış konuşmaları sonrası konferansını veren konuk TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Genel Başkanı Dr. Baran Bozoğlu, sunumunun başında OMÜ’nün ve Çevre Mühendisliği Bölümünün önemine değinerek OMÜ mezunu birçok çevre mühendisinin Çevre Mühendisleri Odasında yönetici ve delege olarak görev aldığını, bu mesleğin geleceği ve çevre sorunları adına çaba gösterdiğini söyledi.

“Çevre Kanunu’nda artık çevre mühendisleri var”

Sunumunda mesleki gelişme ve değişimlerden bahseden Bozoğlu, Çevre Mühendisleri Odasının yoğun çabası sonunda Çevre Kanunu’nun değiştiğini ve böylelikle bu Kanun’a artık çevre mühendislerinin girdiğini belirterek “Bu ne anlama geliyor? Artık çevre mühendislerinin, çevre danışmanlık hizmeti yapmak için eğitim, sınav ve belge zorunluluğu olmayacak. Arkadaş-

lar artık mezun olduğunuzda diplomanızla bu işi yapacaksınız. Hakikaten bu çok önemli gelişme çevre mühendisleri için ve bir dönüm noktasıdır.” dedi.

“Tebliğ yayımlanırsa en az bir çevre mühendisi çalıştırma zorunluluğu olacak”

Türkiye’deki çevre sorunlarından olan su kirliliği hakkında bazı bilgiler paylaşan Başkan Bozoğlu “Minimum ülkemizin dere ve göllerinin yüzde 75’i kirlenmiş durumda. Maalesef ülkemizdeki atık su arıtma tesislerimiz yeterince çalışmıyor. Bu tesislerden çıkan suyun tekrar kullanılma oranı da sadece yüzde 1. Geri kalanı, dere ve denizlere dökülüyor. Şimdi gündemde Atık Su Arıtma Tesislerinin İşletilmesi Tebliği’nin yayımlanması var. Bunda da Odamızın büyük emeği ve çabası söz konusu. Tebliğ yayımlanırsa bütün atık su arıtma tesislerinin her birinde artık en az bir çevre mühendisi çalıştırma zorunluluğu olacak. Bu anlamda büyük yatırımların yapılması gerekiyor ve aynı zamanda çevre mühendislerinin istihdam edilmesi de zaruri. Ayrıca şunu da vurgulamalıyım ki Türkiye’de yılda 2.3 milyon ton arıtma çamuru çıkıyor ve bunların yönetimine dair herhangi bir çözüm üretilebilmiş değil.” şeklinde konuştu.

“Eğer genetik bir sebebi yoksa bir hastalığın nedeni çevresel kirliliktir”

Konuşmasında hava kirliliğinden de bahseden Oda Başkanı Bozoğlu, havada bulunan partiküllerin(parçacık) tene ve saçlara zarar verdiğini ve solunum yolu hastalıklarına neden olduğunu belirterek sözlerini şöyle sürdürdü: “Bizler Çevre Mühendisleri Odası olarak hep şunu söylüyoruz: Bir hastalık yaşıyorsa ve bir doktora ihtiyaç varsa bunun sebebi çevresel kirliliktir yani çevresel kirlilik yoksa hastalık da yoktur, tabii hastalığın genetik bir sebebi yoksa. Dünyada 7 milyon insan hava kirliliğinden hayatını kaybediyor. Türkiye’de ise OECD (OrganisationforEconomicCo-operationand Development - Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü) raporlarına göre yılda 30 bin kişinin yaşamını hava kirliliğinden dolayı yitirdiği tahmin ediliyor. Bizlerin de 2018 Hava Kirliliği Raporu Odamızın web sayfasında var, tamamen bilimsel ve Bakanlığın izleme istasyonları aracılığıyla hazırladığımız bir rapor.”

“Sıfır atık kavramını önemli bir değere, ivmeye ve avantaja çevirmeliyiz”

Konuşmasının devamında “sıfır atık” konusuna odaklanan Başkan Bozoğlu OMÜ’de bu yöndeki çalışmalarını takdirle ve memnuniyetle karşıladıklarına işaret ederken “Sıfır atık bizim işimiz, o yüzden sıfır atığı en çok bizim dillendirmemiz lazım. Sıfır atık yeni bir mevzu değil, ‘zerowaste’ denilen bir kavram ve birçok ülkede uygulanıyordu. Ülkemizde de önemli farkındalık oluştu sıfır atık hususunda ve bunu da önemli değere, ivmeye ve avantaja çevirmeliyiz. Dolayısıyla da bütün gücümüzle sahipleniyoruz. Tabii bunun bir de ithal atık boyutu var. Türkiye’ye gelen ithal atık miktarı da sürekli artıyor ve bu ithal atık bizim cari açığımızın da yükselmesine neden oluyor. Aynı zamanda ithal atık, bizim kendi atıklarımızın değersizleşmesini beraberinde getiriyor. Zira geri dönüşüm firmaları ‘nasıl olsa dışarıdan hazır geliyor’ düşüncesiyle atıkları toplamak istemiyor. Bu durumun, bizim sektörümüze de yani istihdam ve çevre eğitimi anlamında da olumsuz yansımaları oluyor.” değerlendirmesinde bulundu.

Konferans sonunda Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Birol Eevli ve Çevre Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Gülfem Bakan, katılımı ve paylaştığı değerli bilgiler için Çevre Mühendisleri Odası Genel Başkanı Dr. Baran Bozoğlu’na teşekkür ederek fidan sertifikası ile 19 Mayıs’ın 100. yılına ithafen Atatürk heykelini takdim etti.

14. ÜYE TOPLANTILARIMIZ

Odamıza bağlı Şube ve Temsilcilikler ziyaret edilerek Üyeler ile: Çevre Mühendislerinin sektörde karşılaştıkları sorunlar, Kamuda Çevre Mühendisi istihdamında yaşanan sıkıntılar ve bölgesel yaşanan sorunlar hakkında ortak çözümler üretebilmek adına toplantılar ve çeşitli etkinlikler gerçekleştirildi.

GAZİANTEP BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ ÜYE TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

29 Eylül 2018 tarihinde Gaziantep Bölge Temsilciliği üye toplantısı gerçekleştirildi. Oda Yönetim Kurulu Üyesi Vildan Özmen, Gaziantep Bölge Temsilcisi Meltem Neyal, Sekreter Mehmet Bozkurt, Adana Şube Başkanı Kenan Doğan, Yönetim Kurulu Üyesi A. Oktay Acaroğlu, ve Gaziantep bölge temsilciliği üyesi birçok meslektaşın katılım sağladığı toplantıda mesleki sorunlar görüşüldü.

Gaziantep ilinde ikamet eden özel sektör ve kamu çalışanları üyelerimizin meslekte karşılaştığı sorunların gündeme getirildiği toplantı yaklaşık 1 buçuk saat sürdü ve sonrasında Dülük Baba Mesire Alanında piknik ve çöp toplama etkinliği gerçekleştirildi.

İSTANBUL ŞUBE ÜYE TOPLANTISI

10 Kasım 2018 Cumartesi günü Odamız İstanbul Şubesi tarafından düzenlenen genel üye toplantısına Oda Yönerim Kurulu Üyesi adına Vildan ÖZMEN'de katılım sağladı. Toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren Şube Başkanı Meryem Kayan tarafından İstanbul Şubenin Mart-Kasım 2018 dönemi çalışma raporu üyelere aktarıldı.

Toplantının ikinci oturumunda ise Çevre Mühendislerinin mesleki sorunları görüşüldü;

Odamız tarafından Mesleki Denetimi sağlamak adına verilen Büro Tescil Belgelerinin önemi, Çevre Mühendisleri El Kitabının çıkartılması, Kamuda Çevre Mühendislerinin istihdamında yaşanan sıkıntılar, saha, su vb. branşlarda çalışan veya çalışmak isteyen çevre mühendislerinin sorunları da ele alınıp detaylı çalışmalar yapılması gerektiği konularında görüş alışverişi yapıldı.

AYDIN VE MUĞLA TEMSİLCİLİKLERİMİZDE ÜYE TOPLANTILARI GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

24 Kasım 2018 Cumartesi günü Odamız Aydın ve Muğla Temsilciliklerimiz tarafından düzenlenen genel üye toplantılarına, Oda Yönetim Kurulu adına Oda 2. Başkanı Zeyneti BAYRI ÜNAL, Oda Yönetim Kurulu üyeleri Tuğba UÇANKUŞ ve Vildan ÖZMEN'de katılım sağladı. Toplantılarda Çevre Mühendislerinin mesleki sorunları ve bölgede yaşanan çevre sorunları tartışıldı.

DİYARBAKIR İL TEMSİLCİLİĞİ ÜYE TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRDİ!

20 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da Diyarbakır İl Temsilciliği üye toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıya, Oda Yönetim Kurulu Üyesi Vildan Özmen, Diyarbakır İl Temsilcisi Recep SEYKAN, Adana Şube Yönetim Kurulu Üyesi Selim KAZICI ve Diyarbakır İl Temsilciliği üyeleri katılım sağladı.

Toplantıda; Diyarbakır ilinde ikamet eden üyelerimizin meslekte karşılaştıkları sorunlar hakkında görüşler paylaşıldı ve Temsilciliğin bölgedeki etkinliğinin artırılabilmesi için fikir paylaşımında bulunuldu.

BURSA ŞUBESİ GENEL ÜYE TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

01.03.2019 tarihinde, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Bursa Şubesi tarafından Genel Üye Toplantısı gerçekleştirildi. Söz konusu etkinliğe TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU katılım sağladı.

Toplantıya katılım sağlayan üyeler ile; Çevre Danışmanlık Firmaları ile Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik Taslağı maddeleri, ÇED mevzuatı, altyapı yatırımları hakkında tartışılarak, mevcut sorunların çözümüne yönelik yapılabilecek çalışmalar hakkında görüşüldü.

GAZİANTEP SIFIR ATIK PROJESİ VE DEĞİŞEN ÇEVRE MEVZUATI BİLGİLENDİRME TOPLANTISI VE GAZİANTEP İL TEMSİLCİLİĞİ ÜYE TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

14.03.2019 tarihinde Gaziantep Ticaret Odası tarafından Sıfır Atık Projesi ve Değişen Çevre Mevzuatı Bilgilendirme Toplantısı gerçekleştirildi.

Toplantıya, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası'nı temsilen Oda Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU, GTO Yönetim Kurulu Muhasip Üyesi Yılmaz DUMAN, 24 No'lu Kimyevi Maddeler, Boya ve Temizlik Ürünleri Meslek Komitesi üyeleri, Gaziantep Makine Mühendisleri Odası Başkanı Hüseyin OVAYOLU, Çevre Mühendisleri Odası Gaziantep Temsilcisi Meltem NEYAL ile Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanı Emel KIRAÇ katılım sağladı.

Gaziantep'in Türkiye için çok önemli bir şehir olduğunu ve Sıfır Atık Projesi'ne gösterilen ilginin de örnek teşkil ettiğini söyleyen TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU, Sıfır Atık konusunu ve çevre sorunlarını konuşmanın mutluluk verici olduğunu ifade ederek Türkiye'deki Atık Yönetimi ve Sorunları başlıklı sunumunu yaparak konu hakkındaki görüşlerini paylaştı.

Sıfır Atık Projesi ve Değişen Çevre Mevzuatı Bilgilendirme Toplantısının ardından Gaziantep İl Temsilciliğimizin organizasyonu ile üye toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıya, Oda başkanı Dr. Baran BOZOĞLU ve Oda Saymanı Yılmaz ŞENGÜL katılım sağladı. Yaklaşık 50 üyemizin katıldığı toplantıda; Oda faaliyetleri konusunda bilgilendirmeler yapılarak, mesleğe ve odaya dair güncel gelişmeler hakkında görüşüldü.

BOZOĞLU ve Oda Saymanı Yılmaz ŞENGÜL katılım sağladı. Yaklaşık 50 üyemizin katıldığı toplantıda; Oda faaliyetleri konusunda bilgilendirmeler yapılarak, mesleğe ve odaya dair güncel gelişmeler hakkında görüşüldü.

ADANA KENT SORUNLARI SEMPOZYUMU VE ADANA ŞUBE ÜYE TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

15-16.03.2019 tarihlerinde TMMOB Adana İl Koordinasyon Kurulu'nun düzenlediği Adana Kent Sorunları Sempozyumu'nun dördüncüsü "Kentleşmeyen Adana" temasıyla Yaşar Kemal Kültür Merkezi'nde gerçekleşti. Sempozyuma Çevre Mühendisleri Odası'nı temsilen Oda Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU katılım sağlayarak hava kirliliği sorununu teknik verilerle açıkladı.

Sempozyumun ardından TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Adana Şubesinin organizasyonu ile üye toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda, Oda başkanı Dr. Baran BOZOĞLU, Oda Saymanı Yılmaz ŞENGÜL, Adana Şube üyeleri ve öğrenciler ile bir araya geldi. Katılımcılar ile görüş ve öneriler hakkında görüşülerek son gelişmeler değerlendirildi.

MERSİN ŞUBE ÜYE TOPLANTISI VE ÖĞRENCİ TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

16.03.2019 tarihinde TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Mersin Şube organizasyonu ile üye toplantısı ve öğrenci toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıya, Oda başkanı Dr. Baran BOZOĞLU ve Oda Saymanı Yılmaz ŞENGÜL katılım sağladı. Toplantıda; Ülkenin, mesleğin ve meslektaşların sorunları ve gelişmeler hakkında görüşüldü.

TAHİR ELÇİ ANMASI VE DİYARBAKIR İL TEMSİLCİLİĞİ ÜYE TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

5 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da; Oda Genel Başkanı Dr. Baran BOZOĞU, Oda YK üyesi Vildan ÖZMEN, Oda YK üyesi Kumru ADANALI ve Diyarbakır İl Temsilcileri tarafından, Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir ELÇİ, barış söylemleri yaparken vurulduğu yer olan Dört Ayaklı Minarede karanfil bırakılarak anıldı. Ardından Diyarbakır İl Temsilciliği organizasyonunda üye toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda; Oda faaliyetleri, mesleki konular ve çevre mevzuatındaki güncel gelişmeler hakkında görüşüldü.

KONYA İL TEMSİLCİLİĞİ ÖĞRENCİ VE ÜYE TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

26 Nisan 2019 tarihinde Konya'da; Oda Genel Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU, Oda YK üyesi Tuğba UÇANKUŞ, Konya Teknik Üniversitesi'nden; Prof.Dr. Bilgehan NAS, Doç.Dr. Esra YEL ve Dr. Öğr. Üyesi aynı zamanda Çevre Mühendisleri Odası Konya İl Temsilcisi Selim DOĞAN'ın katılımlarıyla Öğrenci toplantısı gerçekleştirildi.

Öğrenci toplantısından sonra Konya İl temsilciliği organizasyonunda ÇMO üyeleri ile üye toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda; oda faaliyetleri aktarıldı. Üyelerle; mevzuata, mesleğe ve Oda'ya dair görüş alışverişinde bulunuldu.

**14. DÖNEM BASIN
AÇIKLAMALARIMIZ**

Çevre Mühendisleri (ÇMO) olarak;Küresel Isınma, İklim Değişikliği ve Çevre sorunları ile ilgili yaşanan olaylar ele alınarak basın açıklamaları gerçekleştirdik. Ayrıca Dünya Çevre Günü, Dünya Su Günü gibi önemli günlerde Odamız görüşlerini kamuoyu ile paylaştık.

BASIN VE KAMUOYUNUN DİKKATİNE ANKARA'DA YAŞANAN SEL DOĞAL AFET DEĞİL, MELİH GÖKÇEK'İN MİRASIDIR!

BASIN ve KAMUOYUNUN DİKKATİNE

Ankara'da Yaşanan Sel Doğal Afet Değil,

Melih GÖKÇEK'in Mirasıdır!

ÇARPIK KENTLEŞME ve YETERSİZ ALTYAPI SELLERE NEDEN OLMAKTADIR

Son dönemlerde birçok kentimizde sel ve taşkın olayları yaşanmaktadır. Yaşanan olaylar, genellikle küresel ısınma ve iklim değişikliği ile ilişkilendirilerek doğal afet olarak tanımlanmaktadır.

Akdeniz havzasının, Hükümetler arası İklim Değişikliği Panelinin (IPCC) Değerlendirme Raporlarına göre iklim değişikliğinden büyük ölçüde etkilenecek bölgeler arasında bulunduğu doğrudur. Bu nedenle, Akdeniz iklim kuşağında yer alan Ülkemizin de aşırı ve düzensiz yağışlar, kuraklık ve su kıtlığı gibi sorunlarla daha fazla karşılaşması beklenmektedir. Ancak, özellikle son yıllarda yerleşim yerlerinde yaşanan sel felaketlerinin temel nedenleri, iklim değişikliğinden ziyade plansız ve çarpık kentleşme, yetersiz altyapı ile merkezi ve yerel yönetimlerin kentleri rant politikalarına teslim etmesidir.

Ankara'da 20 Mayıs Pazar günü yaşanan sel felaketinin temel nedenleri aşağıda özetlenmiştir. Meteoroloji Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre Ankara ili sınırları içinde ölçülen 24 saatlik toplam yağış miktarlarına bakıldığında, en yüksek yağış 53.7 mm ile Kalecik'te gerçekleşmiştir (<https://www.mgm.gov.tr/sondurum/toplam-yagis.aspx>). Kızılay ve Tunalı Hilmi gibi merkezi alanlarda sele sebep olan yağış ise TBMM Bahçesindeki ölçüm istasyonuna göre 33.8 mm'dir. Başka bir ifadeyle yer üzerinde 3.4 cm su yüksekliğine neden olan bir yağıştır. Ankara'da 24 saatte ölçülen en yüksek yağış miktarı 88.9 mm'dir (11 Haziran 1997).

<https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?k=A&m=ANKARA>

Yükseklerde 3.4 cm olan yağış, toprağa süzülecek yeşil alan bulamaması ve alt yapının da yetersiz olması nedeniyle, Kızılay ve Tunalı Hilmi gibi alçak bölgelerde 10'larca cm yüksekliğe ulaşarak sele neden olmuş, alt geçitleri doldurmuştur.

Sele neden olan Kentleşme Hataları aşağıda özetlenmiştir.

Ø Kentsel alanların büyük bölümü asfalt ve betonla kaplandığı için, düşen yağış toprak tarafından emilememekte ve doğrudan akışa geçmektedir.

Ø Çarpık kentleşme sonucu, dere taşkın alanları ve dere yatakları yapılaşmaya açılmıştır.

Ø Hızlı nüfus artışından dolayı kentlerimizin altyapısı yetersiz kalmaktadır. Özellikle büyük kentlerimizde bulunan birleşik kanalizasyon sistemleri aşırı yağışlarda yetersiz kalmaktadır.

Türkiye'de en önemli sorunlardan biri olan altyapı eksiklikleri ilgililer tarafından ne yazık ki bugüne kadar giderilemediğinden plansız ve çarpık kentleşme, tarım arazileri üzerine uygulanan yerleşim planları, yok edilen orman alanları, bilinçsizce müdahale edilen dere yatakları ve kıyıları ile gelinen noktada yağışlar maalesef can, mal ve toprak kayıplarına neden olan sel felaketlerine dönüşmektedir.

Sellerin asıl nedeni, plansız ve çarpık kentleşmedir. Eğer yağışın düştüğü yüzey "Çim Alan, Orman veya Park Alanıysa", 100 kg yağışın yaklaşık olarak 75-95 kg arasındaki miktarı toprak altına geçmekte, 5-25 kg ise yüzey akışı olarak derelere ulaşmaktadır. Diğer taraftan eğer 100 kg'lık bu yağış "Asfalt ya da Beton Alanlara (Şehir Merkezleri)" düşerse, yağışın sadece 5-30 kg arası toprak altına geçmekte, geri kalan 70-95 kg'lık miktarı ise yüzey akışına geçmektedir. Başka bir ifadeyle, çok büyük bir kısmı yüzey akışına geçerek derelere ulaşmaya çalışan bu yağış sel ve taşkınlarla neden olmaktadır.

Kentlerimizde yağmur suyu ve atıksu toplama sistemleri ayrıık olarak inşa edilmedikçe, yüzey akışına geçen bu suların

sağlıklı bir şekilde uzaklaştırılması mümkün olmamaktadır.

Özellikle yapılaşmanın, asfalt ve beton zeminlerin çok yoğun olduğu büyük şehirlerde 20-30 kg arası yağışlar olduğunda, düştüğü noktada 2-3 cm yüksekliğe sahip olan yağışlar, yüzey akışına geçerek alçak noktalara ulaştığında 10-20 cm yüksekliğe erişerek sel ve taşkınlara neden olmaktadır. Kentlerimizdeki park ve yeşil alanlar yok edilerek, beton ve asfalt yoğunluğu arttırdıkça sel ve taşkınların olması da kaçınılmazdır.

Yağışların sel felaketlerine dönüşmemesinin en temel kuralları ise;

Ø Ülkemizde yaygın olarak kullanılan birleşik kanalizasyon sistemleridir. Birleşik kanalizasyon sistemleri yerine, acil olarak ayırık kanalizasyon sistemleri kurulmalıdır.

Ø Belediyelerde yağmur suyu projeleri bir an önce projelendirilmeli ve projelerine uygun olarak inşa edilmelidir.

Ø Doğal drenaj yerleri olan dere, kum dere yataklarına yapılan bilinçsiz müdahaleler önlenmeli ve dere ıslahları sağlanmalıdır.

Ø Aktif ve aktif olmayan dere yatakları, taşkın saha sınırları belirlenerek haritalara işlenmeli, bu bilgiler imar planları yapılırken göz önünde bulundurulma veyapılaşmaya kapatılmalıdır.

Ø Belirlenen taşkın saha sınırları içinde kalan alanlarda yapılaşma kesinlikle yasaklanmalıdır. Taşkın saha sınırları içinde kalan konutlar bir an önce kamulaştırılmalı ve bu alanlar yeşil kuşak olarak yeniden planlanmalıdır.

Ø Ağaçlandırma ve erozyon önleme çalışmalarına öncelik verilmelidir.

Ø Kentler için afet master planları geliştirilmeli ve kentlerimiz afete güvenli bölgeler haline getirilmelidir.

Yok edilen her park, her orman, her yeşil alan bizlere sel ve taşkın olarak geri dönecektir. Konu 3-5 ağaç değil, Türkiye'nin geleceğidir.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ - TÜRKİYE RAPORU

KÖMÜRÜN GERÇEK BEDELİ

Avrupa İklim Ağı (CAN Europe) tarafından; Odamız ve Muğla Çevre Platformu (MUÇEP) ortaklığıyla yapılan “Kömürün Gerçek Bedeli: Muğla” adlı araştırma 31 Ekim 2018 tarihinde Yatağan’da bir basın toplantısıyla kamuoyuyla paylaşıldı.

Açıklama ; Muğla’daki üç termik santralin ve bu santrallere yakıt sağlayan linyit sahalarının 40 yıldır insanlara ve hayvanlara, köylere, tarım arazilerine, ormanlara, suya, toprağa ve havaya verdiği zararı gözler önüne serdi.

“Kömürün Gerçek Bedeli: Muğla” araştırması, yıllardır kömürlü termik santrallerin etkilerini birebir yaşayan Muğla halkının ne bedeller ödediğini ve mevcut planlardan vazgeçilmezse ne bedeller daha ödeyeceğini verilerle gözler önüne seriyor.

Açıklamadan bazı çarpıcı veriler şöyle;

·Bu 3 santral 1983-2017 yılları arasında hava kirliliği kaynaklı 45.000 erken ölüme sebep oldu. Buna ek olarak kalp-damar ve solunum yolu hastalıkları nedeniyle 46.000’e yakın kişinin hastaneye yatmasına sebep oldu.

·Her bir santral 50 yaşını dolduruncaya kadar çalışmaya devam ederse; çevre yatırımları mevzuata göre yapılırsa bile 5.270 erken ölüm daha yaşanacak.

·Şimdiye kadar maden ve santral sahasında bulunan 8 köy yerinden edildi/yok oldu. Köyün tamamının taşınması ya da zeytinlik/tarım ve orman alanlarının istimlakı yoluyla 48 köy daha etkilenecek.

·Toplamda 28.700’in üzerinde insan kömür madenlerinin işletmeye alınmasından doğrudan ya da dolaylı etkilenecek. Evini kaybedecek; köyünden tamamen taşınmak zorunda kalacak, zeytinliğini veya tarlalarını kaybedecek.

·Yatağan halkı, 2015 ve 2016 yılları boyunca Dünya Sağlık Örgütü’nün (DSÖ) insan sağlığı için aşılması gerektiğini belirttiği sınırın kat be kat fazlası zehir soludu. Yatağan’da havadaki partikül madde (PM10) yoğunluğu, DSÖ’nün belirlediği yıllık ortalama üst limitin 2015’te dört, 2016’da üç buçuk katı olarak gerçekleşti.

·Yatağan, Kemerköy ve Yeniköy santralleri 40 yıl boyunca toplam 28 bin kg cıva saldı. Bu cıvanın dörtte biri Akdeniz suyuna, diğer bir dörtte biri de tarım arazilerine ve ormanlara çökeldi. Gıdalarımızı zehirledi.

·Bu 3 santral toplamda her yıl doğaya 1.100 kg cıva salmaya devam ediyor.

·220 kg cıva Akdeniz’de deniz suyuna karışıyor ve balıkların dokularında birikerek besin zincirine karışıyor.

·150 kg cıva ormanların üstüne,

·120 kg cıva ise tarım alanlarının üstüne çökerek toprakta ve bitkilerde birikiyor.

·90 km²’lik bir bölgede yılda hektar başına 50 kg (SO₂ eşdeğeri) asit çökeliyor.

·Asit birikiminin %35’i orman alanlarında, %35’i tarım alanlarında gerçekleşirken uçucu küllerin %40’i ormanlar, %30’u ise tarım alanları üzerine çökeliyor.

·Milas ve Yatağan’da açık ocak kömür madeni işletme ruhsatı alanları 440 km²’lik bir alanı kaplıyor. Bu da Viyana şehrinin yüzölçümüne denk geliyor.

·Henüz işletmeye alınmamış ruhsat alanları da işletmeye alınırsa 185 km²’lik ormanlık alan daha yok olacak. Bu, beş Bozcaada büyüklüğünde orman alanının yerini madene bırakması anlamına geliyor.

**ÇALIŞTIK, EMEK VERDİK VE ÇEVRE MÜHENDİSİ MESLEĞİNİ – HAKLARIMIZI
HUKUKSAL ZEMİNLE GÜÇLENDİRDİK!**

Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU'nun 03.12.2018 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu basın toplantısı metni aşağıda yer almaktadır.

**SAĞLIKLI VE DENGELİ BİR ÇEVREDE YAŞAM HAKKI KİRLETME HAKKI İLE YOK EDİLEMEZ!
(12.02.2020)**

TBMM Genel Kurulunda gündeme gelen Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi içeriği Odamız komisyonu tarafından incelenmiştir.

Kanun Teklifinin aşağıda yer alan 8. Maddesi ile; Ruhsatın temdit edilmesi halinde verilmiş olan tüm izinlerin temdit süresi sonuna kadar hiçbir işleme gerek kalmaksızın geçerli olacağı ifade edilmektedir. Oysa bu durum Çevre Kanunu ve Çevre Kanununa istinaden çıkarılan özellikle Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğiyle çelişmektedir. Çünkü Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğinde işletilmekte olan madencilik faaliyetleri ve bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler için verilen çevre izin süresi işletme kapasitesinde değişiklik olmamak şartıyla 5 yıl süre için geçerlidir. Yani süre uzatmaların söz konusu olması mümkün değildir.

Madde 8- 6. Fıkra “Madencilik Faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler için verilmiş izinler, temditler dahil ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir. Ruhsatın temdit edilmesi halinde madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler için verilmiş bütün izinler temdit süresi sonuna kadar hiçbir işleme gerek kalmaksızın uzatılmış sayılır.”

Aynı zamanda teklifin aşağıda yer alan 44. Maddesi ile halk sağlığı, temiz hava hakkı, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşam hakkı hiçe sayılarak kirletme hakkı getirilmektedir. 2013 yılında, 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ilk yürürlüğe girdiğinde, yasanın Geçici 8. Maddesi ile kömürlü termik santrallerin özelleştirilmesinin ardından, bu santrallerin çevre yatırımlarını tamamlamaları için 2018'e kadar süre tanındı. 2014 yılında Anayasa Mahkemesi 22/5/2014 tarihli ve E.: 2013/65, K.: 2014/93 sayılı Kararı ile Anayasa'nın 56. maddesi gereğince, çevre yatırımlarının bu kadar ertelenmesinin anayasaya aykırı olduğuna karar vererek Geçici 8. Madde'yi iptal etti. 2016 yılında kanunda tekrar düzenleme yapıldı ve çevre yatırımlarının tamamlanması için verilen süre Aralık 2019'a kadar uzatıldı. Bugün görüşülmekte olan ilgili madde ile yeniden Anayasaya aykırı bir düzenleme getirilerek sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşam hakkı yok sayılmaktadır.

MADDE 44- “6446 sayılı Kanunun geçici 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2019 tarihine kadar” ibaresinden sonra gelmek üzere “1/6/2019 tarihi itibarıyla yapım sözleşmesini imzalamış olanlar ile atık döküm sahaları-na ilişkin iş termin planı komisyonca onaylanan işletmelere ise 31/12/2021 tarihine kadar” ibaresi eklenmiştir.”

Yukarıda açıkladığımız örnekler göz önünde bulundurularak; Çevre Mühendisleri Odası olarak yapılan bu değişiklik teklifinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “Madde 56 - Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.” ilkesine aykırı bir düzenleme olduğunu hatırlatır ve TBMM Genel Kurulunda görüşülmemesi gerektiğini Kanun değişikliğinin alt komisyonlarda tekrar görüşülmesi gerektiğini kamoyuna bildiririz.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

**HAVA KİRLİLİĞİ 2018 RAPORU 12.03.2019 TARİHİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN
BASIN TOPLANTISI İLE PAYLAŞILDI!**

dan akciğerleri etkileyen PM2,5 kirlenici ölçümlerinin bütün istasyonlara yaygınlaştırılarak ölçümünün yapılması ivedi bir ihtiyaçtır.”

Türkiye`nin En Kirli İlleri

Bozoğlu açıklamasında, “Kirlilik parametrelerinin tamamında sınır değeri aşan iller arasında büyükşehirlerimiz gel- diği görülmektedir. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa, Mersin, Kocaeli, Edirne ve Erzurum`da hava kirliliği devam etmektedir. Bu kentlerde PM10, PM2,5, SO2, NO2, NOx değerleri açısından kirlilik yaşanmaktadır. Vatandaşlarımızın yoğun yaşadığı bu kentlerde acil önlemlere ihtiyaç duyulmaktadır.”

2018 yılının PM10 verilerine göre rapor, Türkiye`deki havası en kirli illerinin başında: İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa, Erzurum, Ağrı, Iğdır, Kahramanmaraş, Manisa, Mersin geliyor.

PM2,5 ölçümü yapılan bütün istasyonlarda ise İstanbul, Ankara, Zonguldak, Çorum, Amasya, Sivas, Erzincan, Er- zurum, Edirne, Sakarya, Bursa sınır değerini aştığı tespit edildi. İzmir dahil Türkiye`nin yarısından fazlasında ölçüm yapılmamaktadır.

İstasyonlarda ölçümleri yapılan diğer kirlilik kaynaklarına dair (SO2, NO2, NOx, CO ve O3) değerlendirilen verilere göre ise, bu kirleneticilerin tamamı için istasyonların yarısından fazlasında güvenli veri alınmadığı belirlendi.

Örneğin solunum yolu hastalıkları, asit yağmurları gibi sağlık etkilerine yol açan SO2 (kükürt dioksit) ölçümlerinin yapılamadığı il ve ilçelerde yaklaşık 30 milyon kişi yaşamaktadır. Ölçümlerin yapılabildiği ve kirlilik seviyesinin sınır değerlerin üzerinde çıktığı illerin başında ise İstanbul – Sutanbeyli, Adana, Edirne – Keşan, Ağrı – Doğubeyazıt, Kahra- manmaraş, Yozgat, Manisa, Hakkari, Bitlis, Şanlıurfa ve Karabük gelmektedir.

Saatlik ve günlük NO2 azot dioksit) ölçümü yapan ve güvenli veri alınan istasyon verileri göre Türkiye`deki en kirli bölge Adana-Doğankent, Amasya – Şehzade, Ankara Çankaya, Demetevler, Sıhhiye, Artvin – Hopa, Bursa – Beyazıt, Çorum – Bahabey, Erzincan, Erzurum, İstanbul Aksaray, Beşiktaş, Çatladıkçı, Esenler, Göztepe, Kadıköy, Kartal, Mecidiyeköy, Selimiye, Şirinevler, Ümraniye, Üsküdar, İzmir – ŞirinyerikenNOx (azot oksit) verilerine göre en kirli iller İstan- bul, Ankara, Adana, Amasya, Balıkesir, Çorum, Edirne, Erzincan, Erzurum, Eskişehir Odunpazarı, Iğdır, İzmir Şirinyer, Karabük, Tekirdağ, Bursa, Kayseri, Kocaeli ve Samsun olarak ortaya çıkar. İstasyonların yüzde 57`sinde güvenli O3 (ozon) verisinin alınmadığına dikkat çekiyor.

Türkiye`de her yıl yaklaşık 60 milyon kişi kirli hava soluyor

Odamız tarafından hazırlanan Türkiye`nin Hava Kirliliği Rapo- ru, 2018 yılı boyunca yapılan ölçümleri değerlendirerek Türkiye`- nin hava kirliliği tablosunu ortaya koydu. Rapora göre Türkiye`de 60 milyon kişi kirli hava soluyor.

Odamız tarafından; hava kirliliği sorununa dikkat çekmek ve çözüm önerileri sunmak için her yıl hazırladığı hava kirliliği rapo- runa göre, güvenli hava kirliliği verisinin alındığı toplam 45 farklı ildeki istasyonlarda yapılan ölçümler, bu bölgelerde yaşayan yakla- şık 60 milyon kişinin yılın ulusal sınır değerlerin üzerinde PM10 (toz) seviyesine maruz kaldığını ortaya koyuyor.

Raporun bu yıl öne çıkan en önemli çıktılardan biri ise, 2018 yılında PM10 ölçümlerinin gerçekleştirildiği istasyonların önemli bir kısmında yeterli veri alınmadığı görülmüştür. Yeterli veri alınmadığı 37 ildeki istasyonların çevresinde yaşayan 20 milyon kişinin soluduğu hava kalitesine dair veri eksikliği nede- niyle yorum yapılmakta zorlanılmaktadır.

Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Dr. Baran Bozoğlu; bölgede solunan havanın kirlilik durumu tespitine yönelik önerileri dile getirdi: «2019 yılında yeterli veri oluşturulması adına ölçüm istasyonlarının bakım ve kalibrasyonuna daha da özen gösterilmesini öneriyoruz. Ayrıca oldukça tehlikeli olan ve doğru- ruca yapılmamış ölçümlerin yaygınlaştırılarak ölçümünün yapılması ivedi bir ihtiyaçtır.”

Türkiye'nin havası son 15 yıldır Avrupa'dan daha kirli

ÇMO Başkanı Dr. Baran Bozoğlu; "Türkiye Hava Kirliliği Raporu kapsamında analiz edilen uydu gözlemleri Türkiye atmosferindeki partikül maddelerin, son 15 yıl içinde Avrupa'ya göre hep yüksek seviyelerde ölçüldüğünü gösteriyor. Başka bir deyişle, Türkiye atmosferi partikül maddeler açısından Avrupa'ya göre daha kirli olup, bu kirlilik 2018 yılında, Avrupa'ya göre yüzde 33,4 oranında daha fazladır. Avrupa atmosferindeki partikül maddeler son 15 yılda % 14,2 oranında azalırken, Türkiye'de % 8,4 artış göstermiştir."

Havası daha az kirli olan iller

Artvin, Ardahan, Tunceli, Gümüşhane Gemilerçekeği ve Rize Ardeşen'in havasının diğer bölgelere göre daha az kirli olduğu raporda yer almaktadır. Bozoğlu: "2018 verilerini incelediğimizde bu illerin diğer illere göre daha az hava kirliliği yaşadığını gördük. Coğrafi konumlarının da etkili olduğunu düşünüyoruz."

Belediye Başkan Adaylarına Çağrı

Raporu bir basın toplantısı ile kamuoyuyla paylaşan Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu Türkiye'nin neredeyse tamamında hava kirliliği problemi yaşandığına dikkat çekerek bu kirliliğin nedenlerine değindi: "Hatalı kentleşme politikası, temiz hava sağlayacak hava koridorlarına çok katlı binaların yapılması, kent merkezlerinde yeşil alan miktarının azalması, toplu taşımanın yetersizliği ve ısınma amaçlı kömür tüketimi kentlerde ana kirlilik unsurları olarak karşımıza çıkarken, Türkiye'nin birçok yerinde termik santraller nedeniyle ciddi hava kirliliği problemleri yaşandığını görmekteyiz. Veriler termik santrallerin olduğu bölgelerde hava kirliliğinin artarak devam ettiğini gözler önüne sermektedir."

Son olarak belediye başkan adaylarına çağrıda bulunan Bozoğlu sözlerini şöyle noktaladı: "31 Mart'ta yapılacak yerel yönetim seçimlerinde hedeflerini ve projelerini açıklayan muhtar, belediye meclis üyesi ve belediye başkan adaylarının hava kirliliğine çözüm üretecek politikaları ve somut çözüm önerilerini ön plana çıkartması çözüm için önemli bir adım olacaktır."

2019 DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ

31.05.2019 tarihinde TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU tarafından, basın ile paylaşılan 2019 Dünya Çevre Günü Türkiye Raporu Basın Metni

5 Haziran 1972 yılında BM Stockholm Konferansı'nda insan ve çevre arasındaki ilişki üzerinde durulmuş ve bugün Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Çevre Günü olarak kabul edilmiştir. 2019 yılı Dünya Çevre Günü'nün teması ise "Hava Kirliliği ile Mücadele" olarak belirlenmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre artan nüfus, fosil yakıt tüketimi kaynaklı ve temiz yakıt ve teknolojilerinin kullanılmaması ile kirlenen hava nedeniyle her 10 kişiden 9'u kirli hava solumaktadır.

Türkiye'de hava kirliliğine bağlı ölümlerin sayısı yılda yaklaşık 30.000'dir. Fosil yakıt kullanımı kaynaklı olan bu sağlık sorunu ülkemizde yoğunlaşarak artmaktadır.

Türkiye'nin havası AB'ye göre en az %33,4 daha kirlidir. Hava kirliliği kaynağı olan fosil yakıt kullanım oranı ülkemizde %88'dir. Özetle, Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen tema, ülkemiz için yaşanan en önemli çevre sorununa karşı dikkat çekmek amacıyla oldukça değerlidir.

2017 yılında yaklaşık 34,4 milyar TL çevre koruma harcaması yapılmıştır. Bu harcamaların %49'u atık yönetimi ve %35'i atıksu yönetimi konularında olmuştur. Dış ortam hava kirliliğini engelleme ve azaltma ve iklimle yönelik olarak ise sadece %2 oranında harcama yapılmıştır. Hava kirliliği ülkemizin en önemli sorunudur bu sorunun çözümüne yönelik daha fazla bütçe ayrılması ivedi bir ihtiyaçtır.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası olarak, Genel Kurulumuzda alınan karar doğrultusunda, Dünya Çevre Günü, Ekolojik Yıkımla Mücadele Haftası olarak ele alınmakta, ekolojik yıkımın etkileri ve bu yıkıma karşı çözüm önerileri topluma aktarılmaktadır. Kuşkusuz, ülkemizde çevre yönetimi alanında güzel gelişmeler yaşanmakta, düzenli depolama sahalarının, atıksu arıtma tesislerinin sayısı artmakta, alt yapı güçlendirilmekte, ağaçlandırma faaliyetleri yapılmaktadır. Maalesef, bu gelişmelerin yanında, çevre kirliliği halen artmakta, mevcut orman dokusu yok edilmekte, çalışmayan atıksu arıtma ve içme suyu arıtma tesisleri de bulunmakta, derelerimiz, havamız ve toprağımız kirlenmeye devam etmektedir. Örneğin, Cumhuriyetin ilk yıllarında 44 milyon hektarla ülke yüzölçümünün yüzde %56'sını oluşturan mera ve

çayır alanları, 2014 yılı verilerine göre 14,6 milyon hektara inerek %19'a gerilemiştir. Bizlere düşen görev, sorunları dile getirerek çözüme katkı vermek, toplumda ve kamu yönetiminde farkındalık yaratmaktır. Bu kapsamda, sorun alanlarına yönelik mevcut duruma dair görüşlerimiz ve önerilerimizin bir kısmı bu rapor ile derlenmiştir.

AB İLERLEME RAPORU

29 Mayıs 2019 tarihinde 27. Başlıkta "çevre ve iklim değişikliği" alanını da kapsayan AB Komisyonu Türkiye İlerleme Raporu yayımlanmıştır. Raporda, çevre alanında kurumsal kapasitenin yetersizliği, denetimlerin yetersizliği, ÇED sürecinin doğru uygulanmadığı, halkın katılımı ve çevresel bilgiye erişim konusunda çalışma yapılması gerektiği, Paris İklim Anlaşması'nın uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Yerel temiz hava eylem planlarının hala 17 kentte oluşturulmadığı vurgulanmıştır. Yerel ve bölgesel bazda atık yönetim planlarının uygulanmasında, geri dönüşümün teşvik edilmesinde daha fazla çabaya ihtiyaç olduğu not edilmiştir. İklim değişikliği konusunda ise AB'nin 2030 hedeflerine uyum konusunda adım atılmadığı, iklim değişikliği politikasının diğer sektörlerle yeterince yansıtılmadığı belirtilmiştir.

Özetle, Odamızın tespitleri doğrudan raporda yer almaktadır. Bu nedenle, siyasi partilerin ve bürokratların AB ilerleme raporundan önce Odamızın açıklamalarına kulak vermesi bu uluslararası raporlarda belirtilen hususların önceden çözülmesini sağlayacaktır.

İKİ OLUMLU MAHKEME KARARI!

Son bir yıldır Odamızın çabaları ile iki olumlu mahkeme kararı alınmıştır.

Birincisi, Çevresel Etki Değerlendirme Raporları'nın süresiz bir şekilde kamuoyuna açık hale getirilmesi için verdiklerimiz hukuki çaba sonuç bulmuş, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 29.06.2015 tarihli yazısı ile uygulamaya aldığı ÇED raporlarının erişimine 30 günlük süre kısıtlaması mahkeme tarafından iptal edilmiştir. Özetle, ÇED olumlu kararı alınan projelere ait ÇED raporları süresiz Bakanlık internet sitesinde herhangi bir kısıtlama olmadan kamuoyuna açık hale getirilmelidir. AB ilerleme raporunda da belirtilen çevresel bilgiye erişim sorununu da yaratan bu uygulama vatandaşlarımızın kendi yaşam alanındaki projeleri takip etmesini, verilen taahhütlere uyumu kontrol etmesini engellemekteydi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı mahkeme kararını uygulamaya, 29.06.2015'den önceki uygulamaya dönmeye davet ediyoruz.

İkinci önemli karar ise tehlikeli atık yönetimindeki soruna dairdir. Karabük OSB'den Marzinc'e ait 15 kat fazla kurşun barındıran tehlikeli atıklara Bakanlık tarafından verilen bir yazı ile "tehlikesiz" atık niteliği verilmiş ve bu tehlikeli atıklar tehlikesiz atık muamelesi görererek İstanbul ve Ankara'ya sevk edilmiş, tehlikesiz atık sahalarına yani yeterince önlemin olmadığı sahalara depolanmıştı. Odamız konuyu gündeme getirmiş, Bakanlığa hatalı uygulamasından vaz geçmesini belirtmiş ancak karşılığında Bakanlık sayfasında yayımlanan talihsiz bir yazı ile uygun olmayan ithamlara maruz kalmıştı. Bugün haklılığımız bir kez daha ortaya çıktı. Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün Ankara'da bu atıkların döküldüğü alana dair kestiği çevre cezasının ardından, davamız sonucunda mahkeme tehlikeli atıklara tehlikesiz atık nitelendirmesinin yapılamayacağını belirterek Bakanlığın yazısının iptaline karar verdi.

Tehlikeli atık yönetimi için tarihi bir karar olan bu mahkeme kararı ile ülkemizdeki tehlikeli atıklara dair uygun olmayan bir uygulama iptal edilmesi ve içtihat oluşması sağlandı.

Öte yandan, yılda 5 milyon tona ulaşan tehlikeli atıkların Bakanlık tarafından «beyan» üzerinden sadece 1.4 milyon tonunun kayıt altına alınabildiği, geri kalanının kayıt altına alınmaması nedeniyle nerede olduğu bilinmemektedir. Özetle ülkemizde oluşan tehlikeli atıkların yarisından fazlası topraklarımızı, yüzey sularımızı, yer altı sularımızı, orman alanlarımızı kirletmeye devam etmektedir...

SINIRIMIZDAKİ OLASI NÜKLEER KAZAYA KARŞI HAZIRLIKSIZLIK

Geçtiğimiz günlerde, Akkuyu'da inşaatı başlatılan nükleer santralin zeminini oluşturması ön görülen betonda ikinci çatlakın yaşandığı gündeme gelmiştir. Söz konusu sorun aslında nükleer santrallerde yaşanabilecek bir kazaya ne kadar hazırlıklı olduğumuz sorusunu akıllara getirmektedir.

Ermenistan'da bulunan Metsamor nükleer santrali Iğdır ile sınırimıza 16 km uzaklıkta, depreme karşı bir önlem bulunmamakta, tıpkı Çernobil nükleer santrali gibi koruma havzası bulunmamaktadır. Ancak bu kadar riski barındıran bu nükleer santralde yaşanabilecek olumsuzluğa karşı il sınırimızdaki iller dahil hazır olmadıkları görülmektedir.

Valiliklerin biran önce bölgede yaşayan vatandaşlarımız ile acil durum planını paylaşmalı, eğitim seferberliği başlatmalıdır. Aksi halde şuanda, vatandaşlarımızın olası bir kazaya dair ne yapacakları bilinmemekte, olası kazada kullanılması gereken iyot tabletlerine dair hazırlıklı olunup olunmadığı sorular barındırmaktadır.

SULARIMIZ YOK OLUYOR!

Dünya çapında su kullanımı 1980'lerden bu yana yılda yaklaşık %1 oranında artmaktadır. Küresel su ihtiyacı, 2050 yılına kadar bu oranda artması beklenmekte olup, bu da endüstriyel ve yerel sektörlerin artan talebine bağlı olarak mevcut su kullanım seviyesini %20 ile %30' un üzerinde bir artışa neden olacağı düşünülmektedir. 2 milyar aşkın kişi, su stresi olan ülkelerde yaşamaktadır. Bunlara ek olarak, yaklaşık 4 milyar kişi yılın en az bir ayında şiddetli su kıtlığı yaşamaktadır.

2016 yılı için ülkemiz yüzey sularının kalite sınıflarına göre sınıflandırmaları gösterilmektedir. Bu verilere göre 158 yüzey suyumuzun %33' ü 4.sınıf , %21 'i 3.sınıf ve %20' si 2.sınıf kalitededir. Başka bir deyişle, ülkemiz yüzey sularının yaklaşık %74' ü kirlenmiştir.

2015 yılında 141 yüzey suyumuzun 111 tanesi içme suyu kalitesinde değilken; 2016 yılında 158 yüzey suyumuzun 116 tanesi içme suyu kalitesinde değildir.

Ülkemizde termik santral kaynaklı atıksu oluşumu 2014' de %50 iken 2016 yılında %57' ye çıkmıştır.

1397 belediyenin 1338' inde kanalizasyon şebekesi vardır, 59 tane belediyede kanalizasyon şebekesi bulunmamaktadır. Ülke nüfusunun %89,7' sine kanalizasyon hizmeti verilmektedir. Ayrıca, TÜİK 2017 verilerine göre 816 belediyeatıksular artırılmadan doğaya verilmektedir.

DSİ verilerine göre ülkemizde kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarı yaklaşık 1.350 m³' tür ve Türkiye su azlığı yaşayan bir ülkedir. 2030 yılında ülke nüfusunun 100 milyonu bulması öngörülmektedir. Bu durumda kişi başına düşen su miktarı 1100 m³' e düşecek ve su kıtlığı yaşanabilecektir.

Kentlerimizde içme ve kullanma suyu olarak evlerimize iletilen sular iletim hatlarında kayboluyor. İletim hatlarında kaybolan su miktarı 2019 yılı hedefi %30 ve 2023 hedefi %25 olarak belirlenmişti. Ancak şuanda, Ankara' da %36, İstanbul' da %24, İzmir' de %30, Antalya' da %35, Adana' da %33, Balıkesir' de %49, Aydın' da %53, Kahramanmaraş' ta %59, Gaziantep' te %40, Diyarbakır' da %53, Van' da %64, Şanlıurfa' da %67, Muğla' da %53, Kocaeli' nde %32 su kaybı yaşanmaktadır. Hakkari %82 ve Mardin %77 ile su kaybının en çok olduğu illerdir. Doğu ve Güneydoğu illerimizde su kaybının daha fazla olduğu görülmektedir. İçme ve kullanma suyu olarak büyük maliyetlerle temin edilen suyun iletim sürecinde sızıntı vb. nedenlerle kaybolması gereksiz daha fazla su çekilmesini sağlamakta, maliyetleri arttırmakta ve dolayısıyla çevresel ve ekonomik bir sorun yaratmaktadır.

8 su havzasında (Susurluk, Meriç - Ergene, Konya Kapalı, Büyük ve Küçük Menderes, Gediz, Kuzey Ege ve Burdur) toplam 750 dere ve gölün sadece 6 tanesi kirlenmemiş durumdadır. Yani bu havzalardaki suların %99' u kirlenmiştir.

Ülkemizde evsel ve endüstriyel atıksuların yeniden kullanım oranı %1'in altındadır. İklim değişikliğine uyum ve su kıtlığı riski göz önünde bulundurularak artırılan atıksuların kentlerde tekrar kullanım oranı %1'de yukarılara çekilmeli, kent içerisindeki park bahçe sulama faaliyetlerinde değerlendirilmelidir.

Meriç - Ergene havzasında bulunan yeraltı sularının yarısının tükenmeye başladığı ve tamamının kirlenmiş olduğu görülmektedir. Aydın ve Denizli illerini de kapsayan Büyük Menderes havzasında yer altı sularının yarısı, İzmir'in de bulunduğu Küçük Menderes havzasında yer altı sularının yaklaşık üçte ikisi, Manisa'yı da kapsayan Gediz havzasının yer altı sularının yaklaşık dörtte biri, Bursa'yı kapsayan Susurluk havzasının yer altı sularının üçte ikisi yoğun miktarda kirlenmiştir.

Adapazarı, Eskişehir, Ankara illerini de kapsayan Sakarya, Afyonkarahisar'ı kapsayan Akarçay, Manisa ve İzmir'i kapsayan Gediz havzalarında çok hızlı bir şekilde yer altı suyu seviyesi azalmaktadır.

25 nehir havza planının sadece 5' i tamamlanmıştır. Plansızlık nedeniyle havzalarımızda koruyucu ve çevre sorunlarını önleyici bir yaklaşım hayata geçirilememektedir. Vakit kaybetmeden bu planların tamamlanması gerekmektedir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM

TÜİK verilerine göre toplam sera gazı emisyonu 526,3 milyon ton (Mt) olarak hesaplanmıştır; emisyonlardaki en büyük pay %72,2 ile enerji kaynaklıdır, daha sonra sırasıyla %12,6 ile endüstriyel işletmeler ve ürün kullanımı, %11,9 ile tarımsal faaliyetler ve %3,3 ile atık takip etmektedir

1990 yılına kıyasla 2017 yılında CO₂ eşdeğeri olarak toplam sera gazı emisyonu%140,1 oranında artmıştır. 1990 yılında kişi başına düşen CO₂ eşdeğer emisyonu 4 ton iken, 2017 yılında bu veri 6,6 tona çıkmıştır.

ENLER!

TÜKETİMDE EN TASARRUFLU KENTLER

TÜİK tarafından paylaşılan en son verilere göre kentlerin su, atıksu ve atık konusundaki durumu değerlendirilmiştir.

Türkiye genelinde belediyelerden kişi başı çekilen günlük ortalama su miktarı 217 litredir. Türkiye genelinde belediye-lerden kişi başı deşarj edilen günlük atıksu miktarı ise 183 litredir. Buna göre,

Türkiye’de kişi başına en çok su tüketen ilk 5 il; Sakarya, Trabzon, Gaziantep, Kahramanmaraş, Erzurum’dur. Kişi başına en az su tüketen yani tasarruflu ilk 5 il ise; Diyarbakır, Bursa, Şanlıurfa, İzmir ve Manisa’dır.

Kişi başına en çok atıksu çıkan ilk 5 il; Trabzon, Antalya, Muğla, Aydın, İstanbul’dur. Kişi başına en az atıksu çıkan ilk 5 il ise; Mardin, Diyarbakır, Tekirdağ, Erzurum ve Bursa’dır.

Ülkemizde günlük kişi başına toplanan ortalama atık miktarı 1,17 kg’dır; üç büyük ile bakıldığında ise İstanbul, Ankara ve İzmir için bu sayı sırasıyla 1,30 kg, 1,14 kg ve 1,32 kg’dır. Kişi başına günde oluşan en çok atık sırasıyla Muğla, Balıkesir, Aydın, Antalya, Tekirdağ’da oluşmaktadır. Kişi başına günde en az atık oluşturan iller ise Kahramanmaraş, Trabzon, Mardin, Erzurum, Kayseri

Gürültü kirliliğinin birinci öncelikli sorun olduğu iller Adana, Antalya ve Eskişehir illeridir. Gürültü kirliliğinin ikinci öncelikli sorun olduğu iller Sivas ve Tunceli illerken, üçüncü öncelikli sorun olduğu iller Çorum, Iğdır, Kahramanmaraş, Karaman ve Sakarya’dır

EN OLUMLU GELİŞMELER

29 Kasım 2018 tarihinde Çevre Kanunu Değişikliği TBMM’de onaylanmıştır. Kanun ile birlikte çevre mühendisleri çevre danışmanlık faaliyetini herhangi bir belge, ücret, sınav ve eğitim kısıtlaması olmadan yapma hakkını elde etmiştir. Ayrıca, atık yönetiminde birçok ülkede uygulanan “sıfır atık” yöntemi yeni bir yaklaşım olarak yerini almış, plastik poşete sınırlama getirilmiş, ulaşımdan kaynaklı hava kirliliğine dair yeni yaptırımlar getirilmiş, yeni yatırımlara çevresel maliyete yönelik teminat uygulaması getirilmiştir. Ambalaj atıklarının yönetimine dair yeni bir finansal yöntem planlanmıştır. Geri Kazanım Katılım Payı (GEKAP) olarak ifade edilen yaklaşımda toplanacak paraların bu alana aktarılması, atık yönetiminde çalışma yapan belediyelere ve firmalara herhangi bir siyasi ayırım yapmadan yönlendirilmesi gerekmektedir.

Kentsel Atıksu Artıma Tesislerinin %50’ye yakınının verimli işletilemediği bilinmektedir. Bu tesislerin verimli işletilebilmesi adına Atıksu Arıtma Tesislerinde Çalışacak Teknik Personele Dair Tebliğ 23.05.2019 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu tebliğ ile birlikte bütün atıksu arıtma tesislerinde çevre mühendislerinin tesis sorumlusu olarak bulundurulması zorunluluğu getirilmiştir. Atıksu arıtma tesislerimizin daha verimli çalışması ile birlikte dere, deniz, göl ve yer altı sularımız daha iyi korunabilecek, kirlenmesi önenebilecek, soframıza gelen besinlerin daha sağlıklı olması sağlanabilecek ve içmesuyu kaynaklarımız korunarak daha ucuz içmesuyu temin edilebilecektir.

EN OLUMSUZ GELİŞMELER

Gaziemir Radyoaktif Atık Alanı Hala Olduğu Gibi Duruyor. Toprağımızı, Suyumuzu Kirlletmeye Devam Ediyor!

İzmir Gaziemir’de de 2007 yılında Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından tespit edilen ve 2012 yılında basına yansması ile gündem olan radyoaktif ve tehlikeli atıklar hala bölgeden kaldırılmadı ve rehabilitasyon gerçekleştirilmedi. Miktarının 100 bin ton olduğu raporlarda belirtilen radyoaktif atıkların üzerine ne yazık ki 2015 yılında bilim dışı bir uygulama ile toprak döküldü. 2017 yılında atıkların kaldırılması ve rehabilitasyon için alınan ÇED olumlu kararına rağmen hala herhangi bir çalışma yapılmamaktadır. Bölgede yaşayan insanlar, çocuklar risk altındadır. Toprağımız, yer altı sularımız kirlenmeye devam etmektedir.

21. yüzyılın ilk çeyreği tamamlanırken, sıfır atık kavramı ülkemizde gündem olmuşken, 12 yıldır İzmir gibi bir büyük kentin, turizm bölgesinin tam ortasındaki radyoaktif atıkların yönetilememesi, bertaraf edilmemesi olumsuzlukların en başında gelmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı eğer görevini yapmıyorsa, yeni İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Sn. Tunç Soyer' i sorumluluğu üstlenmeye ve çözüm üretmeye davet ediyoruz. Bakanlığımıza da Belediyemize de her türlü desteği vermeye hazır olduğumuzu da ayrıca belirtmek isteriz.

Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesinde Yine Erteleme!

18.08.2010 tarihinde AB uyum sürecinde Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik yayımlanmıştı. Bu yönetmelikle son zamanlarda artan endüstriyel kazaların (yangın, patlama v.b.) önlenmesi hedeflenmişti. Ancak yönetmeliğin uygulanması 30.12.2013, 02.08.2016, 18.07.2017 tarihlerinde yapılan yönetmelik değişiklikleri ile ertelendi. Ertelenen maddeler arasında, riskin azaltılması için sanayicilerin alacağı önlemler, olası kaza durumunda nasıl müdahale edileceğine dair planlar bulunmaktaydı. 2019 yılında uygulanması beklenen yönetmelik 02.03.2019 tarihinde yapılan yönetmelik düzenlemesi ile ertelendi. Özetle, 2010 da çıkartılan yönetmeliğin uygulanması 01.07.2020 yılına ertelenmiş oldu. Peki bu ne anlama geliyor? Özetle, şuanda sanayi alanında yaşanacak bir kazaya karşı hem kurumlarımız hem de kazanın olma potansiyeli olan sanayici bu kazalara hazır değil, nasıl müdahale edileceğini, ne gibi önlemler alması gerektiğini netleştirmemiş, olası kazayı önlemek adına yatırım yapması zorunlu değil...

İthal Atık Sorunu: AB' nin, ABD' nin Çöplüğü Olma Yolunda İlerliyoruz!

Çin'in aldığı önlemler nedeniyle AB, ABD, İngiltere gibi bölgelerden ülkemize gönderilen atıkların miktarı hızla artmaktadır. 2016 yılında 159.569 ton olan ithal plastik atık miktarı 2017 yılında 261.863 ton ve 2018 yılında ise 439.909 tona ulaşmıştır. 2017 yılında bu ithalattan kaynaklı cari açık 52 milyon avroyu geçmiştir.

AB' den ülkemize gönderilen atıkların oranı 2004' de %20' yi bulurken bugün %35' lere ulaşmıştır. Kuşkusuz gelen bu atıkların tamamı geri dönüşüme uğratılmamakta, %50 ye yaklaşan oranlarda çöp niteliğinde olduğu ön görülmektedir. Özetle ülkemiz diğer ülkelerin çöplüğü haline gelme riski taşımaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ve Ticaret Bakanlığı' na yazdığımız yazılara verilen cevaplarda ise denetimin neredeyse yapılmadığı, denetime dair sorduğumuz soruyu Bakanlıkların birbirine yönlendirmesinde de görülebilmektedir. Kontrolü yetersiz olan bu sürecin sonunda vahşi depolama alanlarının artması, mevcut depolama tesislerimizin kapasitesinin erken dolması, havamızın, toprağımızın, suyumuzun daha fazla kirlenmesi aynı zamanda da kendi atıklarımızı yönetememe riski oluşmaktadır.

Bakanlıkların acil bu konuda bir kısıtlama, koşul getirerek denetimleri arttırması gerekmekte, sosyal medya üzerinden bile pazarlanmaya başlanan bu ithal atık sorununun üzerine vakit kaybetmeden gidilmelidir.

Ölçüm İstasyonlarımız İyi Çalışmamaktadır, Hava Kirliliği Gittikçe Artıyor!

Hava kirliliği raporumuzda ülkemizdeki kentlerin tamamında hava kirliliğinin artmaya devam ettiği tespit edilmiştir. Ancak en dikkat çekici durum ölçüm istasyonlarının son bir yıldır yeterli ölçüm yapmadığı, en önemli kirlilik parametrelerini ölçmediğidir.

- PM_{2,5} parametresine göre, 313 istasyonun 68 tanesinde ölçüm yapılmıştır ve ölçüm yapılan istasyonların 69%' unda güvenli veri alımı yoktur. PM_{2,5} parametresi için havası kirli illerin başında; Amasya, Ankara, İstanbul, Bolu, Bursa, vb. yer almaktadır. Ayrıca, PM_{2,5} parametresi için sınır değer mevzuatımızda yer almamaktadır.
- PM₁₀ parametresine göre, 219 istasyonun 38%' inde güvelli veri alımı yoktur. Yaklaşık 60 milyon kişi PM₁₀ yıllık ortalama limitin aştığı ve yaklaşık 20 milyon kişi ise soluduğu hava hakkında yorum yapılamayan yerlerde yaşamaktadır. İstanbul için bakıldığında ise yaklaşık 2 milyon kişinin yaşadığı bölgelerde ölçüm ler hiç yapılmamış ve hava kirliliği hakkında yorum yapılamamaktadır. PM₁₀ parametresi için havası kirli illerin başında; Kahramanmaraş, İstanbul, Ankara, İzmir, Muğla vb. yer almaktadır.
- Saatlik ve günlük SO₂ (kükürtdioksit) ölçümü yapan 81 ildeki 213 istasyonun %44' ünde güvenli veri alımı yoktur ve yaklaşık 30 milyon kişi güvenli veri alımının olmadığı bu bölgelerde yaşamaktadır. Kükürtdioksit kaynaklı hava kirliliği yaşayan illerin başında; İstanbul, Adana, Edirne, Ağrı vb. iller yer almaktadır.
- NO₂ (azotdioksit) parametresine göre, 173 istasyonun %56' sında güvenli veri alımı yoktur. NO₂ parametresi için havası kirli illerin başında; Adana, Amasya, Ankara, İstanbul vb. iller yer almaktadır.

- Yıllık NOX (azotoksitler) verilerine göre 173 istasyonun %57' sinde güvenli veri alımı yoktur. NOx parametresi için havası kirli illerin başında; İstanbul, Ankara, Adana, vb. iller bulunmaktadır.
- CO (karbonmonoksit) parametresine göre 101 istasyonun %63' ünde güvenli veri alımı yoktur.
- O3 verilerine göre 125 istasyonun 57%' sinde güvenli veri alımı bulunmamaktadır.

Daha ayrıntılı bilgi almak için Odamız tarafından hazırlanan Hava Kirliliği Raporu 2018' i inceleyebilirsiniz.

Konya`da Topraklarımız Yok Oluyor!

İklim değişikliği sorunu ile birlikte ülkemizde kuraklık artmakta, 2030 yılında İç Anadolu Bölgemizde kuraklığın geri dönülemez hale gelme riski bulunmaktadır. Bu risk birçok ulusal ve uluslararası bilimsel çalışmada belirtilmekte, Bakanlıkların raporlarında da yer almaktadır. Ancak buna rağmen, kuraklığı yaşayan, yer altı suyu rezervleri yetersiz olan Konya Karapınar Bölgesi`nde 2000 yılından itibaren sulı tarıma geçilmiş, hali hazırda 100.000' i aşkın kaçak, kontrolsüz yer altı suyu kuyusu olduğu bilinen bölgede bir de su tüketimi fazla olan büyük baş hayvancılık, yonca, mısır gibi üretim yöntemleri teşvik edilmiştir. Geline nokta da yer altı suyunun çekilmesi ile birlikte bölgede obruklar oluşmaya başlamıştır. Obrukların 2000 li yıllardan sonra arttığı görülmektedir.

2019 yılında Şubat ayında 6 günde 3, Nisan ayında 3 ve Mayıs ayında da 2 çapı ve derinliği geniş obruk oluşmaya devam etmiştir. Obruk oluşumu aynı zamanda bin yılların sonucu oluşan verimli toprakların da kaybı anlamına gelmektedir.

İklim Değişikliğine Uyum Dairesi ve Sıfır Atık Dairesi Kapatıldı!

Son bir yılında dikkat çekici en olumsuz gelişmelerinden bir tanesi de, son bir yıldır Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kurulan iki önemli dairenin kapatılmasıdır. Sıfır Atık Dairesi ve İklim Değişikliğine Uyum Dairesi en önemli sorunlara daha kurumsal odaklanmak ve çözüm üretebilmek adına kurulmuştur. Ancak ne gariptir ki, bu iki daire de henüz 1 sene dolmadan kapatılmıştır. Bu durum bile ülkemizde iklim değişikliği ve atık yönetimine yönelik olarak politikalarımızın ve uygulamaların iyi planlanmadığını göstermektedir.

11 Temmuz 2018`de Türkiye Limiti Aşmıştır!

Dünya Limit Aşım Günü (Earth OvershootDay) dünyanın bir yıldaki yenilenme kapasitesinin tükendiği gün anlamına gelmektedir (Earth OvershootDay). 2018 yılı için bu gün 2 Ağustos olmuştur, diğer bir deyişle, 2018 yılı için yıllık kapasitenin tamamı 2 Ağustos 2018 günü itibariyle tükenmiş kabul edilmektedir. Bu değer dünyanın geneli olduğu gibi, ülkeler bazında da hesaplanmaktadır. Eğer tüm dünya, seçilen ülkedeki kişi başı tüketim kadar tüketirse dünyanın yıllık kapasitesinin biteceği gün, o ülkenin Limit Aşım Günü olarak kabul edilir. 2018 verilerine göre, Türkiye`nin Limit Aşım Günü, 11 Temmuz olmuştur. Bu gün, dünya ortalaması olan 2 Ağustos`tan 21 gün öncedir. Bu da, Türkiye`nin kaynaklarını küresel ortalamadan daha hızlı tükettiği anlamına gelmektedir.

ÖNERİLERİMİZ;

2020 Dünya Çevre Gününe kadar;

1. İzmir Gazieir`deki radyoaktif ve tehlikeli atıklar temizlenmesi ve bölgenin rehabilite edilmesi,
2. Hava kirliliğini azaltmaya yönelik sanayi tesislerinin, yakıtların ve araçların denetimlerinin arttırılması,
3. Doğalgaz imkanı olan ve hava kirliliği yaşayan bütün belediyelerde kömür yardımı yerine doğalgaz yardımına geçilmesi ya da alternatif ısınma yöntemlerinin tercih edilmesi,
4. Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesine yönelik mevzuatın ertelenmemesi,
5. Kamu yararı gözetin, ekolojik denge ve iklim değişikliğini ön gören bir Su Kanunu`TBMM`de yasalaşması,
6. Çevre Bakanlığı kurulması,

7. Bütün kurumların verilerini bildireceği ve kamuoyu ile paylaşılacak bir su bilgi sistemi kurulması,
8. İklim Değişikliğine Uyum amacıyla belediyelerin uygulayacağı iklim değişikliğine uyum planlarının zorunlu hale getirilmesi ve sistematik oluşturulması adına yönetmelik yayımlanması,
9. Belediyelerin su kayıplarını engelleyici alt yapı çalışmalarını yaparak %20 seviyelerine çekmeleri,
10. Sıfır Atık kapsamında Kanun`da yer buluna Geri Kazanım Katılım Payına yönelik mevzuat çalışmasının tamamlanması,
11. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı`nın çevresel denetimlerini arttırması ve bunun için kamuya çevre mühendisi istihdamı sağlanması,
12. Paris İklim Anlaşması`nın TBMM`de görüşülerek onaylanması,

İvedi ihtiyaçlar arasında yer almaktadır. Hükümete, belediye yönetimlerine ve özel sektöre bu alanda önemli sorumluluklar düşmektedir.

“YENİDEN UYARIYORUZ! ÇOK GEÇ OLMADAN KANAL İSTANBUL PROJESİNDEN VAZGEÇİLMELİDİR”

8 Kasım 2019 Perşembe günü TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu tarafından, Kanal İstanbul Su Yolu Projesi ÇED Raporuna ilişkin basın toplantısı yapıldı.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkonak Şubesi`nde yapılan basın toplantısında, son günlerde Kanal İstanbul ile ilgili hazırlık süreçlerinin hızlandırıldığı, ÇED Raporu incelendiğinde çevresel etki değerlendiren bir rapor olmadığı ve bir tür proje tanıtım raporu olduğu belirtildi.

Basın Toplantısında; Yaşam alanlarımıza, hassas koruma alanlarımıza, arkeolojik alanlarımıza, doğal ve kentsel sit alanlarımıza, su ve yaşam hakkımıza müdahale eden ve telafisi imkânsız tahribatlar yaratacak bu proje reddedilerek bütün kurum ve kuruluşlar sorumlu davranmaya davet edildi.

ÇEVREYİ KİRLETME İZİNİ YENİDEN MECLİS GÜNDEMİNE GELİYOR

14 Şubat 2019`da meclisteki tüm partilerin ortak kararıyla geri çekilen yasal düzenlemenin (eski Madde45) yeniden meclis gündemine bu sefer #Madde50 olarak geliyor. 16 adet kömürlü termik santrale 4.kez kirlenme izni verilmek isteniyor.

14 Şubat 2019 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi`nde (TBMM) AK Parti, Milliyetçi Hareket Partisi, İYİ Parti, Cumhuriyet Halk Partisi ve Halkların Demokratik Partisi'nin ortak kararı ile geri çekilen "termik santrallere kirlenme izni" veren yasal düzenleme yeniden gündemde. 2013'ten beri çevre yatırımlarını gerçekleştirme taahhütlerini yerine getirmeyen mühendisleri yasal düzenlemelerle üç defa uzatılan 15 kömürlü termik santrale dördüncü kez havayı kirlenme izni verilmek isteniyor, üstelik üç yıl daha. Teklif yasalarsa, Türkiye'nin en eski ve kirli santralleri Haziran 2022 yılına kadar havayı kirlenmeye, halk sağlığını tehdit etmeye devam edecek.

Parti temsilcileri söz konusu termik santrallerin çevre yatırımını tamamlamadan çalışmaya devam etmelerine olanak sağlamayacaklarına dair sözler vermişti:

Elbistan'daki, Afşin'deki hemşehrilerin içlerinin rahat olması temennisinde bulunan AK Parti Milletvekili ve Grup Başkanı Mehmet Muş 17 Temmuz 2019 tarihinde Meclis Genel Kurulu'nda «O şirketlere tanıdığımız süre bu yıl sonu itibarıyla bitiyor, o süre zarfında buradaki standartlara uygun şekilde filtreleme yapılacaktır; uzatma süresi verilmemiştir, verilmeyecektir» demiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi Manisa Milletvekili Erkan Akçay ise 14 Şubat 2019 tarihli Meclis Genel Kurulu'nda "Teklif metninde 45'inci maddede yer alan düzenlemenintüm parti gruplarının ortak mutabakatıyla teklif metninden çıkarılmış

olması oldukça sevindiricidir. Çünkü, çevre hassasiyetini daima muhafaza etmemiz ve bu konuda bir kararlılık sergileme ihtiyacımız vardır” demiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Manisa Milletvekili Özgür Özel de 2019 sonuna doğru maddenin yeniden gündeme getirilebileceğini hatırlatıp “Bu şirketler, 2019’un sonuna doğru buraya bir tane daha önerge getirilip iki yıl daha uzatılması gibi bir şeyi beklemesinler. Böyle bir şey getirilirse getirenler de bu sözlerimiz karşısında mahcup olsun” demiştir.

Sağlık ve doğa koruma alanında çalışan 16 sivil toplum kuruluşunun adına Temiz Hava Hakkı Platformu’nun olarak bu santrallerin çevre izinleri ve yatırımları olmadan çalışmaması, havayı kirletmeye devam etmemesi için karar vericilere yaptığı çağrıyla biz de destekliyoruz. TBMM’deki tüm siyasi partilerin temiz hava hakkını talep eden yüz binlerce insana, bu santrallere ilişkin 14 Şubat 2019’da verdikleri sözü istisnasız bir şekilde yerine getirmelerini talep ediyoruz.

Bu yasa teklifi ne anlama geliyor?

1 Kasım 2019 tarihinde, Plan Bütçe Komisyonu’nda görüşülen 2/2312 Esas Numaralı Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile, daha önce TBMM’den tüm siyasi partilerin reddettiği, havayı kirletme izni yeniden görüşülüp, Meclis Genel Kurulu’na sunulmak üzere kabul edildi. Düzenlemeye göre;

“MADDE - 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun geçici 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan”31/12/2019” ibaresi “30/6/2022” şeklinde değiştirilmiş, fıkra “üretim faaliyeti durdurulamaz ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “çevre mevzuatına uyuma yönelik yatırımların gerçekleştirilmemesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanmaması nedeniyle” ibaresi ve ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak çevre mevzuatına uyuma yönelik yatırımlara dair yapım sözleşmesi ile iş termin planını 30/6/2020 tarihine kadar Bakanlığa sunmayan üretim tesisleri bu haklardan yararlanamaz. İş termin planı sunulan üretim tesisleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bu iş termin planına uyum açısından 1/7/2020 tarihinden itibaren 4 ayda bir denetlenir. Yapılan her bir denetimde bu iş termin planına uygun olmadığı tespit edilen tesislere 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununda yer alan ilgili idari para cezaları yirmi kat artırılarak uygulanır. İş termin planındaki herhangi bir işin yapımının belirtildiği süreye göre bir yıl geciktiğinin tespiti halinde üretim tesisinin faaliyeti durdurulur. Bu madde kapsamında verilen idari para cezalarına karşı dava açılması cezanın tahsil işlemlerini durdurmaz.”

Çevre Mevzuatına Uyum Yatırımı Yapmayan Santraller Hangileri?

Aşağıda belirtilen kömürlü termik santraller, 2013 yılından bu yana, baca gazı kükürt giderim tesisi, filtre sistemleri veya kül barajı gibi çevre ve halk sağlığının korunması için gerekli yatırımları yapmamaktadır. Bu santraller 2013 yılından itibaren özelleştirilmiş olup, Çanakkale 18 Mart Termik Santrali, Soma A ve Afşin Elbistan B Termik Santrali hariç, özel şirketler tarafından işletilmektedir.

Çanakkale / 18 Mart Çanakkale Termik Santrali

Şırnak / Silopi Elektrik Termik Santrali

Kahramanmaraş / Afşin Elbistan A Termik Santrali

Karabük / Kardemir Karabük Demir Çelik Termik Santrali

Kütahya / Tunçbilek Termik Santrali

Kütahya / Seyitömer Termik Santrali

Manisa / Soma A Termik Santrali

Manisa / Soma B Termik Santrali

Sivas / Kangal Termik Santrali (1. ve 2. üniteler)

Zonguldak / Çatalağzı Termik Santrali

Ankara / Çayırhan Termik Santrali

Muğla / Yeniköy Termik Santrali

Muğla / Kemerköy Termik Santrali
Bursa / Orhaneli Termik Santrali
Kahramanmaraş / Afşin Elbistan B Termik Santrali
Muğla / Yatağan Termik Santrali

Bu santrallere 2013 yılından itibaren Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararlarını hiçe saymak pahasına ek süre verilmiş ve çevre yatırımlarını yapmaları talep edilmiştir. Oysa ki, bu şirketler çevre ve halk sağlığını hiçe sayarak, sözcüsu çevre yatırımlarını 6 yıldır hayata geçirmemekte havayı kirletmeye ve halk sağlığına zarar vermeye devam etmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan partikül madde (PM10) ölçüm verileri kullanarak Temiz Hava Hakkı Platformu tarafından yapılan Kara Rapor isimli çalışma, en eski santrallerden Kahramanmaraş'taki Afşin Elbistan kömürlü termik santrallerinin yer aldığı Kahramanmaraş'ın 25,1% oranı ile hava kirliliğine bağlı ölümlerin il bazında yüzde olarak en fazla olduğu ikinci il olduğunu saptamıştır. Toplam yedi ünitenin bulunduğu Zonguldak'ta ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığının mobil istasyonuyla 2018'de yapılan ölçümler PM10 değerlerinin DSÖ'nün sınır değerlerinin üç katı olduğunu ortaya koydu.

Plan ve bütçe komisyonunda 1 Kasım 2019 tarihinde kabul edilen düzenleme, meclis genel kurulunda yasalarsa, bu santraller Haziran 2022'ye kadar havayı kirletmeye, çevreye zarar vermeye ve halk sağlığını tehdit etmeye devam edecekler.

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI OLARAK 20 EYLÜL GÜNÜ İKLİM GREVİ ETKİNLİKLERİNİ DESTEKLİYORUZ

23 Eylül'de New York'ta gerçekleştirilecek BM İklim Eylem Zirvesi'nden önce Greta Thunberg'in öncülüğü ile 20-27 Eylül tarihleri dünyanın dört bir yanında küresel iklim grevi haftası ilan edildi. BM İklim Eylem Zirvesi'nde küresel ısınmayı 2030 yılında 1,5 santigrad derece sınırında tutmak için gerekli adımları içeren somut planlar açıklanacak. Yeni hedefler ve taahhütler sıralanacak, eskilere neden ulaşamadığı yeniden tartışılacak. Ancak bu zirve öncesi farklı bir etkinlik tüm dünyaya yayılıyor. Bu kapsamda ülkemizde de 20 Eylül günü iklim grevi etkinlikleri gerçekleştirilecek.

Türkiye'nin iklim durumuna bakıldığında; Çevre Mühendisleri Odası'nın 5 Haziran 2019 Dünya Çevre Günü için hazırladığı Dünya Çevre Günü Türkiye Raporunda yer aldığı üzere; TÜİK verilerine göre 2017 yılında toplam sera gazı emisyonlarında ki en büyük pay %72,2 ile enerji kaynaklıdır. Türkiye'de enerji kaynaklı salımların sebebi ise termik santralleridir. Türkiye, dünyanın en büyük 4. ve Avrupa'nın en büyük 2. linyit üreticisi ve tüketicisidir. Avrupa Birliği ülkelerine kıyasla, hem sayı hem de kapasite bakımından en fazla termik santral planlayan ülkedir. Global Carbon Atlas'a göre de 2017 yılında en fazla CO2 emisyonu yapan 15. ülke Türkiye'dir. Daha iyi bir yaşam için küresel anlamda yenilenebilir enerji kaynakları tercih edilmelidir.

Çevre Mühendisleri Odası olarak; Ülkemizdeki tüm paydaşlar ile birlikte iklim değişikliği ile mücadelede hep birlikte destek verilmesinin önemine dikkat çekmek istiyoruz. 17.09.2019 tarihinde gerçekleştirilen Oda Yönetim Kurulu toplantı sonrasında iklim grevi etkinliklerini destekleme ve bir parçası olma kararı alınmış olup Tüm Odaları ve üyelerimizi iklim grevi etkinliklerine katılmaya davet ediyoruz.

ÇEVRE GÖREVLİSİ DEĞİL ÇEVRE MÜHENDİSİYİZ!

14.02.2020 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından 16-17-18-19-20 Mart 2020 tarihlerinde Çevre Görevlisi Aday Eğitimi açılacağı duyurulmuştur.

Gerçekleştirilen duyuru ile görülmüştür ki; Çevre Mühendislerinin 4 yıllık eğitimlerle kazanmış olduğu mesleki hakları ve çalışma alanları 5 günlük eğitimle alınan bir belge ile diğer meslek gruplarına açılmaya devam etmektedir. Bu durum mesleğimiz, meslektaşlarımız ve Odamız tarafından kabul edilemez. Yıllardır bu konuda bir eğitim açılmamış olmasına karşın gelinen noktada hem de 5 günlük bir eğitim açılıyor olması kendi başına manidardır.

Mesleğimizin Piyasalaştırılmasına izin vermeyeceğiz!

2018 yılında Çevre Kanunu değişikliği ile birlikte Çevre Kanununda Çevre Mühendisi ibaresinin eklenmesi bir kazanım olmakla birlikte ilgili yönetmeliklerle gerekli düzenlemelerin yapılması gerekli-

liği her fırsatta dile getirilmiş, Bakanlık yetkilileri ile görüşmeler yapılmış, mevzuata ilişkin Odamız görüşleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ilgili birimlerine de iletilmiştir.

Çevre Kanununda Çevre Mühendisliği kavramı yer almasına rağmen ilgili yönetmeliklerde gereken düzenlemeler halen gerçekleştirmediği için meslek alanlarımız ihlal edilmeye çalışılmaktadır.

Çevre Mühendisleri Odası olarak Mesleki Hak Mücadelemize Sonuna Kadar Devam Edeceğiz!

Odamız tarafından; 2006 yılında Çevre Kanununa eklenen ve 2009 yılında Çevre Denetimi Yönetmeliğinde yapılan değişiklikle getirilen Çevre Görevlisi kavramına karşı yıllardır çeşitli etkinlikler, hukuksal mücadeleler, basın açıklamaları, üye toplantıları, mevzuat görüşleri, Bakanlık yetkilileri ile görüşmeler, imza kampanyaları vb. yöntemlerle sürdürdüğümüz mücadele, Çevre Mühendisliği diplomalarımız hak ettiği değerini bulana kadar devam edecektir.

Çevre Mühendisleri Odası olarak örgütümüzden aldığımız güç ve mesleki birikimimizle mesleğimizi ve çalışma alanlarımızı savunmaya kararlılıkla devam edeceğiz!

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

SAĞLIKLI ve TEMİZ SUYA ERİŞİM İNSAN HAKKIDIR! **(22 Mart 2020)**

1993 yılından beri her yıl 22 Mart'ta kutlanan Dünya Su Günü, su kaynaklarının önemine dikkat çekmektedir. Dünya Su Günü'nün 2020 teması "**Su ve İklim Değişikliği**" olup, bu tema ile bu iki olgunun ne kadar birbirine bağlı olduğu gösterilmek istenmektedir.

Dünya nüfusu arttıkça suya olan ihtiyaç da artmakta, doğal kaynaklar azalmakta ve birçok yerde çevre hasarına neden olmaktadır. Okyanus ve sulak alanlar gibi karbon yataklarının korunması, iklim değişikliğine duyarlı tarım tekniklerine geçilmesi ve atıksuyun güvenli bir şekilde yeniden kullanımının sağlanması çözümler arasında yer almalıdır. İklim değişikliğinin su kaynakları üzerinde yarattığı etkiye adapte olunursa çevrenin ve insan sağlığının korunması sağlanabilir.

Birleşmiş Milletlerin 2020 yılı Dünya Su Günü için mesajları aşağıda yer almaktadır;

- Bekleyecek vakit olmamasından dolayı çevre politikaları eylem planları suyu baz alarak oluşturulmalıdır.
- İklim değişikliği ile mücadelede su önemli bir yer tutar. Sürdürülebilir, ekonomik ve kitlelerin ihtiyacına yönelik, içme suyu ve atıksu çözümleri uygulanmalıdır.
- Herkes üzerine düşen görevi yapmalıdır. İklim değişikliği ile mücadelede günlük hayatımızda uygulayabileceğimiz kolay çözümler bulunmaktadır.
- UN-WATER tarafından paylaşılan verilere göre ise;
- 2,2 milyon insan evlerinde güvenli içme suyu olmadan yaşamaktadır.

- 2050 yılında, 5,7 milyar insanın yılın en az bir ayında su kıtlığı olacak bölgelerde yaşayacağı öngörülmektedir.
- İklim değişikliğinin yaratabileceği olumsuz etkilere dirençli içme suyu temin yöntemleri ve atıksu çözümleri ile her yıl 360.000'den fazla bebeğin hayatını kurtarabilir.
- Küresel ısınma miktarı, sanayi devrimi öncesine nazaran en fazla 1,5C ile sınırlandırılabilirse iklim değişikliği kaynaklı su stresi 50% azaltılabilir.
- Son on yıldaki doğal felaketlerin 90%'ından fazlasına olağanüstü hava koşulları sebep olmuştur.
- 2040 yılına kadar, küresel enerji ihtiyacının 25%'den ve su ihtiyacının 50%'den fazla artması beklenmektedir.
- Her dört ilkokuldan birinde içme suyu hizmetleri bulunmamaktadır.
- Günde 700'den fazla beş yaş altındaki çocuklar, güvenli içme suyunun olmaması ve yetersiz sağlık hizmetleri nedeniyle oluşan ishalden ölmektedir.
- Küresel anlamda güvenli içme suyuna ve temiz su kaynaklarına sahip olmayan insanların 80%'i kırsal alanlarda yaşamaktadır.
- Su sistemi olmayan binaların onda sekizinde, kadınlar ve kız çocukları su toplanmasından sorumludur.
- Hamilelikte ve doğum sırasında yaşanan komplikasyonlar nedeniyle her gün 800'den fazla kadın hayatını yitirmektedir.
- Evlerinden kaçmak zorunda olan 68,5 milyon insan için güvenli su hizmetlerine erişim oldukça problemlidir.
- Yaklaşık 159 milyon insan içme suyunu gölet ve akarsu gibi yüzey sularından toplamaktadır.
- Dünya nüfusunun yaklaşık üçte ikisi olan 4 milyar insan yılın en az bir ayında su kıtlığı yaşamaktadır.
- Dünya çapında 700 milyon insan, 2030 yılına kadar yoğun su kıtlığı nedeniyle yerinden edilebilir.
- Daha zengin olanlar genellikle düşük maliyet ile yüksek düzeyde su, sağlık ve temizlik hizmeti alırken, yoksul olanlar ise benzer ya da daha düşük kalitede hizmet alabilmek için çok daha yüksek bir fiyat öderler.

Birleşmiş Milletler tarafından oluşturulan 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefinden Temiz Su ve Sıhhi Koşullar ile su kıtlığına dikkat çekilmiştir. İklim değişikliği ile su kıtlığının daha da artacağına değinilmiştir. 2050 yılına kadar 4 in-sandan 1'inin su sıkıntısı çekeceği tahmin edilmektedir. Su verimliliğini artırmak için arıtma tesisleri desteklenmeli, su kıtlığını önlemek için suya bağlı ekosistemler korunmalı, güvenli içme suyuna kavuşmak için altyapılar geliştirilmelidir.

Genel olarak suyu ve sanitasyon sorunu olan bölgelere yatırım yapılması bir gereklilik olup, herkesin güvenilir suya erişimi sağlanmalıdır. Su kirliliğinin önlenmesi için halihazırda olan atıksu arıtma ve içme suyu arıtma tesislerinin uygun çalışması sağlanmalı, yapılacak tesislerin de ihtiyacın çok altında veya çok üstünde tasarımının olmaması önemlidir. Katı atıkların vahşi depolanmasının önüne geçilerek, sızıntı sularının sularımızı kirlenmesi önlenmelidir. Ayrıca tarımda gereğinden fazla zirai ilaç gübreve artırılmamış suyun kullanımı ile sularımız kirlenmekte olup, gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Denetleyici ve düzenleyici merciler, güvenilir suyun temini için destek vererek ve su temin sistemlerini denetleyerek tüm insanların kaliteli suya erişimini sağlamalıdır.

Doğa ve toplum yararına kamucu anlayışla su politikasının oluşturulması gerekliliği ortadadır. Bu konuda sorunumuzun temeli ise çok başlılık...

1926 yılından kalan bir Su Kanunu ve mevcut durumdaki işlevsiz ve dağınık çok başlı bir yapı ile risk altında olan suyumuzu yönetmemiz mümkün değildir. Kamu yararı yaklaşımının hakim olduğu, suyu doğanın parçası olarak gören, insan ve doğa öncelikli bir Su Kanunu'nun yasalaşması sağlanmalıdır. Suyun ticarileştirilerek bir rant aracı haline getiren anlayış ve yapılanmalara son verilmelidir.

İnsan eli ile doğaya yapılan müdahaleler sonucu ekolojik denge bozulmakta ve yaşamı tehdit eden yeni sorunlara neden olmaktadır. Dünyanın ve ülkemizin içinde bulunduğu COVID-19 salgını süresinde mücadele için bilim insanlarının temel hijyen vurgusu ellerin su ile etkili şekilde yıkanmasıdır. Bu durum insan sağlığı için suyun en temel ihtiyaç olduğunu gözler önüne sermektedir.

İnsan ve canlı yaşamının devamlılığı adına su konusunda da sağlıklı, adil ve sürdürülebilir çözümler üretilebilmesi için sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının bir insan hakkı olduğunu ve kamusal bir anlayışla ele alınması gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

TÜM KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA, İŞYERLERİNE ÇAĞRIMIZDIR! (18.03.2020)

Dünya Sağlık Örgütü 12 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile 11 Mart itibarıyla COVID-19 virüsünün neden olduğu salgını "Pandemi" olarak ilan etti.

"COVID-19 Salgını" tüm Dünyayı etkisi altına alması ve ülkemizde de vakaların tespit edilmesiyle birlikte ülke çapında okulların tatil edilmesi, toplu faaliyetlerin kısıtlanması, sosyal mesafe alanının artırılması gibi bir çok önlem alındı ve alınmaya devam ediyor. Bu önlemler, toplu iş yerlerinde yürütülen iş ve işlemleri de içine almakla birlikte uzaktan çalışma olanağı olmadan yürütülmesi gereken işlerde çalışılan personel risk altındadır. İlgili bakanlıklar ve bireysel inisiyatiflerle alınan önlemler kadar genel durumun dışında kalabilecek koşullar için çalışanlar ve meslektaşlarımızın önlem alınması zorunlu durum-

lar karşısında oluşabilecek sorunlara karşı hukuksal hakları vardır.

İşle ilgili sağlık ve güvenliğin sağlanması işverenin yükümlülüğündedir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 4. maddesi uyarınca iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli önlemleri almak, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamak ve mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dahil her türlü tedbirin alınması işveren yükümlülüğüdür.

Çalışan gerekli tedbirler alınmaya kadar çalışmaktan kaçınma hakkını kullanabilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 13'üncü maddesi ile iş ortamında ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanın gerekli tedbirlerin alınmasını talep etmesi, gerekli tedbirler alınmaya kadar çalışmaktan kaçınabileceği, çalışanların çalışmaktan kaçındığı dönemdeki ücreti ve diğer hakları saklı olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, çalışanların çalışmaktan kaçındığı dönemdeki ücreti ile kanunlardan ve iş sözleşmesinden doğan diğer hakları saklıdır.

Özel sektörde çalışan tüm çalışanlar için de Kamu kurum ve kuruluşlarında olduğu gibi koruyucu önlemler alınmalı, ebeveynlere, engellilere, kronik hastalığı bulunanlara ve 60 yaş üzeri çalışanlar başta olmak üzere tüm çalışanların uzaktan çalışmalarını veya izinli sayılmalarını sağlayıcı kararlar acilen alınmalıdır.

Çevre sektöründe çalışan meslektaşlarımızın ve tesislerin çalışma alanlarındaki çevresel analiz ve ölçümler, analizler için numune alımı, laboratuvarlarda ki ekipler, tesislerin periyodik denetimleri, süreli olarak yapılması gereken beyanlar (ambalaj, atık beyanı GEKAP vb.) ve halkın katılımı toplantıları vb. bir çok iş ve işlem süreli işler olup salgın yayılımını arttırabilecek potansiyel çalışma alanlarıdır.

Mevzuatlarda yer alan zorunluluklardan dolayı yükümlü olunan süreli iş ve işlemlere yönelik olarak düzenlemelerin acilen yapılması, birey sağlığı ve toplum sağlığında önleyici yaklaşımın esas alınarak süreli olan zorunlulukların ertelenme ve askıya alınması önem taşımaktadır.

Çevre Mühendisleri Odası olarak, toplum olarak hepimizin salgına karşı mücadelede üzerine düşen sorumluluğu yerine getireceğine olan inancımızla

- salgının yıkıcı etkisi ile karşı karşıya kalmadan işyerlerini mümkün olan her durumda uzaktan çalışma uygulamasına geçmeye,
- bu uygulamanın işin doğası gereği mümkün olmadığı durumlarda personelin ulaşımı ve işyeri sağlığı için gereken tüm önlemleri almaya
- süreli işlerde sürelerin salgın tehlikesi geçene kadar askıya alınmasına davet ediyoruz.

Tüm halkımıza ve meslektaşlarımıza kolaylıklar ve sağlıklı günler diliyoruz.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

SALGIN SÜRECİNDE ATIK YÖNETİMİ

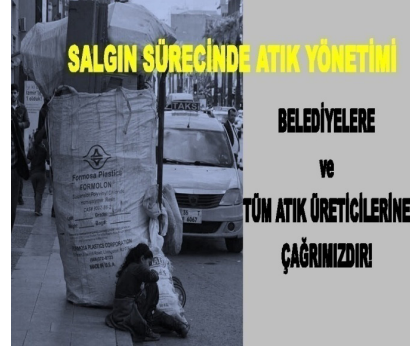
TIBBİ ATIK
Virüs ile kontamine olanla ilgili diğer tüm malzeme (koruyucu maske, eldiven, enfekte kişilerin kullandığı kişisel atıklar) tıbbi atık olarak değerlendirilmelidir.
Bu süreçte sıfır atık yönetim sistemi kapsamında kamu kurumları, sınırlı noktaları, ofis ve yerlerde de tıbbi atık toplama noktalarını oluşturulması önerilir.

TOPLAMA SİSTEMİ
Kent içi atık toplama sistemlerinin halk sağlığı ve atık sektöründe çalışan işçi sağlığı açısından bu süreçte en az üçlü toplama sistemi ile yürütülmesi sağlanmalıdır. Yerel yönetimler bu konuda gerekli çalışmaları hızla organize etmelidir.

İTHALAT
Atık ithalatının durdurulması gerekliliği dikkatlenmelidir.

GERİ KAZANIM
Tüm atık sektöründe çalışanların kişisel koruyucu ekipmanlarını "maske, eldiven, eldivene banyo sonrası iş eldiveni, koruyucu gözlük" takması ve iş bitirince yıkmaları sağlanmalıdır. Akıcı kapıların kullanılmasını gerektirmez.

AYIRMA
Kent içi kullanılan alanlarında sıfır ayırma sistemi en azından geri dönüştürülebilir atıklar, evsel(çevre) atıklar ve tıbbi atıklar için ayırma sistemleri atıklar ayrıştırılmalıdır. Atıkların tehlikeli atıklar olarak ayrıştırılması, geri dönüştürülebilir atıklar, evsel(çevre) atıklar ve tıbbi atıklar olarak en az 3 sınıfta ayrıştırma düzeyi esastır.

SALGIN SÜRECİNDE ATIK YÖNETİMİ

BELEDİYELERE ve TÜM ATIK ÜRETİCİLERİNE ÇAĞRIMIZDIR! (20.03.2020)

Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan bilgilendirmeye göre; COVID-19'a neden olan virüsün yüzeylerde ne kadar süre hayatta kaldığı kesin olmamakla birlikte diğer koronavirüsler gibi davranmaktadır. Çalışmalar, koronavirüslerin (COVID-19 virüsü hakkında ön bilgiler dahil) farklı koşullar altında değişiklik göstermekle birlikte yüzeylerde birkaç saat veya birkaç güne kadar devam edebileceğini göstermektedir.

ABD Ulusal Sağlık Enstitüsü'nün yaptığı araştırmaya göre koronavirüs; havada üç saate kadar, bakır yüzeylerde 4 saate kadar, karton yüzeylerde 24 saate kadar canlı kalabilmektedir. Bir başka araştırmada ise plastik ve paslanmaz çelik yüzeylerde 72 saate kadar canlı kalabileceği belirtilmektedir. Koronavirüsün yüzeyde kalma süresine ilişkin çalışmalar devam etmekte olduğundan bu süreler ile ilgili bilgiler de zaman için de değişiklik gösterecektir.

Ancak net olan konu; virüsün farklı koşullarda değişkenlik göstermekle birlikte yüzeylerde canlı kalması olup, dezenfekte edilmeyen yüzeye yapılan temas ile bulaşmasıdır. Virüsün insanı enfekte etmesi için ise belli miktarda virüse maruz kalması gerektirir.

Bu noktada kişiden kişiye bulaşma için sosyal mesafe sınırlandırması ve kişisel hijyenin önemli olduğu tüm otoritelere ifade edilmektedir. Ancak sadece sosyal mesafe sınırlandırması ve kişisel hijyene dikkat etmek yeterli değildir. Toplum sağlığını ilgilendiren bu salgın süreci, aynı zamanda sağlıklı ve temiz bir çevrenin önemini, işçi sağlığının dikkate alınması gerektiğini de açıkça göstermiştir.

Virüsün canlı kaldığı ortamlar sadece yaşam alanlarımız değil aynı zamanda atıklarımızdır. Biliyoruz ki atık toplama, aktarma, geri kazanım bertaraf süreçlerinde belli bir yol alınmış olmasına karşın henüz gerçek bir atık yönetimi sağlanamamaktadır. Toplama ayırma, geri kazanım ve geri dönüşüm tesislerinde, atık aktarma istasyonları ve düzenli atık depolama sahalarında, atıkların üzerinde COVID-19 virüsünün bulunması olasıdır.

Yaşamakta olduğumuz süreçte atık sirkülasyonunun, çalışma ortam ve biçiminin uygun şekilde organize edilmesi, denetlenmesi gerekmektedir. Yaşadığımız gerçekler ile olması gereken doğruların uyuşmadığı yazık ki görülmektedir. Gerçek olan şu ki atıkları kaynağında ayırmıyoruz. Atık ithalatı halen devam etmektedir. Özellikle toplama ve ayırma sürecinde bulunan sokak toplayıcıları kaynağında ayırmanın olmaması nedeni doğrudan ciddi bir maruziyet riski altındadır.

Atıkların kaynağında ayrılmasını, toplama sistemlerinin virüsün hayatta kalma süreleri de göz önüne alınarak çalışanların maruziyetini en aza indirecek biçimde organize edilmesi esastır.

Bu süreçte ihtiyatlılık ilkesi kapsamında; virüs ile kontamine olan (bulaşan) her türlü malzeme (koruyucu maske, eldiven, enfekte kişinin kullandığı kişisel atıklar) tıbbi atık olarak değerlendirilmelidir.

İngiliz hükümeti enfekte olan bireylerin hastalığı başka bireylere bulaştırmaması için atıklarının en az 72 saat bekletilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Buradan hareketle kent içi atık toplama sistemlerinin halk sağlığı ve atık sektöründe çalışan işçi sağlığı gözetilerek bu süreçte, en az üçlü toplama sistemi ile yürütülmesi sağlanmalıdır. Yerel yönetimler bu konuda gerekli çalışmalarını hızla organize etmelidir.

Konutlar için üçlü ayırma sistemi en azından geri dönüştürülebilir atıklar, organik atıklar ve tıbbi atıkları içermelidir. Cam ve diğer tehlikeli atıklar için kent merkezlerinde atık toplama noktaları oluşturulmalıdır.

Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında Kamu Kurum ve Kuruluşlarının kaynakta ayırma ve sıfır atık Yönetim Sistemini kurma ve belgelendirmelerini 1 Haziran 2020 tarihine kadar tamamlaması zorunludur. Birçok Kamu kurumu sistemi kurma ve uygulama noktasında çalışmalarını yürütmektedir. Zorunlu süreyi beklemeden Sıfır Atık Yönetim Sistemini kurup temel seviye belgesini alan kamu kurumları mevcuttur. Bu süreçte sıfır atık yönetim sistemi kapsamında kamu kurumları, satış noktaları, ofis vb yerlerde de tıbbi atık toplama kaplarının oluşturulması önemlidir.

Tüm atık sektöründe çalışanların maske, kesici-delicilere karşı güvenli iş eldiveni, koruyucu gözlük takması ve iş elbisesi giymesi sağlanmalıdır. Aksi koşullarda çalışılmaması gerekmektedir.

Çevre Mühendisleri Odası olarak bu süreçte ;

- Belediyelerimizi salgının hızını kontrol altına alacak olan gerekli atık yönetim yaklaşımını ve çalışma ortamını oluşturarak bir an önce uygulamaya çağırıyoruz.
- Halkımızı atıkları kaynağında ayırmaya, atıklarını tehlikeli atıklar hariç olmak üzere; geri dönüştürülebilir atıklar, organik atıklar ve tıbbi atıklar olarak en az 3 sınıfta ayırmaya davet ediyoruz.
- Atık ithalatının durdurulması gerektiğini düşünüyoruz.
- Bu sürecin en önemli kişisel hijyen ürünü su ve sabun. Suyu tasarruflu kullanmamız gerektiğini bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Biliyoruz ki temiz bir çevre olmadan insan ve halk sağlığı korunamayacaktır.

Gerçeklerimizin doğrulara evrileceği bir deneyimle bu süreci atlatacağız.

Bilimin, bilim insanlarının, canla başla çalışan sağlık emekçilerinin önerdiği tüm tedbirleri hep birlikte uygulayarak, daha yaşanır bir dünyada sağlıklı günlere hep birlikte dayanışma ile kavuşacağız.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

ÇEVRE SEKTÖRÜ VE MESLEKTAŞLARIMIZIN ÇALIŞMA ALANINA YÖNELİK TALEPLERİMİZİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA İLETTİK! (20.03.2020)

Pandemi ilan edilen COVID-19 nedeni yaşanması olası mali ve sosyal krize yönelik önlemlerin de alınması gerçeği ile karşı karşıyayız.

Bu doğrultuda çevre mevzuatında yer alan ve meslektaşlarımız tarafından yürütülen süreli iş ve işlemlerde sürelerin salgın tehlikesi geçene kadar askıya alınması veya ertelenmesi, sektörün ekonomik olarak yaşayacağı sıkıntıları minimize etmek, çalışanların işsizlik ve ücretsiz izin kaynaklı ekonomik sıkıntılarının çözümüne yönelik olarak "açıklanan ekonomi paketinde" yer almayan sektörümüz için de gerekli girişimlerin yapılmasına ilişkin talebimizi 20.03.2020 tarih ve 2020.ÇMO.GM.0397 sayılı dilekçe ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na ilettik.

Bu günleri toplumsal dayanışma içinde ve kolektif bilinç ile açacağımıza olan inancımızla sağlıklı günler dileriz.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

**HAVA KİRLİLİĞİ 2019 RAPORU 06.05.2020 TARİHİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN
BASIN TOPLANTISI İLE PAYLAŞILDI!**

Türkiye’de 75 milyon kişi kirli hava soluyor

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası tarafından bugün yayınlanan Türkiye 2019 Hava Kirliliği Raporu, kent ölçeğinde Türkiye’de en az 75 milyon kişinin kirli hava soluduğunu ortaya koyuyor. Rapor bugün TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Dr. Baran Bozoğlu tarafından çevrimiçi bir basın toplantısıyla kamuoyuna açıklandı.

Rapor, Türkiye’de hava kirliliği yaşanan bölgeleri belirlemek adına kanser, üst ve alt solunum yolu enfeksiyonları, astım, alerji, stres, depresyon gibi sağlık problemlerine yol açan partikül madde 2,5 (PM_{2,5}), partikül madde 10 (PM₁₀), kükürtdioksit (SO₂), azotdioksit (NO₂), azotoksitler (NO_x), karbonmonoksit (CO) ve ozon (O₃) parametreleri için sınırların aşıldığı gün sayıları ve yıllık ortalama değerleri inceliyor. Raporda tüm kentlerde hava kirliliği sorununun yaşandığı belirtilmekle beraber genel olarak hava kirliliğinin en yoğun olduğu kentlerin olduğu bölgelerdeki istasyonların bir kısmında (Muğla - Yatağan, Sivas Kangal) ölçüm yapılmaması ve bu santrallerin etkisini tespit etmesi gereken istasyonlarda tüm kirlilik parametrelerinin (PM 2,5) ölçülmemesi dikkat çekicidir” dedi.

metreleri için sınırların aşıldığı gün sayıları ve yıllık ortalama değerleri inceliyor. Raporda tüm kentlerde hava kirliliği sorununun yaşandığı belirtilmekle beraber genel olarak hava kirliliğinin en yoğun olduğu kentlerin olduğu bölgelerdeki istasyonların bir kısmında (Muğla - Yatağan, Sivas Kangal) ölçüm yapılmaması ve bu santrallerin etkisini tespit etmesi gereken istasyonlarda tüm kirlilik parametrelerinin (PM 2,5) ölçülmemesi dikkat çekicidir” dedi.

Türkiye’de PM_{2,5} mevzuatı olmadığına ve yeterli ölçüm yapılmadığına dikkat çeken Bozoğlu 257 istasyondan sadece 138 istasyonda PM_{2,5} ölçümü yapıldığını, ancak 138 istasyonun ise 41’inin 2019 yılında ölçüm yapıldığını belirtti. Güvenli veri alımı olan istasyon sayısının sadece 48 olduğunu dile getiren Bozoğlu, doğrudan akciğerlere ulaşan ve alt solunum yolu enfeksiyonu, akciğer hastalıklarına sebep olan PM 2,5 kirleticisine dair acilen sınır değer tanımlanması çağrısında bulundu. Bozoğlu ayrıca, “İnsan sağlığı ve doğa için risk olan kömürlü termik santrallerin olduğu bölgelerdeki istasyonların bir kısmında (Muğla - Yatağan, Sivas Kangal) ölçüm yapılmaması ve bu santrallerin etkisini tespit etmesi gereken istasyonlarda tüm kirlilik parametrelerinin (PM 2,5) ölçülmemesi dikkat çekicidir” dedi.

Raporu kamuoyuyla paylaşan Baran Bozoğlu Covid-19 salgını nedeniyle alınan önlemler sonucunda hava kalitesindeki iyileşmeye de vurgu yaptı. Bu iyileşmenin yalnızca anlık olduğunun; hava kirliliği sorununun doğrulanmamış ve kısa süreli verilerle değerlendirilmemesi gerektiğinin altını çizerek, hava kirliliğinin uzun dönemli etkilerine dikkat çekti.

Bozoğlu “Covid-19 salgını ile kent merkezlerinde trafikten kaynaklı kirliliğin geçici olarak azaldığı, ısınma kaynaklı kirliliğin ise mevsimsel olarak her yıl olduğu gibi azaldığı görülmektedir. Ancak bu durum geçicidir. 2014’den bu yana hava kalitesine dair yayımladığımız raporlar incelendiğinde, neredeyse bütün kentlerimizde hava kalitesinin her yıl git-tikçe kötüleştiği ve beş yıldır üst üste tüm şehirlerde kirli hava bulunduğu görülebilmektedir.” dedi.

- Raporla incelenen bir başka kirletici olan PM 10 ölçümlerine göre ise en kirli iller alfabetik sıraya göre şu şekilde: Adana, Ankara, Bursa, Çorum, Iğdır, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kocaeli, Kütahya, Muğla, Şırnak ve Zonguldak.
- Raporla incelenen bir başka kirletici olan ve daha çok termik santrallerin etkisini gösteren SO₂ (Kükürtdioksit) ölçümlerine göre ise en kirli iller şu şekilde sıralandı: Ağrı, Amasya, Ardahan, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Edirne, Hakkari, Karabük, Kocaeli, Kütahya, Manisa, Şanlıurfa, Tekirdağ, Van, Yozgat ve Zonguldak.
- Raporla incelenen bir başka kirletici olan NO₂ (Azotdioksit) ölçümlerine göre ise en kirli iller şu şekilde sıralandı: Ankara, Bursa, Erzurum, İstanbul, Kırıkkale, Kocaeli, Trabzon
- Raporla incelenen bir başka kirletici olan NO_x (Azotoksit) ölçümlerine göre ise en kirli iller şu şekilde sıralandı: Ankara, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Düzce, Edirne, Erzurum, İstanbul, İzmir, Karabük, Kars, Kırşehir, Kocaeli, Kütahya, Sakarya, Tekirdağ, Trabzon ve Yalova.
- Raporla incelenen bir başka kirletici olan O₃ (Ozon) ölçümlerine göre ise en kirli iller şu şekilde sıralandı: Balıkesir, Edirne, Erzurum, Iğdır.

Öte yandan, Covid-19- nedeniyle 30 büyükşehirin yanında Zonguldak ilinde de kısıtlamaların getirilmiş olmasına dikkat çeken Bozoğlu, “Ana nedeninin bu bölgede yaşayan vatandaşlarımızın uzun süredir hava kirliliğine maruz kalmaları olduğu unutulmamalıdır” dedi ve ekledi “Hava kirliliği, solunum yolu hastalıklarını yaratmakla beraber insan bedenini zayıflatması nedeniyle Covid-19 gibi hastalıkların daha da ölümcül veya hasarlı olmasına neden olmaktadır.”

Bozoğlu rapor sunumunun ardından hava kirliliğinin azalması için kalıcı çözümlerin üretilmesi gerektiğini vurguladı. “Ülkemizde ve tüm dünyada Covid-19 salgını yaygınlığı sürdürmesine ve hava kirliliğinin azaldığına dair bilgi paylaşımlarına rağmen, hava kirliliğini kalıcı olarak azaltacak ve ortadan kaldıracak önlemlerin, planların, uygulamaların paylaşılmaması geleceğe umutla bakmamıza engel olmaktadır.” dedi.

YÖNETİCİ ÖZETİ

TÜRKİYE 2019 HAVA KİRLİLİĞİ VERİLERİ

Partikül Madde 2,5 (PM 2,5)

- 257 istasyondan sadece 138 istasyonda PM_{2,5} ölçümü yapılabilmektedir. Ölçüm yapma mekanizmasına sahip 138 istasyonun ise 41'i 2019 yılında ölçüm yapmamıştır. **Güvenli veri alımı olan istasyon sayısı ise 48'dir** (istasyonların yaklaşık %65'inde güvenli veri alımı yoktur). Güvenli veri alımı olan bütün istasyonlarda, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün belirlediği yıllık ortalama sınır değer aşılmıştır. Özetle, güvenli veri olan 48 lokasyonun tamamında hava kirlidir. AB'nin belirlediği yıllık ortalama limit değer ise 10 istasyonda aşılmıştır; bu istasyonlar; Erzurum - Taşhan, Sakarya - Hendek OSB - MTHM, Amasya - Şehzade, Edirne - Keşan-MTHM, Bursa, Zonguldak - Eren Enerji Santral, Tokat - Meydan, İstanbul - Kağıthane-MTHM, İstanbul - Aksaray, Bursa - Uludağ Üniv.-MTHM, Ankara Siteler, Sincan ve Sıhhiye'dir. **Adana, Mersin ve Gaziantep gibi nüfusun yoğun olduğu büyükşehirlerimize ve Kahramanmaraş, Manisa Soma gibi kirliliğin önemli kaynağı olan kömürlü termik santrallerin olduğu istasyonlarda PM 2,5 ölçümünün yapılmıyor olması, İzmir'de PM 2,5 ölçüm istasyonu olmasına rağmen veri olmaması hava kalitesinin yeterince takip edilmediğini göstermektedir.**

Partikül Madde 10 (PM10)

- 248 istasyonda PM₁₀ ölçümü yapılmaktadır. 31 istasyonda ölçüm yapılmamış ve 92 istasyonda güvenli veri alımı sağlanmamıştır. Kurulu istasyonların sadece yarısında (125 tane istasyonda) minimum veri alımı sağlanmıştır. Özetle, PM 10 ölçümü yaptığı belirtilen istasyonların yarısı yetersiz çalışmıştır. **24 saatlik ölçümlere bakıldığında, güvenli veri alınımının olduğu istasyonların 102 tanesinde (%82) DSÖ, AB ve Ulusal limit değeri 35 defadan fazla aşılmıştır ve en çok aşım olan istasyonlar; Iğdır, Ankara Siteler, Ankara Sıhhiye, İzmir Bayraklı ve Bornova, Şırnak, Adana, Zonguldak, Kütahya, Kahramanmaraş, Bursa, Çorum-Mimar Sinan, Muğla, Kocaeli, İstanbul-Sultangazi, Mecidiyeköy, Alibeyköy ve Kağıthane'dir.** İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Samsun, Bursa, Balıkesir, Denizli gibi büyükşehirlerimizin tamamında partikül madde 10 kirliliğinin yüksek olduğu görülmektedir. Ankara Siteler bölgesinde kirliliğin her yıl arttığı ölçümlerde tespit edilmiştir. Kış aylarında Ankara Siteler bölgesinde insan duyuları ile de açıkça hissedilebilir, zaman zaman nefes almayı dahi zorlaştıran kirliliğin olduğu görülmektedir. Bu alandaki kirliliğin ana kaynağı sitelerdeki endüstriyel faaliyetlerin kontrolsüz olması ve yeterince denetlenmemesi, bölgedeki işletmelerin kontrolsüzce her türlü atığı yakma eğilimidir. Hava kirliliğinin İstanbul ve İzmir'de özellikle maddi koşulları düşük olan yerleşim alanlarında ve trafiğin yoğun olduğu bölgelerde arttığı görülmektedir. Isınma kaynaklı kömür ve atık yakımı ve ulaşımda fosil yakıt kullanan bireysel araç kullanımındaki artış kirliliğin ana kaynağıdır. **2018 ve 2019 yıllarındaki ölçümleri, istasyonlardaki güvenli veri almılara göre karşılaştırırsak; 2018 yılında 84 tane istasyonda güvenli veri alımı sağlanamamış olup bu sayı 2019 yılında 92'ye yükselmiştir.**

Kükürtdioksit (SO₂)

- 229 istasyonda SO₂ ölçümü yapılmaktadır. Bu istasyonların 26'sında ölçüm yapılmamıştır. Yaklaşık ortalama 130 istasyonda minimum veri alımı sağlanmıştır. Kömür tüketiminin de önemli göstergelerinden olan SO₂ kükürditioksitin termik santrallerin olduğu **Zonguldak, Soma, Çan gibi bölgelerde sınır değerleri oldukça aştığı görülmüştür. Kükürtdioksit kirliliğini yoğun yaşayan kentlerin başında; Keşan, Zonguldak, Yozgat, Van, Tekirdağ, Şanlıurfa, Balıkesir Gönen, Manisa Soma - 220 gün, Kütahya Kentpark, Kocaeli Dilovası, Karabük, Hakkari, Çanakkale Çan, Denizli, Çorum, Çankırı, Bursa, Ardahan, Balıkesir Edremit, Amasya Suluova, Ağrı Patnos gelmektedir.** Edirne Keşan ve Manisa Soma'da 200 günden fazla vatandaşlar bu kirliliğe maruz kalmıştır. **Saatlik ölçümlere ve günlük ölçümlere bakıldığında, Sivas - Kangal Termik 1, Sivas - Kangal Termik 2, Kütahya - Trafik, Muğla - Milas Ören gibi kömürlü termik santrallerin olduğu illerdeki istasyonların ölçüm yapmaması dikkat çekicidir.**

Azotdioksit (NO₂)

- 208 istasyonda NO₂ ölçümü yapılmaktadır. Sadece 80 istasyonda (208 istasyonun 38%'inde) güvenli veri alımı sağlanmıştır. **Saatlik ölçümlerde**, güvenli veri alımı sağlanan istasyonlarda Ulusal Limit Değerimiz 18 defadan fazla aşan 3 istasyon bulunmaktadır ve bu istasyonlar **Ankara-Sıhhiye, Kırıkkale ve Konya-Karatay'dır**. DSÖ ve AB Limit Değerini 18 defadan fazla aşan istasyonlar ise; **Ankara-Sıhhiye, Erzurum, İstanbul - Aksaray, Kırıkkale ve Konya-Karatay'dır**. Yıllık ortalamalara bakıldığında, güvenli veri alınımının sağlandığı 80 istasyonun 21 tanesinde DSÖ, AB ve Ulusal Limit Değer olan 40µg/m³ değeri aşılmıştır. Bu istasyonlar; **Ankara - Demetevler, Bursa - Beyazıt Cad.-MTHM, Erzurum, Erzurum-Taşhan, İstanbul - Aksaray, İstanbul - Alibeyköy, İstanbul - Beşiktaş, İstanbul - Çatladıkapı, İstanbul - Esenler, İstanbul - Kadıköy, İstanbul - Mecidiyeköy-MTHM, İstanbul - Selimiye, İstanbul - Şirinevler-MTHM, İstanbul - Ümraniye, İstanbul - Ümraniye-MTHM, İstanbul - Üsküdar-MTHM, Kırıkkale, Kocaeli, Kocaeli - İzmit-MTHM, Trabzon - Beşirli ve Trabzon - Fatih'tir**. 2018 ve 2019 yıllarının karşılaştırılması yapıldığında; istasyon sayısı 2018 yılında 173 iken 2019 yılında bu sayı 208'e yükselmiştir. Hem güvenli verinin alındığı hem de “-” eksi değer ölçülmediği istasyonlara bakıldığında, 2018 yılında bu sayı 68 iken, 2019 yılında bu sayı 80'e yükselmiştir.

Azotoksitler (NO_x)

- 208 istasyonda NO_x ölçümü yapılmaktadır. Sadece 76 istasyonda güvenli veri alımı sağlanmıştır. Bu 76 istasyonun 56 tanesinde AB ve Ulusal Limit Değer aşılmıştır. NO_x kirliliğinin olduğu iller arasında **Ankara, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Düzce, Edirne, Erzincan, Erzurum, İstanbul, İzmir, Karabük, Kars, Kırşehir, Kocaeli, Kütahya, Sakarya, Tekirdağ, Trabzon ve Yalova'dır**. 2018'de ölçüm verisi olmayan istasyon sayısı 7 iken, 2019'da bu sayı 31'e yükselmiştir.

Karbonmonoksit (CO)

- 152 istasyonda CO ölçümü yapılmaktadır. 54 istasyonda ölçüm yapılmamış ve 53 tanesinde de (yaklaşık 35%'inde) minimum veri alımı sağlanmıştır. Hem güvenli veri alınımının olduğu hem de «-» eksi değer ölçülmediği istasyonlara bakıldığında sadece İstanbul-Avcılar istasyonunda 55 defa DSÖ, AB ve Ulusal limit değer olan 10mg/m³ aşılmıştır. 2018 ve 2019 yılları karşılaştırıldığında, güvenli veri alınımının olduğu istasyonlardaki aşımara bakıldığında, 2018 yılında hiç limit değer aşılmamışken, 2019 yılında İstanbul-Avcılar istasyonunda limit değer 55 defa aşılmıştır.

Ozon (O₃)

- 163 istasyonda O₃ ölçümü yapılmaktadır. 32 istasyonda da ölçüm verisi bulunmamaktadır. Güvenli veri alınımının (sadece ozon için güvenli veri alımı 75% olarak alınmıştır) olduğu istasyon sayısı 89'dur. 67 istasyonda DSÖ Limit Değeri ve 49 istasyonda da AB ve Ulusal Limit Değeri aşım göstermiştir. **En fazla aşım olan 4 istasyon Erzurum-Pasinler, Balıkesir - Erdek-MTHM, Iğdır-Aralık ve Edirne -Keşan'dır**.

Uydu verileri ve gözlemleri de raporumuzda incelenmiştir. Bu kapsamda analiz edilen uydu gözlemlerine göre;

- Hem Avrupa hem de Türkiye atmosferinde yaz aylarında, kış aylarına göre daha yüksek partikül madde bulunmaktadır. Bu durum özellikle ilkbahar ve yaz döneminde, Orta Doğu ve Kuzey Afrika kaynaklı çöl tozlarının Türkiye'ye taşınmasından kaynaklanmaktadır.
- Türkiye atmosferindeki partikül maddeler (aerosoller), son 17 yıl içinde Avrupa'ya göre hep yüksek seviyelerde ölçülmüştür. Başka bir deyişle, **Türkiye atmosferi partikül maddeler açısından Avrupa'ya göre daha kirlidir**. Bu kirlilik 2019 yılında, Avrupa'ya göre % 31.0 oranında daha fazladır.
- Avrupa atmosferindeki partikül maddeler yıllar bazında düzenli olarak azalmaktadır.
- Türkiye atmosferindeki partikül maddeler, yıllar bazında düzenli olarak ARTMAKTADIR.
- Türkiye atmosferindeki partikül maddeler 2003 yılında Avrupa'ya göre % 5.6 oranında daha fazlayken, 2019 yılında % 31.0 oranında daha fazla ölçülmüştür.
- Avrupa Birliği tarafından hava kalitesinin korunmasına yönelik olarak alınan önlemler sonuç vermiştir ve başarılıdır.
- Türkiye için de benzer hava kalitesini artırıcı önlemler acil olarak alınmalıdır.**

Raporun ana bulguları aşağıda paylaşılmıştır;

- Ülkemizde en az 75 milyon insan 2019 yılında kirli hava solumuştur.

- Kent ölçeğinde, ülkemizin tamamında hava kirliliği sorunu görülmektedir. Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Birliği ve Ulusal mevzuatımızca belirlenen sınır değerler kapsamında bütün kirlilik parametreleri değerlendirildiğinde Yalova Armutlu, Rize Ardeşen, Artvin Hopa ve Hatay Antakya bölgelerinin diğer bölgelere göre hava kirliliğinin çok daha az olduğu görülmektedir.
- 2019 yılında birçok istasyonun verimli çalıştığına dair şüphe yaratan «-» eksi değerlerin ölçüldüğü ve istasyonların sağlaması gereken 90% oranında veri oluşturma ihtiyacının genel olarak yeterince sağlanamadığı görülmüştür.
- Hava kirliliği ancak ve ancak sürekli ve verimli ölçüm/izleme ile çözülebilir. Fakat ne yazık ki, SO₂, NO₂, NOx gibi ülkemizde sınır değerleri tanımlanmış kirleticiler kirlilik kaynaklarının sağlıklı bir şekilde tespit edilmesini sağlayacak düzeyde izlenmemektedir. İstasyonlarımızın sayılarında son zamanla hızlı bir artış olması olumlu olmakla birlikte verimlilikleri tartışma konusudur.
- Hava kirliliği kaynağı bölgelere göre değişiklik göstermektedir. Kükürtdioksit yoğunluğunun olduğu bölgelerde genellikle sanayide, enerji üretiminde ve ısınmada kullanılan kömürün etkisi görülmektedir. Kent merkezlerinde ise ulaşım kaynaklı hava kirliliği de etkisini arttırmaktadır.
- İnsan sağlığı ve doğa için risk olan kömürlü termik santrallerin olduğu bölgelerdeki istasyonların bir kısmında (Muğla - Yatağan, Sivas Kangal) ölçüm yapmadığı ve bu santrallerin etkisini tespit etmesi gereken istasyonlarda tüm kirlilik parametrelerinin (PM 2,5) ölçülmediği görülmektedir.
- Doğrudan akciğerlere ulaşan ve alt solunum yolu enfeksiyonu, akciğer hastalıkları yapan Partikül Madde 2,5 (PM 2,5) kirleticisine dair mevzuatımızda hala herhangi bir sınır değer tanımlanmamıştır.
- Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği Avrupa Birliği Mevzuatı ile tam uyumlu değildir.
- PM 2,5 ülkemizin birçok büyük kentinde izlenmemektedir.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığının birçok platformda, toplantıda uzun yıllardır koyduğu mevzuat düzenlemesi, uygulama, modelleme çalışması gibi hedeflerin hayata geçirilmediği görülmüştür.
- Temiz Hava Merkezleri'nin kuruluş sürecinin tamamlanması idari olarak hava kalitesi izleme sürecinin iyileştirilmesi için olumlu bir adımdır.
- Hava kirliliği yaşayan kentlerimizin birçoğunda Temiz Hava Eylem Planlarının oluşturulmadığı, varolan planların kamuoyuna açık hale getirilmediği ve kurumların bu planlardaki hedeflere yönelik yaptıkları çalışmalara dair bilgi ve uygulama tespit edilmemiştir.
- Ulaşımında Enerji Verimliliğinin Arttırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında kentlerde Düşük Emisyon Bölgeleri oluşturulabileceği belirtilmiş olmasına rağmen herhangi bir belediyemizde bu konuda somut bir faaliyet görülmemektedir.
- Zonguldak gibi birçok kentimizde tıpkı tüm büyükşehirlerimizde olduğu gibi hava kirliliği sorunu 2014'den bu yana yayımladığımız raporlarımızda da görüleceği üzere artarak devam etmektedir. 5 senedir üst üste tüm şehirlerde hava kirliliği sorunun yaşandığı bilimsel raporlarımızda ortaya konmuştur.
- Kentlerimizde ve sanayi bölgelerinde ekonomik koşullar gerekçe gösterilerek her türlü atığın yakılarak ısınma sağlanmaya çalışıldığı görülmektedir. Aynı zamanda yine ekonomik koşullar gerekçe gösterilerek ısınma amaçlı kömür tüketimi talebi artmaktadır.
- Gelir seviyesi düşük olan bölgelerde ısınma kaynaklı hava kirliliğinin daha fazla olduğu görülmektedir.
- Özelleştirilen ancak çevre mevzuatına uygun olmadığı için kapatılan yada geçici faaliyet belgesi verilen kömürlü termik santrallerin olduğu bölgelerin tamamında (partikül madde ve kükürtdioksit başta olmak üzere) yoğun hava kirliliği sorunu görülmektedir.

Öneriler;

- Tablolar halinde paylaştığımız hava kirliliğinin azaltılması, kentin yöneticilerinin alacağı önlemlerle ve planlamalarla mümkündür.
- Ölçüm istasyonlarının bakım-onarım ve kalibrasyonuna özen gösterilmesi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bütçesinde yapılacak düzenleme ile hava kalitesine yönelik değerlendirmelere daha fazla maddi ve idari kaynak ayrılması gerekmektedir.
- Bütün kirletici parametreler bütün istasyonlarımızda izlenmeli, bu parametreler üzerinden modelleme çalışması

yapılarak daha yerel ve küçük ölçekli hava kalitesi verileri oluşturulmalı ve geleceğe yönelik hava kirliliğini azaltmak için planlar yapılmalıdır.

- Ulusal mevzuatımız PM 2,5 kirleticisinin de azaltılmasına yönelik hedeflerle güncellenmelidir.
- Büyükşehirler başta olmak üzere tüm kentlerde Ulaşım Enerji Verimliliğinin Arttırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında Düşük Emisyon Bölgeleri planlanmalı ve hayata geçirilmelidir.
- Temiz Hava Eylem Planları tüm ilgili paydaşların katılımı ile her kentte hazırlanarak kamuoyu ile paylaşılmalı ve hedeflerin izlenmesi sağlanmalıdır.
- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri çevre denetimlerini arttırmalıdır.
- Covid-19 salgını ile hava kirliliğinin olduğu bölgelerde riskin fazla olduğu gerçeği ile karar vericiler ve siyasetçiler yüzleşmelidir. Salgın sonrası ekonomilerin kendisini toparlaması kaygısı ile hava kirliliğinin salgın öncesinden daha da fazla artma riski bulunmaktadır. Bu riskin gerçekleşmemesi için zaman kaybetmeden hava kirliliğini azaltıcı uygulamalara başlanmalıdır.
- Büyükşehir Belediyelerimiz vakit kaybetmeden, popülist politikalarından sıyrılarak, kısa vadeli arayışlara takılmadan, hızlı, konforlu, güvenli ve ucuz hava kirliliği yaratmayan toplu taşıma çözümlerini ve hava kirliliğini azaltmayı hedefleyen kent planlamasını hayata geçirmelidir.
- Hava kalitesinin tespiti ve kamuoyu ile paylaşılması Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın görevidir. Kentlerdeki vatandaşların sağlıklı çevrede yaşama hakkına dair sorumlulukları olan büyükşehir ve ilçe belediyeleri ile valilikler kendi bölgelerinde eksik veya yetersiz olan ölçüm istasyonlarının tüm parametrelerde doğru veri üretecek hale getirilmeleri için talepkar olmalıdır.
- Belediyelerin veya ilgili diğer kurum ve kuruluşların ısınma amaçlı kömür yardımı yerine alternatif çözümleri hayata geçirmesi büyük bir ihtiyaçtır.
- Kömürlü termik santraller tüm dünyada terkedilmeye başlanmıştır. Hava kirliliğinin ve iklim krizinin en önemli sebeplerinden olan kömürlü termik santraller diğer birçok ülkede olduğu gibi kapatılma süreçleri planlanmalı ve bu alanda çalışan emekçilerin mağduriyetlerinin oluşmaması için alternatif kalkınma planları oluşturulmalıdır.
- Enerji verimliliğine yönelik çalışmalara hız verilmelidir.
- Kentlerin üst ve alt ölçekli planları hava kirliliği sorununu çözmeye, iklim krizinin etkisini azaltmaya yönelik olmalıdır.
- Enerji kaynağı olarak kömür ve türevi yakıtlı termik santrallere destek verilmesi yerine yenilenebilir temiz enerji kaynakları desteklenmelidir.

METODOLOJİ

Ülkemizde hava kirliliği sorununa dikkat çekmek ve çözüm önerileri sunmak için her yıl düzenli olarak raporlar yayımlanmaktadır. Raporlarımız T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağından alınan ve https://sim.csb.gov.tr/STN/STN_Report/DataBank yayımlanan açık kaynaktan elde edilen verilere dayanmaktadır. Alınan veriler Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Avrupa Birliği (AB) ve ülkemiz mevzuatı üzerinden bilimsel olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışma aynı zamanda hava kalitesi izleme istasyonlarının performansına (veri alım yüzdesi gibi) dair de bilgi içermektedir. 257 istasyonun verileri T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağından 1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019 tarihlerini kapsayacak şekilde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın verileri doğrulama işlemini tamamladığını sözlü olarak beyan ettiği 26.02.2020 tarihinde alınmıştır.

ÇEVRE ANALİZ VE ÖLÇÜMLERİ İLE LABORATUVARLARIN SORUNLARINI ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA İLETTİK (06.05.2020)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından 20.03.2020 tarih ve 73758 sayılı Taşra teşkilatlarına dağıtım olarak yazılan yazısı ile 2020/3 numaralı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Koronavirüs Bilim Kurulunun tavsiyeleri uyarınca Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarlarının sahada yapacakları her türlü ölçüm, analiz ve numune alma faaliyetleri tedbir amaçlı olarak Nisan ayı sonuna kadar durdurulmasının uygun görüldüğü belirtilmiştir.

Bakanlık tarafından 2019 yılı içinde uygulamaya geçen Merkezi Laboratuvar Belirleme Sistemi (MELBES) kapsamında ölçüm ve analiz yapacak olan firmalar sistem tarafından atanmakta olup şehirlerarası yasağa konu iller arasında da ölçüm programı yapılmak durumunda kalmıştır. Yaşanan süreçte alınan bu kararın salgın yayılımının kontrol altında tutulması noktasında önemli olduğunu düşünmekle birlikte; çevreye ve halk sağlığına etkisi olan tesislerin Nisan ayı içinde çalışmalarına devam etmekte olduğu da bilinmektedir. Kirletici etkisi olan tesisler denetimsiz ve kontrolsüz olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Şehirlerarası seyahat yasağı ile mayıs sonuna kadar devam edebileceği öngörülen sokağa çıkma yasakları da göz önüne alındığında sürecin uzayıp uzamayacağı konusu belirsizdir.

Odamız tarafından 29.04.2020 tarihli Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne gönderilen yazı ile;

- Telifsiz olanaksız sonuçlara neden olabilecek ve faaliyetlerine devam eden önemli kirletici tesislerin çevresel ölçüm ve analizlerin erteleme süresinin uzatılmaması,
- Öncelikle faaliyetine devam edecek önemli çevresel kirletici tesislerin saptanması, yaşanan süreci gözetim önlem ve tedbirlerin belirlenmesi, pandemiye yönelik risklerin analiz edilerek, MELBES sisteminde laboratuvarların lokasyonları da dikkate alınarak görevlendirme yapılacak bir algoritmanın uygulanması,
- Çevresel Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Ekonomik istikrar kapsamı içinde yer almadığından firmaların ekonomik sürdürülebilirliğine ve çalışan meslektaşlarımızın istihdamına yönelik önemli bir mağduriyet yaşandığı, Salgın sürecinin ardından çevre ve halk sağlığına yönelik önemli yapıtaşlarından olan Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarlarının varlığı tehdit altında olduğu bildirilmiştir.

ÇEVRE YÖNETİM HİZMETLERİ İLE İLGİLİ SEKTÖREL SIKINTILAR VE TALEPLERİMİZİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI'NA İLETTİK (06.05.2020)

Covid-19 süreci kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bir dizi önlemler alınarak düzenlemeler yapılmıştır. Ancak tüm dünyayı tehdit ederek hızla yayılan, önce insan sağlığını, hemen ardından da dünya ekonomisini tehdit eden salgın sebebiyle Odamız üyeleri ve sektörde çalışan firmalar bu süreçten fazlasıyla etkilenmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 17.03.2020 tarihinde; Entegre Çevre Bilgi Sistemi üzerinden Saha ziyaretlerinin ertelenmesine başlığı ile yapılan duyuruda; çevre kirliliğine neden olan ve çevre yönetim hizmeti alma zorunluluğu bulunan firmalarca çevre yönetim hizmetlerinin askıya alındığı şeklinde algılanmış ve Hizmet alan firmaların tesislerine herhangi bir hizmet verilmediğini düşünerek ödeme yapmak istememe, mevcut sözleşmelerin maddi hükümlerinin ekonomik gerekçeler de gösterilerek düşürülmesini talep etme gibi sorunlar Odamıza iletilmiştir. Yine bir çok firma bu süreçte ekonomik gerekçeler ve üretimin sürdürülmemesi nedeni ile mevcut sözleşmelerin askıya alınması veya iptal edilmesini de talep etmektedir. Bu durum çevre yönetim hizmeti veren firmalarımızın ekonomik sürdürülebilirliğine ve çalışan meslektaşlarımızın istihdamına yönelik önemli bir mağduriyete neden olmaktadır.

Salgın sürecinde üretim faaliyeti devam eden ve Yönetmelik kapsamında yer alan tesislerin ilgili mevzuat kapsamında yükümlülüklerini yerine getirmeleri, atık yönetimi ile birlikte genel çevre yönetim süreçlerini olağan şekilde yürütmeleri, çevre sağlığı açısından önemli bir zorunluluktur. Özellikle salgın riski ile ilgili olağanüstü tedbirler alınması gereken süreçte çevre ve halk sağlığının önemli bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bu nedenle çevre ve halk sağlığının korunması adına Çevre Yönetimi ve Denetimi süreçlerinin titizlikle yürütülmesi gerekmektedir.

29.04.2020 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderdiğimiz yazı ile yaşanan sıkıntılardan yola çıkılarak önerilerimiz iletilmiştir;

- Çevre Danışmanlık hizmetlerinin saha çalışması ve eğitimlerin online yürütülmesi, Bakanlık takvimine çalışma günlerinin yüklenmesi, online çalışma tutanaklarının sisteme yüklenmesi yönünde gerekli düzenleme ve bilgilendirmelerin yapılması, dolayısıyla farklı uygulamaların ortadan kaldırılması, Çevre Yönetim Hizmeti veren firmalarımız ve meslektaşlarımızın mağduriyetinin giderilmesine yönelik olarak işletme sahiplerinin ivedilikle bilgilendirilmesi,
- Çevre Yönetimi Hizmeti veren firmaların işletmelerle yıllık yapılan sözleşmelerinin askıya alınmadığı, sözleşme koşullarının devam ettiği, sadece saha ziyaretlerinin nisan ayı için askıya alındığı, çevre yönetim hizmetlerine hiçbir şekilde ara verilemeyeceği, aksi haller için Çevre Kanunu'nun 20. Madde m) bendi uyarınca idari yaptırım uygulanacağı konusunda Genel Müdürlük tarafından bir duyuru yapılması,

Tüm meslektaşlarımız ve sektör çalışanlarımız adına Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından gereğinin yapılacağına olan inancımızla birlikte resmi yazımız iletilmiştir.

ÇEVRE HİZMETİ SUNAN FİRMALARIMIZIN EKONOMİK DESTEKLERDEN YARARLANMASI İÇİN TALEPLERİMİZİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI' NA İLETTİK (06.05.2020)

Odamız tarafından Çevre ve şehircilik Bakanlığı'na 20.03.2020 tarihinde iletilen yazı ile Odamızdan Tescilli firmalarımızın ve Çevre sektörünün yaşadığı sıkıntılara ilişkin görüş ve taleplerimiz aktarılmış, ardından 22.04.2020 tarihinde gönderilen yazımız ile ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aracılığı ile Ekonomik İstikrar Kalkanı kapsamında belirlenen mücbir sektörler arasına Çevre Sektöründe hizmet veren firmaların yer almasına ilişkin talebimiz belirtilmiştir.

Odamıza kayıtlı üyelerimiz ve Büro Tescil Belgeli firmalarımızdan alınan görüş ve öneriler değerlendirilerek 29.04.2020 tarihinde T.C ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'ne yeni bir yazı gönderildi.

Odamız tarafından firmalarımızın ekonomik destek kapsamında bulunmamasına ilişkin olarak iletilen yazı ile;

Yeterlik Tebliği, Çevre Yönetimi Yönetmeliği, Çevre Ölçüm Ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği vb mevzuat uyarınca Bakanlığınızca da belgeli olan firmalarımız mevzuat uyarınca sürekli istihdam edilmesi gereken personel zornluluğu nedeni ile personele ücretsiz izin kullandırma, kısa çalışma ödeneğinden yararlanma gibi konularda belgelerinin iptal edilip edilmeyeceği konusunda tereddüt yaşandı,

Bu durumun çözümüne katkı sağlanacağı inancıyla; ilgili mevzuatlar uyarınca faaliyet gösteren ve Bakanlık tarafından yeterlilikleri belgelendirilen firmalarımızın ekonomik sürdürülebilirliğine ve istihdamın korunmasına yönelik ilave ekonomik teşvik unsurlarının Bakanlık kaynakları ve/veya Bakanlık koordinasyonu ile gerçekleştirilmesi konusunda meslektaşlarımız ve sektör çalışanlarımız adına talepte bulunulmuştur.

Tuz Gölü parselleniyor

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Baran Bozoğlu, 2011 yılında yapılan hukuksuz, teknik altyapı olmayan, planlara aykırı ihalelerle Tuz Gölü'nü parsellenmeye bağlandığını söyledi. Mahkemelerin iptal kararlarının dinlenmediğini öne süren Baran Bozoğlu, "İhaleler sansürat göle hafriyat dokümanı, hatta tuz üretmeye başlandı. 10 tesis için Tuz Gölü'nün üzerine kamyonların da dolaşabileceği

yaklaşık 100 kilometrelik seddeler yapılacak. Tonlarca hafriyat göle boşaltılacaktır. Bazı işletmelerde bu aşamaya geçmiştir. 10 metre genişliğinde olan bu seddelerin tamamı yapıldığında 1 milyon metre-karelik göl yüzeyi hafriyatla kaplanmıştır. Yani 134 futbol sahası kadar bir alan doldurulacaktır. Bu hafriyat Tuz Gölü'nü besleyen gözelerin üzerine gelmektedir. Yani Tuz Gölü huzula ölüme sürüklenmektedir" dedi.

Baran Bozoğlu Tuz Gölü'nün bu şekilde hafriyat alanı olacağını söyledi.

5 HAZİRAN DÜNYA ÇEVRE GÜNÜNDE GÜZEL HABER!

TUZ GÖLÜNÜN KORUNMASI İÇİN YILLARDIR SÜREN ÇABALARIMIZ SONUÇ VERDİ

5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde, uzun ve yoğun bir çabanın olumlu sonuçlarını almanın haklı ve gururlu mutluluğunu yaşıyoruz. Büyük emek vererek Tuz Gölü'ndeki hukuksuzluğu, bilim dışılığı, doğanın yok oluşunu tespit etmiş ve hatalı projeleri dert edip kamuoyunun gündemine getirmiştik. 2014'de, Tuz Gölü'nde bir basın toplantısı ile Tuz Gölü'nün yok olma tehlikesini ifade etmiş ve ilgilileri bu hatalı karardan dönmeye davet etmiştim.

Ancak Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 10 yeni madencilik projesini durdurma çağrısına, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Şereflikoçhisar Belediyesini göreve davet etmesine, ÇED olumlu kararlarının her defasında iptal edilmesine rağmen bu hatalı çalışmaların önü sürekli Çevre ve Şehircilik Bakanlığının uygulamaları ile açılmaya çalışıldı. En nihayetinde artık herhangi bir hukuki tartışmaya dahi konu olamayacak bir karar verildi ve Tuz Gölü yoğun madencilik derdinden kurtuldu. Artık Tuz Gölü'nde yeni bir madencilik faaliyeti yapılamayacak...

TUZ GÖLÜNÜN ÖNEMİ NE?

Tuz Gölü 7414 kilometrekare ile ülkemizin Van Gölü'nden sonra ikinci büyük gölüdür. 1. Derece Site Alanı, Özel Çevre Koruma Alanı, Önemli Kuş ve Bitki Alanı, ülkemizin taraf olduğu Ramsar Sözleşmesine göre Uluslararası Öneme Sahip A Sınıfı Sulak Alan, Tuza Dayanıklı Türler Açısından Önemli Bir Genetik Rezerv Alanı, dünya mirası listesinde ülkemizden aday olarak kabul edilen ilk ve tek doğal alan... Filamingoların yaşam alanı... Nitelikleri ile eşsiz bir göl Tuz Gölü. Yer altı suyu akışı ile üzerindeki gözelerden beslenerek hayatta kalan bir göl...

Ülkemizin tuz ihtiyacının %40'ı Tekel tarafından kurulan ve 2006'da özelleştirilen 3 tesis tarafından sağlanmaktadır. Ancak tuz ihtiyacı kaya tuzundan da sağlanabilmektedir. Dolayısıyla Tuz Gölü'nden daha fazla tuz almaya ihtiyacımız yok.

2003 yılında TBMM'de ilk defa kuraklığına ve yok oluş riskine dair komisyon kurulan ilk göldür...

NE OLMUŞTU?

Bu kadar değerli ve risk altında olan gölde daha fazla tuz çıkartılması için 2011 yılında ihale yapıldı. Tuz Gölü tabiri caizse parsel parsel bölündü, 10 yeni tesis kurulması için... 1. Derece Site alanı olmasına ve 1/50.000 ölçekli planda yeni madencilik faaliyetinin yer almasına rağmen.

Plana uygun olmamasına rağmen ihale edilen sahalara yönelik Çevresel Etki Değerlendirme Raporu hazırlandı. Bu raporlar çevre mevzuatı konusunda da uzman olan Avukat Şevket Salman'ın çabaları ile iptal edildi. Yeni ÇED raporları hazırlandı, Bakanlık bu raporları da onayladı, dava edildi, mahkeme yine iptal etti... 3 defa ÇED raporu iptal edilen tesisler tarihe geçti... Bilirkişi raporlarındaki uyarılara, yeni tesis yapılırsa gölün yok olacağına dair bilimsel çalışmalara, Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun kararına rağmen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bu tesislerin kurulması için 06.05.2013 tarihinde 1/50.000 ölçekli Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı Değişikliği yaptı. Plana göre proje yapılması gerekirken, projeye göre plan yapıldı...

Biz Çevre Mühendisleri Odası olarak 2014 yılında bu büyük yıkımın olmaması ve planın iptali için sürece müdahil olduk.

Davaya müdahil olmamız ve konuyu gündeme alarak, toplumu bilgilendirme çalışmalarımız sonuç verdi ve söz konu-

su plan Danıştay 6. Dairesi tarafından iptal edildi.

Ancak Bakanlık yine durmadı... Tuz Gölünün korunması hususunda Danıştay 6. Dairesi tarafından verilen bu önemli karar, Bakanlıkça temyiz edildi ancak Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından temyiz başvurusu reddedilerek iptal kararının onanmasına karar verildi.

Dava sürecinde son olarak Bakanlığın Karar Düzeltme Başvurusu da İdari Dava Daireleri Kurulu Kararı ile reddedilmiştir ve Tuz Gölünün korunmasındaki üstüm kamu yararı doğrultusunda lehe sonuçlanarak kesinleşmiş ve karar karar tarafımıza ulaşmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, birçok mahkeme kararı, birliktesi raporu, birçok üniversitenin verdiği bilimsel raporlara rağmen ısrarla bu hatalı projelerin yapılması ve Tuz Gölü'nün riske atılması için verdiği çabayı çevre koruma için vermiş olsaydı bugün birçok deremiz daha temiz akabilir, havamız daha temiz olabilirdi...

Bu karar tarihi bir karardır. Çevre sorunlarını dert ettiğimizde, bilimsel, objektif ve kamu yararı gözeterek meselelere yaklaştığımızda ve kararlı olduğumuzda, yılmadığımızda ülkemizi, toprağımızı, gölümüzü, dünyayı koruyabileceğimizi gördük.

Aynı zamanda, meslek odalarının ülkemizdeki demokrasi, katılımcılık, kamu yararı için ne kadar değerli ve gerekli olduğunu da bir kez daha göstermiş olduk.

Şimdi yapılması gereken, hukuksuz bir şekilde gölün üzerine hafriyat yığınları yaparak kurulan onlarca kilometrelik, gölün gözelerini kapatan, tahribat yaratan seddelerin ve diğer inşaat kalıntılarının gölün yüzeyinden kaldırılmasıdır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı umarım bu sefer görevini yapar ve bu yıkımın etkilerinin azaltılması için başa harcar. Ve bu olayların bir daha yaşanmaması için, hatalı kararları veren ve bu hatalı kararda ısrar edenlerin de topluma hesap vermesi gerekir.

2020 yılının Dünya Çevre Günü teması biyoçeşitlilik olarak belirlenmişti, tam da bu temaya uygun, Tuz Gölü'nün biyoçeşitliliğinin korunmasını sağlamanın haklı gururunu yaşıyoruz...

Ülkemize ve tüm dünyaya hayırlı olsun.

Danıştay Kararındaki Gerekçeler:

- Dava konusu edilen plan değişikliğinin onay tarihinin 06/05/2013 olduğu ancak, Tuz Üretim Sahası İhalesinin sonuçlanması ile sedde inşaatlarının bitiminin bundan önceki tarihte olduğu, dolayısıyla bir plan kararı olmaksızın ihale ve sedde inşaatlarını kapsayan uygulamanın gerçekleştirilmiş olmasının şehircilik ve planlama ilkeleriyle bağdaşmadığı,
- Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik uyarınca, plan hazırlama sürecinde tabiat varlıklarını koruma kurul ve komisyonlarının dışında ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin alınmadığı, dolayısıyla plan hazırlama sürecinde katılımın yeterince sağlanmadığı, bununla ilgili yönetmeliğe ve planlama ilkelerine uygun olmadığı;
- Suda yer üstü inşaatı ile oluşturulan seddelerin yapı olarak tanımlanması gerektiği bu nedenle dava konusu plan değişikliğinde tuz üretim sahası olarak belirlenen alanda sedde inşa edilmiş olmasının, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 20/04/2011 tarih ve 5940 sayılı kararında yer alan 1. Derece Doğal Sit Sınırları içerisinde herhangi bir yapılaşmaya izin verilmemesi koşulu ile bağdaşmadığı;
- Yeni oluşturulan tuz üretim sahalarının karayoluna bağlayacak ve olumsuz çevresel etkileri söz konusu olabilecek yolun 1/50.000 ölçekli planda düzenlenmesi gerektiği, hem 2007 onay tarihli planda hem de dava konusu planda askeri alana giden yoldan başka yol gösterilmediği, dolayısıyla bağlantı yolları ile ilgili üst ölçekli plan kararı bulunmadan 1/5000 ve 1/1000 ölçekli planlarda belirlenmesinin öngörülmesinin planlama ve şehircilik ilkelerine uygun olmadığı;
- Konya Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Konya İli, Cihanbeyli İlçesi sınırlarında ve Tuz Gölü içerisinde 5 adet tuz işletme izni talebi üzerine aldığı 12/04/2012 tarih ve 04 sayılı kararında "728 sayılı ilke kararının 1/e bendi ve Tuz Gölünün biyolojik bakımdan zenginliği doğrultusunda tuz üretim sahalarına ilişkin talep uygun görülmemiştir." denilerek sedde yapımı için Tuz Gölüne toprak ve cüruf dökülmesinin uygun görülmediği, oysa dava konusu planda seddelerin toprak dökülerek ve kenarlarına taş döşenerek inşa edilmesini önleyecek herhangi bir hüküm konulmadığı dolayısıyla ilke kararında belirlenen ilkelere uygun davranılmadığı,

- Ankara Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunca Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanması öngörülen alanda böyle bir plan hazırlanmadan (hazırlanması konusunda herhangi bir çalışma başlatılmadan) çevre düzeni planında değişiklik yapılması ve uygulamaya başlanılmasının yanı sıra plan hükümlerinde koruma amaçlı imar planı hazırlanmasından söz edilmemesinin mevzuata ve planlama ilkelerine uygun olmadığı,
- UNESCO Dünya Miras Alanları Geçici Listesine dahil edilen Tuz Gölünün sit alanlarını kapsayan dava konusu plan değişikliğinin doğal çevrenin korunması konusunda gerekli karar ve hükümleri içermediği,

Sonuç olarak, Tuz Gölü'nde yeni tuz üretim alanları açılmasının ülke ekonomisine pozitif getiri olması nedeniyle plan değişikliğinde kamu yararı olduğu söylenebilir ise de, Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmiş Tuz Gölü'nün doğal sit alanlarını da kapsayan bölgelerde (Cihanbeyli İlçesi sınırları içindeki bölge dahil) plan değişikliğiyle yeni tuz üretim sahaları belirlenmesinde ilgili kurulların kararlarına ve 728 sayılı ilke kararına uyulmamış olması nedeniyle getireceği çevre sorunları açısından kamu yararına uygun olmadığı kanaatine ulaşılmış" olduğu belirtilmiştir.

Dr. Baran BOZOĞLU

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Başkanı

BARO BAŞKANLARININ DEMOKRATİK YÜRÜYÜŞ HAKKI ENGELLENMEMELİ! (23.06.2020)

Tüm tartışmalardan bağımsız, yaşadıkları kentteki avukatları temsil eden baro başkanlarının görüşlerini topluma duyurmak için yapmak istedikleri, güvenlik problemi yaratmayan, mesafesi metrelerle ölçülen bir yürüyüşü engellemek sadece sorunları büyütür.

Demokratik katılım sadece milletvekili seçimleri veya belediye başkanı seçimleri ile olmaz. Her birey ve/veya bireyleri temsil eden kurumlar görüşlerini hukuk çerçevesinde dile getirebilmelidirler. Yöntemler farklılık gösterebilir.

Baro başkanlarının gece boyu dışarıda, yağmur altında kalması, aynı zamanda güvenlik güçlerinin de bu anlam vermekte zorlandığımız engelleme nedeniyle ailelerinden uzakta kalmaları toplum vicdanını zorluyor.

Baroların yapısındaki kanun değişikliği sadece avukatları değil tüm adalet sistemini, toplumun tamamını etkileyecek düzeydedir. Bu nedenle konunun herkesin görüşlerini paylaşabileceği bir zeminde tartışılması sağlanmalıdır. Ancak bu şekilde ülkemizin geleceğini etkileyecek bir konuda doğru yaklaşımı bulabiliriz. Meslek kurumları toplumdan bağımsız değildir.

Dr. Baran BOZOĞLU

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Başkanı

YAŞANAN SELLER DOĞAL AFET DEĞİLDİR! ÇARPIK KENTLEŞME VE YETERSİZ ALTYAPI SELLERE NEDEN OLMAKTADIR! (23.06.2020)

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Panelinin (IPCC) güncel iklim öngörülerine göre, ülkemizin de içinde yer aldığı Doğu Akdeniz Havzası, iklim değişikliğine karşı en duyarlı alanlar arasında bulunmaktadır. İklim Değişikliğinin 2 temel göstergesi Sıcaklık ve Yağıştır. Artması öngörülen sıcaklıkların yanı sıra, yağışlarda da düzensizliklerin yaşanması beklenmektedir.

Türkiye yıllık ortalama sıcaklıklarının 2000'li yıllardan itibaren ortalamaların üzerinde gerçekleştiği bilinmektedir. En sıcak yıllar, son 10 yıl içinde gerçekleşmiştir (Ek-1).

Yağışlarda yaşanacak düzensizlikler, kısa sürede yüksek miktarda yağış bırakan şiddetli hava olaylarının sıklıklarında artışlar şeklinde kendini göstermektedir. Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından yıllık olarak hazırlanan meteorolojik karakterli ve doğa kaynaklı afetler raporlarına göre 2000'li yıllardan itibaren afet sayılarında önemli artışlar yaşandığı belirtilmektedir (Ek-1). 2018 yılı verilerine göre Şiddetli Yağış ve Seller, meteorolojik karakterli ve doğa kaynaklı afetlerin 3'te 1'inden fazlasını oluşturmaktadır.

Bursa'nın Kestel ilçesinde şiddetli yağış sonucu yaşanan sel felaketinde 5 vatandaşımızın hayatını kaybettiği, 1 vatandaşımızın ise kayıp olduğu üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayız.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü ölçümlerine göre, son 24 saatte Bursa Kestel'de sadece 14,4 mm yağış düşmüştür. Bursa ilinde ölçülen en yüksek yağışlar ise; Yenişehir ve Gürsu'da 20 mm civarında gerçekleşmiştir.

Şehir sellerinin gerçek nedeni, yere düşen yağış miktarından ziyade, düşen yağışın büyük bir bölümünün toprağa süzülmemesi sonucunda yüzey akışına geçmesidir. Özellikle yapılaşmanın, asfalt ve beton zeminlerin çok yoğun olduğu yerleşimlerde; düştüğü noktada 3-5 cm yüksekliğe sahip olan yağışlar, asfalt ve beton zemin üzerinde yüzey akışına geçerek daha alçak noktalara veya altgeçitlere ulaştığında metrelerce yüksekliğe erişerek sel ve taşkınlar neden olmaktadır.

Yaşanan bu son afet, kentlerimizi iklim krizine karşı daha dirençli hale getirmemiz gerektiğini göstermiştir. İklim değişikliği uyum çalışmaları yapılarak yaşanan sellerin etkisi azaltılabilir, can ve mal kayıpları en az seviyeye indirilebilir.

Ancak, özellikle son yıllarda yerleşim birimlerinde yaşanan sel felaketlerinin temel nedenleri, iklim değişikliğinden ziyade plansız ve çarpık kentleşme, yetersiz altyapı ile merkezi ve yerel yönetimlerin kentleri rant politikalarına teslim etmesidir.

Çarpık kentleşme sonucu, dere taşkın alanları ve dere yatakları yapılaşmaya açılmıştır. **Dere yatakları acilen rehabilite edilmeli, üzerindeki yapılar kaldırılmalı ve tekrar yapılaşmaya açılmaması için Anayasal korumaya alınması gerekmektedir.**

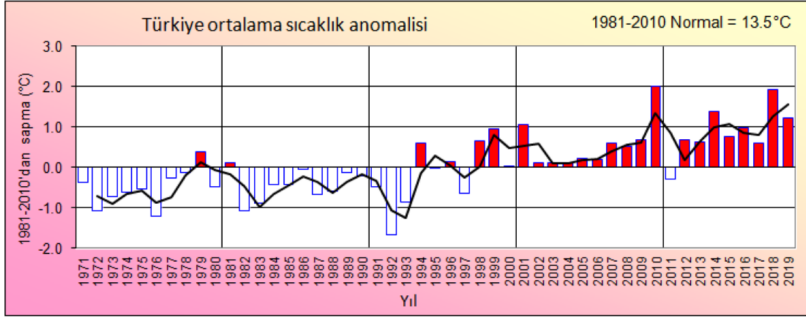
Kentsel alanların büyük bölümü asfalt ve betonla kaplandığı için, düşen yağış toprak tarafından emilememekte ve doğrudan akışa geçmektedir. **Beton ve asfalt ekonomisi terk edilerek, insan ve çevre merkezli yerleşim politikaları hayata geçirilmelidir.**

Hızlı nüfus artışından dolayı kentlerimizin altyapısı yetersiz kalmaktadır. Özellikle büyük kentlerimizde bulunan birleşik kanalizasyon sistemleri aşırı yağışlarda yetersiz kalmaktadır. **Büyükşehirler başta olmak üzere, tüm yerleşim birimlerinde ayrık sistem kanalizasyon altyapısı oluşturulması için yerel yönetimlere yeterli kaynak ayrılmalıdır.**

Kentlerimizdeki park ve yeşil alanlar yok edilerek, beton ve asfalt yoğunluğu arttırıldıkça sel ve taşkınların olması kaçınılmazdır.

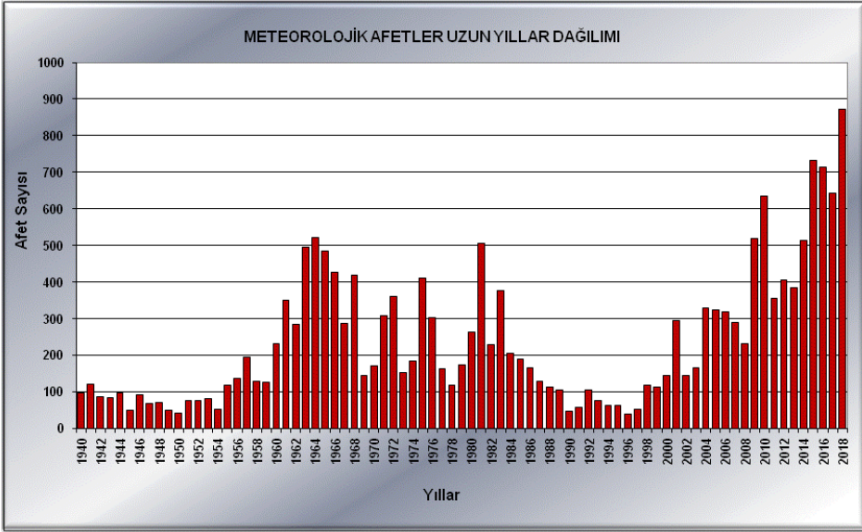
Ek-1: MGM değerlendirme ve gözlemleri (www.mgm.gov.tr).

Türkiye yıllık ortalama sıcaklık sapmaları (www.mgm.gov.tr)

Türkiye'de 1940-2018 Periyodunda Gözlenen

Meteorolojik Karakterli Doğa Kaynaklı Afetler (www.mgm.gov.tr)

Bursa - 24 Saatlik Toplam Yağış Miktarları, 21 Haziran 2020

(<https://www.mgm.gov.tr/sondurum/toplam-yagis.aspx>)

Yerleşim Birimi	Toplam Yağış, mm
Bursa, Yenişehir, BURSA YENİŞEHİR HAVALİMANI	20,4
Bursa, Gürsu, GÜRSU	20,3
Bursa, İznik, İZNIK	17,2
Bursa, Keştel, KESTEL	14,4
Bursa, İnegöl, İNEGÖL	13,8
Bursa, Yenişehir, YENİŞEHİR/ALAYLI KÖYÜ	8,8
Bursa, Keles, KELES	7,8
Bursa, Orhaneli, ORHANELİ	5,7
Bursa, Karacabey, KARACABEY	2,9
Bursa, Osmangazi, BURSA	2,4
Bursa, Osmangazi, ULUDAĞ KAYAK MERKEZİ	2,4

24 Saatlik Toplam Yağış Miktarı 30 mm'den Fazla Olan Yerleşim Merkezleri, 21 Haziran 2020 (<https://www.mgm.gov.tr/sondurum/toplam-yagis.aspx>)

Yerleşim Birimi	Toplam Yağış, mm
Kırklareli, Pınarhisar, PINARHİSAR	56,1
Ordu, Gürgentepe, GÜRGENTEPE	49,8
Kocaeli, Başiskele, BAŞISKELE	47,1
Yalova, Altınova, ALTINOVA	44,8
Eskişehir, Odunpazarı, ODUNPAZARI/ KİREÇKÖYÜ	35,2
Sakarya, Adapazarı, SAKARYA	34,8
Balıkesir, Bigadiç, BİGADIÇ/GEDİKTEPE	34,3
Çanakkale, Bayramiç, BAYRAMIÇ/ KARAKÖY KÖYÜ	34,2
Eskişehir, Odunpazarı, ODUNPAZARI/ KANLIPINAR KÖYÜ	33,1
Kocaeli, Kartepe, KARTEPE	32,7
Burdur, Merkez, BURDUR/YAYLABELİ KÖYÜ	32,1
Eskişehir, Tepebaşı, ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	30,0

**TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ (TMMOB) TARAFINDAN YAPILAN
ORTAK BASIN AÇIKLAMALARI**

DİSK-KESK-TMMOB-TTB' DEN HÜKÜMETE ACİL ÇAĞRI:

HALKIN SESİNE KULAK VERİN, YAŞAMSAL TALEPLERİ KARŞILAYIN!

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu ve Türk Tabipleri Birliği hükümete seslenerek Koronavirüs salgını altındaki ülkemizde yapılabileceklerle ilişkin önerilerini 23 Mart 2020 tarihinde yaptıkları basın açıklamasıyla duyurdular.

HALKIN SESİNE KULAK VERİN, YAŞAMSAL TALEPLERİ KARŞILAYIN!

Dünyanın pek çok ülkesinde yüksek oranda ölümler yaşanmasına yol açan, artık bir kitle imha silahı gibi işlev gören koronavirüs, tüm dünyayı etkisi altına almış durumda. Dünya genelinde farklı ülkelerde yaşananlara baktığımızda konunun belirsizliğini koruduğunu görebiliriz. Bu süreçte ülkemizde şimdiye kadar yaşananlara baktığımızda ise sürecin doğru yürütüldüğüne ve yeterli önlem alındığına dair kaygılarımız artmaktadır.

Çin'de ve ardından İran'da başlayan salgın krizinin hemen başında bu ülkelerle irtibatın kesilmemesi, umreye gidecekler için verilmesi ve dönüşlerinde kesin bir karantina uygulaması yapılmaması, enfekte olan hasta sayılarının şeffaf olarak topluma paylaşılması, hükümete yönelik güveni iyice yok etmiştir.

Hükümetin verdiği bilgilere güvenmeyen halk, doğru bilgi almak için sosyal medyaya yüklendiğinde konu daha da karışık hale gelmiş; yanlış, kasıtlı, teyit edilmemiş bilgiler ortamı kaosa sürüklemiş, vatandaşın panik yapmasına neden olmuştur.

Öncelikle bu salgın ile mücadele toplumsal bir mücadele olarak örgütlenmelidir. Mesele siyasi ikbal ve ekonomik kararsızlıkta ele alındığı ölçüde bütün bir ülkenin «bağımsızlığı» zarar görmektedir.

18 Mart 2020 tarihinde Çankaya Köşkünde düzenlenen "Koronavirüs ile Mücadele Eşgüdüm Toplantısı"na davet edilmeyen ve bu salgının ilk gününden itibaren konuya dair kapsamlı çalışmalar yapan emek ve meslek örgütleri olarak şunu ifade etmek isteriz ki; koronavirüs salgınının yol açabileceği sosyal tahribat, ayrımcı, kutuplaştırıcı yaklaşımlarla daha da derinleşmekte, ülkenin ve halkın sağlığını onarılması zor bir biçimde tehdit etmektedir.

Cumhurbaşkanı'nın yaptığı açıklamalar toplumda güveni tesis etmemiş, tam tersine sadece sermayeye güven veren, çalışanı, işsizi, esnafı, kriz mağdurlarını, yoksulu yok sayan bu tedbirler devlete olan güvene de son noktayı koymuştur.

Yaşananlar açıkça göstermektedir ki, bu kriz aslında, sağlık alanının ticarileştirilerek halkın nitelikli, eşit, ulaşılabilir, ücretsiz sağlık hizmeti almasını engelleyen neoliberal anlayışın bir sonucudur. Bu krizden ancak toplumsal dayanışmayı yükselterek en az hasarla çıkabiliriz. Biz emek ve meslek örgütleri DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak, üyelerimize ve halka karşı görevimizin bilinciyle, iktidara bir kez daha sesleniyor, bu bağlamda yapılabileceklerle ilişkin önerilerimizi kamuoyuyla paylaşmak istiyoruz:

1. Bu süreçte bir kez daha görülmüştür ki; bilime, eğitime ve sağlığa daha fazla değer verilmelidir. Bugünlerde kısıtlı

- imkânlarla, canla başla çalışan sağlık çalışanlarına özellikle çok teşekkür ediyoruz ve onların daha güvende görev yapabilmeleri, morallerinin yüksek tutulması için her türlü imkânın öncelikli seferber edilmesini talep ediyoruz.
2. Önümüzde kötü örnek oluşturan ülkelerde yaşananlar da dikkate alınarak olası en kötü senaryoya göre eylem planları hazırlanmalı, kriz anında kentlin tüm imkânları (mekân, araç, ekipman vb.) kullanılabilir.
  3. Mümkün olan işlerde ve işyerlerinde uzaktan çalışmaya geçilmeli, zorunlu mal ve hizmetlerin üretilmediği ve virüsten korunma koşullarının sağlanamadığı tüm işyerlerinde çalışanlar derhal ücretli izne çıkarılmalıdır.
  4. Zorunlu mal ve hizmetlerin üretildiği veya gerekli önlemlerin alınabildiği faaliyetini sürdüren işyerlerinde çalışan ebeveynlerden birine ve risk grubunda olanlar ile 60 yaş üstü çalışanlara acil ücretli izin verilmeli; çalışmak durumunda olanların sağlık koşulları için önlemler artırılarak azami düzeye yükseltilmelidir.
  5. En düşük emekli aylığı asgari ücret düzeyine çekilmelidir. Koronavirüsle mücadele döneminde 1000 TL destek eklenerek risk grubundaki bu kesimler korunmalıdır.
  6. Kamu ve özel sektörde bireysel ve toplu işten çıkarmalar yasaklanmalıdır.
  7. Fahiş fiyatlarla fırsatçılık yapanlara göz yumulmamalı, denetimler artırılmalı, fırsatçılık yapanlara yaptırımlar uygulanmalıdır.
  8. Alt gelir gruplarının temel gıda ve hijyen maddelerine erişimi için kamu kaynaklarına başvurulmalıdır. Virüsten koruyucu ürün ve malzemeler (maske, kolonya, sıvı sabun vb.) başta dar gelirli olmak üzere halka ücretsiz dağıtılmalıdır.
  9. Yoğun kalabalıkların bir arada bulunduğu mülteci geri gönderme merkezlerinde gerekli tedbirler maksimum düzeyde alınmalı, bu merkezlerde olmayan mülteciler için de alt gelir gruplarıyla benzer şekilde hijyen ve temel gıda malzemesi temini kamu kaynaklarıyla sağlanmalıdır.
  10. Ekonomideki olumsuz gelişmelere paralel olarak işsizlikte yaşanabilecek artışlara karşı işsizlik sigortası ödeneğinden yararlanma koşulları kolaylaştırılmalıdır. İşsizlik sigortası ödeneği alabilmek için son üç yılda 600 gün çalışma koşulu virüsle mücadele döneminde 90 güne indirilmelidir. Salgın sürecinde işsizlik maaşı kesilecek olan çalışmayan yurttaşlara bu maaş verilmeye devam edilmelidir.
  11. Tüketici, konut ve taşıt kredileri ile kredi kartı borçları ve elektrik, su, doğalgaz ve iletişim faturaları salgın riski boyunca ertelenmelidir.
  12. Bu süreçte vatandaşların sağlığa erişimi ücretsiz olmalıdır.
  13. Sağlık kurumlarındaki eksikliklerin giderilmesi sağlanmalı ve Covid-19 şüphesi olan her olguya test yapılabilecek duruma getirilmelidir.
  14. Salgın sürecinde, özel sağlık kuruluşları kamu kontrolüne geçirilmelidir.
  15. Yerelerde, il/ilçe bazında belediyelerin ve muhtarlıkların önderliğinde DKÖ, meslek odası ve sendika temsilcilerinin de içinde yer aldığı kriz masaları kurulmalıdır.
  16. Adalet Bakanlığı açıklamalarına göre Ocak 2020 itibarıyla 355 hapisanede 11 bin civarında kadının içinde olduğu 294 bin tutuklu/hükümlü bulunmaktadır. Cezaevlerinde 3 bin 100 çocuk hükümlü ve tutuklu bulunurken, 780 çocuk ise anneleri ile birlikte cezaevlerinde kalmaktadır. Korona virüsü salgını nedeniyle birçok ülkede cezaevlerinde ayrımsız tahliyeler başlatılırken ülkemizde iktidarın siyasi tutuklu ve hükümlüler dışındakileri kapsayacak bir çalışmayı hızlandırdığını açıklaması kabul edilemez. Biliyoruz ki, son yıllarda çok sayıda muhalif gazeteci, akademisyen, aydın, milletvekili, belediye başkanı, avukat, öğrenci, sendika yöneticisi/üyesi “terör soruşturması” adı altında tutuklanmıştır. Dolayısıyla cezaevlerinde öncelikle tutukluların hızla tahliyesi sağlanmalı; yaşam hakkı ve ifade özgürlüğü esas alınarak siyasi tutuklular, gazeteciler, yaşlılar, hasta mahkûmlar, çocuklar tahliye edilmeli, infazlar ertelenmelidir.
  17. Sağlık emekçileri için alkışlar yetmez, koruma önlemleri artırılmalı ve ek tazminat verilmelidir.

Biz DİSK, KESK, TMMOB ve TTB olarak bir kez daha bu acil ve tarihi uyarımızı yapmayı bir sorumluluk olarak görüyor, duanın, kolonyanın yeterli olmayacağını, küresel krizin aşılması için bilimi esas alan toplumsal dayanışmaya ihtiyacımız olduğunu bir kez daha vurgulayarak, ülkeyi yönetenleri yarın çok geç olmadan yukarıda sıraladığımız önlemleri hayata geçirmek için somut adımlar atmaya davet ediyoruz.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB

**TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANI EMİN KORAMAZ TARAFINDAN
17 NİSAN 2020 TARİHİNDE YAPILAN BASIN AÇIKLAMASI:**

**518 SIRA NUMARALI VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ KAPSAMI DIŞINDA TUTULAN
ÜYELERİMİZİN SORUNLARI ACİLEN ÇÖZÜLMELİDİR**

Kurumlar vergisi mükellefi mühendis, mimar ve şehir plancılarının 518 Sıra Numaralı "Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği" kapsamına dahil edilerek mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması ve sorunlarının çözümü için TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz tarafından 17 Nisan 2020 tarihinde basın açıklaması yapıldı.

**518 SIRA NUMARALI VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ KAPSAMI DIŞINDA TUTULAN
ÜYELERİMİZİN SORUNLARI ACİLEN ÇÖZÜLMELİDİR**

24 Mart 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 518 Sıra Numaralı "Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği" ile Koronavirüs (COVID19-) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen ve bu Tebliğe belirlenen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 15 inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanarak mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması sağlanmıştır.

Söz konusu tebliğ ile belirlenen mükellefler için vergi ödevlerinin ertelendiği görülmektedir. Bu konuda yapılan açıklamalar doğrultusunda ise sosyal güvenlik kurumuna yönelik yükümlülüklerin ertelenmesi, finansal sıkıntıların giderilmesi konusunda kamu bankaları aracılığı ile finansal erişimin kredilendirilerek de olsa kolaylaştırılması sağlanmaktadır.

Mücbir sebep halinin belirli sektörler ve mükellefiyet türüne bağlı olarak ilan edilmesi temel olarak sakıncalıdır. Pandemi süreci sektörel ayrımcılık gözetmeksizin toplumun tüm kesimlerini etkileyen mücbir halin kendisidir.

Yaşamakta olduğumuz süreçte mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetlerinin tamamı Koronavirüs (COVID19-) salgınından etkilenmektedir.

Ancak, TMMOB Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği doğrultusunda Odalarımızdan belge alan firmalar ve sadece mühendis ve mimarlar tarafından sağlanması kanun hükmüne bağlanmış olan iş ve hizmetleri sunan firmalar Kurumlar Vergisi mükellefi olmaları nedeni ile söz konusu tebliğ kapsamı dışında bırakılmıştır. Bununla birlikte Gelir Vergisi Mükellefi olarak mühendislik, mimarlık hizmeti sunan firmalar mücbir kapsamında değerlendirilmektedir. Kurumlar Vergisi mükellefi olan hiçbir mühendislik proje ve müşavirlik firması Tebliğ uyarınca mücbir kapsamında değerlendirilmemektedir. İlgili tebliğin kapsamı dışında bırakılan sektörlerin tamamı için aynı sektörde faaliyet gösteren gelir vergisi ve kurumlar vergisi mükellefleri açısından bir ayrımcılık oluşturulmuştur.. Bu durum Anayasamızın eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi yaşamakta olduğumuz sürecin gerçekleri ile de bağdaşmamaktadır.

Kaldı ki TMMOB Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği doğrultusunda Odalarımızdan belge alan firmalar ve sadece mühendis ve mimarlar tarafından sağlanması kanun hükmüne bağlanmış olan iş ve hizmetleri sunan firmalar; açıklanan 16 sektör içinde yer alan tüm sektörlerle hizmet vermektedir. Hizmet sunulan sektörler bu kapsamda değerlendirilirken sektörde Kurumlar vergisine tabi firmalarımızın değerlendirilmemesi sorun yaratmaktadır.

Bu kapsamdaki üyelerimiz, ciddi sorunlar ile karşı karşıya kalmalarına rağmen 518 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği doğrultusunda yaptıkları başvurular da reddedilmiştir.

Bu hususta Birliğimizce Maliye Bakanlığı nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmuş olup, konunun olumlu bir şekilde sonuçlandırılarak; TMMOB Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği ve Odalarımızın ilgili yönetmelikleri doğrultusunda Odalarımızdan tescil belge almış olan firmalar ve sadece mühendis ve mimarlar tarafından sağlanması kanun hükmüne bağlanmış olan firmalar mükellefiyetlerinin türüne bağlı olmaksızın acilen tebliğ kapsamına dahil edilmesi ve yaşadıkları mağduriyetin giderilmesi istenmiştir.

Bu vesileyle TMMOB olarak bir kez daha Koronavirüs (COVID19-) salgını dolayısı ile hayatını kaybeden yurttaşlarımız için başsağlığı, tedavi görmekte olanların da bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyoruz.

Emin KORAMAZ
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANI EMİN KORAMAZ TARAFINDAN 5 MAYIS 2020
TARİHİNDE YAPILAN BASIN AÇIKLAMASI:**

BİRLİĞİMİZİ VE DEMOKRASİYİ SAVUNACAĞIZ!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın meslek örgütlerini hedef alan açıklamalarına ilişkin TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz tarafından 5 Mayıs 2020 tarihinde basın açıklaması yapıldı.

BİRLİĞİMİZİ VE DEMOKRASİYİ SAVUNACAĞIZ!

İktidara geldiği gündən bu yana kamu kurumu niteliğindeki emek ve meslek örgütlerine tahammülsüzlüğünü gizlemeyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, yıllardan beri çeşitli gerekçelerle kurumlarımızı hedef almayı bir alışkanlık haline getirdi. Daha önceki yıllarda özelleştirme uygulamalarına karşı çıktığımız, kentsel mekanlarımızı koruduğumuz, barışı savunduğumuz için kurumlarımızı hedef alan Cumhurbaşkanı, bu sefer de insan haklarını ve laikliği savunduğumuz için bizi tehdit ediyor.

Her şeyden önce şunun altını çizmek isteriz ki, Cumhurbaşkanı'nın meslek örgütlerini hedef alan açıklamaları, anti-demokratik ve otoriter bakış açısının yansımasıdır. Kendisi dışında hiçbir görüş ve anlayışa tahammülü olmayan, kendi fikirlerini anayasadan ve hukuktan üstün gören bu anlayışın demokrasiyle bağdaşması mümkün değildir. Zaten uzun zamandan bu yana, Cumhurbaşkanının söylem ve pratiklerinin demokrasiyle bağı kalmamıştır. Demokratik seçimler ile kazanamadığı kurumlara, devletin tüm olanaklarını kullanarak işleyemez hale getirmek, gerekirse kayyumlar eliyle o makamları işgal etmek, AKP'nin yönetme biçimi haline gelmiştir. Cumhurbaşkanı, baskı ve zor yoluyla sindiremediği meslek örgütlerini, "yasal düzenleme" yoluyla işlevsizleştirmek ve kontrol etmek istemektedir.

Meslek örgütlerinin yönetimlerinin nasıl oluşacağı kendi yasalarında açık biçimde düzenlenmiştir. Her üyemiz, bu seçim süreçlerinde yer alarak birlik politikalarının ve yönetim kurullarının belirlenmesinde söz sahibi oluyor. Herkesin özgürce katıldığı demokratik seçimlerle de yönetim kurulları belirleniyor. Üyeler nezdinde hiçbir inandırıcılığı olmadığı için genel kurullar sürecinde başarı kazanamayanlar, yukarıdan aşağı operasyonlarla ilerici meslek örgütlerine müdahale etmeye çalışıyorlar.

Bizler biliyoruz ki, AKP'nin rahatsızlığının asıl nedeni toplumsal olanı koruma yolundaki inadımız ve gayretimizdir. Fabrikalarımızın, madenlerimizin, kıyılarımızın, ormanlarımızın, parklarımızın satılmasına karşı kamusal hakkımızı savunmamızdır. Gericici, muhafazakar uygulamalar karşısında ilerici, çağdaşlığı, laikliği savunmamızdır. Faşizan, baskıcı, ayrıştırıcı politikalara karşı eşitliği, özgürlüğü, kardeşliği savunmamızdır. Sermayenin sınırsız sömürü isteğine karşı emeği ve alın terini savunmamızdır.

Bizlere nasıl saldırırlarsa saldırınsınlar, savunduğumuz değerlerden geri adım atmayacağız. İftiralarla **örgütlerimizin yıpratılmak istenmesine, ilerici ve toplumcu değerlerimizin ortadan kaldırılmak istenmesi izin vermeyeceğiz!** AKP'nin demokrasiyi, hukuku ve kamusal varlığını çiğnemesine izin vermeyeceğiz. "Tek adam, tek parti" anlayışına karşı, halkın çıkarlarını korumaya, demokrasiyi, özgürlükleri, çoğulculuğu savunmaya devam edeceğiz.

EMİN KORAMAZ
TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANI

TMMOB`YE BAĞLI 24 ODADAN ORTAK AÇIKLAMA

AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın, Ankara Barosu, Tabip Odaları ve meslek kuruluşları hakkında yaptığı açıklamaya dair TMMOB'ye bağlı Odalar 7 Mayıs 2020 tarihinde ortak bir basın açıklaması yaptı.

TMMOB'ye Bağlı Odaların Ortak Açıklaması:

AKP Genel Başkanı/Cumhurbaşkanının Meslek Odalarını Hedef Alması Demokrasi ile Bağdaşmamakta, Üyelerimizin Özgür İradesini Dikkate Almamaktadır

Ülkemizden, Kamu Yararı Uygulamalarından, Özerk Demokratik Mesleki Örgütlülüğümüzden Yana Olan Mücadelemiz Kararlılıkla Sürecektir

AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan, önceki gün partisinin MYK toplantısında yaptığı konuşmada, Ankara Barosu, Tabip Odaları ve Anayasa'nın 135. maddesi uyarınca kurulmuş olan bütün kamu kurumu niteliğindeki özerk meslek kuruluşları hakkında demokrasi ile bağdaşmayacak bir mevzuat değişikliğini tekrar gündeme getirmiştir.

Cumhurbaşkanlığının İnternet sitesinde "Baro ve Tabip Odaları Gibi Meslek Kuruluşlarının Seçim Usulleri" ara başlığı altında yayımlanan bilgi şöyledir: "Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye Büyük Millet Meclisinde başlanmış olan ve veya başlama kararı alınıp neticelendirmeyi bekleyen pek çok düzenleme bulunduğunu hatırlatarak, bunlardan birinin de barolar ve tabip odaları başta olmak üzere meslek kuruluşlarının seçim usullerinin yeniden belirlenmesiyle ilgili taslak olduğunu söyledi. Meslek kuruluşlarının seçim yöntemiyle ilgili düzenlemenin aciliyetine ve ehemmiyetine dikkati çeken Cumhurbaşkanı Erdoğan, 'Daha önceki yıllarda bu konuda bir hazırlık yapmış ve belirli bir seviyeye getirmiştik. Bu çalışmayı derhal yeniden ele almalı varsa eksiklerini tamamlayıp en kısa sürede Meclisin takdirine sunmalıyız. (...)' ifadelerini kullandı."

Gerçekte de önceki yıllarda, kamu kurumu niteliğindeki Anayasal özerk meslek kuruluşlarının kuruluş yasaları çerçevesindeki faaliyetlerinden, örgütlü toplum yapılarımızdan duyulan rahatsızlık nedeniyle Başbakan ve Cumhurbaşkanı sıfatıyla birçok açıklama yapılmış ve yasa değişikliği tasarıları hazırlanmıştır.

Bu noktada öncelikle belirtmek isteriz ki demokratik yollarla ele geçirilemeyen özerk demokratik mesleki yapılar, seçim yöntemlerine müdahale ve diğer yollarla bertaraf edip işlevsizleştirmek ve tasfiye etmek istenmektedir. TMMOB, TTB ve Tabip Odaları, TBB ve Baroların yasal mevzuatlarının değiştirilmesi konusu, bu nedenle sürekli olarak gündeme getirilmektedir.

Yine öncelikle belirtmek isteriz ki bu Anayasal kuruluşlar; ülkemizin yeraltı-yerüstü kaynakları, kentleri, çevresi, doğası, suyu, toprağı, tarımı, peyzajı, yapıları, gıdası, ulaşımı, enerjisi, iletişim altyapısı, madenleri, malzemeleri, sanayisi, bilişim uygulamaları vb. tüm alanlarda korumaya çalıştıkları kamu-toplum yararı ölçütünün tasfiyesi ve her toplumsal alanın bilimsel, hukuksal, sıhhi normlardan arındırılması için hedefe konulmuştur.

Oysa bizlerin bu alanlardaki Anayasa kökenli kuruluş yasalarımız ve özerk kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu işlevlerimiz, Resmi Gazete'de yayımlanmış ana yönetmelik ve diğer yönetmeliklerimizle kamusal, hukuksal hükümlere bağlanmıştır. Bu nedenle tekrar gündeme getirilen mevzuat değişikliği girişimleri, iktidar uygulamalarında sıklıkla görüldüğü üzere hukuk, Anayasa ve demokrasi dışılığı dayanmakta; idari, hukuksal ve toplumsal normlara güveni azaltarak keyfiyet ve zorbalığa daha fazla kapı aralamaktadır.

Bugün ülkemizde yapılması gereken; hukuk, sağlık ve toplumsal yaşamın bütününe ilgilendiren mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı ve örgütlerini, kısaca Anayasal dayanağı olan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını hedef haline getirmek değil; evrensel normları demokratik bir şekilde benimsemek, yerleştirmek, geliştirmek ve ihlal etmemektir. Demokrasiye olan tahammülsüzlüğe ve meslek odalarının demokratik bir şekilde yapılan seçimlerine gösterilen tahammülsüzlüğe bir son verilmelidir.

Bizler, meslek disiplinlerimize ve örgütlerimize yönelik tasfiye edici politikalar ile ülke çapında izlenen belli kesimlerin çıkarına dayalı politikalar ve toplumsal muhalefetin sindirilmesi çabaları arasındaki bağların bilincindeyiz. Cumhuriyete, demokrasiye ve laikliğe olan inancımız tamdır. Bu nedenle; eşitlik, özgürlük, barış ve kardeşlik, güvenceli çalışma yaşamı olmazsa olmazlarımızdır. Ayrıca sosyal hukuk devleti, planlama, sanayileşme, kalkınma, kamusal yarar, kamusal hizmet ve kamusal denetime yönelik mücadelemiz her koşulda sürdürülecektir.

Kamuoyunun bilmesini isteriz ki; Odalarımız ve TMMOB'ye yönelik tutumun nedenleri, ülkemizin emek sömürüsüne dayalı bir rant cumhuriyeti haline gelmesini eşitsizliğin bir argümanı olarak görüyoruz. Demokrasi ve laikliğin tasfiyesine karşı direncimiz ve bilimsel teknik gerekliliklere bağlılığımız devam edecektir.

İktidarların Meslek Odaları üzerinde oluşturmaya çalıştıkları tasarruflarını her zaman kamusal ve toplumsal yarar ölçüğünde dikkate alıp değerlendirmişizdir. Mesleki-bilimsel- teknik doğrulara dayanarak ülkenin en karanlık dönemlerinde bile çalışmalarımızı yürütmüştür. TMMOB'ye bağlı meslek odaları olarak; Anayasal güvence, hukukun, insan haklarının ve demokrasinin evrensel normlarına bağlılığımız devam edecektir. Üyelerimizin demokratik iradelerinin ortaya koyduğu güçle, bundan sonra da antidemokratik uygulamalara karşı duracağımızın bilinmesini isteriz.

TMMOB'NİN GEÇMİŞ DÖNEMDEKİ BAŞKANLARIMIZDAN ORTAK AÇIKLAMA: 'BİRLİĞİMİZ GÜCÜMÜZDÜR'

Geçmiş dönemlerde Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nde Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev alan Yavuz Önen, Bülent Tanık, Teoman Alptürk, Kaya Güvenç ve Mehmet Soğançı yaptıkları ortak açıklama ile TMMOB'nin ilerici, toplumsal geleceğine ve örgütsel bütünlüğüne sahip çıkma çağrısında bulundu.

BİRLİĞİMİZ GÜCÜMÜZDÜR!

Ülkemizdeki yüzbinlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının mesleki demokratik kitle örgütü olan TMMOB'nin kuruluş yasasının değiştirilmesi yönündeki adımları yakından takip ediyor, bu antidemokratik girişimleri kabul etmiyoruz.

TMMOB, geçmişten bugüne, ülkemizdeki teknik emeğin haklarının savunulması, meslek etiğinin korunması ve halkın ortak çıkarlarının gözetilmesi konusunda daima örnek bir duruşa sahip olmuştur. Bu duruşuyla, toplumsal mücadeleler tarihimize de kendine özgü bir yer edinmiştir. Bugün TMMOB'yi hedef alan saldırıların asıl hedefi, büyük bedeller ödeyerek yarattığımız ve gururla taşıdığımız ilerici, toplumsal, yurtsever mücadeleye geleceğidir.

Birliğimizi hedef alan bu saldırılar ilk değildir. Geçmişte, 12 Mart Muhtırası ve 12 Eylül Darbesi dönemlerinde yaşamızın değiştirilerek, üyelerimizle ve toplumsal muhalefetle bağımızın kesilmek istendiği dönemleri yaşadık. Bugün siyasal iktidarın dayattığı yasa değişikliği, geçmişte darbelerin yapmak istediklerini bir adım daha öteye taşımaktadır.

Siyasal iktidar, TMMOB'nin kamusal gücünü ve örgütlü yapısını ortadan kaldırmakta ne kadar ısrarcıysa, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları da TMMOB'ye sahip çıkma konusunda bir o kadar kararlı ve inatçıdır.

Bizler TMMOB'nin geçmiş dönem başkanları olarak, Birliğimizin demokratik işleyişinin, kamusal gücünün, ilerici duruşunun ortadan kaldırılması yolundaki her türden girişimin karşısında olduğumuzu, örgütlerimizi siyasi iradenin güdümüne sokacak girişimleri reddettiğimizi bir kez daha haykırıyoruz. Eşitlikten, özgürlükten, bağımsızlıktan, demokrasiden ve barıştan yana tüm mühendis, mimar ve şehir plancılarını TMMOB'ye sahip çıkmaya çağırıyoruz.

Yavuz ÖNEN (25, 33, 34, 35. Çalışma Dönemleri TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

Bülent TANIK (26, 27. Çalışma Dönemleri TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

Teoman ALPTÜRK (28, 29, 30, 31, 32. Çalışma Dönemleri TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

Kaya GÜVENÇ (36, 37. Çalışma Dönemleri TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

Mehmet SOĞANCI (38, 39, 40, 41, 42, 43. Çalışma Dönemleri TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı)

14. DÖNEMDE BASINDA ODAMIZ

Odamız bu dönemde; yaşanan çevre sorunlarını ele alarak yazılı, görsel ve elektronik basında yer almak için gerekli tüm çabayı gösterdi. Bu çabalar sayesinde Çevre Mühendislerinin sesini; tüm kurum, kuruluş ve kamuoyuna duyurarak Çevre Mühendisliği mesleğinin daha iyi tanıtılmasını ve mesleğin öneminin benimsenmesini sağladı. Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO), yaşanan çevre sorunları karşısında görüşü alınan ilk Oda olmaya bu dönem de devam etti.

YILLARA GÖRE YAZILI BASIN HABER ADETLERİ				
Kurum Adı	2018	2019	2020	Genel Toplam
ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI	892	1.002	665	2.559
Genel Toplam	892	1.002	665	2.559

AYLARA GÖRE YAZILI BASIN HABER ADETLERİ				
AY	2018	2019	2020	Genel Toplam
Ocak		108	186	294
Şubat		73	95	168
Mart		148	68	216
Nisan	110	61	80	251
Mayıs	93	95	60	248
Haziran	113	124	140	377
Temmuz	58	77	36	171
Ağustos	79	58		137
Eylül	134	37		171
Ekim	68	48		116
Kasım	99	88		187
Aralık	138	85		223
Genel Toplam	892	1.002	665	2.559

YILLARA GÖRE GÖRSEL BASIN HABER ADETLERİ				
Kurum Adı	2018	2019	2020	Genel Toplam
ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI	111	221	133	465
Genel Toplam	111	221	133	465

AYLARA GÖRE GÖRSEL BASIN HABER ADETLERİ				
AY	2018	2019	2020	Genel Toplam
Ocak		23	51	74
Şubat		23	3	26
Mart		20	2	22
Nisan	5	6	21	32
Mayıs	16	15	27	58
Haziran	27	47	26	100
Temmuz	5	12	3	20
Ağustos	13	7		20
Eylül	20	10		30
Ekim	7	1		8
Kasım	5	11		16
Aralık	13	46		59
Genel Toplam	111	221	133	465

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI
14. DÖNEM (2018-2020) ÇALIŞMA RAPORU
www.cmo.org.tr

YILLARA GÖRE ELEKTRONİK BASIN HABER ADETLERİ				
Kurum Adı	2018	2019	2020	Genel Toplam
ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI	3.191	5.565	3.364	12.120
Genel Toplam	3.191	5.565	3.364	12.120

AYLARA GÖRE ELEKTRONİK BASIN HABER ADETLERİ				
AY	2018	2019	2020	Genel Toplam
Ocak		485	900	1.385
Şubat		370	413	783
Mart		676	346	1.022
Nisan	382	424	464	1.270
Mayıs	419	520	415	1.354
Haziran	335	586	646	1.567
Temmuz	138	444	180	762
Ağustos	188	372		560
Eylül	770	226		996
Ekim	199	266		465
Kasım	362	538		900
Aralık	398	658		1.056
Genel Toplam	3.191	5.565	3.364	12.120

Mecra	2018	2019	2020	Genel Toplam
Yazılı Basın	892	1.002	665	2.559
Görsel Basın	111	221	133	465
Elektronik Basın	3.191	5.565	3.364	12.120
Genel Toplam	4.194	6.788	4.162	15.144

EN FAZLA SALIMI ÇİN YAPIYOR

1	Çin	2.806.634
2	Amerika	1.432.855
3	Hindistan	610.411
4	Rusya	485.052
5	Japonya	333.074
6	Almanya	196.314
7	İran	177.115
8	S. Arabistan	163.907
9	Güney Kore	160.119
10	Kanada	146.484
11	Türkiye	94.350

Dünyanın en çok karbon salımı yapan ülkesi Çin. Bunun en büyük nedenlerinden biri, dünyanın en köklü firmalarının üretim maliyeti neredeyse en düşük olan Çin'de üretim yapması. Çin, Amerika ve Hindistan gibi endüstriyel faaliyetlerin yüksek olduğu ülkelerde karbon ayak izi bırakma oranı üretime paralel olarak artıyor. Karbon ayak izi sıralamasında Türkiye ise 17'nci sırada yer alıyor.

İklim dostu dünyanın PARÇASI OLALIM

V. İstanbul Karbon Zirvesi'nin açılışında konuşan SÜT-D Başkanı Prof. Dr. Karasmanoğlu, yıl boyu sürülecek etkinliklerle karbon ayak izi konusunda farkındalık yaratmak istediklerini kaydetti

Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Derneği (SÜT-D) Başkanı Prof. Dr. Filiz Karasmanoğlu, herkesi iklim dostu bir dünyanın parçası olmaya davet etti. SÜT-D tarafından İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) evsahipliğinde düzenlenen V. İstanbul Karbon Zirvesi'nin açılışında konuşan Karasmanoğlu, "SÜT-D olarak ve akademisyen bir aktivist olarak benim de hedefim evde, işte, okulda, yolda, tarımda ve her yerde karbon ayak izinin farkında olmak. Biz dernek olarak da bu amaçla düşük ve küçük karbon kahramanlarımızla, yıl boyu süren etkinliklerimizle farkındalık ve yaygın bir kasapite oluşturmak istiyoruz" dedi.

Filiz Karasmanoğlu

Zirvenin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, İklim Dairesi Başkanlığı, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü ve Kalkınma Bakanlığı ile eşgüdümü gerçekleştirildiğini belirten Karasmanoğlu, "5 yıl önce yapılan ilk zirveden bu yana paydaşların ve çeşitliliklerin arttığına dikkati çekti.

'KURAKLIK AFET KAPSAMINA ALINMALI'

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Çevre Mühendisleri Odası (CMO) Başkanı Baran Bozdoğan kuraklık afet kapsamında ele alınması gerektiğini belirtti.

'Ülkelerin elini taşın altına daha fazla koyması şart'

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı Adnan Tan, çevre kirliliği ve küresel ısınmayla ilgili dünyanın bu hale gelmesinde tarihi sorumluluğu olan ülkelerin elini taşın altına koymasının gerektiğine dikkati çekti. Küresel çözüme ulaşmak için küresel işbirliğinin önemiyle şeret eden Tan, "Paris Anlaşması'ndaki, ülkelerin kendi gönüllülük esasına dayanarak 2030'a kadar bir program vermesi, bunun mekanizmasını oluşturması ve bu konuda, 'hep beraber' bir anlayışla dünyamızın kurtarılmasına yoluna bakılması" şeklinde kararlar alındı, biz de inimizati attık" dedi.

KARBON AYAK İZİ NEDİR?

Karbon ayak izi, birim karbondioksit cinsinden ölçülen ve üretilen sera gazı miktarı açısından insan faaliyetlerinin çevreye verdiği zararın ölçüsü olarak tanımlanıyor. Bu ölçü iki farklı yolla hesaplanıyor. Birincil ayak izi evsel enerji tüketimini ve ulaşım dahil faaliyetlerimizin yanı sıra ortaya çıkan doğrudan karbondioksit emisyonlarını, ikincil ayak izi günlük hayatla kullanılan endüstriyel tüm ürünlerin imalatından buzaşınmasına kadar oluşan karbondioksit emisyonlarının miktarını tanımlıyor.

TÜRKİYE ÇEVRE RAPORU: Tatlı su kaynaklarımızın %79'u kirlendi

5 Haziran Dünya Çevre Günü vesilesiyle TMMOB Çevre Mühendisleri Odası'nın açıkladığı Türkiye Çevre raporuna göre, Türkiye'de tüketilen plastik ambalajın sadece yüzde 21'i toplanabiliyor, tatlı su kaynaklarımızın yüzde 79'u kirlenmiş durumda, denizler hızla kirleniyor ve iklim değişikliğine bağlı sebeplerle doğal afetlerin sayısı artıyor.

5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozdoğan tarafından sunulan Türkiye Çevre Durum raporu Türkiye'deki çevre kirliliğinin güncel durumunu ortaya koyuyor.

Bu yıl temas "plastik kirlilik ile mücadele" olan Dünya Çevre Günü'nde Türkiye'deki plastik geriye dönüşümüne ilişkin rapor, Türkiye'de tüketilen plastiğin ambalajın yalnızca yüzde 21'inin toplanabildiğini gösteriyor. Raporla göre, Türkiye'de farklı sektörlerde toplam 8 milyon 612 bin ton plastik tüketiliyor; 1 milyon 800 bin ton plas-

tik ambalaj piyasaya sürülüyor ve bunun sadece 384 bin tonu toplanıyor. Türkiye'de atık olarak beyan edilen plastik atık miktarı ise sadece 179 bin ton. Türkiye plastik atık kayımlı tutuyor.

Tatlı su kaynaklarımızın %79'u kirlendi Türkiye Çevre Durumu Raporu, özellikle Büyük Menderes, Kızılırmak, Sakarya, Susurluk, Kizilirmak, Gediz, Bakırçay, Ergene nehirlerinin durumlarının çok kötü olduğunu ortaya koyuyor. Türkiye'deki yazın sulama, derelerin ve göllerin yüzde 79'unun kirlenmiş durumda olduğunu belirten Baran

Bozdoğan su bilgileri veriyor: "Türkiye'deki tatlı su kaynaklarımız ciddi bir tehdit altında. Bu rakamın yaklaşık yüzde 60'u, içme suyu kaynağı olarak kullanılamayacak nitelikte suyu temsil ediyor. Baharı geçen nehirler açık kanallı sasona dönmüş durumda, artarak yeniden kullanıma potansiyeli olan sulamamız ise yüzde 99'unu kullanıyoruz ve başta Muğla, Mersin, İstanbul ve İzmir olmak üzere denizlerimizdeki kirlilik artıyor". Raporla ayrıca 186 organize sanayi bölgesinin yarısından fazlasında (yüzde 56) atıksu arıtma tesisi bu-

İklim değişikliğine bağlı doğal afetler artıyor

Raporun ortaya koyduğu bir diğer unsur da, Türkiye'de 1947'den 2016 yılına kadar doğal afetlerde çok ciddi bir artış eğilimi olduğu. Sera gazı emisyonlarının tetiklediği iklim değişikliği kaynaklı bu artış Türkiye'de kurdini en çok şiddetli ve düzenli yağış ve sel, fırtına, dolu, kar, yüksek sıcaklık ve kuraklık olarak kendini gösteriyor. Afetlerden en çok etkilenen bölge ise Karadeniz. Raporla, Türkiye genelinde 2016 yılında 134 sel felaketi yaşandığı belirtiliyor. İklim eylem planı hazırlamanın aciliyetinden bahseden Bozdoğan'ın yorumları şöyle: "İklim değişikliği ne yazık ki doğal kaynakları da kısıtlıyor; sera gazlarının artışıyla birlikte azalan su kaynakları tarımsal üretime etki ediyor ve biyolojik çeşitliliği de azalıyor. İklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir kilometre taşı olan Paris Anlaşması'nın onaylanması uzlaşmalı çalışmaları hız kazandırmaya sağlayacak, tüm paydaşların katılımıyla gerçekleştirilmesi gereken azaltım ve uyum faaliyetlerinin uygulanmasını da hızlandıracaktır."

lunmadığı belirtiliyor ve yerlilerin var olanlarıdaki işletme sınımlarını göz önüne alınarak belirlenmesi gerektiğine dikkati çekiliyor.

Hava kirliliğinden ölüyor

Raporla göre, Türkiye, iş ve dış ortam hava kirliliğinin bağlı ölüm oranı yüzde bir kişide 47 ölüm oranı ile Avrupa'da hava kirliliğinin bağlı ölümlerin en çok yaşandığı 22. ülke. Ha-

va kirliliğinin en çok etkilendiği iller arasında ise Ankara, İstanbul, Adana, Amasya, Bursa yer alıyor. Türkiye'deki hava kirliliğinin başlıca nedenlerini temsil sunan, araç kullanan, termal santraller, maden ve sanayi işletmeleri olarak belirlenen en büyük katkıda bulunan sektör hava kirliliğindedir.

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI'NDAN KORKUTAN UYARI:

Kimyasal atık dağları yıkılıyor

Çevre Mühendisleri Odası, Uşak Karma Deri Organize Sanayi Bölgesi'nden 10 bin metreküp çamurun yayılması sonrasında kritik uyarıda bulundu. Denizli-Uşak karayoluna taşarak trafiği kapatan olayla ilgili ÇMO Başkanı Baran Bozoğlu şöyle konuştu:

'İZİNSİZ DEPOLANMIŞ'

"Yaklaşık 189 sanayi tesisi- ne hizmet eden 72 bin metreküp kapasiteli atıksu arıtma tesislerinden çıkan arıtma çamurları izinsiz bir şekilde iki farklı noktada uzun yıllardır tonlarca depolanmıştır. Bu atıkların tehlikeli atık olduğu görülüyor. Kimyasal maddelerin bulunduğu bu atıklar yıllardır izinsiz bir şekilde bölgede depolanmıştır. Küçük olan ve önceki gün çöken atık dağının miktarı yaklaşık olarak 10 bin metreküp civarındadır. 10 bin metreküp atık doğaya, yaşam alanlarına karışmıştır." Bozoğlu, çamurun patlama nedeniyle

değil, kontrolsüz, izinsiz bir şekilde depolanan atıkların içerisindeki suyun alınması nedeniyle yaşandığını anlattı. Ancak metan gazı patlama ihtimalinin de araştırılması gerektiğine dikkat çekerek uyarılarını şöyle sürdürdü:

'300 BİN METREKÜP RİSKİ'

"Benzer bir olayın yine aynı bölgede bulunan daha büyük olan ve yaklaşık 300 bin metreküp hacme sahip olduğunu tahmin ettiğimiz atıklar için de gerçekleşme olasılığı bulunmaktadır. Dolayısıyla Uşak OSB hâlâ büyük risk altındadır.

Mevzuata aykırı bir şekilde depolanan atıklar acilen çağdaş, lisanslı tesislere taşınarak bertaraf edilmelidir. Atık çamurların bu şekilde bir gün bile depolanması yasal değildir. Sorumlular hakkında acilen soruşturma açılmalıdır. Odamız bu konuda suç duyurusunda bulunacaktır.

■ Aysel ALP / ANKARA

Yeraltı su kaynakları ve toprak da tehlikede

» Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü bu yasadışı atıkların yönetimine dair yapmış olduğu çalışmaları, yaptırımları, kanuna dayalı faaliyetleri kamuoyu ile paylaşması gerektiğini söyleyen Bozoğlu "Yeraltı suyu izlemesi yapılmalı ve yeraltı suyuna ne kadar etki ettiği gözlemlenmelidir. Toprak kirliliği olduğu bir gerçektir. Toprak rehabilitasyonu için acilen çalışma başlatılmalıdır" dedi.

ÇEVRE RAPORU: SU %79 KIRLI

Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu, dün Ankara'da düzenlediği basın toplantısında iklim değişikliklerine, çevre kirliliğine, doğayı tehdit eden gelişmelere dikkat çekti. Türkiye'nin tatlı su kaynaklarının yüzde 79'unun kirliliği olduğunu belirleyen ve 5 Haziran Dünya Çevre Günü nedeniyle ÇMO tarafından hazırlanan raporu sunan Bozoğlu, şu bilgileri paylaştı:

PLASTİK MEZARLIĞI

■ Türkiye'de farklı sektörlerde toplam 8 milyon 612 bin ton plastik tüketiliyor, 1 milyon 800 bin ton plastik ambalaj piyasaya sürülüyor ve bunun sadece 384 bin tonu yüzde 21'i toplanıyor. Atık olarak beyan edilen plastik atık miktarı ise sadece 179 bin ton. Türkiye plastik atık kaydını tutamıyor.

AÇIK KANALİZASYON

■ Türkiye'deki tatlı su kaynaklarımız ciddi tehdit altında. Yüzey sularının, derelerin ve göllerin yüzde 79'u kirlenmiş durumda.

Bu rakamın yaklaşık yüzde 60'ı içme suyu kaynağı olarak kullanılmayacak nitelikte suyu temsil ediyor. Özellikle Büyük Menderes, Kızılırmak, Sakarya, Susurluk, Küçük Menderes, Gediz, Bakırçay, Ergene nehirlerinin durumları çok kötü. Bu nehirler açık kanalizasyona dönmüş durumda. Artarak yeniden kullanıma potansiyeli olan sularımızın ise yüzde 99'unu kullanmıyoruz ve başta Muğla, Mersin, İstanbul ve İzmir olmak üzere denizlerimizdeki kirlilik artıyor.

■ Ayrıca 186 Organize Sanayi Bölgesi'nin yarısından fazlasında

(yüzde 56) atıksu arıtma tesisi bulunmuyor.

KİRLİLİK ÖLÜMÜNDE 22.

■ Türkiye, iç ve dış ortam hava kirliliğine bağlı ölümlerde yüz bin kişide 47 ölüm oranı ile Avrupa'da hava kirliliğine bağlı ölümlerin en çok yaşandığı 22'nci ülke. Hava kirliliğinin en çok etkilendiği iller arasında ise Ankara, İstanbul, Adana, Amasya, Bursa başı çekiyor. Türkiye'deki hava kirliliğinin başlıca nedenleri evsel ısınma, araç kullanımı, termik santraller, maden ve sanayi işletmeleridir. Ayrıca toprak kirliliği konusunda

şüpheli 24 bin saha bulunuyor.

■ Afetlerden en çok etkilenen bölge Karadeniz. Rapor, Türkiye genelinde 2016 yılında 134 sel felaketi yaşandığını ortaya koyuyor. Hemen iklim eylem planı hazırlanmalı.

MERALAR YOK OLUYOR

■ Cumhuriyetin ilk yıllarında 44 milyon hektarla ülke yüzölçümünün yüzde 56'sını oluşturan mera ve çayır alanları, 2014 yılı verilerine göre 14.6 milyon hektara inerek yüzde 19'a gerilemiştir.

■ Yatırım yapan ile denetlenen, izin veren aynı kurum olamazdır. ■ ANKARA

İtalyan gemi radyoaktif ATIK TAŞIMISIN OLABİLİR

ÇEVRE Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu, 4 Ağustos'ta Aliağa Limanı'na yanaşırken içerisindeki ithal buğday kepeği yanan Koza isimli İtalyan gemisinin radyoaktif ya da tehlikeli atık incelemesi yapılmadan sökülebileceği iddiasında bulundu. Bozoğlu, incelemeler yapılmadan geminin sökülmesi halinde hem çevrenin hem de insanların ciddi risklerle karşı karşıya kalabileceğini bildirdi.

Bozoğlu, konuya ilişkin olarak yaptığı açıklamada, İtalya bayraklı Koza isimli kuru yük gemisinin, 1.750,638 metrik ton ithal buğday kepeği yükünü Nemrut Limanı'na getirmek için yola çıktığını ancak Aliağa açıklarında yükünün yandığını beyan edilmesi üzerine Aliağa Liman Başkanlığı'nın

sözlü talimatıyla Aliağa'daki Kursan gemi söküm tesisine yansıtıldığını bildirdi. Gemicilik tabiriyle geminin "baştankara" edildiğini,

dolayısıyla geminin sökülmesi dışında bir alternatifin kalmadığını belirten Bozoğlu, şu bilgileri verdi:

"Baştankara edildikten sonraki süreçte buğday kepeği içten içe yanmaya devam etmiş ve ürünün yanmasıyla birlikte bölgede hem duman hem de

kötü koku oluşmuştur. Buğday kepeği için, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ekipleri ürünü incelemiş ve ürünün halen yanması sebebiyle yem niteliği taşımadığını ifade etmiş ve ürünün reddedilmesi kararını tutanak altına almıştır. Yabancı bayraklı olan, gümrük işlemleri tamamlanmayan, yangın gerekçesi ile apar topar baştankara yaptırılarak söküme yönlendirilen, tpkı Kuito ve Ethan atık gemilerinde olduğu gibi soru işaretler bulunmaktadır." Erdoğan SÜZER

Ölüm için 10 rapor lazım

BARAN Bozoğlu, geminin sökülebilmesi için tehlikeli atık envanter, solunabilir hava, radyasyon ölçüm başta olmak üzere toplam 10 rapor gerektiğine dikkat çekerek, "Gemide söndürme işlemleri tamamlanmadan, personelin detaylı inceleme yapması kuşkusuz mümkün olmayacaktır. O halde, 10 rapor ve belgelerin tamamlanma işlemi nasıl yapılacaktır?" dedi.

ÇED'SİZ 'KALKER' İÇME SUYUNA KOMŞU OLDU

Ömerli Barajı'nın yakınında Şile'nin Yeşilvadisindeki 93 hektarlık alanın 24.67 hektarında kalker ocağı açılıyor. Daştan Madencilik'in arazisinde, Kervansaray Köyü sınırları içinde, çevresi tarım arazileriyle çevrili 93 hektarlık alanın 24.67 hektarında kalker ocağı, mıcır, taş tozu üretim ve kırma-eleme tesisi yapılacak. İstanbul'un içme suyu barajı Ömerli Barajı'nın koruma alanında yer alan ocağın, en yakın tarım arazisine uzaklığı 500 metre; hayvancılık sahasına uzaklığı 735 metre, konuta uzaklığı 866 metre

Aysel ALP

İSTANBUL'UN son yeşil alanları arasında yer alan ve yüzde 80'i ormanla kaplı, yüzde 10'u tarım alanı olan Şile'nin Yeşilvadi'sine kalker ocağı açılacak. Kayın, meşe, gürgen, karaçam ağaçlarından oluşan orman arazisinde, Kervansaray Köyü sınırları içinde, çevresi tarım arazileriyle çevrili 93 hektarlık alanın 24.67 hektarında kalker ocağı, mıcır, taş tozu üretim ve kırma-eleme tesisi yapılacak. İstanbul'un içme suyu barajı Ömerli Barajı'nın koruma alanında yer alan ocağın, en yakın tarım arazisine uzaklığı 500 metre; hayvancılık sahasına uzaklığı 735 metre, konuta uzaklığı 866 metre

olmasına karşın proje için "ÇED gerekli değildir" kararı verildi.

550 BİN TON KALKER

Daştan Madencilik'in, valiliğe sunduğu proje dosyasında yer alan bilgilere göre yılda 550 bin ton kalker çıkarılacak. Gerekli durumlarda patlayıcı maddeler kullanılacak. Yılda 250 bin ton mıcır, 134 bin ton taş tozu üretilecek. Küçük koy ve doğal plajların yer aldığı 60 kilometrelik sahil şeridi bulunan Şile'nin Kervansaray Köyü'nde açılacak ocağın çıkartılacak kalker, köy merkezi yerine açılacak alternatif yoldan kamyonlarla taşınacak.

Projeyle ilgili İSKİ Genel Müdürlüğü'nün görüş yazısında projenin Ömerli Barajı uzun (2.5 bin metre)

mesafeli koruma alanında kaldığı belirtildi. Dosyada DSİ'nin "Talep sahası İstanbul'a içme suyu temin edilen Ömerli Barajı Uzun Mesafeli Koruma Alanı içerisinde kalmakta olup havza sınırları içerisinde Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği ve İSKİ içme suyu Havzaları Yönetmeliği hükümlerine uyulması gerekmektedir. Talep sahasının Ömerli Barajı Havzasında yer almasından dolayı saha içinden geçen dereler ile ilgili nihai görüşün İSKİ'den alınması gerekmektedir. Söz konusu sahanın içinden Ömerli Barajını besleyen Bıçkı Deresinin mevsimsel akışlı yan kolu ve mevsimsel akışlı Kayalı Deresinin memba kolu geçmektedir" yazısına da yer verildi.

'SAKINCASI YOK'

İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü, projenin orman sahasında olmasına karşın "sakıncası" olmadığı yönünde görüş bildirdi. Saha kayın, meşe, gürgen, karaçam ağaç türleri nedeniyle yangına 2. derece hassas yerler arasında olduğundan firma, gerekli tedbirleri alma taahhüdünde bulundu. Proje 15 günde bir, yılda ise toplam 24 patlatma yapılacak. Her bir patlatmada yaklaşık 22 bin 300 ton kalker üretilecek.

Geniş bir kullanım

alanı bulunan kalker (kireçtaşı) çimento sektörü başta olmak üzere, cam, kâğıt, şeker sanayinde, metalürjide, inşaat, kimya, içki, yağ, soda, gübre, lastik yapımında kullanılıyor. Firma, üretilen malzemenin inşaat, yol, kireç, hazır beton tesislerine pazarlanacağını böylece İstanbul'un yoğun agrega (mıcır) ihtiyacının karşılanmasına olumlu katkı sağlayacağını vurguladı. Projenin ömrü yaklaşık 24 yıl olarak hesaplandı.

Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu, mevzuata göre 25 hektar altındaki madencilik projelerinde "ÇED gerekli değildir" kararı verildiğini belirterek, "Bu nedenle şirketler ruhsat sahalarının tamamı için değil, 25 hektar altındaki bölüm kadar başvuruda bulunuyorlar. Daha sonra parça parça diğer bölümler için de başvuruyorlar. Ancak Danıştay, ÇED yönetmeliğinin ilgili hükmünü iptal etti. Bunun üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Haziran ayında ÇED yönetmeliğinde değişiklik yaptı. Artık maden şirketleri, 24 hektarlık sahalarda çalışma yapıyorlar" diyerek başvurulara bile, sonraki başvurular alan hesabına dahil edilecek ve ÇED almak zorunda olacaklar" dedi.

Ankara'nın beklediği Gerede suyu yeni yılda muslukta!

Çevre Mühendisleri Odası'nı (CMO) ziyaret eden ASKI Genel Müdürü Cumali Kınacı, oda yetkililerine Başkent'e içme suyu getirecek Gerede Projesi'nin son durumu hakkında bilgi verdi. CMO Başkanı Baran Bozoğlu, görüşmenin detaylarını Haber Ankara'ya anlattı.

Meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarını ziyaret eden ASKI Genel Müdürü Cumali Kınacı, geçtiğimiz hafta Çevre Mühendisleri Odası'nı (CMO) ziyaret etti. Oda Başkanı Baran Bozoğlu ve yönetim kurulu üyeleriyle bir araya gelen Kınacı, kentte ilişkin birçok konuda görüş alışverişinde bulundu.

Ziyarete Ankara'nın 2060 yılına kadar içme suyu ihtiyacını karşılayacak olan Gerede Projesi de gündeme geldi. Genel Müdür Kınacı'nın, Gerede'nin suyunun ocak ayı itibarıyla musluklardan akacağını ifade ettiği öğrenildi.

2 SAAT SÜRDÜ

Görüşmenin detayları hakkında Haber Ankara bilgi veren Baran Bozoğlu, "2 saatlik ziyarette alt yapı ve çevre sorunları ile devam eden çalışmalarını görüştük. Şu anda iklim değişikliği ve yağış rejimlerine yönelik alt yapı çalışmalarının devam ettiğini bu anlamda odamızın görüşlerinin de değerli olduğunu belirttiler. Sorunlara dair çözüm desteği beklediklerini belirtmeleri çok değerli" diye konuştu.

ionsoz.com.tr

OCAK AYINDA MUSLUKTA

Özellikle Gerede Projesi'nin ne zaman tamamlanacağını sorduklarını belirten Bozoğlu, "Cumali Beyi kısa sürede tamamlanacağını ve ocak ayı gibi de musluklardan su verileceğini belirtti" dedi.

ÇALIŞMA BAŞLATILDI

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Tuna'nın yeraltındaki doğalgaz, telefon, elektrik ve fiber gibi hatların biline-mediyine dair açıklamasını hatırlattıklarını kaydeden Bozoğlu, şöyle devam etti:

"Bunun çok büyük bir problem olduğunu, bununla ilgili de yeni bir çalışma başlatıldığını öğrendik. Daha yakın işbirliği ve ortak

çalışma konularını konuştuk. Atık su revizi ve Ankara Çayı'nın durumunu da konuştuk. İmar Barışı'yla birlikte Ankara'daki havzaların zarar görmesinden korktuğumuzu da belirttik."

ANLAMLI VE DEĞERLİ BİR ZİYARET

Bugüne kadar Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden odalarına genel müdür ve yetkili konumda kimsenin ziyarette bulunmadığına dikkat çeken Bozoğlu, "Bu nedenle çok anlamlı ve değerli bir ziyaret" dedi. Bozoğlu, Cumali Kınacı'nın göreve gelmesinin ardından ASKI bünyesinde istihdam edilen çevre mühendislerinin sayısının arttığını da sözlerine ekledi.

Santrallere 'çevreyi kirletmeye devam' hakkı

Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Dr. Baran Bozoğlu, torba yasa teklifinde yer alan ve özelleştirilen termik santrallerin filtre ve atık yönetimi gibi zorunluluklardan muaf tutulma süresinin uzatılması teklifini eleştirdi. Bozoğlu, santrallere çevreyi kirletmeye devam etme hakkını verecek olan düzenlemeyle ilgili olarak "Bu düzenleme iklim değişikliğini körükleyen, hava kirliliğini ve artık sorununu da artıran ve kritik hale getiren bir sonuçla karşı karşıya kalmamıza neden olacaktır" dedi.

Salih KAPLAN'ın haberi 10'da

Türkiye kirli hava soluyor

Çevre Mühendisleri Odası'nın Hava Kirliliği Raporu'na göre, Türkiye'de yaklaşık 60 milyon kişi kirli hava soluyor. 20 milyon kişinin solduğu havanın kalitesine dair sağlıklı bir veri ise bulunmuyor. Rapora göre, 9 büyükşehirde acilen önlem alınmalı.

Çevre Mühendisleri Odası'nın 2018 yılına dair hazırladığı Hava Kirliliği Raporu'na göre, Türkiye'de yaklaşık 60 milyon kişi yılın üçte ikisinde ulusal sınır değerlerinin üzerinde kirli hava soluyor. Yeterli veri alınmayan hava

kalitesi ölçüm istasyonlarının etrafında yaşayan 20 milyon kişinin solduğu havanın kalitesi ise bilinmiyor. Kirlilik parametrelerinin tamamında sınır değerleri aşan İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa, Mersin, Kocaeli,

Edirne ve Erzurum'da hava kirliliğinin artarak devam ettiğini dile getiren Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu, bu kentlerde acil önlemlere ihtiyaç duyulduğunu söyledi. Salih KAPLAN'ın haberi 10'da

12 bin yıllık Dipsiz Göl'ün define talanının ardından...

ÇED DUVARI

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gümüşhane'de 12 bin yıllık Dipsiz Göl'ün define aramak için boşaltılarak yok edilmesinin ardından define aramalarını ÇED kapsamına aldı. Çevre Mühendisleri Odası, kararı "Doğal ve tarihi varlıklarımızın tahribinin önlenmesi için önemli bir adım. Bu sayede kimin nerede, hangi defineyi aradığını öğrenebileceğiz" sözleriyle değerlendirdi.

“Damacana suyu kontrolsüz”

ÇEVRE Mühendisleri Odası (ÇMO) Başkanı Baran Bozoğlu, “Damacana su, paket su sağlıklı sudur. Kontrolsüzdür, musluklarımızdan akan suyun damacana suya göre daha sağlıklı olduğunu unutmamamız gerekiyor” dedi. Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO) Başkanı Baran Bozoğlu, son dönemde çok tartışılan poşet düzenlemesini, Çevre Yasası'nda yapılan değişiklikleri ve eksiklikleri Cumhuriyet'ten Ozan Çepni'ye anlattı. Çevre meselesinin siyaset üstü bir konu olduğunu belirten Bozoğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile görüşmesini ve çevre politikalarını değerlendirdi. Bozoğlu, “İçtiğimiz sular temiz mi?” sorusuna şu cevabı verdi: “Ülkenin yüzey sularının, derelerinin ve göllerinin yüzde 79'u kirlenmiş durumda. Biz musluklarımızdan temiz su içebilmek istiyoruz. Öncelikli hedefimizin bu olması lazım. Türkiye'nin dere ve göllerinin kirlenmesine karşı arıtma tesislerimiz yetersiz halde.”

Bozoğlu: “Su kanunu çıkarılmalıdır”

ÇEVRE Mühendisleri Odası ve İklim Değişikliği Politika ve Araştırma Derneği Başkanı Dr. Baran Bozoğlu “Türkiye’de su yönetimi konusunda büyük problemlerimiz var. Bir su kanunu çalışması geçtiğimiz yıllarda olmuştur ama Meclis’te tam anlamıyla sevk edilemedi. Uyum politikaları anlamında su kullanımı ve kamu yararına olacak şekilde bir su kanunu çıkarılmalıdır” ifadesini kullandı. ▶ Ekin Hazal DOĞRUYUSEVER / 2’de

‘Dünyanın çöplüğü haline geleceğiz’

Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO) Odası Başkanı Baran Bozoğlu, Dünya Çevre Günü Raporu’nu Raymar Hotel’de yaptığı basın toplantısı ile açıkladı. Çevre kirliliği açısından Türkiye’nin birçok yönden

dünya ortalamalarının gerisinde olduğuna dikkat çeken ve Bozoğlu, “Böyle giderse dünyanın çöplüğü haline geleceğiz” dedi.

‘TÜRKİYE’NİN HAVASI YÜZDE 33.4 DAHA KİRLİ’

Dünya Sağlık Örgütü’nün verilerine göre her 10 kişiden 9’unun kirli hava soluduğunu belirten Bozoğlu, “Türkiye’nin havası AB ülkelerine göre en az yüzde 33.4 daha kirli” dedi. Çevre kirliliği ile birlikte orman dokusunun, havanın, suyun, derelerin kirlendiğini ifade eden Bozoğlu, “Cumhuriyetin ilk yıllarında 44 milyon hektarla ülke yüz ölçümünün yüzde 56’sını oluşturan mera ve çayır alanları 2014 yılı verilerine göre 14.6 milyon hektara inerek yüzde 19’a gerilemiştir” diye konuştu.

‘816 BELEDİYEDE ATIK SULAR ARITILMIYOR’

Akkuyu Nükleer Santral İnşaatı ve İçdir sınırına 16 km uzaklıkta Ermenistan’da Metsamor nükleer santraline karşı oluşabilecek kazalara ilişkin hiçbir önlem alınma-

diğini söyleyen Bozoğlu, ayrıca Türkiye’de suların hızla tükendiğini ifade etti. Bozoğlu, “Ülkemiz yüzey sularının yüzde 74’ü kirlenmiştir. Termik santral kaynaklı atık su oluşumu 2014’de yüzde 50 iken 2016 yılında yüzde 57’ye çıkmıştır. 2017 verilerine göre ise bin 397 belediyenin bin 338’inde kanalizasyon şebekesi var, 59’unda hiç yok ve 816 belediyede atık sular arıtılmadan doğaya verilmektedir” dedi.

‘ŞEBEKE SUYU KAYBI YÜZDE 82’YE KADAR ÇIKABİLİYOR’

İçme suyu olarak evlere iletilen suların daha gelmeden iletim hatlarında kaybolduğuna dikkat çeken Bozoğlu, “Ankara’da yüzde 36, Antalya’da yüzde 35, İstanbul’da yüzde 24, İzmir’de yüzde 30, Adana’da yüzde 33, Balıkesir’de yüzde 49, Aydın’da

yüzde 53, Kahramanmaraş’ta yüzde 59, Gaziantep’te yüzde 40, Diyarbakır’da yüzde 53, Van’da yüzde 64, Şanlıurfa’da yüzde 67, Muğla’da yüzde 53, Kocaeli’de yüzde 32 su kaybı yaşanmaktadır. Hakkari yüzde 82 ve Mardin yüzde 77 ile en fazla su kaybının olduğu illerdir” bilgilerini yer verdi.

100 BİNDEN FAZLA OBRUK OLUŞTU

Bozoğlu, ‘sıfır atık’ projesi ile plastik poşete sınırlama getirilmesinin ve atık su arıtma tesislerinde çalışacak teknik personele verimli işletilmesi için tebliğin yayınlanmasının olumlu olduğunu ancak İzmir Gaziemir’de 2007 yılında tespit edilen radyoaktif ve tehlikeli atıkların hala bölgede durduğunu da altını çizdi. Bozoğlu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı’na ilettikleri soruların yanıtsız kaldığını çözüm üretilmediği gibi verilerin ve bilgilerin paylaşılmadığını belirtti. Böyle devam ederse Türkiye’nin dünyanın çöplüğü haline geleceğini ifade eden Bozoğlu, “Dünya Limit Aşımı Günü, 2018 yılı için 2 Ağustos olmuştur ancak Türkiye’nin Limit Aşımı Günü, 11 Temmuz olmuştur. Dünya ortalamasında kirlenmekte 21 gün öncedir. Dünya Çevre Günü’nü kutlayamıyoruz. Bizim için kutlanacak bir gün değil çalışmaların ve çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi gereken bir gün” diye konuştu. (Ankara/EVRENSEL)

Baran Bozoğlu

izmir'de nükleer tehlike

ÇEVRE Mühendisleri Odası Genel Başkanı Baran Bozoğlu, inşaatı devam eden Akkuyu Nükleer Santrali'nde (ANS) meydana gelen beton çatlaklarının Türkiye'nin nükleer kazalara karşı aldığı önlemleri yeniden gündeme getirdiğini belirtti. İzmir Gazemir'de 2007 yılında Türkiye Atom Enerjisi Ku-

rumu tarafından tespit edilen ve 2012'de basına yansıyan radyoaktif ve tehlikeli atıkların hâlâ bölgeden kaldırılmadığını hatırlatan Bozoğlu, "100 bin torü'bulan radyoaktif atıkların üzerine 2015'te bilim dışı bir uygulama ile toprak döküldü. 2017'de atıkların kaldırılması ve rehabilitasyon için alınan ÇED

olumlu kararına rağmen çalışma yapılmıyor. Bölgede yaşayanlar risk altında. Toprağımız, yeraltı sularımız kirlenmeye devam ediyor" dedi. Bozoğlu, Iğdır'a 16 km uzaklıktaki Ermenistan Metsamor Nükleer Santrali'ni de depremden koruyacak teknik önlem paketinin bulunmadığını söyledi. ErdoğanSÜZER

KIRLI HAVA HER YIL 30 BİN CAN ALIYOR

HAVADA TEHLİKE ÇANLARI ÇALYOR

Türkiye'de her yıl 30 bin kişi, hava kirliliği nedeniyle hayatını kaybederken, Dünya Çevre Günü'nde sivil toplum örgütleri, fosil yakıtların önüne geçilmesi çağrısı yaptı

En kirli hava Kahramanmaraş'ta

TEMA Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Deniz Ataç, Türkiye'nin neredeyse tamamının kirli havaya maruz kaldığını belirtti. Enerji üretiminin hava kirliliğinin en önemli kaynağı olduğunu ve termik santrallerin de hava kirlileti tesislerin başında geldiğini belirten Ataç, havası en kirli ilin Kahramanmaraş, en temiz ilin ise Ardahan olduğunu söyledi. Ataç, "Kahramanmaraş'ın yanı sıra Manisa ve Muğla da havası kirli iller arasında gösteriliyor. Bu illerin ortak özelliği olarak her birinde kömürlü termik santrallerin işletilmesi ön plana çıkıyor" dedi.

Arılan nüfus ve azalan kaynaklar, dünyanın geleceğine dair her geçen gün yeni soru işaretleri yaratırken, insan eli ile ortaya çıkan çevre kirlilikleri, ölümlerin de temel sebebi haline geldi. Araştırmalara göre, dünyada her 10 kişiden 9'u kirli havaya maruz kalırken, hava kirliliği her yıl 7 milyon erken ölüme neden oluyor. Bu oran saatte 800, dakikada ise 13 kişinin, soluduğu kirli hava nedeniyle hayatını kaybettiği anlamına geliyor. Türkiye'de ise hava kirliliğinden ölenlerin sayısı, trafik kazalarında hayatını kaybedenlerin 7 katına ulaşmış durumda.

YENİLENEBİLİR ÖNCELİK OLMALI

Birleşmiş Milletler tarafından 5 Haziran 1972'de düzenlenen BM Stockholm Konferansı'nda insan ve çevre ilişkisi üzerine gerçekleştirilen çalışmaların ardından 5 Haziran tarihi Dünya Çevre Günü olarak kabul edildi. 2019 yılı Dünya Çevre Günü'nün teması ise "Hava Kirliliği ile Mücadele" olarak belirlendi. Sivil toplum örgütleri tarafından

ortaya konulan araştırma sonuçları ise insanlığın hayatı bir sorunla karşı karşıya kaldığına işaret ediyor. WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) Genel Müdürü Aslı Pasinli, hava kirliliğinin önlenemez bir sorun olduğuna dikkat çekerken, "Hava kirliliğine karşı yenilenebilir enerji kaynaklarını önceliklendirecek politika ve teşvik mekanizmalarının geliştirilerek, daha fazla fosil yakıt kullanımının önüne geçilmesi gerekiyor" dedi.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu ise Türkiye'de hava kirliliğine bağlı ölümlerin sayısının yılda 30 bine ulaştığını söyledi. Bozoğlu, "Türkiye'nin havası AB'ye göre en az yüzde 33.4 daha kirli. Kirlilik kaynağı olan fosil yakıt kullanım oranı ülkemizde yüzde 88" bilgisini verdi. Bozoğlu, 2017 yılında yaklaşık 3.4 milyar TL'lik çevre koruma harcaması yapıldığına dikkat çekerken, bu bütçeden, dış ortam hava kirliliğini engelleme ve azaltma ile ilgili olarak ise sadece yüzde 2 oranında harcama yapıldığına dikkat çekti.

GİZLENEN ÇED MAHKEMEDEN DÖNDÜ

Çevre Bakanlığı'nın ÇED kararlarını gizleyen uygulaması mahkemenin 4 yıl sonra aldığı kararla durduruldu. Danıştay ÇED raporlarının süresiz ilan edilmesi gerektiğine karar verdi

ÇEVRE
Bakanlığı

sitesinde ÇED şöyle anlatılıyor: "Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde

ÇED NEDİR?

ve projelerin uygulanmasında ÇED'nin rolünde "sürdürülecek çalışmalar bütünüdür. Projelerin çevreye olabilecek sürekli veya geçici potansiyel etkilerinin ilgili tüm tarafların görüş ve önerilerini de dikkate alarak işletme öncesi, işletme dönemi ve işletme sonrasında içine alarak değerlendirilmesinin, izlenmesinin ve denetlenmesinin yapıldığı bir süreçtir."

Projelerin çevreye etkilerini gösteren ve uygulamada denetim imkanı veren ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) kararlarının halka ulaşmasını önleyen

Çevre Bakanlığı uygulamasına mahkeme 4 yıl sonra 'dur' dedi. Çevre Mühendisleri Odası'nın başvurusunu inceleyen Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, Çevre Bakanlığı'nın ÇED kararlarını 15 günün sonunda ilandan kaldırma uygulamasının mevzuata aykırı olduğuna karar verdi. Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu, Çevre Bakanlığı'nın mahkeme kararına uyup, 2015'ten bu yana ilandan kaldırılan tüm ÇED raporlarının süresiz ilan etmesi gerektiğini söyledi.

15 GÜNLÜK İLAN YETER

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 30 Nisan 2015'te 81 ilin valisine bir yazı göndererek ÇED raporlarına ilişkin duyuru ve ilanların artık süresiz değil, sadece 15 gün süreyle yayınlanmasını istedi. Bakanlık gönderdiği yazıda, ÇED kararının, söz konusu faaliyetten en fazla etkilenmesi muhtemel olan yöre halkının yetkili temsilciliğine tebliğ edilmesi, kararın hem askı hem de internet üzerinden yapılan ilanının ise 15 günün sonunda kaldırılması gerektiğini bildirdi.

Çevre Bakanlığı, valiliklere gönderdiği yazının hemen ardından, hem 2015'e kadar olan hem de 2015'ten sonrası için ÇED olumlu karar olan projelerin ÇED raporlarının tümünü bakanlık internet sitesinden kaldırdı. Bunun üzerine harekete geçen Çevre Mühendis-

Erdogan
SÜZER

leri Odası, önce bakanlık bürokratlarıyla görüşüp yanlışlıkların düzeltilmesini talep etti. Ancak taleplerine karşılık bulunmayan oda, sonunda hukuka başvurdu. Odanın başvurusunu inceleyen Danıştay 14'üncü Dairesi yürütmenin durdurulması istemini reddetti. Bunun üzerine gidilen Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu ise başvuruyu haklı bulup yürütmenin durdurulmasına, yani ÇED kararlarının 15 gün sonra ilandan kaldırılmayacağına hükmetti.

ÇAĞDIŞI UYGULAMA

Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu, bakanlığın uygulamasıyla vatandaşın bilgi edinme hakkının elinden alınmak istendiğini söyledi. Bakanlığın bu uygulamayı halkın ÇED sürecine katılımını zorlaştıran, vatandaşın projelerin inşaat ve işletme dönemlerinde ÇED raporuyla uygulamayı karşılaştırma imkanını engelleyen çağdışı bir yaklaşıma hayata geçirdiğini belirten Bozoğlu, "Sağlıklı çevrede yaşama hakkı ancak katılımçılıkla, vatandaşın çevresel etkileri gözlemlemesi ve kamu kurumlarına bildirim yapması ile mümkündür. ÇED raporları bu önemli görev için vaz geçilmez bir araçtır" dedi. Bozoğlu, 2015 yılına kadar zaten var olan şeffaflık uygulamasının artık mahkeme kararıyla uygulanacağına işaret ederken, Bakanlığın mahkeme kararına uyup geçmişten bugüne kadar tüm ÇED raporlarını eksiksiz olarak internet sitesinde yayınlaması gerektiğine de söyledi.

BAZILARI YILBAŞINDA KAPANMAKTAN KURTULACAK

Termik santrallere SÜRPRİZ MUAFİYET

Yıl sonunda kapatılması beklenen termik santrallerin tehlikeli atıklarına yeni muafiyetler getirildi... Muafiyet sayesinde bazı santrallerin kapatılmaktan kurtulacağı ifade edildi...

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın vetosuyla 2.5 yıl daha ülkeyi zehirlemelerine izin verilmeyen 14 kömür santraline şimdi de sürpriz bir şekilde atık muafiyeti getirildi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yaptığı yönetmelikle, atıkları çevre mevzuatına uymadığı için kapanması gereken çok sayıda termik santralin yeni yılda çalışmaya devam edebileceği bildirildi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın termik santral atıklarına yeni muafiyet getiren "Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik" değişikliği Resmi Gazete'de yayımlandı. Çevre mevzuatı yükümlülüklerini yerine getirmediği için bu yılın sonunda kapanmaları gereken termik santralleri ilgilendiren yönetmelikle, santrallerin depolamaları gereken atıklar için uymak zorunda oldukları sınır değerler değiştirildi. Kurumsal akademik rapor alan tesislere, düzenli depolama tesisi onay belgesi ve il müdürlüğü onayı olmaksızın "düzenli depolama" için çevre izin lisans başvurusu yapma hakkı verildi.

"ACİLEN İPTAL EDİLMELİ"

Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO) Başkanı Dr. Baran Bozoğlu, muafiyetin acilen iptal edilmesini istedi. Bozoğlu, baca arıtma sorunu olmayan ancak atık sahası çevre mevzuatına uymadığı için 31 Aralık 2019'da kapatılması gereken termik santrallerin bu yönetmelik sayesinde kapanmaktan kurtulabileceğini söyledi. Bozoğlu, yönetmeliğin baca arıtma sistemi çevre mevzuatına uymadığı için kapanması gereken termik santralleri ise etkilemeyeceğini belirtti.

ÇMO Başkanı Dr. Baran Bozoğlu, "Yayımlanan yönetmelik değişikliği termik santrallerin toksik atık da barındırdığı bilinen, vahşi, kontrolsüz, yeraltı sularını, tarım alanlarını, yüzey sularını riske atan atık sahalarnı meşrulaştırma endişesi yaratmaktadır. Bu düzenleme ile içeriğinin ne olacağı dahi belirlenmemiş "akademik" bir rapor ile bu atık sahaları iznli hale getirilebilecektir. Geçirimsiz zemini olmayan, vahşi depolama alanları, bu yöntem ile çevre izni alabilecek" dedi ve şu uyarıda bulundu: "Endişelerimiz ne yazık ki bir kat daha arttı. Bu düzenleme ile geçmişte felaketler yaşatan Ümraniye Çöplüğü'nden daha da tehlikeli olan bu atık sahalarının 20-30 yıl daha doğayı, yeraltı sularımızı, tarım alanlarımızı, yüzey sularımızı kirletmeleri riski ile karşı karşıyayız."

Arıtma tesislerinde mühendis zorunlu

Aysel ALP/ANKARA

ÇEVRE ve Şehircilik Bakanlığı, atıksu arıtma tesisleri sorumlularının çevre mühendisi olması zorunluluğu getirdi. Atıksu Arıtma Tesislerinde Çalışacak Teknik Personele İlişkin Tebliğ dünkü Resmi Gazetede yayımlandı. Böylece artık atıksu arıtma tesisleri eş dost akraba tavsiyesiyle gönderilen ilkokul, ortaokul mezunu niteliksiz kişilerce yönetilemeyecek. Bakanlığın belediyelere ait bin 200'e yakın atıksu tesisini inceleyerek yarısından fazlasının çalışmadığı tespiti yaptığını anlatan Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu, "Bakanlık bizlerin görüşleri doğrultusunda bu tesisleri işinin ehli, deneyimli çevre mühendislerinin yönetmesi zorunluluğu getirdi. Oysa bu tesislerin yöneticilerine ilişkin hiçbir kriter bulunmuyordu. Belediyelerde buralar genellikle sürgün yeri olarak kullanılırken, organize sanayi bölgelerinde (OSB) de yönetimlerin eş dost akrabalarının tavsiyesiyle alınan yine yetkin olmayan kişilerce yönetiliyor. Şimdi bu tesisler doğru kişilerce yönetileceğinden sularımız daha az kirlenecek. Böylece tarım alanlarımız daha temiz sularla sulanacak, belediyelerin suları arıtma maliyeti düşecek" dedi.

HEDEF 2024'TE NET SIFIR ATIK

MELTEM KARA
SOYLEYENOĞLU

İspanya'nın başkenti Madrid'de 2-13 Aralık tarihleri arasında düzenlenen İklim Değişikliği Zirvesi'nde 197 ülkeden katılımcılar, küresel ısınmaya karşı taahhütlerinin yanı sıra sıfır atığa da odaklandı. Tam adı 25'inci Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansı (COP25) olan zirvede, İstanbul Havalimanı'nın işletmecisi IGA da sıfır atık programını anlattı.

GÜNLÜK 115 BİN TON

11 Aralık'ta Türkiye Pavilyonu'nda düzenlenen Sıfır Atık Paneli'nde konuşan IGA CEO Danışmanı Ülkü Özeren, İstanbul Havalimanı'nda atık konusunda gelinen son noktayı anlattı. İstanbul Havalimanı'nın günlük 115 bin ton atık üretildiğini anlatan Özeren, atığı dönüştürmenin yanı sıra asıl hedeflerinin 'atık üretmemek' olduğunu, 2024'te net sıfır atık hedefiyle çalıştıklarını söyledi.

Sıfır Atık Paneli'nde (soldan) Akademi Çevre Kurucu Ortağı Ufuk Işık, IGA CEO Danışmanı Ülkü Özeren, Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu, CEVKO Vakfı Yürütme Kurulu Başkanı Fıgan Soykut ve CEVKO Vakfı Yürütme Kurulu Üyesi Mete İmer birer sunum yaptı.

5 KATEGORİDE TOPLUYOR

İstanbul Havalimanı'nda faaliyet gösteren IGA dahil tüm tarafların atıklarını kâğıt-karton, ambalaj, cam, organik ve evsel atık olarak beş farklı kategoride ayrıştırdığını belirten Ülkü Özeren, "Asıl hedefimiz atık üretmemek. Örneğin ofislerimizde tek kullanımlık pet şişe yerine sürahi ve cam bardak, kağıt çıktısa almak yerine ise projeksiyon kullanıyoruz. Bunun gibi birçok örneğimiz var" dedi.

18 PAYDASTAN İMZA

Ote yandan, IGA liderliğinde İstanbul Havalimanı'nın Sıfır Atık Deklarasyonu 18 ana paydaşın CEO'ları tarafından imza altına alındı. Havalimanının terminal binasının da konvansiyonel sistemlere göre yüzde 24 enerji verimliliği ve yüzde 40 su verimliliği sağlanacak şekilde inşa edildiğini anlatan Özeren, "Katı atık yönetimine ilaveten tüm atık sular geri dönüştürülerek tekrar kullanılıyor. Bu da yıllık 2 milyon m³'lük suya karşılık geliyor" dedi.

79 BİN AĞAC KESİLMEKTEN KURTULDU

İstanbul Havalimanı'nda açıldığı 6 Nisan 2019'dan bu yana çevreye sağlanan faydalar şunlar:

- ✗ 940 bin ton daha az sera gazı emisyonu.
- ✗ 11 bin ton daha az yakıt tüketimi yapıldı.
- ✗ 79 bin ağaç kesilmekten korundu.
- ✗ 31 milyon kilowatt saat daha az enerji tüketildi.
- ✗ 17 bin 500 metreküp daha az depolama alanı ihtiyacı, 770 kilogram hammadde tasarrufu sağlandı.

RAPOR DA AÇIKLADI

Tasarımdan inşaat sürecine, inşaat sürecinden işletme aşamasına kadar sürdürülebilir bir yaklaşımla hayata geçirilen İstanbul Havalimanı için, IGA'nın 2016-2019 yılı çalışmalarını içeren 'Sürdürülebilirlik

Raporu' da yayınlandı. İstanbul Havalimanı, sosyal ve çevre gibi önemli başlıklarda sağladığı sürdürülebilirlik çalışmalarını uluslararası standartlar çerçevesinde oluşturuyor.

2.5 YIL DAHA FİLTRESİZ

Baca filtresi bulunmayan kömür santrallerine bu eksikliğin giderilmesi için tanınan sürenin 2.5 yıl daha uzatılması büyük tartışma başlattı.

**CHP'LİLERE
'NİYE YOKTUN'
ELESTİRSİ**

217 KABUL, 36 RED

■ Meclis'te santrallara filtre için 2.5 yıl ek süre tanıyan düzenleme AK Parti ve MHP'lilerin 217 kabul oyuyla karşılık 36 ret oyuyla geçti. Karara tepki gösteren CHP'nin 139 vekilinden sadece 25'inin oylamaya gelmesi de eleştiri konusu oldu. Ret oylarının 7'si İYİ Parti'den, 4'ü de HDP'den.

AK PARTİ VE MHP OYU YLA

■ Termik santrallara çevreye uyum için tanınan süre 31 Aralık 2019'da sona eriyordu. Ancak AK Parti ve MHP'nin oylarıyla 2.5 yıl ek süre tanındı. Enerji Bakanlığı yetkilileri bu ertelemenin yapılmasını durdurulmuş en az 10 santralin kapanacağını ve 14.5 milyar dolarlık ek maliyet ortaya çıkacağını öngörüyor.

CHP AYM'YE GÖTÜRÜYÖR

■ CHP kararı 'sehir tasarısı' olarak nitelendi. Halkın sağlığına çok yakından ilgilendiren bu konuda Anayasa Mahkemesi'ne başvuracağını açıkladı. MHP'liler ise "Bugün geldiğimiz noktada termik santrallerin kapanması yerine, filtrelerin takılması sağlanacağı için erteleme tasarısına destek verdik" diyor. >> 10

**AK PARTİNİN
GEREKGESİ**

**KAPANMASIN
CÖZÜLSÜN DİYE ERTELEDİK**

AK Parti cephesi erteleme gerekçesini şöyle açıklıyor: "Kur arzu yüzünden santraller gerekli yatırımları yapamadı. Ertelemezek santraller kapanır, en az 10 bin kişi işsiz kalır. Ünimizdeki 2.5 yıllık süreçte sirketler 6 ayda bir denetlenecek ve sorun tamamen çözümlenmiş olacaktır."

BACALAR 'ZEHİR' TUTUYOR

■ Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu'nun verdiği bilgiye göre kömürle çalışan termik santrallerin bacasından çıkan gazlar kükürdioxidit, azotoksit, karbonmonoksit ve onlarca farklı kimyasal atık barındırıyor. Havayı zehirliyor, solunum yolu hastalıklarına neden olup birçok kanser türünü tetikliyor.

Salda Gölü'ndeki ihale yargıya taşındı

BURDUR'un Yeşilova İlçesi'ndeki turkuaz suyu ve beyaz sahiliyle Türkiye'nin Maldivleri olarak adlandırılan Salda Gölü'nün kenarına yapılacak olan millet bahçesi için bugün ihaleye çıkıyor. Yeşilova sakinleri dün mahkemeye başvurarak ihalenin yürütmesinin durdurulmasını ve iptalini istedi. TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Genel Başkanı Baran Bozoğlu da Salda Gölü'nün kuraklık riski ile karşı karşıya olduğunu belirterek, "Bu alanda koruyucu bir yaklaşım olacağına dair şüphelerimiz var. Dere yataklarına bina yapan bir kurumdan bahsediyoruz, bu yapının geçmiş pratikleri bize daha çok endişe veriyor" diye konuştu. Sibel GÜLERSÖYLER (SÖZCÜ)

İzmir'in Çernobil'i 12 yıldır hastalık ve ölüm saçıyor

İZMİR metropolünde 12 yıl önce ortaya çıkan tehlikeli atık ve radyoaktif maddeler hala temizlenmedi. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Gaziemir'deki eski kurşun döküm fabrikasının 70 dönümlük bahçesinde 100 bin ton nükleer atık tespit etmişti. Ölçümlerde, radyasyon miktarı normal değerın 219 katı çıkmıştı. Uzmanlar, tehlikeli atıkların toprak, hava, suya karışarak hala ölüm saçtığını belirtirken, Çevre Mühendisleri Odası Genel Başkanı Baran Bozoğlu, "Çernobil ne ise Gaziemir odur" dedi. Bozoğlu, bölgede çocuk düşürme ve kanser vakalarının arttığını öne sürerek, Sağlık Bakanlığının verileri gizlediğini öne sürdü. İzmirli, radyasyon yayılan bölgenin bilimsel yöntemle temizlenmesi için yetkililere çağrı yapıyor. Çev-

Gökmen
ULU

re uzmanı Prof. Dr. Enver Küçükgil de bölgede radyasyon yayılımının devam ettiğini belirterek, önemli bir soruyu gündeme getiriyor: "Fabrikadaki nükleer çubuklar ne oldu?" CHP İzmir Milletvekili Kani Beko ise konuyu TBMM gündemine taşıdı.

NE ZAMAN ÖLÇÜM YAPILDI?

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yanıtlanması istemiyle soru önergesi verdi. Beko, en son ne zaman ölçüm yapıldığını, ülkeye girişi yasak olan tehlikeli maddelerin kimler tarafından nasıl getirildiğini, sorumluların niçin cezalandırılmadığını, radyoaktif kalıntılar sebebiyle bölgede kaç kişinin öldüğünü ve hastalandığını, atıkların neden hâlâ temizlenmediğini sordu. İzmir'in metropol ilçelerinden Gaziemir'in Akçay Caddesi üzerinde zehir saçan tesis, 1940 yılında kurulan Aslan Avcı'ya ait kurşun ve döküm fabrikası. Tesiste, Türkiye'de bulunmayan nükleer çubuklar getirilerek kurşun ve gümüş geri dönüştürülmüş, bu işlemlerin ardından, kalan tehlikeli atıklar rastgele etraftaki araziye gömülmüştü. Korkunç gerçek 2007 yılında ortaya çıkmıştı.

CHP Adana Milletvekili Dr. Müzeyyen Şevkin, siyanürlü intiharların ardından hava kirliliği nedeniyle yeni hayatların sona ermemesi için meclisi göreve çağırdı

"Kömürlü santraller gitsin güneş enerji santralleri gelsin"

ANKARA - Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Adana Milletvekili Dr. Müzeyyen Şevkin, kalitesiz kömür nedeniyle kirlenen havanın buhrana, bunalmaya ve intihara neden olmaması için artık önlem alınması gerektiğini vurguladı. Kömür dağıtımının başlaması ve hava kirliliğinin artmasıyla birlikte intihar vakalarında da artış yaşanabileceğinin öngörüldüğünü dile getiren Dr. Müzeyyen Şevkin, bu kapsamda Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) araştırma komisyonu kurmasını talep etti.

İNTİHARLARIN YÜZDE 37'SİNİN NEDENİ BİLİNİYOR!

Türkiye'nin ekonomik kriz darboğazından geçtiği şu günlerde ekonomik sorunlardan dolayı özellikle siyanürlü intiharların gerçekleştiği göz önüne alındığında hava kirliliği nedeniyle de yeni hayatların sona ermesine izin verilmemesi gerektiğini dile getiren Dr. Şevkin, Türkiye'de toplumun ruh sağlığını bozulmuş olması nedeniyle intihar vakalarının arttığını, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 2002-2018 dönemini kapsayan 16 yılda 50 bin 378 kişinin hayatına son verdiğini, her yıl ortalama 2 bin 963, her ay 246, her gün 8 kişinin intihar ettiğini, 2018 yılında ise 3 bin 161 kişinin intihar ettiğini hatırlattı. Danimarka Aarhus Üniversitesi ile ABD Chicago Üniversitesi'nden bilim insanlarının 20 Ağustos 2019 tarihinde yayınlanan akademik çalışmasına göre "Hava kirliliği, Depresyon, anksiyete bozukluğu ve bipolar bozukluk gibi psikiyatrik rahatsızlıklara neden olmaktadır" sonucu çıktı. Adana'da Çevreci Avukat İsmail Hakkı Atal'ın da çeşitli detaylar bu konular-

da uyanlarda bulunduğu vurgulayan Dr. Şevkin, "Nitekim TÜİK verilerine göre intiharların yüzde 37'sinin nedeni bilinmemektedir" dedi.

ADANA'YA DİKKAT ÇEKTİ!

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın internet sitesinde

yer alan verileri analiz ederek 2018 hava kirliliği raporunu açıklayan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Çevre Mühendisleri Odası'nın Türkiye'de 60 milyon insanın kirli hava solduğunu ve yılın 3'te 2'sinde kirli havaya maruz kaldığını, havası en kirli kentlerin İzmir, İstanbul, Ankara, Adana, Kahramanmaraş-Elihan, Erzurum, Ağrı, Iğdır, Bursa, Mersin, Niğde, Erzurum, Denizli, Afyon ve Muğla olduğunu, sadece Artvin, Ardahan, Tunceli, Gümüşhane, Gümüşhane ve Rize Ardeşin'in havasının temiz olduğunu belirlediğini kaydeden Dr. Şevkin, şunları söyledi: "Nitekim kömür kullanımını sonuca ortaya çıkan 10

Müzeyyen Şevkin

mikron Partikül madde için Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) belirlediği sağlığa zararlı sınır değer 20 mikrogram / m3 iken 2 Ocak 2018 tarihinde devletlerin resmi internet sitesi olan www.havaizleme.gov.tr'den saat 22.00 itibarıyla alınan verilere göre Adana Meteoroloji ölçüm istasyon verisine göre 10 mikron partikül madde-1 m3 havada 793 mikrogram solunduğunu göstermektedir.

KÖMÜRLÜ SANTRALLER YERINE GÜNEŞ ENERJİ SANTRALLERİ!

Türkiye'de intiharları engellemek için öncelikle hava kirliliği sorunuyla çözmek ve bunun için de ısıtma amaçlı kömür dağıtımını durdurmak gerekmektedir. Çok acil olarak artık kömürlü termik santrallerden daha ucuz hale gelen güneş enerji santralleri yapılarak yoksul halka ücretsiz elektrik verilmesi de gerekmektedir. Yukarıda işaret ettiğimiz gerekçelerle hava kirliliği sorunuyla belirlemek, kirliliği sona erdirmek, ısıtma amaçlı sağlıksız ve büyük ölçüde hava kirliliğine neden olan, sonucunda intiharları tetikleyeceği öngörülen kömür dağıtımını engellemek, kömürlü termik santraller yerine güneş enerji santrallerinin devreye sokulmasına olanak sağlamak amacıyla meclis araştırması açılmalıdır."

O AMBALAJ GERİ DÖNECEK

Ücretli poşet uygulamasının ardından 'geri dönüşüm' için çok önemli bir adım daha. Tüm ürünlerin ambalajından geri dönüşüm katkı payı alınmasına ilişkin uygulama başladı. Çoğu üründe depozitolu satış başlayacak.

ARTIK ÇÖPE GİTMEYECEK

Üreticiler ve ihaleatçılar artık piyasaya sürdükleri ürünlerin ambalajı için devlete 'geri dönüşüm payı' ödemek zorunda. Yani A'dan Z'ye bütün ürünlerin ambalajı çok daha maliyetli ve kıymetli hale geldi. Bu da o ambalajların çöp olmanın kurtulup geri dönüşüm sistemine dahil olmasını sağlayacak.

Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozöğür "Firmalar geri dönüşüm payı maliyetini düşürmek için bir yoğurt kutusunu, meyve suyu kutusunu, süt şişesini depozitolu hale getirebilir" diyor. Aynı kararın geçen yılbaşında devreye giren 'ücretli poşet' uygulaması son derece başarılı sonuç vermişti. >> 7

Bakanlık ambalajların ağırlığı ve uzunluğuna göre bir 'geri dönüşüm katkı payı' belirleyecek

SOLUDUĞUMUZ HAVA KALİTESİ SAĞLIĞIMIZI ETKİLİYOR

75 milyon insan kirli hava soluyor

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Çevre Mühendisleri Odası'nın araştırmasında Türkiye'nin havası kirli illerini belirledi. Oda Başkanı Bozoğlu, "75 milyon insan kirli hava soluyor" dedi

Çevre Mühendisleri Odası 2014 yılından bu yana her yıl düzenli olarak hava kirlilik raporu hazırlıyor. Raporda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verileri de dikkate alınarak ülkemizde hava kirliliğinin önemli boyutlarda olduğu ortaya çıktı. Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Dr. Baran Bozoğlu, SOZCÜ'ye yaptığı açıklamada bazı illerimizle ilgili şu bilgileri verdi:

BÜ İLLERE DİKKAT

"Her kentimizde kirlilik var. Ancak, Bursa, Adana, Ankara, İstanbul, İzmir, Muş, Manisa, Kahramanmaraş, Karabük, Çanakkale, Denizli ve Zonguldak kirliliğinin yoğun olduğu kentler. Ankara'da Siteler ve Sıhhiye semtlerinde kirlilik çok fazla. İstanbul'da, Sultan-gazi, Alibeyköy, Esenyurt, Mecidiyeköy, Kağıthane, Kartal, İzmir'de ise Bayraklı, Bornova, Çiğli gibi bölgelerde kirli hava solunuyor." Hava kirliliğiyle ilgili

Baran BOZOĞLU

değerlendirmelerin yıllık bazda yapıldığını belirten Bozoğlu, "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 257 noktada ölçüm yapıyor ve anlık olarak bunları yayınlıyor. Ancak bazı eksiklikler var. Bazı kirlilik parametreleri doğrudan akciğerlerimize ulaşan, burun kılıarı veya burun mukoza ile tutulamayan (üst solunum sistemi ile) PM 2,5 kirleticisi (Gözle görülemeyen toz) ülkemizin yansından fazlasında ölçülüyor" dedi.

ZEHİR SOLUYORUZ

İncelemelerde, hava kirliliğinin her yıl arttığını belirten Bozoğlu, "Bazı bölgelerde, uyarılarımız doğrultusunda kısmen iyileşmeler olsa da, büyük şehirlerimiz zehir soluyor. Solunum sistemi hastalıklarının, depresyon, alerji gibi birçok hastalığın sebebi hava kirliliğidir. Tespitlerimiz göre en az 75 milyon insan kirli hava soluyor" açıklamasını yaptı.

Bozoğlu, "Sorunun çözümü için her türlü desteği vermeye hazırız" diye konuştu.

KİRLİLİK ARTACAK

KORONAVİRÜS, SARS ve MERS salgınlarındaki gibi, kirli havanın hastalıkları arttırdığını belirten Dr. Baran Bozoğlu, "Sokağa çıkma kısıtlamaları ve önlemler alındı, ancak hafta sonları dışında trafik devam ediyor. Mevsim sıcaklıklarının iyileşmesi ile ısınma amaçlı fosil yakıt tüketimi azalmaması olan bir durum. Salgın-

dan sonra hava kirliliğinin daha da artacağı endişesini yaşıyorum. Çünkü hem belediye başkanları hem de hükümetin bu konuya dair faaliyetlerini duymadık. Hava kirliliği sorunu çözebiliriz. Bu işi ne bakanlık ne de belediyeler tek başına yapabilir. Birlikte çalışmak gerekiyor, desteği her zaman hazırız" dedi.

Baran BOZOĞLU

Salgının temelinde çevre sorunları var

Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu, koronavirüs gibi halk sağlığı sorunlarının temelinde çevre sorunlarının yattığını ve koruyucu ekipmanlardan oluşan atıkların ayrı toplanması gerektiğini belirtti.

Doğanın insan türünün ihtiyaçları öğrenme talimatı edimesi doğal afetlere ve salgın hastalıklarla sonuçlanıyor. Özellikle ebola ve koronavirüsün hayvanlardan bulaştığı düşünüldüğünde bu tezin inandırıcılığı virüslerin laboratuvar ortamında ürettiği gibi spekülasyonların önüne geçiyor. Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu da halk sağlığı sorunlarının temelinde çevre sorunları olduğunu düşünen uzmanlardan biri. Bütün canlıların sağlık sorunlarının temelinde çevresel koşulların ve insanın doğaya müdahalelerinin yattığını vurgulayan Bozoğlu, atık sorununa da değinerek belediyelere atıkların ayrı toplama vatandaşlara da ambalaj ve organik atıkları ayrı biriktirme çağrısı yaptı. Çevre Mühendisleri Odası da atık konusunda açıklama yaparak komisyner ekipmanlardan oluşan atıkların tbbi atık sayılması ve atık ihafatına son verilmesi çağrılarında bulundu. Demet ARAN'ın haberi 10'da

GÜVENLE İÇ ÖZENLE KORU

Karantina günlerinde evlerde su tüketimi arttı. "Peki musluk suyunun kalitesi ne durumda?" sorusunun yanıtı ASKİ'den geldi.

4 ADIMDA TASARRUF

ASKİ, "Gelecek nesiller için su tasarrufuna siz de ortak olun" mesajıyla dört adımda yapabileceğiniz su tasarrufu bilgilerinizi Twitter hesabından paylaştı.

GELECEK NESİLLER İÇİN SU TASARRUFUNA SİZ DE ORTAK OLUN

1. ADIM
ÖNCEDEN
HAYRANDEKİ
TEZ SU DOKU KAP
İLE ELLEİNİZİ
KURTUN.

2. ADIM
ELLEİNİZİ SU İLE
ÇIKARIN
EL DİSTİ VE PİPİNAK
ARALARIN
DİKTİRİN.

3. ADIM
ARINCAN BİR MİKTAR
SUDUN İLE 20 SANİYE
BOYUNCA ELLEİNİZİ
DUYALAMADA
DEVAM EDİN.

4. ADIM
MUSLUĞU AÇIŞ HIZLICA
ELLEİNİZİ DUKULAYIN
KENDİ KİŞİEL HAVLUNUZ
VEYA KAĞIT HAVLU İLE
ELLEİNİZİ KURULAYIN.

#4ADIMDA DÜNYA SU TASARRUFUNA SİZ DE ORTAK OLUN

GÜN GÜN ANALİZ

■ ASKİ, İvedik'teki Su Kalite Merkezi'nde görevli 37 uzman personelin geçen ay gün gün analiz yaptığını belirterek, "Ankara'nın suyu gönül rahatlığıyla içilebilir" açıklaması yaptı. Analizlerde kullanılan numunelerin ise aralıklarla bin 112 farklı noktadan alındığı kaydedildi. >> 3

Kıyafetleri hemen yıkamak
YERİNE HAVALANDIRIN

Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Baran Bozoğlu da olası bir kuraklık ihtimaline karşı suyun tasarrufu kullanımını gerektiğini söyledi. Bozoğlu, vatandaşlara "Kıyafetleri hemen yıkamak yerine havalandırın", belediyelere ise "Sokakları yıkadıklarını görüyoruz. Bu durum bilim dışı" uyarısı yaptı. >> 3

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Genel Başkanı Baran Bozoğlu, “Çevre mühendisleri herhangi bir ön koşula tabi olmadan, ücret ödemedi, kendi diplomalarıyla çalışabilecek” dedi. Bozoğlu, 2006’daki çevre kanununda, çevre mühendislerinin temel çalışma alanlarında görev alabilmeleri için ücretli eğitimlere, sınavlara tabi tutularak diplomaları ve mesleki birikimlerinin yok sayıldığını iddia etti. Bozoğlu, “29 Kasım’da TBMM Çevre Komisyonunda yapılan değişiklik ile çevre mühendisleri herhangi bir ön koşula tabi olmadan, ücret ödemedi, kendi diplomalarıyla çalışabilecektir. Çevre kanunu değişikliği, şu anda Cumhurbaşkanımızın onayını beklemektedir.” diye konuştu. Söz konusu değişiklikle ilk defa yönetmeliklerde, “çevre mühendisi” ifadesinin yer alacağını anlatan Bozoğlu, düzenlemenin Çevre Komisyonundan geçmesi için destek veren milletvekillerine teşekkür etti

**13. ULUSAL & 1. ULUSLARARASI
ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ KONGREMİZ**

---

13. ULUSAL & 1. ULUSLARARASI ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Çevre Mühendisleri Odası ile Gebze Teknik Üniversitesi (GTÜ) iş birliğiyle "13. Ulusal & 1. Uluslararası Çevre Mühendisliği Kongresi" 10-11-12 Ekim tarihlerinde GTÜ Kongre ve Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Protokol ve açılış konuşmaları; TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Başkanı Dr. Baran BOZOĞLU, ASKİ Genel Müdürü Prof. Dr. Cumali KINACI, GTÜ Çevre Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mehmet KOBYA, İzmit Belediye Başkanı Fatma KAPLAN HÜRRİYET, Gebze Belediye Başkanı Zinnur BÜYÜKGÖZ, GTÜ Rektörü Prof. Dr. M. Hasan ASLAN ve Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı Sait AĞDACI tarafından gerçekleştirildi.

Çevre Mühendisliği bölümü mezunlarının mesleki haklarının sağlanması yönünde atılan adımların gösterildiği kısa film gösteriminin ardından kongreye katkı sunan kurumlar, firmalar ile organizasyon temsilcilerine teşekkür plaketi takdim edildi.

Çevre sorunlarına her geçen gün yenilerinin eklendiği ülkemizde, sağlıklı, konforlu, enerjisi etkin, sürdürülebilir bir çevre anlayışı ile sorunları tartışmak, bilimsel yaklaşımla çözüm önerilerini ortaya koymak ve karşılıklı bilgi ve deneyim aktarımı sağlamak amacıyla düzenlenen kongrede akademisyenler, öğrenciler ve çevre alanında faaliyet gösteren 250'yi aşkın katılım ile birçok kişi ve kurumlar bir araya geldi. Kongrede 120'ye yakın bildiri yayımlandı.

Ulusal ve Uluslararası Çevre Mühendisliği Kongresinin davetli konuşmacıları: Bahreyn'den Gülnur COŞKUNER JASİM, ABD'den Doç. Dr. Phd. Juliana de MOURA BELL, Türkiye'den Enerji Müh. Erhan DEMİRCİOĞLU, Prof. Dr. Cumali KINACI, Prof. Dr. Derin ORHON, Prof. Dr. Mehmet Emin BİRPINAR, Neslihan MERAL, Prof. Dr. Ayşe FİLİBELİ, Fransadan Prof. Dr. Jean Phillippe STEYER, Romanyadan Prof. Dr. Manea FLORİCA, İrandan Ph. D. Alireza KHATAEE oldu.

Bu sene bir ilki gerçekleştirilen ve Uluslararası olma özelliği taşıyan Kongre'ye; Gebze Teknik Üniversitesi'nin yanı sıra Kocaeli, Mersin, İstanbul Okan, Uludağ, Bursa Teknik, Bülent Ecevit, Namık Kemal, Düzce, Ondokuz Mayıs, Akdeniz, Süleyman Demirel, Hacettepe, Cumhuriyet, Erciyes, Aksaray, Abant İzzet Baysal, Orta Doğu Teknik, İstanbul, Yıldız Teknik, Marmara, Dokuz Eylül, Ege, Çukurova, Ankara, Sakarya, Necmettin Erbakan, Clemson, Texas at Austin üniversite-

leri ile Boğaziçi Üniversitesi Çevre Bilimleri, Tahran Membrane Industry Development, Georgia Institute Of Technology Enstitüleri ile Japonya, Bahreyn ve Fransadan birçok akademisyen katılım sağladı.

Kongre de; Çevre Yönetim Sistemleri, Uygulama ve Araçlar, Çevresel Sistemlerin Ölçüm, Analiz, İzleme ve değerlendirilmesi, Çevresel Politika Yönetimi, Çevre Mühendisliğinde Bilişim Teknolojileri, Çevre ve Enerji, Doğal Kaynak Yönetimi, Çevre Mühendisliği Eğitimi, Çevre Mühendisliğinde Örgütlenme ve Disiplinler arası İlişki, Çevre ve Mühendislik Etiği, Çevre Ekonomisi, Çevre Hukuku, Çevresel Etki (ÇED) ve Risk Değerlendirme, Katı Atık Yönetimi, Endüstriyel ve Tehlikeli Atık Yönetimi, Hava Kirliliği Kontrolü, Gürültü ve Gürültü Yönetimi, Koku Emisyonlarının Kontrolü, Kentsel Dönüşüm ve Yerel Yönetimler, Önleyici Çevre Yönetimi, Temiz Üretim ve Kirlilik Önleme, Su ve Atıksu Arıtımı, Arıtma Çamurlarının Yönetimi ve Bertarafı, Su ve Toprak Yönetimi, Havza ve Su Kalitesi Yönetimi, İklim Değişikliği, Sürdürülebilirlik, Küreselleşme ve Uluslararası İşbirliği, Yenilenebilir Enerji (Güneş, Rüzgar, Hidrojen), Gıda Güvenliğinde güncel meseleler konuları ele alındı.

Kongre; Uğur Metal İnş. Mad. Nak. San ve Tic. Ltd. Şti. , BYR Kimya Arıtma San. Ltd. Şti., İZAYDAŞ A.Ş., Exitcom Recycling Atık Taşıma Toplama Depolama ve Elektronik Gemi San. Tic. Ltd. Şti , Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, İzmit Belediyesi, Gama Recycle Elyaf ve İplik A.Ş. , Asım Kibar Organize Sanayi Bölgesi, TAYCED Tüm Atık ve Çevre Yönetimi Derneği, Kartonsan Karton San. Tic. A.Ş. , Teknoloji Eldiven A.Ş. , Benli Recycling Group, Atık Kağıt ve Geri Dönüşüm Derneği, Atılım Makine ve Sanayi Mamülleri Paz. Müh. Hizm. San. Tic. LTD.ŞTİ. , İstanbul Sanayi ve Ticaret Merkezi, TEKNOKEM Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. , IFAT, B2B Medya, EGESİS Çevre Teknolojileri ve İnş. San. Tic. A.Ş. , CEYKA KİMYA SANAYİ ve DIŞ TİC. LTD. ŞTİ, FÜZYON Su Teknolojileri ve Otomasyon San. ve Tic. Ltd. Şti. , Gafa Medya , Geri Dönüşüm Ekonomisi Dergisi, Deneysel Medikal ve Analitik Cihazlar Tic. San. Ltd. Şti. , Labmarkery DışTic. Ltd. Şti. , KONTSİS Elektronik Ölçüm Teknolojileri ve Otomasyon Sistemleri, KAYSE End. Mam. San. Tic. A.Ş. , NORM Sanayi Ürünleri İmalat ve Dış Ticaret Ltd. Şti. , NOSAB Nilüfer Organize Sanayi Bölgesi, Gebze organize Sanayi Bölgesi, SAYDAŞ Plastik Metal Geri Dönüşüm Nak. San. Tic. Ltd. Şti. , PRO-TEK Analitik ve Endüstriyel Sistemler Ltd. Şti. , Çevtaş Çevre Teknolojisi San. Tic. A.Ş. kurum ve kuruluşların sponsorluğunda gerçekleştirildi.

Kongre'nin sonunda "Çevre Mühendisliği Eğitimi ve Geleceği" konulu Panel gerçekleştirildi. Panel Başkanlığını GTÜ Çevre Mühendisliği Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bülent Keskinler yürüttü. Panel 'de Prof. Dr. Azize AYOL, Prof. Dr. Gülfem BAKAN, Prof. Dr. F. Olcay TOPAÇ ŞAĞBAN, Prof. Dr. H. Güçlü İNSEL ve Prof. Dr. Ayşe FİLİBELİ konuşmacı olarak yer aldı. Çevre Mühendisliği Bölümü kontenjanları ve Çevre Mühendisliğinin dinamik dönemde nasıl yol alacağı konularını ele aldığı Panel'de; Çevre Mühendisleri bölümü öğrencilerine daha kaliteli eğitim verilmesi için lise eğitimlerinin yerinin önemli olduğundan, lisans eğitimlerinin ve staj eğitiminin yetkin bir mühendis olmada yetersiz olduğundan bahsedilerek; Çevre Mühendisliği bölümü kontenjanlarının sınırlandırılabilmesi, yeni bölüm açılmasının önüne geçilmesi, lisans derslerinin daha etkili verilebilmesi, bu sebeple standart ders planı oluşturulması için yeni ders planlamasının yapılabileceği, Çevre Mühendisliği Bölümü'nün popülaritesinin artırılmasının Bölümün seçime oranını artırabileceği gibi çözüm önerileri sunuldu.

**14. DÖNEM ÖĞRENCİ
KURULTAYIMIZ**

8. ÖĞRENCİ KURULTAYIMIZ DÜZENLENMİŞTİR

Odamızın iki yılda bir düzenlediği öğrenci kurultaylarımızın sekizincisi, bu yıl Çevre Mühendisleri Odası Ankara Şube sekreterliğinde 20-21 Nisan 2019 tarihlerinde Hacettepe Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü destekleri ile başarılı bir şekilde tamamlandı. İki gün boyunca Hacettepe Üniversitesi Teknokent Teknoloji Transfer Merkezi'nde gerçekleştirilen Kurultaya ülkemizin dört bir yanından gelen Odamızın Öğrenci Komisyonlarından yaklaşık 250 öğrenci katılım sağladı. Kurultay sonucunda yayımlanan Sonuç Bildirgesi şöyle:

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI **8. ÖĞRENCİ KURULTAYI SONUÇ BİLDİRİSİ** **20-21 NİSAN 2018/ANKARA**

İki yılda bir yapılan Çevre Mühendisleri Odası Öğrenci Kurultayı'nın sekizincisi 21-20 Nisan 2018 tarihlerinde, ÇMO Ankara Şube sekreterliğinde, Hacettepe Üniversitesi'nde yapılmıştır. Sıfır Atık prensibiyle yürütülen 8. Öğrenci Kurultayı'na,

Samsun Şube Öğrenci KomisyonuAntalya Şube & Isparta Öğrenci Komisyonuİstanbul Şube Öğrenci KomisyonuAdana Şube Öğrenci KomisyonuKocaeli Şube Öğrenci KomisyonuMersin Şube Öğrenci Komisyonuİzmir Şube Öğrenci KomisyonuBursa Şube Öğrenci KomisyonuDüzce Temsilciliği Öğrenci KomisyonuTrakya Öğrenci KomisyonuBirimlelerimizle birlikte

Ortaoğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Aksaray Üniversitesi, Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Düzce Üniversitesi, Bülent Ecevit Üniversitesi olmak üzere toplam 20 farklı üniversiteden yaklaşık 250 öğrencinin katılımı sağlanmıştır.

Kurultayımıza Oda Başkanımız Baran Bozoğlu, Genel Merkez ve Birimlerimizin yönetim kurulu üyelerinin yanı sıra TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi Suiçmez, Hacettepe Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Gülen Güllü katılım sağlamış ve açılış konuşmalarını yapmışlardır.

Kurultayımız açılış konuşmalarının ardından programına öğrenci komisyonlarımızın sunumları ile devam etmiştir. Birbirinden farklı ve çevresel konularda ilk gün 3 oturum, ikinci gün 2 oturum halinde sunumlar yapılmıştır.

İlk gün ilk oturumda,

Ankara Şube Öğrenci Komisyonumuz 'Hoşgeldiniz' konuşması Samsun Şube Öğrenci Komisyonu tarafından 'Girişimcilik ve İnovasyon' sunumu İzmir Şube Öğrenci Komisyonu tarafından 'Çevre Mühendisliğinde Mezuniyet Sonrası Eğitimler' sunumu ilk gün ikinci oturumda, Mersin Şube Öğrenci Komisyonu tarafından 'Sıfır Atık' sunumu Düzce Temsilciliği Öğrenci Komisyonu tarafından 'Sanal Su Ticareti' sunumu ilk gün üçüncü oturumda, Ankara Şube Öğrenci Komisyonu tarafından 'Sahra Tozları İklim Değişikliğine ve İnsan Sağlığına Etkileri' sunumu Kocaeli Şube Öğrenci Komisyonu tarafından 'Dünyada ve Türkiye'de İklim Değişikliği Politikaları ve İklim Adaleti' sunumu ikinci gün ilk oturumda, İzmir Şube & Isparta Öğrenci Komisyonu tarafından 'Yok Olan Değerlerimiz Hasankeyf Örneği' sunumu Adana Şube Öğrenci Komisyonu tarafından 'ÇED Süreçleri ve Uygulamaları' sunumu ikinci gün son oturumda, Bursa Şube Öğrenci Komisyonu tarafından 'Mikro Plastik ve Plastik Kullanımı' sunumu İstanbul Şube Öğrenci Komisyonu tarafından 'Tüm Yönleri ile 3. Havalimanı ve Mega Projeleri Ekonomi Politikası' sunumu yapılmıştır.

Bu değerli sunumlar soru-cevap bölümleri ile tartışmaya ve değerlendirilmeye açılmıştır.

Sunumların yanı sıra aşağıda listelenen başlıklar ile ilgili gönüllü katılımlarla atölye çalışmaları yapılmıştır.

ÇMO Örgütülüğü Girişimcilik ve İnovasyon Mikroplastikler Sıfır Atık Yok Olan Değerler İklim Adaleti Temiz Üretim ve Yenilenebilir Enerji Bireylerde Çevre Bilinci İklim Değişikliğine Doğal Etkiler

Çevre mühendisleri için değerli olan, pek çok sorunu ve çözüm önerilerini de içeren bu bilimsel konularda gün boyu bilgi alışverişi, tartışmalar ve değerlendirmeleri sürerken öğrencilerin birbirleri ile kaynaşması, hoş vakit geçirmesi ve dinlenmesi amacıyla ilk gün REC tarafından açılan 'SEN DURDURABİLİRSİN' sergisine gezi düzenlenmiş olup akşam ise Gala Yemeği düzenlenmiştir.

İkinci gün oturumlardan sonra Anıtkabir'e gezi düzenlenmiş, Atamız birbirinden farklı il ve üniversitelerden gelen yüzlerce öğrenci ile birlikte ziyaret edilmiştir.

14. DÖNEMDE MESLEKİ KAZANIMLARIMIZ

Bu dönemde elde edilen en önemli kazanımlarımızdan birisi; 29.11.2018 tarihinde TBMM`de kabul edilen Çevre Kanunu Değişikliği ile çevre mühendislerinin kendi diplomaları ile görevlerini yapabilmeleri sağlanmıştır. Odamızın uzun süredir yürüttüğü birçok çalışma sayesinde önemli bir kazanım elde edilmiş oldu. Bu kazanım ile mesleki dayanışmanın ve Çevre Mühendisleri Odası'nın önemini bir kez daha ortaya koymuştur.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü ÇED raporlarındaki hava modelleme faaliyeti yapan mesleğin meteoroloji mühendisi olmaması durumunda, ÇED raporuna olumlu görüş belirtilmeyeceği ifade edilmesi üzerine mesleki haklarımızı savunmak amacıyla Talimat hakkındaki görüşlerimiz ilgili kurumlara iletilerek bu yanlış, mesleğimizi yok sayan uygulamadan vaz geçilmesi talep edilmiş ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Odamıza iletmış olduğu resmi yazıdan anlaşıldığı üzere talebimiz karşılık bulunmuştur.

Odamızın gösterdiği yoğun çabalar sonucunda; Atıksu Arıtma Tesislerinde Çalışan Teknik Personele İlişkin Tebliğ ile, bütün atıksu arıtma tesislerinde en az bir çevre mühendisi çalıştırılması zorunlu hale gelmiştir.

4 Mart 2020 31058 sayılı Resmî Gazete ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Çevre Mühendisler Odası Ana Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanması ile İşsiz üyelerimize ve emekli üyelerimize aidat muafiyeti getirilmiştir.

BAŞARDIK! ARTIK; ÇEVRE GÖREVLİSİ DEĞİL ÇEVRE MÜHENDİSİ!

Çevre Kanununda değişiklik ön gören Kanun Tasarısı 13 Kasım 2018'de gündeme gelmiş ve 15 Kasım 2018'de TBMM Çevre Komisyonunda görüşülerek TBMM Genel Kuruluna iletilmiştir. Söz konusu kanun değişikliğini öğrenir öğrenmez Odamız harekete geçmiş hem Çevre Komisyonu'nda hem de Bakanlık nezdinde girişim başlatmış ve çevre görevlisi tanımının değiştirilmesi için çalışma yapmıştır. Çevre görevlisi kavramına dair geçmişten günümüze mücadele eden ve deneyimleri olan Odamız hızlı refleks göstererek çözüm odaklı bir yaklaşımla süreci yürütmüştür. Diğer meslek gruplarının lobi faaliyetlerine karşı da ayrıca mücadele edilmiştir.

Gelinen noktada, bugün yasalaşan kanunla birlikte;

1. Çevre Mühendisleri kendi diplomaları ile, herhangi bir başka belgeye, eğitime ve sınava ihtiyaç duymadan, koşulsuz çevre danışmanlık, çevre yönetim birimi ve çevre görevlisi faaliyetlerini yürütebilecektir.
2. Yönetmelikle haklarımızın elimizden alınması riski ortadan kaldırılmıştır.
3. İlk defa bir kanunda Çevre Mühendisi ifadesi yer almış, bundan sonraki mesleki hak mücadelelerimizde hukuksal zemin güçlendirilmiştir.

DİPLOMALARIMIZI TOZLU RAFLARDAN ÇIKARTIP, ÇERÇEVELETME ZAMANI!

Meslektaşlarımız ve öğrenci arkadaşlarımıza verdiğimiz sözü yerine getirmenin haklı gururu ve mutluluğunu yaşıyoruz. Çevre mühendisleri artık geleceğe daha umutlu bakıyor!

Kanun değişikliği sürecinde Odamıza, mesleğimize sahip çıkan çok değerli kişileri de tarihe not etmek gerekir. Kanun değişikliğinde imzası bulunan ve değişikliğin olması için gece gündüz koşuturan, emek veren Ak Parti Genel Başkan Yardımcısı Milletvekili Sn. Çiğdem KARAASLAN, Ak Parti Grup Başkan vekili Sn. Bülent TURAN, Ak Parti Ankara Millete vekili Sn. Nevzat CEYLAN, Ak Parti İstanbul Milletvekili Sn. Abdullah GÜLER, Ak Parti Samsun Milletvekili Sn. Yusuf Ziya YILMAZ, Ak Parti Bursa Milletvekili Sn. Muhammet Müfit AYDIN, Çevre Komisyonu Başkanı Milletvekili Sn. Muhammet BALTA, mesleğimizin önemini vurgulayan CHP Genel Başkan Yardımcısı Sn. Gülizar BİÇER KARACA ve değerli hocamız, bizlere daima destek olan, katılımcı bir anlayışla hareket eden Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Sn. Prof. Dr. Mehmet Emin BİRPINAR'a çok teşekkür ederiz.

Çevre mühendisleri ve Odamız, mesleki haklarımızı 2006 yılında kanunla ve sonrasında yönetmelikle tirpanlayanları nasıl unutmadıysa, yukarıda isimlerini paylaştığımız mesleğimizi sahiplenen ve destekleyenleri de asla unutmayacaktır.

Değerli meslektaşlarımız,

Uzun süredir mücadele ettiğimiz bu alanda kazandığımız büyük başarı, mesleki dayanışmanın ve TMMOB Çevre Mühendisleri Odası'nın önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Odaya sahip çıkarak, Oda faaliyetlerinde etkin yer alarak, Odamızı daha da güçlendirmek, daha fazla hakkı elde edebilmek hepimizin elinde. Unutmayalım, birlikten güç doğar!

Bütün mesleki haklarımızı kazanana kadar kararlılıkla çalışmalarımıza devam edeceğimizi bir kez daha kamuoyuna duyururuz.

Saygılarımızla,
TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

NOT: Çevre Görevlisi tanımı ilk defa 26.04.2006 yılında Çevre Kanunu'nda yer almıştır. Kanuna dayanılarak ilk yönetmelik 22.10.2009 yılında yayımlanmış ve mesleki haklarımız kısıtlanmıştır. Yönetmelik 4 defa değiştirilmiştir. Her taslak yönetmelikte çevre mühendislerine yeni zorluklar getirmeye çalışılmış, Odamız kurduğu temaslarla haklarımızı korumuştur. Ayrıca, birçok defa kanun değişikliği yapılması için girişimlerde bulunulmuş ancak sonuç alınmamıştır.

Kanun yapılış sürecinde, iktidar partisi tarafından teklif edilen değişiklik maddelerine dair öneri ve talep iletilebilmektedir. Yani kanun tasarısında olmayan bir maddeye dair değişiklik yapılamamaktadır. Çevre Görevlisi ifadesi Çevre Kanunu'nun 3 farklı maddesinde yer almaktadır; 2. Madde, 20. Madde ve Ek 2. Madde. Gündeme gelen kanun tasarısında sadece tanımlar kısmında olan 2. Maddede değişiklik yapıldığı için diğer maddelere dair değişiklik yapılması söz konusu olamamıştır. Tanımlar kısmında yapılan değişiklikle çevre mühendislerinin kendi diplomaları ile görevlerini yapabilmeleri sağlanmıştır.

NOT: Çevre Görevlisi Değil Çevre Mühendisi konulu videomuzu <https://www.youtube.com/watch?v=BitBIYP-DFQ8&feature=youtu.be> link adresinden izleyebilirsiniz.

ASLA UMUTSUZ OLMADIK, YİNE BAŞARDIK!

Bugün yayımlanan ATIKSU ARITMA TESİSLERİNDE ÇALIŞAN TEKNİK PERSONELE İLİŞKİN TEBLİĞ ile, bütün atıksu arıtma tesislerinde en az bir çevre mühendisi çalıştırılması zorunlu hale gelmiştir.

Kamuoyu ile paylaşılmamış farklı zamanlardaki taslak hallerinde zaman zaman içerisinde "çevre mühendisi" ifadesi dahi bulunmayan, sadece belediyelerin tesislerini kapsayan (kentsel atıksu arıtma tesislerini) tebliğ, bugün sanayideki, organize sanayi bölgelerindeki atıksu arıtma tesislerini de kapsayacak şekilde, bütün atıksu arıtma tesislerinde "tesis sorumlusu" olarak çevre mühendisi bulundurma zorunluluğu ile yayımlanmıştır.

Bugüne kadar olmayan bu zorunluluk Odamızın uzun yıllardır göstermiş olduğu yoğun çabaların, ilkel ilişkilerin, bilimsel bilgiye dayalı eleştiri kültürünün, iletişime verdiği değer, Oda örgütülüğünün güçlendirilmesinin sonucudur.

Kuşkusuz her yasal düzenlemede olduğu gibi bu düzenlemede de eksiklikler, aksaklıklar olabilecektir. Bu süreci Odamız en iyi şekilde takip edecek, ülkemizin atıksu arıtma tesislerinin en iyi şekilde tasarlanması, inşa edilmesi, işletilmesi için bilimsel bilgi ile katkı verecektir. Ülkemizin yüzey sularının, denizlerinin, yer altı sularının kirlenmesini önlemek mesleki disiplinimizin temel ilkesidir. Bu perspektifle mesleki haklarımızın ülkemizdeki çevre sorunlarından bağımsız olmadığını bir kez daha vurgulamak isteriz.

Odamız, çevre mühendisliği ile bağlantılı alt yapı hizmetleri konusunda yapılan ihalelerde mesleğimizin yok sayılması halinde tepkisini dile getirmekte, resmi ve hukuki süreçler yürüterek önemli kazanımlar da elde etmektedir. Bu süreci de en güçlü şekilde devam ettireceğiz.

Mevzuat düzenlemeleri bir sürecin sonucudur. Tebliğin daha iyi hale getirilmesi de yine emeklerimizle, katkılarımızla olacaktır.

Bu kapsamda, atıksu arıtma tesislerinde çevre mühendisi bulundurulma zorunluluğunu sahiplenen ve tebliğin yayımlanmasını sağlayan başta Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Emin BİRPINAR'a, Bakanlığın ilgili bütün bürokrat ve personeline teşekkür ederiz.

Şimdi bütün atıksu arıtma tesislerinde zaman kaybetmeden en az bir çevre mühendisi istihdamının sağlanması için Belediyelerin, OSB'lerin, özel işletmelerin harekete geçme zamanı!

Odamıza henüz üye olmamış olan meslektaşlarımızı da biran önce, vakit kaybetmeden Odamızın çalışmalarına, çabalarına katkı vermeye, üye olmaya davet ediyoruz.

Mesleği, meslektaşları, memleketi dert etmeye, üretmeye, bilimsel bilgi ile görüşlerimizi paylaşmaya devam edeceğiz. Meslektaşlarımızın özel sektör ve kamuda istihdamı için hiç durmadan çalışacağız.

Vardık, Varız, VAROLACAĞIZ!

Saygılarımızla,

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ARTIK EĞİTİM VE SINAV ŞARTI OLMADAN, İLK BELGE ÜCRETİ ÖDEMEDEN KENDİ DİPLOMALARIYLA ÇEVRE YÖNETİM HİZMETİ VEREBİLECEKLER!

29.11.2018 tarihinde TBMM' de kabul edilen Çevre Kanunu Değişikliği ile çevre mühendisleri olarak kanunda yer almayı başarmıştık. O gün, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası olarak açıkladığımız eğitim, sınav, belge ve ilk başvuru ücreti olmadan çevre danışmanlık işini yapabileceğimizi vurgulamıştık. Odamızın 13 yıldır sürdürdüğü kararlı, umutlu çabaların sonuçlarını almaya başladık ve kanun değişikliğinin sonrasında yeni yönetmelik bugün yayımlandı.

Bugün itibarıyla çevre mühendisleri diplomalarını Çevre ve Şehircilik Bakanlığı elektronik sistemine yükleyerek, ilk başvuru için herhangi bir ücret ödemedi, sınava ve eğitime girme zorunluluğu olmadan yetkilendirilecektir.

Ayrıca, çevre danışmanlık firmalarında çevre mühendisi bulundurma oranı %75'e çıkmış ve firma kurulabilmesi için gereken çevre mühendisi sayısı 2' den 3' e çıkartılmıştır. Bu düzenlemenin istihdam sayısında bir gelişme yaratabileceği öngörülse de çevre yönetimi hizmetinin serbest mühendislik hizmeti kapsamında firmaya ihtiyaç duymadan tek bir çevre mühendisi tarafından da yapılabilmesi sağlanmalıdır.

Bu önemli gelişme Odamızın varlığının önemini bir kez daha göstermiştir. Neden Odaya üye olmalıyız, neden TMMOB Çevre Mühendisleri Odası' nda omuz omuza, yan yana durmalıyızın cevabı bir kez daha görülmüştür. Bu noktada, öncelikle mesleki örgütlenmemizi sağlayan, Odamızın kurucularına, bugüne kadar genel merkez, şube, temsilcilik kurullarında yer alan, emek veren meslektaşlarımıza, Odamızın emekçilerine, öğrenci üyelerimize ve Odamızın, mesleğimizin sorunlarını dert eden tüm kişi ve kurumlara çok teşekkür ederiz.

Hiç kuşkusuz, Çevre Kanunu' nda ve bugün yayımlanan yönetmelikte eksiklikler, sorunlar bulunmaktadır. Bakanlıktan ayrılan veya emekli olan personelden vize ücreti alınmaması buna rağmen çevre mühendislerinden belge vize ücreti alınması, koordinatörün çevre mühendisi şartının yerine getirilmemiş olması, Ek-1 listesindeki tesislere verilecek hizmet için 3 yıl şartının bulunması gibi tartışmalı konuların bulunduğu görülmektedir. Ayrıca, firmalar tarafından verilecek hizmete dair bir taban ücretin belirlenerek uygulanması da her zaman vurguladığımız gibi önemli bir ihtiyaç olarak görülmektedir. Odamız bütün bu eksiklikler ve sorunlara dair kamu yararı gözetilen bir perspektif ile çaba harcamaya, çözüm üretmeye devam edecek, çözümün bulunamadığı noktada hukuki süreçleri değerlendirmeyi görev bilecektir. Bu kapsamda yayımlanan yönetmeliğe dair Odamızın bütün bileşenleri ile yapacağımız detaylı incelememiz sonrası görüşlerimiz kamuoyu ve Bakanlık ile paylaşılacaktır.

Değerli meslektaşlarımızın görüşlerini şube ve temsilciliklerimiz ile paylaşımlarını rica ederiz.

Çevre mühendisliği meslek disiplininin gelişmesi, onurunun korunması, kamu yararına çalışması ancak ve ancak biz çevre mühendislerinin etik değerlere sahip çıkması ile mümkündür. Bütün meslektaşlarımızın etik değerleri benimseyerek ve çevresel sorunlara karşı duyarlı olarak faaliyetlerini yürütmeleri ülkemizin ve dünyamızın geleceği, insanlığın geleceği için kritik öneme sahiptir.

Çevre sorunlarının önlenmesine odaklanılması ve kamu yararını esas alan bir anlayış ile Çevre mevzuatının geliştirilmesi, ülke koşullarını gözetenek güncellenmesi için çok daha fazla çalışacağız.

Saygılarımızla,

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

MESLEĞİMİZİN, EMEĞİMİZİN GÖZ ARDI EDİLMESİNE YİNE İZİN VERMEDİK!

Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından; 21.06.2019 tarihinde 46 sayılı talimat ile “Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporlarında Meteorolojik Verilerin Değerlendirmesinde Dikkat Edilecek Hususların Belirlenmesine İlişkin Talimat” yayımlandığı öğrenilmiştir. Söz konusu talimatta; Meteoroloji Genel Müdürlüğü ÇED raporlarındaki hava modelleme faaliyeti yapan mesleğin meteoroloji mühendisi olmaması durumunda, ÇED raporuna olumlu görüş belirtmeyeceği ifade edilmiştir. Bu sebeple konu ile ilgili Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü’ne mesleki haklarını savunmak amacıyla Talimat hakkındaki görüşlerimiz iletilerek bu yanlış, mesleğimizi yok sayan uygulamadan vaz geçilmesi talep edilmiştir. Aynı zamanda konu hakkında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na da bilgi verilerek bu hatalı uygulamaya yönelik çalışma yapması talep edilmiştir. Bakanlığın Odamıza ilettiği resmi yazıdan anlaşıldığı üzere talebimiz karşılık bulunmuştur. Yazıların detayları aşağıda yer almaktadır.

Bir kez daha belirtmek isteriz ki, ülkemizin çevre sorunlarının çözümünde çevre mühendisliği meslek disiplini öncü rol oynamakta, bilimsel bilgi ile teknik çalışmalara ışık tutmaktadır. Mesleğimizi yok sayan, ülkemizin çevre sorunlarının çözümünden uzaklaşan tüm uygulamalara karşı, üyelerimizden gelen tüm gücümüzle çaba harcamaya devam edeceğiz.

Odamız 05.07.2019 tarih ve 2019.CMO.GM.0627 sayı ile yazmış olduğu Resmi yazıda Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü’ne; Kanuni Dayanak, ÇED Raporlarının Meteorolojik ve İklimsel Özellikler ve Hidroloji bölümleri, ÇED Raporlarının Meteorolojik ve İklimsel Özellikler ve Hidroloji bölümleri konularında bilgi iletilmiştir. Söz konusu soruların detayları aşağıda yer almaktadır:

“1. Kanuni Dayanak:

Talimatın Amaç (Madde.1) Maddesinde, “Bu Talimatın amacı, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporlarının, Genel Müdürlük personeli tarafından, meteorolojik verilere göre değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.” şeklinde ifade edilmesine rağmen, Genel esaslar isimli 5. Maddenin (8)’inci fıkrasında, Çevresel Etki Değerlendirme raporlarını hazırlayacak firmalara ve üçüncü taraflara dair düzenleme yapıldığı anlaşılmaktadır.

25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin” Yürütme başlıklı 31. Maddesinde yer alan “Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür” ifadesine göre, üçüncü tarafları ilgilendiren bu tür düzenlemelerin sadece Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılması mümkündür.

Diğer taraftan, T.C. Anayasası’nın Egemelik başlıklı 6. Maddesinde; “Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.” ifadesi de bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan kanuni düzenlemelere rağmen, bahse konu talimat hangi yasal dayanağa istinaden hazırlanmıştır?

Talimatın Dayanak isimli 3. Maddesinde atf yapılan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin “Çevresel etki değerlendirme sürecinin başlatılması ve komisyonun kuruluşu” başlıklı 8. Maddesinin (4) numaralı fıkrasında “.... Bakanlık tarafından başvuru dosyasındaki bilgiler dikkate alınarak, ilgili kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, Bakanlık yetkilileri, proje sahibi ve Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlardan oluşan bir Komisyon kurulur.” tanımlaması ile (8) numaralı fıkrasında “Komisyonda kurum ve kuruluş temsilcisi olarak görev yapan üyelerin, yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olmaları ve temsil ettikleri kurum/kuruluşların görev alanlarıyla sınırlı olmak üzere görüş vermeye yetkili kılınmış olmaları esastır.” tanımlaması yapılmıştır.

ÇED Yönetmeliğinin yukarıda verilen maddelerinin bahse konu talimata nasıl dayanak oluşturduğu anlaşılamamıştır. Yönetmelikte tanımlanan komisyona Meteoroloji Genel Müdürlüğünden sadece yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip Meteoroloji Mühendisleri mi katılmaktadır? Başka bir ifadeyle, ÇED Raporlarının ilgili bölümleri Genel Müdürlüğünüzde sadece yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip Meteoroloji Mühendisleri tarafından mı değerlendirilmektedir?

2. ÇED Raporlarının Meteorolojik ve İklimsel Özellikler ve Hidroloji bölümleri:

Talimatın Genel esaslar isimli 5. Maddesinin (8)’inci fıkrasında, “Devlet idareleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının yapılacaklar hariç olmak üzere Genel Müdürlüğe sunulan Çevresel Etki Değerlendirme raporlarının Meteorolojik ve İklimsel Özellikler ve Hidroloji bölümlerinin Meteoroloji Mühendisleri tarafından hazırlanması gerekmektedir.” açıklaması yer almaktadır.

ÇED Raporlarının «Bölüm II: Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri» bölümlerinde genellikle; Meteoroloji Genel Müdürlüğünden temin edilen Meteorolojik Parametrelere ait temel istatistik tablo ve grafikler yer almaktadır. Bu bölümde uzmanlık gerektiren meteorolojik değerlendirmeler bulunmamaktadır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün uygulamalarında, projenin türü ve faaliyetten kaynaklanacak emisyonlar dikkate alınarak, ihtiyaç duyulan projelerde Meteoroloji Mühendisi bulundurulması istenildiği bilinmektedir.

3. Emisyon dağılım modeli:

Talimatın Genel Esaslar isimli 5. Maddesinin (5)'inci fıkrasında, "Faaliyetten kaynaklanacak emisyonların, Bakanlıkça yayınlanan yönetmeliklerde belirlenen sınırları aşması halinde, meteorolojik verilere bağlı olarak çevresel etkisinin belirlenmesi için uluslararası kabul görmüş ve EPA tarafından önerilen bir emisyon dağılım modeli ile modelleme yapılır. Modelleme işleminde civarda bulunan diğer tesislerinde içerisinde olduğu toplam hava kalitesi etkisi birlikte incelenir. Modelleme çalışmalarında, faaliyet alanını temsil edebilecek meteoroloji istasyonunun veya istasyonlarının uzun yıllar verileri ile uyumlu Temsili Yıl belirlenir ve belirlenen yılın saatlik meteorolojik verileri kullanılır." açıklaması yer almaktadır.

Talimatın Kapsam maddesi dikkate alındığında; Emisyon Dağılım Modelinin de sadece Meteoroloji Mühendisleri tarafından yapılabileceği anlamı çıkmaktadır. Üniversitelerin Çevre Mühendisliği bölümlerinde, Hava Kalitesi ya da Hava Kirliliği konusunda dersler verilmektedir. Ayrıca, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası birimleri tarafından Hava Kalitesi Modellemesi konusunda toplam 7 adet eğitimde 121 kişiye eğitim verilmiştir. Bu konuda Meteoroloji Mühendisleri Odası tarafından verilen bir eğitim olmadığı bilinmektedir.

Emisyon Dağılım Modellemesi, ÇED Raporlarının "Bölüm III: Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri ve Alınacak Önlemler" bölümünde yer almaktadır ve bu konuda Genel Müdürlüğünüz tarafından bir kısıtlama getirilmesi doğru değildir. ÇED Raporlarının bu bölümünde; faaliyetin olası çevresel etkileri ve bu etkilerin en alt düzeye indirilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi konularında değerlendirmeler yer almaktadır."

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 24.07.2019 tarih ve 48331039-220.E.164386 sayılı ile Odamıza ilettiği resmi yazı detayları aşağıda yer almaktadır:

"Bahse konu Talimatın amacının, ÇED Raporlarının meteorolojik verilere göre değerlendirilmesi aşamasında Meteoroloji Genel Müdürlüğü personeli tarafından dikkat edilmesi gereken hususlara ilişkin usul ve esasları belirlemek olduğu anlaşılrsa da, talimatın içeriğine bakıldığında, ÇED firmalarına ve ÇED Raporlarının ilgili bölümlerini hazırlayan personele ilişkin de düzenleme yapıldığı anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile birlikte 10.07-2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı 1 Nolu Kararnamesi uyarınca, Çevresel etki değerlendirme ve stratejik çevresel değerlendirme çalışmalarını yapmak ve bu konuda gerekli kararları almak, izlemek ve denetlemek, Bakanlığımızın (ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü) görevleri arasında yer almaktadır.

Bakanlığımız ve ilgili Valiliklerimiz tarafından uygulanmakta olan ÇED Yönetmeliği'nin, Ek-1 ve Ek-2 Listelerinde yer alan projelerle ilgili olarak yürütülen çevresel etki değerlendirme süreçlerine, projenin türü ve seçilen yer dikkate alınarak Meteoroloji Genel Müdürlüğü de dahil edilmekte, süreç içerisinde gerçekleştirilen inceleme-değerlendirme çalışmalarında yer almaları, yapılan İDK Toplantılarına katılım sağlamaları ve yetki-görev alanları ve ilgili mevzuat doğrultusunda projelere ilişkin görüş bildirmeleri istenmektedir. Bakanlığımızca yürütülen ÇED süreçlerinde Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nü temsilen görev alan, İDK Toplantılarına katılım sağlayan veya kurum adına görüş bildiren personel, Meteoroloji Mühendisinden farklı meslek disiplinine sahip olabilmektedir.

Talimatın Genel Esaslar başlığı altında 5.8 maddesinde "...ÇED Raporlarının Meteorolojik ve İklimsel Özellikler ile Hidroloji bölümlerinin. Meteoroloji Mühendisleri tarafından hazırlanması gerektiği" belirtilmiştir. Atıf yapılan bölümler, Yönetmelik Ek-3 Genel Formatında yer alan "atmosferik koşullar, iklimsel faktörler" ile ÇED Raporu özel formatlarında "Mevcut Çevresel Özellikler" ana başlığı altında bulunan "Meteorolojik ve İklimsel Özellikler" alt başlığı içinde yer almaktadır. Bu bilgiler de her ÇED Raporunda sorgulanan ve mevcut çevrenin tanımlandığı ana bölüm altındaki diğer bölümler gibi çevresel etki değerlendirmesine altlık oluşturacak verileri (meteorolojik, tarım ve hayvancılık, mekansal, yerleşimler ile ilgili, jeolojik, flora-fauna ile ilgili, korunan alanlar vb. veriler gibi parametreleri, temel istatistik bilgileri) içermekte olup, herhangi bir değerlendirme içermektedir. Dolayısıyla "belirtilen bölümlerin Meteoroloji Mühendisi tarafından hazırlanması gerekmektedir" şeklinde bir zorunluluk getirilecek bir çalışma söz konusu değildir.

Yine Talimatın 5.8 maddesinde "Devlet idareleri ile kamu kurum ve kuruluşlarınınca yapılacaklar hariç olmak üzere" denilmesinden, Meteoroloji Mühendisi tarafından hazırlanması zorunlu tutulan ilgili bölümlerin, farklı meslek guruptan tarafından hazırlanmasının yeterli ve uygun bulunduğu anlaşılmakta olup, madde içinde birbiriyle çelişen durum ortaya

çıkılmaktadır. “Hidroloji” başlığının da Meteoroloji Mühendisleri tarafından hazırlanması gerektiği belirtilmiş olmakla birlikte, su bilimi olarak da ifade edilebilen bu konu her ÇED Raporunda bulunan ve yine faaliyet alanındaki mevcut durumu gösterir verileri içeren bir alt başlıktır. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın bağlı kuruluşu olan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü verilerinin kaynak olarak kullanıldığı bu bölüm, görev ve yetki bakımından yine DSİ Genel Müdürlüğü tarafından incelenmekte ve ÇED süreçlerinde gerekli değerlendirmeler yapılmaktadır.

Talimatın 5.5 maddesinde “Faaliyetten kaynaklanacak emisyonların, Bakanlıkça yayımlanan yönetmeliklerde belirlenen sınır değerleri aşması halinde,... EPA tarafından önerilen bir emisyon modeli ile modelleme yapılır” denilmekte olup, maddede “Bakanlık” olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na, “yönetmelik” olarak da SKHKK Yönetmeliğine atıf yapıldığı anlaşılmaktadır ki, Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü (Hava Yönetimi Dairesi Başkanlığı)'nın yetki alanında kalan ilgili Yönetmelik gereği sınır değerlerin aşılması halinde modelleme çalışması yapılması gerekmektedir.

Bu minvalde, 21/06/2019 tarihli ve 46 sayılı Talimatın yukarıda ifade edilen hususlar dikkate alınarak revize edilmesinde fayda mütalaa edilmektedir.”

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ ÇEVRE MÜHENDİSLER ODASI ANA YÖNETO MELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK YAYIMLANDI

4 Mart 2020 31058 sayılı Resmi Gazete ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Çevre Mühendisler Odası Ana Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlandı.

14. Olağan Genel Kurulumuzda delegelerimizin oy çokluğu ile aldığı kararlar üst Birliğimiz TMMOB tarafından onaylandıktan sonra Cumhurbaşkanlığına iletilerek ilgili Bakanlıkların görüşlerinin alınması akabinde bugün Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

İşsiz üyelerimiz, engelli üyelerimiz, yurtdışına çıkış yapan üyelerimiz, askerlik görevini yerine getirmekte olan üyelerimiz, yurtiçinde yüksek lisans yapan üyelerimiz ve emekli üyelerimiz için değişiklikler içeren Yönetmeliğimiz doğrultusunda Odamız Şube ve Temsilciliklerimiz tarafından, 4 Mart 2020 tarihi itibarıyla uygulamaya yönelik işlemler gerçekleştirilebilecektir.

YÖNETMELİK

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Çevre Mühendisleri Odasından:

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ ÇEVRE MÜHENDİSLERİ

ODASI ANA YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA

DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 14/2/2005 tarihli ve 25727 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Çevre Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliğinin 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “sürelî yayınları” ibaresi “web sitesi” olarak değiştirilmiştir.

“b) Herhangi bir nedenle mesleki etkinliğini sürdürmek istemeyen, kamu kurum ve kuruluşlarında, kamu iktisadi kuruluşlarında asli ve sürekli görevde çalışırken üyelikten ayrılmak isteyen üyeler, bu durumu Oda Yönetim Kuruluna yazılı olarak bildirmek ve belgelemek, Oda üye kimlik kartını geri vermek ve o tarihe kadar olan üyelik ödentilerinin tümünü ödemek koşuluyla ayrılabilir.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**Madde 13** – a) Üyelik ödentileri ve üyelik ile ilgili tüm ücretler, mevcut olanak ve koşullara göre TMMOB’un belirleyeceği ve/veya önereceği tavan rakamdan daha yüksek olmamasına dikkat edilerek, Oda Genel Kurulu tarafından veya Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Geçmiş yıllara ait üye ödentisi, borcun ödendiği tarihteki üye ödentisi miktarı üzerinden alınır. Üye yıllık ödentisi üyelere peşin ya da Oda Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre taksitler halinde alınabilir.

b) Oda Genel Kurulu ya da Oda Genel Kurulunca yetkilendirilen Oda Yönetim Kurulu, yeni üye kaydı sırasında bir defaya mahsus olmak üzere üye kayıt ücreti alınmasını kararlaştırabilir ve bu ücreti belirleyebilir, bu ücrete üye kimlik bedeli dahil olur. Aynı koşullarda kimlik yenileme işlemleri için kimlik bedeli alınmasını kararlaştırabilir ve Oda Yönetim Kurulu bu ücreti belirleyebilir.

c) Yurt içinde yüksek lisans öğrenimlerini gerçekleştiren üyeler için öğrenimlerinin ilk üç yılında üye yıllık ödentisinin yarısı alınır. Üyenin bu koşulları faydalanabilmesi için yazılı başvurusu, okul kimliği fotokopisi ve/veya öğrenci belgesi ile bağlı bulunduğu birime başvurusu ve her yıl bu belgeleri yenilemesi gerekir. Başvuru ya da yenileme yapılmamış yıla ait aidat normal bedeli üzerinden alınır.

ç) Yurt dışına eğitim ya da çalışma amaçlı çıkan üyeler yurt dışına çıkış tarihinden önce yazılı başvuru yapmak ve dönüş tarihini yurda giriş tarihinden itibaren altı (6) ay içinde Odaya ibraz etmek koşuluyla yurt dışında kalış süreleri boyunca yıllık üyelik ödentisinden muaf tutulurlar. Söz konusu üyelerin yıllık üyelik ödentisinden muaf tutulabilmesi için yazılı başvurularında belirtilen yurt dışına çıkış tarihi itibarıyla varsa borçlarını kapatmaları gerekir.

d) Oda üyesi olup da askerlik yükümlülüğünü yerine getirmekte olan yedek subaylar ile er ve erbaşlar terhis tarihinden itibaren en geç altı (6) ay içerisinde durumlarını belgelendirmeleri kaydıyla askerlik süresince üyelik ödentilerinden muaf tutulurlar.

e) Resmî sağlık kurumlarından alınan sağlık raporu ile %40 ve üzeri engelli olduğunu belgeleyen üyeler yıllık üye ödentisinden muaf tutulurlar. Mesleğini geçici olarak en az altı (6) ay süre ile yapamayacağı doktor raporu ile belirlenen üyeler yıllık aidattan muaf tutulur. Sürelî olan raporların süresi sonunda yenilenmesi ve yenileme tarihi itibarıyla en geç altı (6) ay içinde üye tarafından Odaya ibraz edilmesi gereklidir.

f) Oda üyesi olup işsiz kalan üyeler; durumlarını, her yıl Aralık ayı içerisinde geriye dönük olarak resmi hizmet dökümü ile birlikte yazılı olarak beyan etmeleri halinde işsiz kaldıkları aylara denk gelen üyelik ödentilerinden muaf tutulurlar. Üyenin; eksik, yanlış ya da gerçeğe aykırı beyan verdiğinin tespiti halinde indirim tutarlarının tamamı üyeden geriye dönük olarak tahsil edilir.

g) Emekli veya maluliyet aylığı alıp, mesleki faaliyette bulunmayanlar emekli veya maluliyet aylığını hak ettiği tarih itibarıyla altı (6) ay içerisinde belgelenmeleri halinde yıllık üye ödentisinden muaf tutulurlar. Süresinde bildirim yapılmayan başvurular da yazılı başvuru tarihi itibarıyla işlem yapılarak muafiyete tabi tutulur.

ğ) Tüm Oda alacaklarının tahsilatında gerekli işlemler yapıldıktan sonra başkaca bir yol kalmaması durumunda 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümleri uygulanır.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Üyelerin ikamet ve iş adreslerinin ayrı şube ya da bölgelerde olması durumunda ikametgâh adresi esas alınır.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 43 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “iki (2) toplantıya veya toplamda dört (4)” ibaresi “üç (3) toplantıya veya toplamda altı (6)” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 53 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “işyerlerinin” ibaresi “ikametgâhlarının” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 6 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7 – Bu Yönetmelik hükümlerini Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu yürütür.

**14. DÖNEM KURUL VE KOMİSYON
TOPLANTILARIMIZ**

Ödümüz da bu dönemde; 4 kez Danışma Kurulu toplantısı, 2 kez Mesleki Çalışmalar Komisyon toplantısı, 2 kez çevre mühendisliği kongresi düzenleme kurulu toplantısı ve 8. Öğrenci Kurultayı Düzenleme kurulu toplantısı gerçekleştirdi.

14.DÖNEM 1. DANIŞMA KURULU TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne (TMMOB) bağlı Çevre Mühendisleri Odası'nın (ÇMO), 14. Dönem 1. Danışma Kurulu toplantısı 03.06.2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi. Danışma Kurulu Toplantısında;

14. Olağan Genel Kurul Kararları, OYK çalışma planı, Genel Merkez-Birimler Arası çalışma yöntemlerinin belirlenmesi, Faaliyet Planları, Oda Mali İşleyişi ve Temel Prensiplerin oluşturulması, 13. Ulusal Çevre Kongresi, ÇMO 8. Öğrenci Kurultayı-ÇMO

Öğrenci Kampı, 14. Dönem SÜMER Çalışma Planı, Bilim Danışma Kurulu ve Mesleki sorunlar başlıkları altında gündem maddeleri değerlendirilmiştir.

Toplantı; Genel Merkez, Ankara Şube, İstanbul Şube, İzmir Şube, Antalya Şube, Adana Şube, Kocaeli Şube, Samsun Şube, Bursa Şube, Mersin Şube, Gaziantep İl Temsilciliği, Trabzon Bölge Temsilciliği ve Düzce İl Temsilciliği temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ 1. DÜZENLEME KURULU TOPLANTISI ANKARA'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası tarafından her dönem gerçekleştirilen Çevre Mühendisliği Kongresi; 2019 yılında, Kocaeli Şubemiz sekreteryasında gerçekleştirilecek.

Kongre düzenleme kurulu ilk toplantısını 6 Ekim 2018 tarihinde TMMOB'nde gerçekleştirdi. Gerçekleştirilen toplantıda; Etkinlik Düzenleme Kurulu Başkanı olarak Kocaeli Şube Başkanı Said AĞDACCİ belirlenirken etkinlik Sekreteryası görevine Meltem ÇALIŞKAN ARPAZ seçildi. ÇMO Şube ve Temsilciliklerinin önerileriyle oluşturulacak Kongre Bilim Danışma Kurulu için de yakın zamanda bir toplantı organizasyonu gerçekleştirilecek.

Bu dönem gerçekleştirilecek Kongrenin en önemli ayırt edici yönü ise; Çevre Mühendisleri Odası tarafından ilk Uluslararası Kongrenin düzenlenmesi olacak. Kocaeli Üniversitesi ve Gebze Teknik Üniversitesinin de katkılarıyla gerçekleştirilecek Kongre etkinliğinde panellerin yanı sıra teknik gezinin de olması planlanıyor.

Kongre Düzenleme Kurulu toplantısına; Oda Yönetim Kurulu adına; Dr. Baran BOZOĞLU, Tuğba UÇANKUŞ, Kocaeli Şube adına Said AĞDACI, Tuğba COŞKUN EROĞLU, Doç. Dr. Ercan ARPAZ, Prof. Dr. Ahmet KARAGÜNDÜZ, Ankara Şube adına Filiz ÜLGER, Ezgi GÜVENÇ, Antalya Şube adına Elif İlker İNCİ, Adana Şube adına Kenan DOĞAN, Bursa Şube adına Dr. Efsun DİNDAR, İstanbul Şube adına Dilek YÜKSEL, İzmir Şube adına Yasin GÜRLER, Yiğithan KAZANCI, Samsun Şubemiz adına Kübra KÜÇÜK katıldı.

MESLEKİ ÇALIŞMALAR KOMİSYONU İLK TOPLANTISINI GERÇEKLEŞTİRDİ!

14. Dönem Mesleki Çalışmalar Komisyonumuz 6 Ekim 2018 tarihinde Ankara'da Oda Genel Merkezinde toplandı.

Komisyon gündeminde 13. ve 14. TMMOB ÇMO Olağan Genel Kurulunda alınan kararlar vardı. Çevre Mühendislerinin hak kaybına uğramaması için sertifikasyon ve yeterlilik çalışmaları, Çevre Görevlisi süreci, yeşil yıldız eğitimleri gündemdeki bazı öne çıkan başlıklar oldu.

Genel kurul kararları doğrultusunda bir çalışma planı çıkarılarak görevlendirmelerin yapıldığı toplantıya; MÇK başkanı Vildan ÖZMEN, Adana Şube adına Selim KAZICI, Ankara Şube adına İlkim YİĞİT, İzmir Şube adına E.Olcay İŞİN, Bursa Şube adına Neşe CİHAN, Trabzon Temsilciliği adına Sevinç ÖZBEKTAŞ, İstanbul şube adına Akan ÇELİK, Mersin Şube adına Sinan CAN, Samsun Şube adına Nadir ŞİMŞEK, Kocaeli Şube adına Zeynep SOYER, Antalya Şube adına ise Mehmet Can AVŞAR katıldı.

14. DÖNEM 2. ODA DANIŞMA KURULU TOPLANTISI 22 ARALIK 2018 TARİHİNDE ANKARA'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

14. Dönem 2. Oda Danışma Kurulu toplantısı 22 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi!

Oda Yönetim Kurulu ve Şube ve Temsilcilik Yönetim Kurulu üyelerimizin bir araya gelerek Oda işleyişi, Mesleki Sorunlar, Güncel gelişmelere dair değerlendirmeler yaptığı Oda Danışma Kurulu toplantılarının bu dönemde yapılan ikinci toplantısı 22 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi. Gerçekleştirilen toplantıda;

Gerçekleştirilen toplantıda; yeni Çevre Kanunu, Sıfır Atık yönetmelik taslağı, Atıksu Arıtma Tesislerinde Çalışan Teknik Personele İlişkin Tebliğ Taslağı, 10-11-12 Ekim 2019 tarihinde Kocaeli'nde gerçekleştirilecek 13. Çevre Mühendisliği Kongresi ve 8. Öğrenci Kurultayı görüşüldü.

Oda Danışma Kurulu'na; Baran BOZOĞLU-OYK, Zeyneti BAYRI ÜNAL- OYK, Cem Ferda TUNÇER- OYK, Yılmaz ŞENGÜL-OYK, Tuğba UÇANKUŞ- OYK, Vildan ÖZMEN-OYK, Bülent ONAT- TMMOB YK, Okan ÖZÇETİN - OYK (Yedek), Kenan DOĞAN -Adana Şube, Selim KAZICI-Adana Şube, İlkim YİĞİT-Ankara Şube, Erol ÖZEN-Ankara Şube, Canan AKTAŞ-Antalya Şube, Medet GÜNEY- İstanbul Şube, Yiğithan KAZANCI-İzmir Şube, Özcan ÇOLUK - Samsun Şube, Sinan CAN- Mersin Şube, Fatih MEZARCI- Düzce İl Temsilciliği, Ezgi OKUR- Düzce İl Temsilciliği, Orhan YILDIZ-Aydın İl Temsilciliği, Kaan Batuhan NAS- Konya İl Temsilciliği katılım sağladı.

14. DÖNEM MESLEKİ ÇALIŞMALAR KOMİSYONU 2. TOPLANTISINI GERÇEKLEŞTİRDİ!

14. Dönem Mesleki Çalışmalar Komisyonumuz 19 Ocak 2019 tarihinde Ankara'da Oda Genel Merkezinde toplandı. Komisyon gündeminde; Çevre Kanunundaki Çevre Görevlisi değişikliği ve bu değişikliğe istinaden revize edilecek Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik ve Kamu İhale Kanunu Kapsamında çıkan ihalelerde Çevre Mühendisinin önemi konuları yer aldı. Genel kurul kararları doğrultusunda bir çalışma planı çıkarılarak görevlendirmelerin yapıldığı toplantıya; MÇK başkanı Vildan ÖZMEN, Ankara Şube İlkim YİĞİT, Adana Şube Selim KAZICI, Antalya Şube M.Can AVŞAR, İstanbul Şube Akan ÇELİK, Samsun Şube Nadir ŞİMŞEK, Konya Temsilciliğinden Ömer ATEŞ katıldı.

8. ÖĞRENCİ KURULTAYI 1. DÜZENLEME KURULU TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİ!

Öğrenci üyelerin Oda ile olan ilişkilerini geliştirmek, Oda'nın çalışmaları ile ilgili öğrenci üyeleri bilgilendirmek, üniversitelerde yaşanan sorunları tartışmak, ülkede yaşanan çevre sorunlarına dair tartışma ortamı sağlamak ve çözüm önerileri üretebilmek, öğrenci üyelerin biraraya gelmesini sağlamak, Öğrenci üye komisyonlarının çalışmalarını planlamak amacıyla Odamız tarafından; iki yılda bir Öğrenci Kurultayı düzenlenmektedir.

8 ncisi gerçekleştirilecek Öğrenci Kurultayımızın sekreteryalığını yürüten Ankara Şubemiz öncülüğünde, 19 Ocak 2019 tarihinde Oda Genel Merkezinde Kurultay Düzenleme Kurulu ilk toplantısını gerçekleştirdi. 8. Öğrenci Kurultayının 18-19 Nisan 2019 tarihinde Hacettepe Üniversitesinde gerçekleştirilmesi planlanıyor.

14.DÖNEM 3. ODA DANIŞMA KURULU TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ!

Odamız yöneticilerinin 6 aylık periodlarla değerlendirmeler yaparak kararlar aldığı Oda Danışma kurulu toplantılarının üçüncüsü 20 Temmuz 2019 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi. Oda Yönetim Kurulu ve Şube ve Temsilcilik Yönetim Kurulu üyeleri; 2019 yılı Ocak -Haziran tarih aralığında; Oda faaliyetleri -çalışmaları, Mali Durum, SÜMER Çalışmaları, Mesleki Çalışmalar Komisyonu Faaliyetleri ve Tebliğ - Yönetmelik değişiklikleri ve 13. Çevre Mühendisliği Kongresini değerlendirdi.

Oda Danışma Kurulu'na; Baran BOZOĞLU-OYK, Zeyneti BAYRI ÜNAL- OYK, Cem Ferda TUNÇER- OYK, Yılmaz ŞENGÜL-OYK, Tuğba UÇANKUŞ- OYK, Vildan ÖZMEN-OYK, Okan ÖZÇETİN-

Genel Merkez Yedek Yönetim Kurulu Üyesi, Kenan DOĞAN -Adana Şube, Selim KAZICI-Adana Şube, İlkim YİĞİT-Ankara Şube, Erol ÖZEN-Ankara Şube, Canan AKTAŞ-Antalya Şube, Ebru OKUDUCİ- Diyarbakır Bölge Temsilciliği, Süleyman Zeki ASLAN- Diyarbakır Bölge Temsilciliği, Sevgican KOÇ- İstanbul Şube, Meryem KAYAN- İstanbul Şube, Ömür YAŞAYAN- İstanbul Şube, Emine Helil İNAY KINAY- İzmir Şube, Erşan Olcay İŞİN- İzmir Şube, Müge BAĞIRGAN- İzmir Şube, Murat SANCAK- Kocaeli Şube, Selim DOĞAN- Konya İl Temsilciliği, Hasan ATEŞ-Mersin Şube, Sinan CAN-Mersin Şube, Nadir ŞİMŞEK- Samsun Şube, Yasin TAFLAN- Trabzon Bölge Temsilciliği, Süleyman SERTKAYA-Trabzon Bölge Temsilciliği, katılım sağladı.

13. ULUSAL - 1. ULUSLARARASI ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ DÜZENLEME KURULU TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

10-11-12 Ekim 2019 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan 13. Ulusal - 1. Uluslararası Çevre Mühendisliği Kongresi'nin son düzenleme kurulu toplantısı 4 Eylül 2019 tarihinde Çevre Mühendisleri Odası Genel Merkezi'nde gerçekleştirildi. Kongreye dair detayların ve son gelişmelerin görüldüğü toplantıya; Baran BOZOĞLU-OYK, Zeyneti BAYRI ÜNAL- OYK, Yılmaz ŞENGÜL-OYK, Tuğba UÇANKUŞ- OYK, Vildan ÖZMEN-OYK, Sait AĞDACI- Kongre Başkanı, Gökhan TILKI-Kocaeli Şube, Elif İlkem İNCİ-Antalya Şube, Prof. Dr. Ahmet KARAGÜNDÜZ- Kongre Düzenleme Kurulu Üyesi, Dr. Öğr. Üyesi Sema ARIMAN-Samsun Şube, Doç. Dr. Hülya ÖZKOÇ- Samsun Şube, Ezgi GÜVENÇ- Ankara Şube katılım sağladı.

14. DÖNEM 4. ODA DANIŞMA KURULU TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Odamızın iki yıl içerisinde 4 defa olmak üzere gerçekleştirdiği, Birim yönetim kurulu üyeleri ve Merkez yönetim kurulu üyelerinin bir araya gelerek Oda işleyişi, güncel ve mesleki konular üzerine tartışarak eğilim kararları aldığı Oda Danışma kurulu Toplantılarının 4 üncüsü 2 Kasım 2019 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi.

Oda Yönetim Kurulu ve Şube ve Temsilcilik Yönetim Kurulu üyeleri; 2019 yılı Temmuz- Ekim tarih aralığını kapsayan 6 aylık sürede ; Oda Genel Merkez ve Birim faaliyetlerini değerlendirdi. İdari ve Mali İşleyiş,SÜMER (Sürekli Eğitim Merkezi) Çalışmaları, eğitimlerin genel bir değerlendirmesi yapılarak 10-11-12 Ekim 2019 tarihinde Gebze'de başarıyla gerçekleştirilen 13. Ulusal 1. Uluslararası Çevre Mühendisliği Kongresi görüldü. Oda ve Birimlerimizin yaklaşan Genel Kurul süreci tartışıldı. Çevre Mühendisliği mesleki hakları kapsamında mevzuat, yaşanan gelişmeler, Oda olarak nasıl bir yol haritası izlenmesi gerektiği belirlendi.

Oda Danışma Kurulu'na; Baran BOZOĞLU-OYK, Zeyneti BAYRI ÜNAL- OYK, Tuğba UÇANKUŞ- OYK, Vildan ÖZMEN-OYK, Kumru ADANALI - OYK, Kenan DOĞAN -Adana Şube, İkim YİĞİT- Ankara Şube, Erol ÖZEN-Ankara Şube, Fatma Seda TURHAN- Ankara Şube, Efsun DİNDAR- Bursa Şube, Derya ÜNVER-Antalya Şube, Ebru OKUDUCI- Diyarbakır İl Temsilciliği, Büşra TOK- Diyarbakır İl Temsilciliği, Emine Helil İNAY- İzmir Şube, Yasin GÜLER- İzmir Şube, Gökhan TILKI- Kocaeli Şube, Mustafa Çağrı KAYA - Konya İl Temsilciliği, Murat ÇELEBİ - Konya İl Temsilciliği, Sinan CAN-Mersin Şube, Süleyman SERTKAYA-Trabzon Bölge Temsilciliği, katılım sağladı.

14. DÖNEM İHALE İTİRAZLARIMIZ

İHALELERE İTİRAZ ETTİK
KAZANDIK...

Türkiye genelinde çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından açılan, çevre mühendisliği görev kapsamına girmesine rağmen mesleğimizin göz ardı edildiği 240 ihaleye bu dönemde itiraz ettik. İtirazlarımızla ihalelere 'çevre mühendisi' yazdırdık ve meslektaşlarımıza istihdam sağladık.

Gelinen noktada yüzlerce ihalede çevre mühendisi ihale konusu işe denk görülerek, çevre mühendislerinin ihalelere teklif verme yolunu açtık.

Atık su arıtma tesisi yapım işlerinde 16 ihale, içme suyu yapım işlerinde 124 ihale, kanalizasyon yapım işlerinde 50 ihale, Yağmursuyu yapım işi 47, Geçici Depolama Alanı Yapım işlerinde 3 olmak üzere 14. Dönemde toplamda 240 ihaleye itiraz ettik. Çevre mühendisliğini hiçe sayan uygulamalara karşı Odamızın itirazları vekurumların itirazlarımıza verdiği cevaplara web sayfamızdan http://www.cmo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=87982&tipi=72&sube=0 ulaşılabilir.

Sayı	İtiraz Dairesi	İşin Adı	İhale No	İhale Tarih	Açıklama /Cevap Oda Evrak Kayıt No
20.07.2018/0427	ANTALYA SU VE ATIKSU İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Atıksu Arıtma Tesisi Yapım İşi	2018/349260	28.8.2018	Olumlu
01.04.2019/0309	Afyonkarahisar Atıksu Dairesi Başkanlığı Diğer Özel Bütçeli Kuruluşlar Devlet Su İşleri Müdürlüğü	AtıksuKolekör Hattı	2019/139955	25.4.2019	Olumlu
01.04.2019/310	BİTLİS İL ÖZEL İDARESİ SU VE KANALİZASYON İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	İçme Suyu İnşaatı	2019/139361	12.4.2019	Değerlendirmeye Alındığı Bildirildi
01.04.2019/311	Şanlıurfa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Yatırım ve İnşaat Başkanlığı	İçme Suyu İnşaatı	2019/111352	22.4.2019	Olumlu
04/04/2019/327	Lüleburgaz Belediyesi Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü	Yağmur Suyu Hattı Yapım İşi	2019/161255	29.4.2019	Olumlu
16/04/2019/378	ERZURUM SU KANALİZASYON İDARESİ PLAN PROJE YATIRIM VE İNŞAAT DAİRE BAŞKANLIĞI	İçme Suyu Abone Bağlantıları yapım işi	2019/179716	2.5.2019	Olumlu
16/04/2019/379	Diyarbakır İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ SAĞLIK BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCILIKLARI	Kanalizasyon ve Yağmur Suyu İnşası Yapım İşi	2019/178134	30.4.2019	Olumlu
07/05/2019/425	Aksaray İl Özel İdaresi	İçme Suyu İsale Hattı	2019/210327	17.5.2019	Olumlu
20/05/2019/483	Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü	Evsel Atıksu Çıkışı Bağlantıları'nın Yapılması	2019/235336	11.6.2019	Olumlu
20/5/2019/485	Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü 2	Evsel Atıksu Çıkışı Bağlantıları'nın Yapılması	2019/235872	12.6.2019	Olumlu
27/05/2019/514	İzmir su ve Kanalizasyon idaresi Genel Müdürlüğü	İçme Suyu İletim Hatları İnşaatı	2019/219516	17.6.2019	Olumlu
30/05/2019/546	Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü	İçme Suyu Şebeke İletim Hattı	2019/250309	26.6.2019	Değerlendirmeye Alındığı Bildirildi
21/06/2019/607	Duroğlu Belediye Başkanlığı	İçme Suyu İsale Hattı Depo Yapımı işi	2019/282073	16.7.2019	Olumlu
21/062019/608	Tarım ve Orman Bakanlığı 1.Bölge Müdürlüğü Tekirdağ Şube Müdürlüğü	İçme Suyu İsale Hattı	2019/282730	2.7.2019	Olumlu

19/09/2019/826	ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ-İĞDIR DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞLAR ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	İshale Hattı Yapım İşi	2019/454666	30.9.2019	Olumlu
14/10/2019/897	MALATYA SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI SATIN ALMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	Kapalı Sistem Sulama Tesisi Projesi Yapım İşi	2019/483166	30.10.2019	Değerlendirmeye Alındığı Bildirildi
23/10/2019/913	ŞIRNAK BELEDİYESİ DESTEK HİZMETLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	İçme Suyu Hattı Döşeme Yapım İşi	2019/531505	4.11.2019	Olumlu
08/11/2019/982	KEŞAN BELEDİYE BAŞKANLIĞI	İçme Suyu ve Kanalizasyon İnşaatı Yapım İşi	2019/564016	18.11.2019	Olumlu
22/11/2019/1015	ERGENE BELEDİYESİ FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Yağmur Suyu Hattı Yapım İşi	2019/602932	17.12.2019	Olumlu
11/12/2019/1091	ÇEKMEKÖY BELEDİYESİ FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ	Yağmursuyu Kanalı Yapım İşi	2019/648629	6.1.2020	Olumlu
18/12/2019/1099	BALIKESİR SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	İçme Suyu Deposu İkmal İnşaatı Yapım İşi	2019/669634	2.1.2020	Olumlu
31/12/2019/1128	BALIKESİR SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ-NE	İçmesuyu Hattı Yapım İşi	2019/718991	21.1.2020	Olumlu
31/12/2019/1129	BALIKESİR SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ-NE	Kanalizasyon ve Yağmursuyu Hattı Yapım İşi	2019/716871	20.1.2020	Olumlu
31/12/2019/1130	BALIKESİR SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ-NE	Kanalizasyon ve Yağmursuyu Hattı Yapım İşi	2019/706470	17.1.2020	Olumlu
07/01/2020/0018	BALIKESİR SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ-NE	İçmesuyu Hattı Yapım İşi	2019/723137	22.1.2020	Olumlu
08/01/2020/0039	ÜMRANİYE BELEDİYESİ FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜNE	Yağmursuyu Kanalı Yapım İşi	2019/730117	30.1.2020	Olumlu
08/01/2020/0040	GİRESUN BELEDİYESİ SU VE KANALİZASYON MÜDÜRLÜĞÜNE	İçmesuyu Deposuna Ait Asbest Olan Isale Hattının Yenilenmesi ile İçme suyu Borularının Değiştirilmesi Yapım İşi	2019/728004	4.2.2020	Olumlu
08/01/2020/0042	TRABZON İÇMESUYU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE	İçme Suyu ve Kanalizasyon İnşaatı Yapım İşi	2019/724716	27.1.2020	Olumlu
15/01/2020/0068	UŞAK İL ÖZEL İDARESİ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE	İçme Suyu Isale Hattı Yapım İşi	2020/18242	27.1.2020	Olumlu
23/01/2020/0157	AYDIN SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YATIRIM VE İNŞAAT DAİRESİ BAŞKANLIĞINA	İsale ve Şebeke Hattı Yapımı İşi	2019/730509	17.2.2020	Olumlu

31/01/2020/0217	İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ İSKİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE	İsale Hatları Bakım, Onarım ve Rehabilitasyon İşi	2020/34842	28.2.2020	Olumlu
11/02/2020/0256	DIYARBAKIR SU KANALİZASYON İDARESİNE	Kanalizasyon ve Yağmursuyu Şebekesi, Eysel Bağlantı ile Yağmursuyu Izgaralarının Montaj ve Bağlantısı Yapım İşi	2020/64998	6.3.2020	Olumlu
12/02/2020/0260	İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ YOL VE YEŞİL ALANLAR YAPIM İHALELERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜNE	Atıksu ve Yağmursuyu Hatlarının Yapılması İkmal İşi	2020/52988	5.3.2020	Olumlu
14/02/2020/0262	İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ AVRUPA YAKASI YOL BAKIM VE ONARIM MÜDÜRLÜĞÜNE	Yağmursuyu Hattı ve Baca-Izgara Yapılması Yapım İşi	2020/53543	11.3.2020	Olumlu
14/02/2020/0263	İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ANADOLU YAKASI YOL BAKIM VE ONARIM MÜDÜRLÜĞÜNE	Yağmursuyu Hattı ve Baca-Izgara Yapılması Yapım İşi	2020/57474	11.3.2020	Olumlu
18/02/2020/0271	DIYARBAKIR SU KANALİZASYON İDARESİNE	İçmesuyu Tesisi İnşaatı Yapım İşi	2020/81261	13.3.2020	Olumlu
04/03/2020/0339	BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BURSA SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE (BUSKİ)	Pınar Kaynakları İnşaatı (Muh-teelif İlçeler) Yapım İşi - İçmesuyu İsale Hatlarının Döşenmesi	2020/109112	27.3.2020	Olumlu
10/03/2020/0362	DENİZLİ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İŞLETMELER DAİRESİ BAŞKANLIĞINA	İçme Suyu Terfi Hattı ve Kanalizasyon Hatları Yapımı Yapım İşi	2020/117829	25.3.2020	Olumlu
11/03/2020/0363	KAHRAMANMARAŞ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İÇME SUYU DAİRESİ BAŞKANLIĞINA	İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi	2020/128553	2.4.2020	Olumlu
11/03/2020/0364	KAHRAMANMARAŞ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İÇME SUYU DAİRESİ BAŞKANLIĞINA	İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi	2020/131535	3.4.2020	Olumlu
26/06/2020/0550	MANİSA SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İÇME SUYU DAİRE BAŞKANLIĞINA	İçmesuyu İsale Hattı Yapım İşi	2020/316822	20.7.2020	Değerlendirmeye Alındığı Bildirildi

**14. DÖNEM BİLGİ EDİNME
YAZILARIMIZ**

Gerek üyelerimizden gerekse vatandaşlardan gelen talep ve uyarıları dikkate aldık. Kamuoyunda tanık olduğumuz çevre ve mesleğimizle ilgili sorunların üzerine gittik. Bu dönemde istediğimiz 33bilgi edinme yazısıyla doğa, toplum ve mesleğimiz için şeffaflık sağladık. Çevre Mühendisleri Odası olarak; çevrenin korunması ve yaşamın sürdürülebilir kılınması için gerekli donanımına sahip olan mesleğimizizin ve meslektaşlarımızın hakları için kararlılıkla mücadele etmeye devam edecektir.

Bu dönemde istediğimiz bilgi edinme yazıları şöyle:

YUNUS EMRE KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALİNİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMI
ESKİŞEHİR VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SOMA B VE SOMA KOLİN KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALLERİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMLARI

MANİSA VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SİLOPİ KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALİNİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMI
ŞIRNAK VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SEYİTÖMER VE TUNÇBİLEK KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALLERİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMLARI

KÜTAHYA VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ORHANELİ KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALİNİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMI
BURSA VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KEMERKÖY, YATAĞAN VE YENİKÖY KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALLERİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMLARI

MUĞLA VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
KANGAL KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALİNİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMI
SİVAS VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İZDEMİR KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALİNİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMI
İZMİR VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
SUGÖZÜ VE TUFANBEYLİ KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALLERİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMLARI

ADANA VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇOLAKOĞLU KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALİNİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMI
KOCAELİ VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇAYIRHAN KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALİNİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMI
ANKARA VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇATALAĞZI, ZETES-1, ZETES-2 VE ZETES-3 KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALLERİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMLARI

ZONGULDAK VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

CENAL, ÇAN-1, ÇAN-2, BEKİRLİ VE İÇDAŞ ÇELİK KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALLERİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMLARI

ÇANAKKALE VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

AKSA GÖYNÜK KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALİNİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMI

BOLU VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

ATLAS TERMİK SANTRALİ BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMLARI HAKKINDA

HATAY VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
AFŞİN ELBİSTAN A VE AFŞİN ELBİSTAN B KÖMÜR YAKITLI ELEKTRİK SANTRALLERİN BACAGAZI
FİLTRELERİ VE BACA TASARIMLARI HAKKINDA

KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE
MÜDÜRLÜĞÜ

KURULU GÜCÜ 100 MW'IN ÜZERİNDE OLAN TAŞ, LİNYİT VE ASFALTİT KÖMÜRÜ YAKITLI TERMİK SANT-
RALLERİN BACA GAZI FİLTRELERİ VE BACA TASARIMLARI HAKKINDA

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YERLİ KÖMÜRE DAYALI ELEKTRİK ÜRETİM TESİSLERİNDEN KAYNAKLANAN ÇEVRE SORUNLARI
HAKKINDA

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

İZMİR/KEMALPAŞA İLÇESİNDE ARAZİYE DÖKÜLEN İTHAL ATIKLAR HAKKINDA

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İZMİR VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ

21.06.2019 TARİH VE 46 SAYILI ' ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ RAPORLARINDA METEOROLOJİK
VERİLERİN DEĞERLENDİRMESİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLARIN BELİRLENMESİNE İLİŞKİN TALİ-
MAT' HAKKINDA

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ARAŞTIRMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜ-
DÜRLÜĞÜ

ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ MEZUNLARI HAKKINDA

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

TÜRKİYE PLASTİK ATIK İTHALATI HAKKINDA

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TİCARET BAKANLIĞI

METAL GERİ KAZANIM VE ENTEGRE GÜBRE TESİSLERİ HAKKINDA

MARDİN VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ

MARZİNC TEHLİKELİ ATIK HAKKINDA

ANKARA VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI - ÇEVRESEL
ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KOZA ATIK GEMİSİ HAKKINDA

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI ALİAĞA LİMAN BAŞKANLIĞI

Çevre Mühendisleri Odası olarak bu dönemde; meslek alanımız ile ilgili Resmi Gazete’de yayımlanan veya taslak olarak görüşe açılan Kanun Tasarıları, Yönetmelikler ve Tebliğler hakkındaki görüşlerimizi paylaştık. Odamız Görüşlerini oluştururken temel amaçlarımızı: çevre sorunlarına çözüm sağlanması, mesleki haklarımızı savunmak, Çevre Mühendisi istihdamının artırılmasını sağlamak, Yönetmeliklerin ve Tebliğlerin uygulanma aşamasında yaşanan sorunların giderilmesini sağlamaktır. Bu süreçte ise; Şubelerimizin, Temsilcilerimizin ve Üyelerimizin görüşlerine başvurduk.

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI (ÇMO) GÖRÜŞLERİ	İLGİLİ KURUM
DSİ Genel Müd. Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Gıda, Tar. ve Hay. B. Teşkilat ve Görevleri Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı	DSİ Genel Müdürlüğü
TMMOB Yönetmeliklerine İlişkin Değişiklik Önerileri	TMMOB
Binaların Gürültüye Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik Kapsamında Düzenlenecek Sertifika Eğitim Programlarına Dair Tebliğ Hk.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü
Gemi Geri Dönüşümü Hakkında Yönetmelik Taslağı	T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü
Yapı Mütahhithlerinin Sınıflandırılması ve Kayıtlarının tutulması hakkında yön. Taslağı ve Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik Taslağı	TMMOB
Sıfır Atık Yönetmeliği Taslağı	ÇŞB Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Taslağı Hk.	ÇED Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Müdürlüğü
Madde ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Yönetmeliği Taslağı Hk.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Taslağı Hk.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, TMMOB
Çevre Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve Maden Kanununu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hk.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, TMMOB
Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik Taslağı Hk.	TMMOB, ÇŞB ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
Yapı Mütahhithlerinin Sınıflandırılması ve Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelik Hk.	TMMOB
Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik Hk.	TMMOB
ÇED Yeterlik Belgesi Tebliğ Taslağı Hk.	ÇŞB ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü /TMMOB
Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Yönetmelik Taslağı Hk.	TMMOB
Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Hk.	ÇSB/ ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
Sıfır Atık Yönetmeliği Taslağı Revize	ÇŞB Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik Taslağı Hk.	ÇŞB Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Atıksu Arıtma Tesislerinde Çalışan Teknik Personele İlişkin Tebliğ Hk.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Kalkınma Planı	TMMOB
Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmelik Hk.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
MÜDEK Mühendislik Lisans Programları Değerlendirme Ölçütleri Belgesi Hk.	TMMOB
Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği Taslağı Hk.	Biz/ ÇŞB Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

D-1 Temel Bina Akustiği Sertifika Eğitim Programı ve Dava ile ilgili görüş talebi	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Zorunlu İstihdam alanlarının gözden geçirilmesi ve çerçeve mevzuat oluşturulması Hk.	TMMOB
Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği Hk.	ÇŞB Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Çevresel Etki Değerlendirmesi Yeterlik Belgesi Tebliği	ÇŞB ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği	
Turistik Konaklama Tesisleri Hizmet Grubunda Çevre Etiketleri Kriterleri Hk.	ÇŞB ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hk. Kanun Teklifi	TMMOB
Edirne, Kırklareli, Tekirdağ için Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetim Planı Kapsam Belirleme Taslak Raporu	ÇŞB Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü
Çevre Denetim Yönetmeliği Taslağı	ÇŞB ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

14. DÖNEM HUKUKİ MÜCADELEMİZ

Önemli kazanımlar elde ettiğimiz bazı davalarımız şöyle:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, tehlikeli madde içerdiği gerekçesiyle Avrupa'nın kabul etmediği zehirli tanker Ethan'ın, İzmir'in Aliağa ilçesindeki gemi söküm tesislerinde sökülmesi için izin verdi. ÇMO, izni hukuka ve uluslararası sözleşmelere aykırı olduğu gerekçesiyle mahkemeye taşıdı. Geminin sökülmesine izin veren işlem iptal edildi ve karar Danıştayda kesinleşti. Likit doğalgaz tankeri, radyoaktif atık ve kanserojen asbest içerdiği gerekçesiyle kamuoyunda "ölüm gemisi" olarak adlandırılıyordu.

Marzinc firmasının Karabük Organize Sanayi Bölgesi'nden (OSB) İstanbul ve Ankara'yayıptığı tehlikeli ve toksik atık sevkiyatına ilişkin açtığımız dava kabul edildi ve karar Danıştay'da kesinleşti. Yüksek oranda ağır metal kurşun içerdiği için "depolanamaz" nitelikte olduğu belirtilen atıklar, İstanbul'da Kömürcüoda, Ankara'da ise Sincan Çadri tepe'de depolanıyor.

Tuz Gölü'nde işletme ruhsatı alan şirketler tarafından işletilmesi planlanan 10 adet tuz üretim tesisi için verilen ÇED olumlu kararlarına karşı açmış olduğumuz davalarda yürütmenin durdurulması kararları alınmış, dava sonucunda işlemler iptal edilmiştir. Kararlar kesinleşmiştir.

2018-2020 ÇALIŞMA DÖNEMİNDE AÇILAN ve YÜRÜTÜLEN DAVALAR

Danıştay 6. Dairesi 2013/5631 E. 2016/4495 K.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2016/5165 E. 2018/1195

Davacı: TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Davalı: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Dava Tarihi: 29/07/2013

Dava Konusu: Tuz Gölü ve çevresinde işletme ruhsatı alan şirketler tarafından işletilmesi planlanan 10 adet tuz üretim tesisi için verilen «ÇED Olumlu» kararlarına karşı açılan davalarda yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar verilmiş, aynı şekilde İl Özel İdaresince verilen iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının da yürütmesinin mahkeme kararlarıyla durdurulmuş, bahse konu projelerin yol açacağı doğa tahribatının ekonomik getiri ile karşılaştırılmayacak kadar büyük olduğunun bilirkişilerce tespit edilmiştir. Öte yandan göldeki alternatif tuz üretim sahaları ve gölün zaten iki büyük işletmenin olduğu kısmının 10 yeni tuzlayı kaldırıp kaldırmayacağını değerlendirilmediği sebebiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 06.05.2013 tarihinde onaylanarak 20/05/2013-20/06/2013 tarihleri arasında askıya çıkartılan 1/50.000 ölçekli Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin iptali talepli davadır.

Dosya Durumu: Yürütme durdurulmuş, plan değişikliği iptal edilmiş ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunda dosya kesinleşmiştir. Böylelikle Tuz Gölü ve çevresinde yaşanabilecek büyük bir çevre felaketi odamızın uğraşları sayesinde önlenmiştir.

Ankara 7. İdare Mahkemesi 2018/280 E.

Davacı : TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Dava tarihi: 30/01/2018

Dava Konusu: T.C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI tarafından Marzinc firmasının Karabük Organize Sanayi Bölgesi'nden (OSB) İstanbul ve Ankara'ya yaptığı tehlikeli ve toksik atık sevkiyatına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 29.11.2017 tarih ve 51475790-145.01-E.14708 sayılı yazı ile tehlikeli atık kodu verilmesi gereken atıkların tehlikesiz bir sınıfta sayılması ve tehlikesiz atık şeklinde taşınmasına sebebiyet veren sonucu sebebiyle geri dönüşü olmayan çevresel bir tahribatın yaşanacağı ve kurşun içeriği nedeni ile kalıcı olarak halk sağlığının bozulmasına neden olacağı açık olan tesis edilen idari işlemin öncelikle YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA, ardından İPTALİ istemli dava.

Dosya Durumu: Dava kabul edilerek işlem iptal edildi. İstinaf mahkemesine yapılan itiraz reddedilerek karar kesinleşti.

Danıştay 14. Dairesi 2018/2272

Davacı : TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Dava Tarihi : 11/06/2018

Dava Konusu : 02/04/2018 günlü, 30389 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Binaların Gürültüye Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik Kapsamında Düzenlenecek Sertifika Eğitim Programlarına Dair Tebliğin 5. maddesinin 3. fıkrasının; çevre mühendislerinin Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Yönetmeliği kapsamında çevresel gürültü ve akustik ölçümlerini belirlenen standartlara göre akredite edilmiş laboratuvarlarda gerçekleştirdiği, çevre mühendisliği eğitiminde gürültü, titreşim, gürültü kirliliği konusunda eğitim verildiği, ayrıca malzeme bilgisini içeren dersler de verildiği, Bilirkişilik Kanunu uyarınca Adalet Bakanlığı Bilirkişilik Daire Başkanlığının belirlemiş olduğu uzmanlık ve alt uzmanlık alanları içinde gürültü ve akustik çevre mühendisleri çalışma alanı olarak tanımlandığı, çevre mühendislerinin sertifika alabilecek meslek grupları arasında yer almamasının eşitlik ilkesine aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ve yürütmenin durdurulması istemli dava.

Dosya Durumu: Yürütmeyi durdurma talebi reddedildi, duruşma yapıldı, Danıştay'ın kararını açıklama bekleniyor.

İstanbul 8. İdare Mahkemesi 2411/2018 E.

Davacı : TMMOB Çevre Mühendisleri Odası, TMMOB Mimarlar Odası, TMMOB Şehir Plancıları Odası, TMMOB Peyzaj Mimarları Odası, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, TMMOB Makine Mühendisleri Odası, TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Dava Tarihi : 11/12/2018

Konusu : Kanal İstanbul Avrupa Yakası Yenişehir Alanı'nda kurum ve kuruluşların yürütecekleri iş ve işlemlerin belirlenmesine yönelik olarak 01.08.2018 tarihinde davalı İdareler arasında düzenlenen İşbirliği Protokolünün; konusunun tüm uluslararası sözleşmelere, Anayasaya, Çevre Düzeni Planına aykırı olduğu, Protokol kapsamında tarım alanlarının ve karasal ekosistemin geri dönülemez şekilde bozulacağı, doğal ve arkeolojik sit alanlarının, tabiat parklarının yok olacağı, dava konusu Protokolde taraflara yüklenen görevlerin hukuka aykırı olduğu, Protokolün konusu proje alanının, rezerv alan dışında henüz sınırları belirlenmemiş bir alanı işaret ettiği, dolayısıyla hangi hukuki rejime bağlı olduğu belli olmayan bir alanda tüm planlama yetkisinin davalı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na verildiği, TOKİ'nin yükümlülükleri belirlenirken uygulama çalışmaları için harcanan bedellerin aynı veya nakdi taşınmaz olarak mahsuplaştırılmasından söz edildiği, kamu hukuku alanında mahsuplaşmanın ne anlama geldiğinin belirsiz olduğu, bir taşınmaz malın başka bir idareye devrinin mahsuplaşma yöntemiyle değil, Kamulaştırma Kanunu'nun 30.maddesi hükmü uyarınca gerçekleştirilebileceği, proje alanında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve TOKİ tarafından proje hizmetlerinin özel hukuk kişisi olan Emlak Konut GYO'ya yaptırılacağı belirtilmişti, ancak herhangi bir mal ve hizmet alımı yapılacak ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre yapılmasının gerektiği, kamu malının herhangi bir kurala bağlı olmadan bir özel hukuk kişisine devredildiği, dava konusu Protokolün bir sonraki işlem beklenilmeksizin iptal edilmesi gerektiği ileri sürülerek iptali ve yürütmesinin durdurulması istemli dava.

Dosya Durumu : Dava reddedildi, karara karşı istinaf kanun yoluna başvuruldu. İstinaf incelemesi devam ediyor.

İstanbul 6. İdare Mahkemesi 1933/2018 E.

Davacı : Validebağ Gönüllüleri Derneği, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası, TMMOB Harita Kadastro Mühendisleri Odası, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, TMMOB Mimarlar Odası, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Dava Tarihi : 15/10/2018

Dava Konusu : İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, Altunizade Mahallesi, tapuda 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parselde kayıtlı 354.076 m2 yüzölçümüne sahip olan ve İstanbul III numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 16.07.1999 tarih ve 11088 sayılı kararı ile I. Derece Doğal ve Tarihi Sit alanı ilan edilen Validebağ Korusu'na ilişkin İs-

tanbul 1 No'lu Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu tarafından alınan 16.08.2018 tarih, 1190 sayılı kararı ile İstanbul 6 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 19.09.2018 tarih, 5011 sayılı kararının; usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ve yürütmesinin durdurulması istemli dava.

Dosya Durumu: Davaya müdahil olma talebimiz kabul edildi, yürütmeyi durdurma talebimiz ile ilgili henüz verilen bir karar yok, dosya mahkemede inceleme aşamasında.

Erzurum 2. İdare Mahkemesi 2018/1111

Davacı : Hayati Ayık , TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Davalı : DSİ Genel Müdürlüğü ve DSİ 8. Bölge Müdürlüğü

Dava Tarihi : 06/07/2018

Dava Konusu : Ağrı ilinde Devlet Su İşleri 85. Şube Müdürlüğünde çevre mühendisi olarak görev yapmakta olan davacı tarafından, Ağrı Patnos İçme Suyu Arıtma Tesisi İnşaatı işinde "yapı denetim görevlisi yardımcısı" olarak görevlendirilmesine ilişkin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 8. Bölge Müdürlüğünün 10/05/2018 tarih ve 15065568-755.99-331354 sayılı işleminin; içme suyu arıtma tesislerinin tasarımı ve yapımı çevre mühendisliğinin temel uzmanlık alanı olduğu, içme suyu arıtma tesislerinin yapımı ve inşaatıyla ilgili gerekli tüm uzmanlıkların fakültede okutulduğu, bu nedenle asıl yapı denetim görevlisi olması gerektiği, idarenin kamu gücünü kullanarak çevre mühendisleri aleyhine işlem tesis ettiği, öncesinde yapı denetim görevlileri oluruna dair işlemde çevre mühendisine yer verilmemesi nedeniyle açtığı davanın Erzurum 2. İdare Mahkemesinin 2017/2053 sayılı dosyasında görülmekte olduğu, dava açtıktan sonra dava konusu işlemin tesis edildiği, ancak yardımcı yapı denetim görevi verildiği, çevre mühendisliği fakültelerinin çevre ile ilgili projelerin tasarımı, kontrolünü ve inşasını gerçekleştiren nitelikte mühendis yetiştirmenin amaçlandığının açıklandığı, iş deneyim belgesi almaktan yoksun bırakıldığı, işlemin hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istemli dava.

Dosya Durumu : Davaya müdahale talebimiz kabul edildi fakat dava reddedildi, karara karşı istinaf kanun yoluna başvuruldu. İstinaf incelemesi devam ediyor.

Danıştay 6. Daire Başkanlığı 2019/13825

Davacı : TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Dava Tarihi : 02/05/2019

Dava Konusu : 02/03/2019 tarih ve 30702 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevre Şehircilik Bakanlığı Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinin ve 3. fıkrasının iptali ve yürütmenin durdurulması istemli dava.

Dosya Durumu : İdarenin savunması alındıktan sonra yürütmenin durdurulmasına ilişkin karar verileceği mahkemece bildirildi, dosya üzerindeki inceleme devam ediyor.

Danıştay 6. Daire Başkanlığı 2020/2741

Davacı : TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Dava Tarihi : 04/03/2020

Konusu : "Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'in 6.1/c bendinin ve bu maddenin uygulanması ile düzenlenen T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 14.02.2020 tarihli çevre görevlisi aday eğitimi ilanı uygulama işleminin idarenin savunması alınmaksızın öncelikle yürütmenin durdurulmasına, duruşmalı yargılama neticesinde iptaline karar verilmesi istemli dava.

Dosya Durumu : Ön inceleme tutanağı düzenlendi, davalı tarafın savunma dilekçesi ile mahkemenin yürütmenin durdurulması kararı verilmesi bekleniyor.

Danıştay 6. Daire Başkanlığı 2020/2636

Davacı : TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Dava Tarihi : 02/03/2020

Dava Konusu : Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik'in 10/1. Maddesi bu maddenin uygulanması usul ve esaslarını düzenleyen "Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar"ın ikinci bölümünde belirtilen Çevre görevlisi tanımı ve devamı görevlerini belirten iki paragrafın idarenin savunması alınmaksızın öncelikle yürütmenin durdurulmasına, duruşmalı yargılamaya neticesinde iptaline karar verilmesi istemli dava

Dosya Durumu: Ön inceleme tutanağı düzenlendi, davalı tarafın savunma dilekçesi ile mahkemenin yürütmenin durdurulması kararı verilmesi bekleniyor.

Danıştay 6. Daire Başkanlığı 2020/2298

Davacı : TMMOB Çevre Mühendisleri Odası

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Dava Tarihi : 24/02/2020

Dava Konusu : T.C. Resmi Gazete'nin 26 Aralık 2019 tarihli 30990 sayılı sayfasında yayınlanan Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 18. ve 22. maddesinin idarenin savunması alınmaksızın öncelikle yürütmenin durdurulmasına, duruşmalı yargılamaya neticesinde iptaline karar verilmesi talebinden ibarettir.

Dosya Durumu : İnceleme aşamasında

14. DÖNEM EĞİTİMLERİMİZ

SÜREKLİ EĞİTİM MERKEZİ (SÜMER)

25 Mayıs 2007 tarihli ve 26532 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Sürekli Eğitim Merkezi ve Belgelendirme Yönetmeliği’ne istinaden Odamız, üyelerimizin meslek için çalışma alanlarında gelişen konuları takip edebilmeleri amacıyla, SÜMER Faaliyetlerini yürütmektedir. ÇMO SÜMER 2018-2020 yılları 14. Çalışma döneminde üye ve meslektaşlarımızın gelişimi doğrultusunda eğitim programları düzenlenmiştir.

Odamız tarafından 2010 yılında 15 farklı kategoride eğitim düzenlenirken, 2020 yılında bu rakam 147’ye yükselmiştir. Bir önceki çalışma döneminde düzenlenen eğitimlerimize 3078 kişi katılım sağlamış olup, 14. Çalışma döneminde düzenlenen 346 eğitimimize toplam 4.235 kişi katılmıştır.

Covid-19 pandemisi süreciyle beraber Odamız üyeleri ve diğer katılımcılara aynı kalitede hizmet verebilmek amacıyla online eğitimlerimiz Mayıs 2020 tarihinden itibaren yapılmaya başlanmıştır. Temmuz 2020 tarihine kadar 10 online eğitimimize toplam 217 kişi katılım göstermiştir.

SÜMER Eğitimlerimizde; Teknik Eğitimler, Mevzuat Eğitimleri, AB Eğitimleri, Yönetim Sistemi Eğitimleri ve Diğer Eğitimler olmak üzere 5 başlık altında 150 eğitim kategorisi bulunmaktadır.

Teknik Eğitimleri

- ATIKSU ARITMA TESİSLERİ TASARIM VE İŞLETİM ESASLARI EĞİTİMİ
- ATIKSU ÇAMURLARININ BERTARAFI EĞİTİMİ
- KATI ATIK TESİSLERİ İŞLETMESİ EĞİTİMİ
- MAPINFO TEMEL VE İLERİ SEVİYE EĞİTİMİ
- HAVUZ İŞLETMECİLİĞİ EĞİTİMİ
- NETCAD COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ EĞİTİMİ
- NETCAD İÇME SUYU VE AAT PROJELENDİRME EĞİTİMİ
- GÜRÜLTÜ EĞİTİMİ - A-1 TİP TEMEL EĞİTİM VE SAHA ÖLÇÜMLERİ SERTİFİKA EĞİTİM PROGRAMI
- MADENCİLİK SEKTÖRÜ ÇEVRE MEVZUAT UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- KATI ATIK TEKNOLOJİLERİ
- DERİ SEKTÖRÜNDE ÇEVRE MEVZUATI UYGULAMALARI
- A-1 TİP TEMEL EĞİTİM VE SAHA ÖLÇÜMLERİ SERTİFİKA EĞİTİM PROGRAMI
- A-2 TİPİ MÜHENDİSLİK AKUSTİĞİ SERTİFİKA EĞİTİM PROGRAMI
- ARITMA TESİSİ İŞLETMECİLİĞİ EĞİTİMİ
- B-1 TİPİ ENDÜSTRİYEL GÜRÜLTÜ RAPOR/HARİTALAMA SERTİFİKA PROGRAMI
- İÇMESUYU ARITMA TESİSLERİNİN TASARIM VE İŞLETİM ESASLARI EĞİTİMİ
- EMİSYON ÖLÇÜM KURALLARI VE RAPORLANMASI EĞİTİMİ
- ATIKSU ARITMA TESİSİ İŞLETİLMESİ VE KARŞILAŞILAN İŞLETME SORUNLARI
- B-2 TİPİ ULAŞIM SEKTÖRÜ GÜRÜLTÜ HARİTALAMA SERTİFİKA PROGRAMI
- KOKU KONTROLÜ MEVZUATI VE UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- ATIKSU ARITMA TESİSİ İŞLETME PERSONELİ BİLGİLENDİRME EĞİTİMİ
- ISO 14064-1:2006 STANDARTI ÇERÇEVESİNDE KURUMSAL KARBON AYAK İZİNİN HESAPLANMASI VE RAPORLANMASI TEMEL EĞİTİMİ
- İÇMESUYU ŞEBEKELERİNDE KAVRAMSAL ANLAYIŞ, TASARIM VE UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- KOKU KONTROLÜ VE UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- ISO 9001:2015 KALİTE YÖNETİM SİSTEMİ BAŞ TETKİKÇİ EĞİTİMİ
- NETCAD ATIKSU&DRENAJ/KANALİZASYON ŞEBEKELERİ PROJELENDİRME EĞİTİM PROGRAMI
- NETCAD HAVZA MODELLEME & TAŞKIN ANALİZİ SERTİFİKA EĞİTİM PROGRAMI
- NETCAD TEMEL EĞİTİMİ ANA MODÜL & NETSURF
- NETCAD İÇME SUYU PROJE UYGULAMALARI SERTİFİKA EĞİTİMİ
- C-1 TİPİ BİNA AKUSTİĞİ SERTİFİKA PROGRAMI
- C-2 TİPİ EYLEM PLANLARININ HAZIRLANMASI SERTİFİKA PROGRAMI
- TARIMSAL BAZLI BİOGAZ TESİSLERİ TASARIM VE İŞLETİMİ EĞİTİMİ

Mevzuat Eğitimleri

- İZİN LİSANS VE TEHLİKELİ ATIK BEYAN SİSTEMİ EĞİTİMİ
- ÇEVRE MEVZUATI EĞİTİMİ
- ÇEVRE DENETİM YÖNETMELİĞİ / ÇEVRE İZİNLERİ EĞİTİMİ
- ÇEVRE YÖNETİMİ VE MEVZUAT UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- ATIK YÖNETİMİ EĞİTİMİ
- TEHLİKELİ VE ÖZEL ATIKLARIN YÖNETİMİ EĞİTİMİ
- ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRME EĞİTİMİ
- HAK EDİŞ PROJE HAZIRLAMA ESASLARI EĞİTİMİ
- KAMULAŞTIRMA DAVALARINDA BİLİRKİŞLİK EĞİTİMİ
- AMBALAJ ATIKLARI YÖNETİMİ EĞİTİMİ
- ÇEVRE İZİN LİSANSI VE YAZILIM PORTALI KULLANIMI EĞİTİMİ
- KENTSEL VE EVSEL ATIKLARIN YÖNETİMİ EĞİTİMİ
- TEHLİKELİ ATIK BEYAN SİSTEMİ
- TEHLİKELİ ATIK BEYAN SİSTEMİ VE UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- ÇEVRE DENETİMİ YÖNETMELİĞİ VE UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- GEÇİCİ FAALİYET BELGESİ EĞİTİMİ
- ÇEVRE KANUNUNCA ALINMASI GEREKEN İZİN LİSANS VE TEHLİKELİ ATIK BEYAN SİSTEMİ VE ATIK HAREKETLERİ EĞİTİMİ
- ÇEVRE DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARINDA MADENCİLİK UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- MADENCİLİK FAALİYETLERİNDE ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ UYGULAMALARI VE PATLATMA EĞİTİMİ
- MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE ÇEVRE MEVZUATI UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ VE UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- GFB VE ÇEVRE İZİN / LİSANS EĞİTİMİ
- ÇEVRE MEVZUATI EĞİTİMİ
- ENTEGRE ATIK YÖNETİMİ EĞİTİMİ
- ÇED YÖNETMELİĞİ VE UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- AMBALAJ ATIKLARI YÖNETİMİ BİLDİRİM VE BELGELENDİRME EĞİTİMİ
- SAĞLIK TESİSLERİNDE ÇEVRE YÖNETİMİ EĞİTİMİ
- TEHLİKELİ ATIK YÖNETİMİ EĞİTİMİ
- ATIKSU ARITMA TESİSİ PROJE ONAY DOSYASI HAZIRLAMA EĞİTİMİ
- TIBBİ ATIK PERSONELİ BİLGİLENDİRME EĞİTİMİ
- ASBEST SÖKÜM ÇALIŞANI EĞİTİMİ
- ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİ VE E-ÇED UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- ATIK BEYAN SİSTEMİ VE UYGULAMALARI EĞİTİMİ
- ASBEST ATIKLARI ENVANTER ANALİZİ VE DENETİMİ EĞİTİMİ
- ARITMA TESİSİ VE ALTYAPI SİSTEMLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ
- İŞYERİ AÇMA ve ÇALIŞMA RUHSATLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK EĞİTİMİ
- ATIK TOPLAMA PERSONELİ BİLGİLENDİRME EĞİTİMİ
- KAZA ARAŞTIRMASI VE KÖK SEBEP ANALİZİ
- BİLİRKİŞLİK TEMEL EĞİTİMİ
- “517/2014” SAYILI AVRUPA BİRLİĞİ FLORLU SERA GAZLARI DİREKTİFİ VE UYGULAMA MEVZUATLARI EĞİTİMİ
- ENTEGRE ÇEVRE BİLGİ SİSTEMİ ve ATIK YÖNETİM UYGULAMALARINDAN KÜTLE DENGESİ SİSTEMİ (KDS), MOBİL TEHLİKELİ ATIK TAKİP SİSTEMİ (MOTAT) ve TEHLİKELİ ATIK BEYAN SİSTEMİ (TABS) KULLANIMI EĞİTİMİ

AB Eğitimleri

- SERA GAZI EMİSYONLARININ İZLENMESİ VE RAPORLANMASI EĞİTİMİ
- SÜREKLİ EMİSYON ÖLÇÜM SİSTEMLERİ EĞİTİMİ
- AB SEVESO II&III DİREKTİFLERİ, BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ VE ETKİLERİNİN AZALTILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK - SANAYİCİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ, BİLDİRİM SİSTEMİ (SEVESO ve BEKRA) - KAZA SENARYOLARI, KANTİTATİF RİSK DEĞERLENDİRME METOTLARI
- ISO 14064 : 2006 SERA GAZLARI EMİSYONLARININ VE UZAKLAŞTIRMALARININ KURULUŞ SEVİYESİNDE HESAPLANMASI VE RAPOR EDİLMESİ KILAVUZU TANIMA VE SERA GAZLARI EMİSYONLARI HESAPLANMASI TEMEL EĞİTİMİ
- HAVA KALİTESİ MODELLEME EĞİTİMİ
- TESİSLERE YÖNELİK İLERİ SEVİYE SERA GAZI EMİSYONLARININ İZLENMESİ, RAPORLANMASI VE DOĞRULANMASI EĞİTİMİ
- SERA GAZI EMİSYONLARI KAPSAMINDA ÖLÇÜM BELİRSİZLİĞİ EĞİTİMİ (DOĞRULAMA TETKİKLERİNE YÖNELİK)
- KURUMSAL KARBON AYAK İZİNİN HESAPLANMASI: ISO 14064-1:2006 STANDARDI ÇERÇEVESİNDE SERA GAZLARI EMİSYONLARININ VE UZAKLAŞTIRMALARININ KURULUŞ SEVİYESİNDE HESAPLANMASI VE RAPORLANMASI TEMEL EĞİTİMİ
- İLERİ SEVİYE SERA GAZI EMİSYONLARININ İZLENMESİ, RAPORLANMASI VE DOĞRULANMASI EĞİTİMİ (BELİRSİZLİKLER, LABORATUVAR UYGULAMALARI, İZLEME VE DOĞRULAMA UYGULAMALARI)

Yönetim Sistemi Eğitimleri

- LPG OTOGAZ İSTASYONLARI SORUMLU MÜDÜR EĞİTİMİ (3 GÜN)
- ISO 14001 ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ TEMEL EĞİTİMİ
- ISO 14001 ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ İÇ TETKİK EĞİTİMİ
- ISO 14064 SERA GAZI EMİSYONU HESAPLAMA YÖNTEMLERİ BİLGİLENDİRME EĞİTİMİ
- TS EN ISO 9001 KALİTE YÖNETİM SİSTEMLERİ TEMEL EĞİTİMİ
- KALİTE YÖNETİM SİSTEMİ İÇ TETKİK EĞİTİMİ
- TS 18001 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMİ TEMEL EĞİTİMİ
- İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMİ TEMEL VE İÇ DENETÇİ EĞİTİMİ
- İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK DEĞERLENDİRME VE DERECELENDİRME EĞİTİMİ
- ÇEVRESEL RİSK DEĞERLENDİRME EĞİTİMİ
- TS EN ISO / IEC 17025 İÇ KALİTE TETKİKİ EĞİTİMİ
- TS EN ISO 50001 ENERJİ YÖNETİM SİSTEMİ UYGULAMA EĞİTİMİ
- İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK DEĞERLENDİRME VE DERECELENDİRME EĞİTİMİ
- TS EN ISO/IEC 17025 TEMEL EĞİTİMİ
- TS EN ISO/IEC 17025 DOKÜMANTASYON EĞİTİMİ
- TS EN ISO/IEC 17025 İÇ KALİTE TETKİKİ EĞİTİMİ
- LPG DOLUM TESİSLERİ VE OTOGAZ İSTASYONLARI SORUMLU MÜDÜRLÜK EĞİTİMİ
- ISO 140064 SERA GAZI EMİSYONU YÖNETİM SİSTEMİ İÇ TETKİKÇİ EĞİTİMİ
- ISO 10002 MÜŞTERİ ŞİKAYET YÖNETİMİ FARKINDALIK VE UYGULAMA EĞİTİMİ
- LPG OTOGAZ İSTASYONLARI SORUMLU MÜDÜR EĞİTİMİ (5 GÜN)
- ARITMA TESİSİ VE ALTYAPI SİSTEMLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ
- ISO 50001 ENERJİ YÖNETİM SİSTEMİ BAŞ TETKİKÇİ EĞİTİMİ
- LPG DOLUM TESİSLERİ VE OTOGAZ İSTASYONLARI SORUMLU MÜDÜR EĞİTİMİ
- 27001:2013 BİLGİ GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMİ FARKINDALIK VE UYGULAMA EĞİTİMİ
- ISO 22301 İŞ SÜREKLİLİĞİ YÖNETİMİ FARKINDALIK VE UYGULAMA EĞİTİMİ
- METOT VALİDASYONU VE ÖLÇÜM BELİRSİZLİĞİ
- ISO 50001 ENERJİ YÖNETİM SİSTEMİ FARKINDALIK VE UYGULAMA EĞİTİMİ

- ISO 50001 ENERJİ YÖNETİM SİSTEMİ İÇ TETKİKÇİ EĞİTİMİ
- ISO 9001:2015 GEÇİŞ EĞİTİMİ
- ISO 14001:2015 GEÇİŞ EĞİTİMİ
- TS EN ISO/IEC 17025 (LABORATUVAR AKREDİTASYONU)
- KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK EĞİTİMİ
- ISO 14001:2015 ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ GEREKLİLİKLER EĞİTİMİ
- ISO 14001:2015-ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ VE ISO 9001:2015-KALİTE YÖNETİM SİSTEMİ STANDARTLARI GEÇİŞ VE TEMEL EĞİTİMİ
- ISO 9001:2015 TETKİKÇİ GEÇİŞ EĞİTİMİ
- ISO 14001:2015 TETKİKÇİ GEÇİŞ EĞİTİMİ
- LPG OTOGAZ İSTASYONLARI SORUMLU MÜDÜR BELGE YENİLEME
- LPG DOLUM TESİSLERİ VE OTOGAZ İSTASYONLARI SORUMLU MÜDÜR BELGE YENİLEME

Diğer Eğitimler

- GÜVENLİK BİLGİ FORMU (MSDS) HAZIRLAYICISI EĞİTİMİ
- LPG YETKİLİ İŞLETME PERSONELİ (POMPACI) EĞİTİMİ
- LPG EĞİTİCİ EĞİTİMİ
- BİYOSİDAL ÜRÜN UYGULAYICI EĞİTİM PROGRAMI
- ATIKSU ARITMA TESİSİ OPERATÖRÜ BİLGİLENDİRME EĞİTİMİ
- YEŞİL YILDIZ (ÇEVREYE DUYARLI KONAKLAMA TESİSİ BELGESİ) EĞİTİMİ
- PATLAMADAN KORUNMA DÖKÜMANI HAZIRLANMASI
- BİLGİSAYAR DESTEKLİ TEKNİK ÇİZİM EĞİTİMİ
- PROJE DÖNGÜSÜ YÖNETİMİ – PROJE YAZMA EĞİTİMİ
- COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ (GIS) TEMEL EĞİTİMİ
- MS PROJECT 2010 İLE PROJE YÖNETİMİ
- EPANET 2.0 İLE İÇME SUYU ŞEBEKESİ HİDROLİK MODELLEMESİ EĞİTİMİ
- İÇMESUYU ARITMA TESİSİ OPERATÖR EĞİTİMİ
- EPANET İLE SU DAĞITIM SİSTEMLERİNİN DİNAMİK HİDROLİK MODELLEMESİ EĞİTİMİ
- LPG DOLUM TESİSİ DOLUM VE BOŞALTIM PERSONELİ BELGELENDİRME KURSU
- LPG TAŞIMA PERSONELİ (TANKER ŞOFÖRÜ) BELGELENDİRME KURSU
- TÜPLÜ LPG DAĞITIM PERSONELİ BELGELENDİRME KURSU
- LPG TÜPÜ TEST VE MUAYENE PERSONELİ BELGELENDİRME KURSU
- LPG TEKNİK PERSONEL BELGELENDİRME KURSU
- TEMEL ARCGIS EĞİTİMİ
- BACA GAZI EMİSYON ÖLÇÜMÜ MESLEKİ EĞİTİMİ
- LPG TAŞIMA PERSONELİ (TANKER ŞOFÖRÜ) KURSU
- LPG LPG TAŞIMA PERSONELİ (TANKER ŞOFÖRÜ) KURSU
- LPG DOLUM VE BOŞALTIM PERSONELİ KURSU
- YEŞİL YILDIZ UYGULAYICI PERSONEL SERTİFİKA EĞİTİMİ
- EĞLENCE YERLERİNE İLİŞKİN GÜRÜLTÜ ÖLÇÜMÜ VE UYGULAMALARI
- YÖNETİCİ KOÇLUĞU EĞİTİMİ
- İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK EĞİTİMİ
- ISO 31000 RİSK YÖNETİMİ GİRİŞ EĞİTİMİ
- ISO 45001:2018 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ (EMNİYETİ) YÖNETİM SİSTEMLERİNE (İSGYS) GİRİŞ VE TEMELLERİ EĞİTİMİ

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI MERKEZİ VE BİRİMLERİ TARAFINDAN DÜZENLENEN EĞİTİMLER

Nisan 2018 - Temmuz 2020 tarihleri arasında Odamız Merkezi ve Birimleri tarafından 346 eğitim düzenlenmiştir ve bu eğitimlere toplam 4.235 kişi katılmıştır.

PROTOKOL VE YETKİ ÇERÇEVESİNDE DÜZENLENEN EĞİTİMLER

Adalet Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı gibi kurumlardan birçok eğitim için eğitici kuruluş yetkisi alınmıştır ve Türk Standartları Enstitüsü, KOSGEB ve üyelerimizin istekleri doğrultusunda birçok eğitim kuruluşuyla protokoller yapılmıştır. Protokoller ve yetkiler çerçevesinde eğitimler düzenlenmektedir.

Bilirkişilik Temel Eğitimi

Odamız tarafından Bilirkişilik Temel Eğitimi yetkisi alınmış olup, bu dönem içerisinde 9 Birimimizde 17 tane Bilirkişilik Temel Eğitimi düzenlenmiş ve gerçekleştirilen eğitimlerimize toplam 208 kişi katılım göstermiştir.

Gürültü Eğitimleri

Odamız ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arasında imzalanan A-1, A-2, B-1, B-2, C-1 ve C-2 Eğitim Programlarına ilişkin Protokollere istinaden Odamız tarafından 43 eğitim düzenlenmiş olup, 611 kişi katılım göstermiştir.

12 Nisan 2018 tarihli ve 30389 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Binaların Gürültüye Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik Kapsamında Düzenlenecek Sertifika Eğitim Programlarına Dair Tebliği'nin 5.maddesi 3.fıkrasının Çevre Mühendislerinin hak ve çıkarlarını zedeleyen bir madde olmasından dolayı, öncelikle yürütmenin durdurulması ve yargılama sonunda iptaline karar verilmesi talebiyle dava açılmıştır. Ayrıca, 2019 yılının Ağustos ayında Tebliğe istinaden D-1 Temel Bina Akustiği Eğitim Programının Odamız tarafından verilebilmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğüne yetki başvurusunda bulunulmuştur. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün 03.09.2019 tarihli yazısıyla davaya konu olan madde öne sürülerek Odamıza D-1 Temel Bina Akustiği Eğitim Programı düzenleme yetkisi verilmiştir.

Yeşil Yıldız Uygulayıcı Personel Sertifika Programı

Odamız ve Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında imzalanan protokole istinaden Odamız tarafından 4 eğitim düzenlenmiş ve toplam 33 kişi katılım sağlamıştır.

KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi

Ülkemizdeki girişimciliğin yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve başarılı işletmelerin kurularak kendi sorumluluklarının farkına varmalarına, bilgi ve deneyim kazanmalarına destek olmak için Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Ankara Siteler Müdürlüğü ile Odamız arasında Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi mi İşbirliği Protokolü imzalanmıştır. Bu protokole istinaden 1 eğitim düzenlenmiş ve toplam 12 kişi katılım göstermiştir.

Biyosidal Ürün Uygulayıcı Eğitim Programı

Sağlık Bakanlığı İl Sağlık Müdürlüğünden alınan Biyosidal Ürün Uygulayıcı Eğitimi yetkisi ile 5 birimimizde 35 eğitim gerçekleştirilmiştir ve eğitimlerimize toplam 675 kişi katılmıştır.

Nisan 2018 –Temmuz 2020 tarihleri arasında Odamız Merkezi ve Birimleri tarafından düzenlenmiş eğitimlerin kategorilerine göre kaç defa düzenlendiği ve bu eğitimlere katılan kişilerin sayıları aşağıdaki tablolarda detaylandırılmıştır.

Merkez

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	2	20
Entegre Çevre Bilgi Sistemi Ve Atık Yönetim Uygulamalarından Kütle Denge Sistemi (KDS), Mobil Tehlikeli Atık Takip Sistemi (MOTAT) Ve Tehlikeli Atık Beyan Sistemi (TABS) Kullanımı Eğitimi	1	61
Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması Eğitimi(Uzaktan Eğitim)	2	48
Kurumsal Karbon Ayak İzinin Hesaplanması: ISO 14064-1:2006 Standardı Çerçevesinde Sera Gazları Emisyonlarının ve Uzaklaşmalarının Kuruluş Seviyesinde Hesaplanması ve Raporlanması Temel Eğitimi(Uzaktan Eğitim)	2	61

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI
14. DÖNEM (2018-2020) ÇALIŞMA RAPORU
www.cmo.org.tr

BEKRA Mevzuatlarının Temelleri- Sanayici Yükümlülükleri ve Proses Emniyeti Eğitimi(Uzaktan Eğitim)	1	23
Atıksu Arıtma Tesisi İşletme Personeli Bilgilendirme Eğitimi(Uzaktan Eğitim)	1	25
İleri Seviye Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması Eğitimi (Belirsizlikler, Laboratuvar Uygulamaları, İzleme Ve Doğrulama Uygulamaları) (Uzaktan Eğitim)	1	5
ISO 31000 Risk Yönetimi Giriş Eğitimi (Uzaktan Eğitim)	1	6
TOPLAM	11	249

Adana Şube

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
A-2 Tipi Mühendislik Akustiği Sertifika Eğitim Programı	3	22
Bilirkişilik Temel Eğitimi	1	10
Atıksu Arıtma Tesisi İşletme Personeli Bilgilendirme Eğitimi	1	10
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	9	76
LPG Dolum Tesisleri Ve Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdürlük Eğitimi	2	11
TOPLAM	16	129

Ankara Şube

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
A-1 Tip Temel Eğitim Ve Saha Ölçümleri Sertifika Eğitim Programı	1	22
A-2 Tipi Mühendislik Akustiği Sertifika Eğitim Programı	5	88
B-1 Tipi Endüstriyel Gürültü Rapor/Haritalama Sertifika Programı	1	12
C-1 Tipi Bina Akustiği Sertifika Programı	2	37
Bilirkişilik Temel Eğitimi	3	24
Biyosidal Ürün Uygulayıcı Eğitim Programı	6	122
Hava Kalitesi Modellemesi (AERMOD) Eğitimi	1	19
Yeşil Yıldız Uygulayıcı Personel Sertifika Programı	1	5
ISO 14064-1:2006 Standardı Çerçevesinde Kurumsal Karbon Ayak İzinin Hesaplanması ve Raporlanması Temel Eğitimi	1	5
KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi	1	12
Tesislere Yönelik İleri Seviye Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması Eğitimi	1	8
LPG Dolum Tesisleri ve Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdürlük Eğitimi	4	33
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	5	67
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (5 Gün)	1	5
LPG Otogaz İstasyonu Taşıt Dolum Personeli (Pompacı) Eğitimi	67	832
TOPLAM	33	459

Antalya Şube

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
Biyosidal Ürün Uygulayıcı Eğitim Programı	14	351
Yeşil Yıldız Uygulayıcı Personel Sertifika Programı	2	21
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	7	53
LPG Otogaz İstasyonu Taşıt Dolum Personeli (Pompacı) Eğitimi	11	111
TOPLAM	34	536

Bursa Şube

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
A-2 Tipi Mühendislik Akustiği Sertifika Eğitim Programı	1	7
Bilirkişilik Temel Eğitimi	5	74
Biyosidal Ürün Uygulayıcı Eğitim Programı	5	88
Atıksu Arıtma Tesisi Operatörü Bilgilendirme Eğitimi	1	12
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	2	16
TOPLAM	14	197

Kocaeli Şube

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
AB SEVESO II&III Direktifleri, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi Ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik - Sanayici Yükümlülükleri, Bildirim Sistemi (SEVESO ve BEKRA) - Kaza Senaryoları, Kantitatif Risk Değerlendirme Metotları Eğitimi	1	9
Bilirkişilik Temel Eğitimi	1	19
Atıksu Arıtma Tesisi Operatörü Bilgilendirme Eğitimi	2	12
Biyosidal Ürün Uygulayıcı Eğitim Programı	7	71
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	5	31
LPG Otogaz İstasyonu Taşıt Dolum Personeli (Pompacı) Eğitimi	3	25
TOPLAM	19	167

İstanbul Şube

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
A-1 Tip Temel Eğitim ve Saha Ölçümleri Sertifika Eğitim Programı	3	16
A-2 Tipi Mühendislik Akustiği Sertifika Eğitim Programı	5	63
C-1 Tipi Bina Akustiği Sertifika Programı	2	21
Atıksu Arıtma Tesisi Operatörü Bilgilendirme Eğitimi	1	12
Bilirkişilik Temel Eğitimi	2	30
Yeşil Yıldız Uygulayıcı Personel Sertifika Programı	1	7
AB SEVESO II&III Direktifleri, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi Ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik - Sanayici Yükümlülükleri, Bildirim Sistemi (SEVESO ve BEKRA) - Kaza Senaryoları, Kantitatif Risk Değerlendirme Metotları	1	12
Asbest Söküm Çalışanı Eğitimi	3	36
Kurumsal Karbon Ayak İzinin Hesaplanması: ISO 14064-1:2006 Standardı Çerçevesinde Sera Gazları Emisyonlarının Ve Uzaklaşmalarının Kuruluş Seviyesinde Hesaplanması Ve Raporlanması Temel Eğitimi	1	11
Tesislere Yönelik İleri Seviye Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması Ve Doğrulanması Eğitimi	1	7
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	6	52
LPG Otogaz İstasyonu Taşıt Dolum Personeli (Pompacı) Eğitimi	21	255
TOPLAM	47	522

İzmir Şube

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
A-1 Tipi Temel Eğitim ve Saha Ölçümleri Sertifika Eğitim Programı	2	20
A-2 Tipi Mühendislik Akustiği Sertifika Eğitim Programı	9	163
B-1 Tipi Endüstriyel Gürültü Rapor/Haritalama Sertifika Programı	2	20
B-2 Tipi Ulaşım Sektörü Gürültü Haritalama Sertifika Programı	2	13
C-1 Tipi Bina Akustiği Sertifika Programı	6	63
C-2 Tipi Eylem Planlarının Hazırlanması Sertifika Programı	1	9
Bilirkişilik Temel Eğitimi	2	22
Atıksu Arıtma Tesisi İşletme Personeli Bilgilendirme Eğitimi	2	21
Atıksu Arıtma Tesisi İşletme Personeli Bilgilendirme Eğitimi (Uzaktan Eğitim)	1	12
Biyosidal Ürün Uygulayıcı Eğitim Programı	3	43
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	5	50
Tıbbi Atık Personeli Bilgilendirme Eğitimi	1	15
Tıbbi Atık Personeli Bilgilendirme Eğitimi (Uzaktan Eğitim)	1	37
Tarımsal Bazlı Biogaz Tesisleri Tasarım ve İşletimi Eğitimi	1	10
TOPLAM	38	498

Mersin Şube

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
A-2 Tipi Mühendislik Akustiği Sertifika Eğitim Programı	1	6
Bilirkişilik Temel Eğitimi	1	6
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	5	37
LPG Otogaz İstasyonu Taşıt Dolum Personeli (Pompacı) Eğitimi	19	191
TOPLAM	26	240

Samsun Şube

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
A-2 Tipi Mühendislik Akustiği Sertifika Eğitim Programı	1	9
Bilirkişilik Temel Eğitimi	1	13
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	6	65
LPG Otogaz İstasyonu Taşıt Dolum Personeli (Pompacı) Eğitimi	6	54
TOPLAM	14	141

Aydın İl Temsilciliği

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
LPG Otogaz İstasyonu Taşıt Dolum Personeli (Pompacı) Eğitimi	2	20
TOPLAM	2	20

Denizli İl Temsilciliği

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	1	10
TOPLAM	1	10

Diyarbakır İl Temsilciliği

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
A-2 Tipi Mühendislik Akustiği Sertifika Eğitim Programı	1	10
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	1	20
TOPLAM	2	30

Düzce İl Temsilciliği

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
Bilirkişilik Temel Eğitimi	1	18
TOPLAM	1	18

Gaziantep İl Temsilciliği

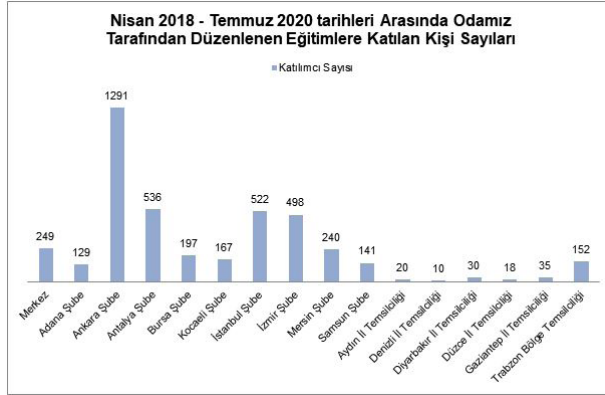
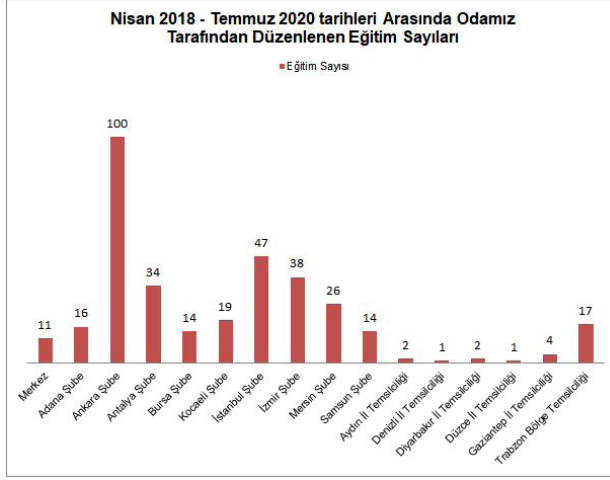
Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
LPG Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür Eğitimi (3 Gün)	4	35
TOPLAM	4	35

Trabzon Bölge Temsilciliği

Eğitimin Adı	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
A-1 Tip Temel Eğitim Ve Saha Ölçümleri Sertifika Eğitim Programı	1	1
A-2 Tipi Mühendislik Akustiği Sertifika Eğitim Programı	1	9
Bilirkişilik Temel Eğitimi	1	10
LPG Otogaz İstasyonu Taşıt Dolu Personeli (Pompacı) Eğitimi	14	132
TOPLAM	17	152

Nisan 2018 - Temmuz 2020 tarihleri arasında Odamız tarafından düzenlenmiş eğitimlerin ve katılımcıların sayılarını aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
Merkez	11	249
Adana Şube	16	129
Ankara Şube	100	1291
Antalya Şube	34	536
Bursa Şube	14	197
Kocaeli Şube	19	167
İstanbul Şube	47	522
İzmir Şube	38	498
Mersin Şube	26	240
Samsun Şube	14	141
Aydın İl Temsilciliği	2	20
Denizli İl Temsilciliği	1	10
Diyarbakır İl Temsilciliği	2	30
Düzce İl Temsilciliği	1	18
Gaziantep İl Temsilciliği	4	35
Trabzon Bölge Temsilciliği	17	152
TOPLAM	346	4235

14. DÖNEM MALİ DURUM

HS.KODU	GELİRLER HESABI	2018 YILI TAHMİNİ GELİR	2018 YILI GERÇEKLEŞEN	%	2019 YILI TAHMİNİ GELİR	2019 YILI GERÇEKLEŞEN	%
600.01	ÜYE KAYIT ÖDENTİLERİ	1.000.000,00	1.624.972,77	1,62	1.100.000,00	1.432.750,59	1,30
600.02	HİZMET KARŞILIĞI GELİRLER	500.000,00	390.938,60	0,78	550.000,00	343.894,55	0,63
600.03	YAYIN GELİRLERİ	100.000,00	30.820,00	0,31	110.000,00	261.150,00	2,37
600.04	DİĞER GELİRLER	20.000,00	29.395,70	1,47	22.000,00	18.044,42	0,82
600.05	ŞUBE GELİRLERİ	1.900.000,00	1.547.238,06	0,81	2.090.000,00	1.579.946,15	0,76
	ANKARA ŞUBE GELİRLERİ	353.000,00	392.479,20		388.300,00	391.842,63	
	İSTANBUL ŞUBE GELİRLERİ	400.000,00	348.865,50		440.000,00	385.392,62	
	İZMİR ŞUBE GELİRLERİ	300.000,00	248.815,46		330.000,00	277.118,40	
	ANTALYA ŞUBE GELİRLERİ	144.000,00	182.297,50		158.400,00	123.038,00	
	ADANA ŞUBE GELİRLERİ	122.000,00	51.236,00		134.200,00	87.872,00	
	SAMSUN ŞUBE GELİRLERİ	137.000,00	61.156,12		150.700,00	60.087,00	
	KOCAELİ ŞUBE GELİRLERİ	161.000,00	90.321,20		177.100,00	73.605,04	
	BURSA ŞUBE GELİRLERİ	143.000,00	87.761,50		157.300,00	104.203,30	
	MERSİN ŞUBE GELİRLERİ	140.000,00	84.305,58		154.000,00	76.787,16	
600.06	TEMSİLCİLİK GELİRLERİ	150.000,00	77.855,50	0,52	165.000,00	83.749,00	0,51
602.	DİĞER GELİRLER	50.000,00	54.340,77	1,09	55.000,00	66.968,48	1,22
642.	FAİZ GELİRLERİ	5.000,00	0,00	0,00	5.500,00	0,00	0,00
646.	KUR FARKI GELİRLERİ	10.000,00	45.297,58	4,53	11.000,00	3.037,42	0,28
649.	DİĞER OLAĞAN GELİR	0,00	0,00		0,00	0,00	
	GENEL TOPLAM	3.735.000,00	3.800.858,98	1,02	4.108.500,00	3.789.540,61	0,92

HESAP KODU	ÇMO TASLAK BÜTÇE	2018 YILI TAHMİNİ GİDER	2018 YILI GERÇEKLE- ŞEN	%	2019 YILI TAH- MİNİ GİDER	2019 YILI GERÇEKLE- ŞEN	%
770.01	YÖNETİM GİDERLERİ	90.000,00	111.401,98	1,24	99.000,00	76.936,16	0,78
770.01.01	Yönetici Ücret Ve Giderleri	0,00	0,00		0,00	0,00	
770.01.02	Yönetim Kurulu Oturum Giderleri	0,00	0,00		0,00	0,00	
770.01.03	Yönetim Kurulu Yolluk Giderleri	30.000,00	65.036,76		33.000,00	52.713,57	
770.01.04	Yönetim Kurulu Temsil Ve Ağırlama Giderleri	20.000,00	11.938,87		22.000,00	10.883,36	
770.01.05	Yönetim Kurulu Toplantı Giderleri	20.000,00	18.910,48		22.000,00	10.152,97	
770.01.06	Onur Kurulu Toplantı Ve Yolluk Giderleri	2.000,00	699,49		2.200,00	0,00	
770.01.07	Denetleme Kurulu Toplantı Ve Yolluk Giderleri	15.000,00	13.661,38		16.500,00	1.926,26	

770.01.08	Sigorta Giderleri (Sorumluluk Sigortası)	3.000,00	1.155,00		3.300,00	1.260,00	
770.02	PERSONEL GİDERLERİ	650.000,00	639.929,70	0,98	715.000,00	754.792,79	1,06
770.02.01	Personel Ücret Ve Giderleri	500.000,00	477.695,14		550.000,00	616.157,31	
770.02.02	SGK Primi İşveren Hissesi	120.000,00	106.269,66		132.000,00	138.635,48	
770.02.03	Kidem Ve İhbar Tazminatları	30.000,00	55.964,90		33.000,00	0,00	
770.03	DIŞARIDAN SAĞ.FAYDA HİZM.GİD.	175.000,00	166.592,56	0,95	192.500,00	203.537,11	1,06
770.03.01	Elektrik Giderleri	5.000,00	4.192,60		5.500,00	5.087,30	
770.03.02	Su Giderleri	5.000,00	2.853,26		5.500,00	1.665,06	
770.03.03	Isınma Giderleri	5.000,00	3.141,00		5.500,00	4.680,90	
770.03.04	Müşavirlik Ve Danışmanlık Giderleri	80.000,00	65.768,43		88.000,00	82.293,98	
770.03.05	Kargo ve Posta Giderleri	40.000,00	40.943,91		44.000,00	46.804,17	
770.03.06	Gsm, Sabit Hat ve İnternet Hizmet Giderleri	20.000,00	30.332,86		22.000,00	41.763,45	
770.03.07	Bileşim Hizmeti Giderleri	20.000,00	19.360,50		22.000,00	21.242,25	
770.04	ÇEŞİTLİ GİDERLER	265.000,00	200.498,12	0,76	291.500,00	273.638,92	0,94
770.04.01	Şehir İçi Seyahat Ve Ulaşım Giderleri	10.000,00	1.892,36		11.000,00	3.333,50	
770.04.02	Bakım Ve Onarım Giderleri	10.000,00	8.341,80		11.000,00	146.650,20	
770.04.03	Yolluk Harcırah Giderleri	10.000,00	6.446,09		11.000,00	3.492,55	
770.04.04	Bilgisayar Sarf Malzeme Giderleri	15.000,00	14.863,67		16.500,00	9.486,24	
770.04.05	Kırtasiye Giderleri	35.000,00	14.336,73		38.500,00	31.099,62	
770.04.06	Büro Malzeme Ve Diğer Giderler	25.000,00	3.717,91		27.500,00	5.403,10	
770.04.07	Dava, Mahkeme Ve Noter Giderleri	50.000,00	76.875,87		55.000,00	26.812,22	
770.04.08	Gider Kaydedilen Demirbaşlar	10.000,00	1.318,93		11.000,00	2.889,76	
770.04.09	Mutfak Giderleri	30.000,00	31.732,34		33.000,00	6.250,36	
770.04.10	Sigorta Giderleri	25.000,00	1.149,75		27.500,00	1.061,28	
770.04.11	Gecikme Ve Para Cezaları	5.000,00	10.261,52		5.500,00	41,14	
770.04.12	Diğer Çeşitli Giderler	40.000,00	29.561,15		44.000,00	37.118,95	
770.05	AMACA YÖNELİK GİDERLER	270.000,00	273.001,83	1,01	297.000,00	328.788,14	1,11
770.05.01	Genel Kurul Giderleri	140.000,00	178.670,14		0,00	0,00	
770.05.02	Kongre Giderleri	0,00	0,00		154.000,00	272.244,31	
770.05.03	Örgüt İçi Toplantı Giderleri	20.000,00	36.612,99		22.000,00	15.505,30	
770.05.04	Öğrenci Etkinlikleri Giderleri	40.000,00	0,00		44.000,00	199,99	
770.05.05	Çalıştay,Seminer, Sempozyum vb. Giderler	40.000,00	16.365,83		44.000,00	9.665,99	
770.05.06	Mesleki Tanıtım Giderleri	20.000,00	39.204,74		22.000,00	28.977,75	
770.05.07	Eğitim ve Kurs Giderleri	10.000,00	2.148,13		11.000,00	2.194,80	
770.06	YAYIN VE BASIM GİDERLERİ	120.000,00	73.046,84	0,61	132.000,00	200.692,04	1,52
770.07	VERGİ, RESİM VE HARÇLAR	5.000,00	7.421,50	1,48	5.500,00	2.695,84	0,49

770.08	ŞUBE VE TEMSİLCİLİK GİDERLERİ	1.868.250,00	1.790.698,96	0,96	2.055.075,00	2.068.064,12	1,01
770.08.01	ŞUBE GİDERLERİ	1.768.250,00	1.738.134,48		1.945.075,00	2.023.062,70	
770.08.01.01	ANKARA ŞUBE GİDERLERİ	300.500,00	337.828,41		330.550,00	415.806,16	
770.08.01.02	İSTANBUL ŞUBE GİDERLERİ	400.000,00	379.824,10		440.000,00	417.187,29	
770.08.01.03	İZMİR ŞUBE GİDERLERİ	300.000,00	236.190,93		330.000,00	305.150,71	
770.08.01.04	ANTALYA ŞUBE GİDERLERİ	144.000,00	147.636,86		158.400,00	154.346,51	
770.08.01.05	ADANA ŞUBE GİDERLERİ	120.750,00	132.258,36		132.825,00	149.070,34	
770.08.01.06	SAMSUN ŞUBE GİDERLERİ	130.350,00	133.091,65		143.385,00	154.465,02	
770.08.01.07	KOCAELİ ŞUBE GİDERLERİ	140.750,00	137.415,75		154.825,00	147.830,59	
770.08.01.08	BURSA ŞUBE GİDERLERİ	116.750,00	100.040,46		128.425,00	137.022,15	
770.08.01.09	MERSİN ŞUBE GİDERLERİ	115.150,00	133.847,96		126.665,00	142.183,93	
770.08.02	TEMSİLCİLİK GİDERLERİ	100.000,00	52.564,48		110.000,00	45.001,42	
770.09	TMMOB HİSSESİ	100.000,00	54.812,38	0,55	110.000,00	56.888,70	0,52
770.10	AMORTİSMAN VE TÜKETİM PAYI	20.000,00	68.199,39	3,41	22.000,00	10.276,75	0,47
770.11	FİNANSMAN GİDERLERİ	50.000,00	80.621,75	1,61	55.000,00	57.969,00	1,05
770.12	KUR FARKI GİDERLERİ	2.000,00	2.172,10	1,09	2.200,00	0,00	0,00
		3.615.250,00	3.468.397,11	0,96	3.976.775,00	4.034.279,57	1,01

14. DÖNEM ÜYE PROFİLİMİZ

Giderek büyüyen Odamızda bugün faal üye sayımız 12 bin 891, istifa eden üye sayımız 914'dir. Şube ve temsilciliklerimizde daimi çalışan personel sayısı ise 21'dir.

ÜNİVERSİTELER	SAYILARI
ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ	8
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	297
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	230
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	256
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	10
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	740
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	27
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	185
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	78
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	24
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	75
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	378
BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	66
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	809
ÇANAKKALE ONSEKİZMART ÜNİVERSİTESİ	74
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	634
DENİZ HARP OKULU OŞİNOGRAFI BÖLÜMÜ	5
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	907
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	5
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ	67
ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2
FATİH ÜNİVERSİTESİ	105
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	440
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	1
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	7
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	331
HOCA AHMET YESEVİ TÜRK-KAZAK	4
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	710
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	430
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	48
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	20
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	1
KKTC ULUSLARARASI KIBRIS ÜNİVERSİTESİ	5
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	578
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	5
MANAS ÜNİVERSİTESİ	3
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	191
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	435
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	1
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	142
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	5
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	17
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	5
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	166
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	1101
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	723
ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	6

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	42
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	747
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	488
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	430
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	211
TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	35
UKRAYNA ULUSAL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1
ULUSLARARASI KIBRIS ÜNİVERSİTESİ	1
VAN YÜZÜNCÜYIL ÜNİVERSİTESİ	2
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	418
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	20
MİCHEL DE MONTAİGNE-BORDEAUX 3 ÜNİVERSİTESİ	1
EGE ÜNİVERSİTESİ	2
BELİRSİZ	136
TOPLAM(31 Temmuz 2020 tarihine kadar)	12.891

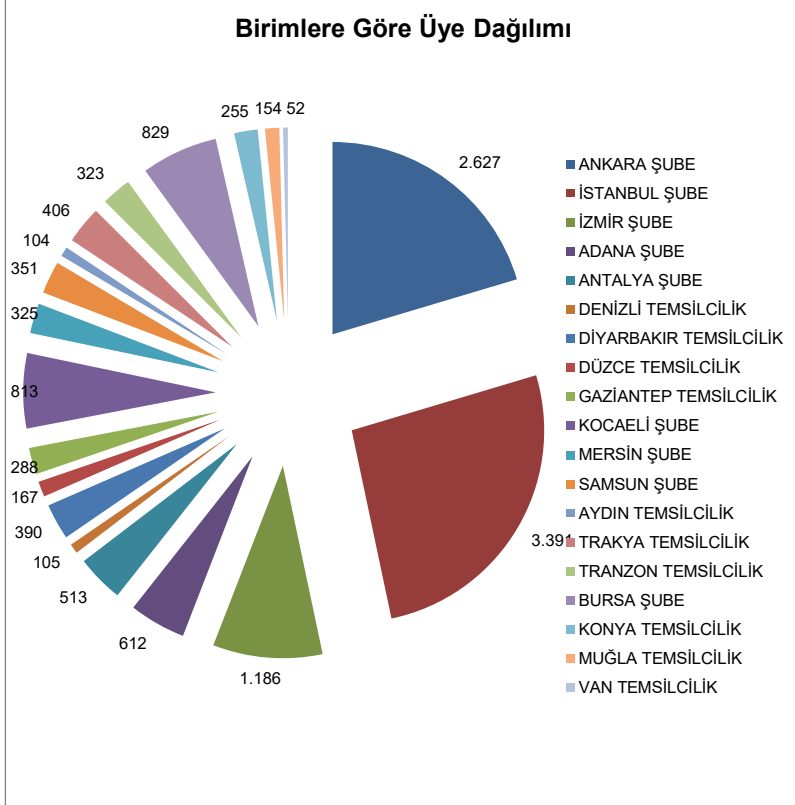
BİRİM	ÖĞRENCİ ÜYE SAYISI
ANKARA ŞUBE	15
İSTANBUL ŞUBE	58
İZMİR ŞUBE	149
ANTALYA ŞUBE	154
ADANA ŞUBE	202
KOCAELİ ŞUBE	32
SAMSUN ŞUBE	33
BURSA ŞUBE	128
MERSİN ŞUBE	5
TRABZON BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ	0
TRAKYA BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ	108
AYDIN TEMSİLCİLİĞİ	0
DENİZLİ TEMSİLCİLİĞİ	20
DİYARBAKIR TEMSİLCİLİĞİ	1
DÜZCE TEMSİLCİLİĞİ	25
GAZİANTEP TEMSİLCİLİĞİ	1
KONYA TEMSİLCİLİĞİ	0
MUĞLA TEMSİLCİLİĞİ	0
VAN TEMSİLCİLİĞİ	2
TOPLAM(31 Temmuz 2020 tarihine kadar)	933

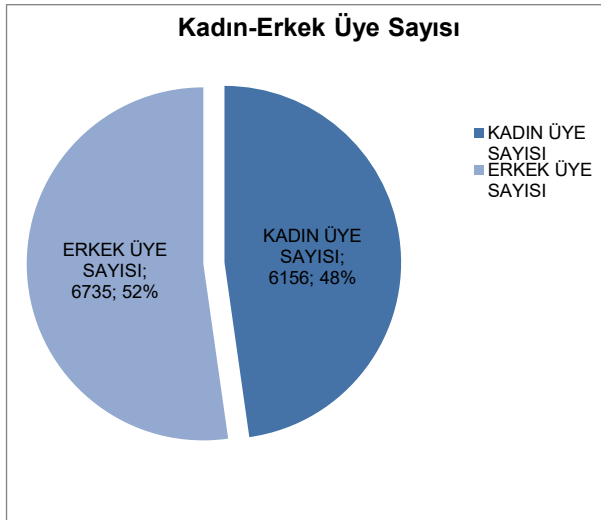
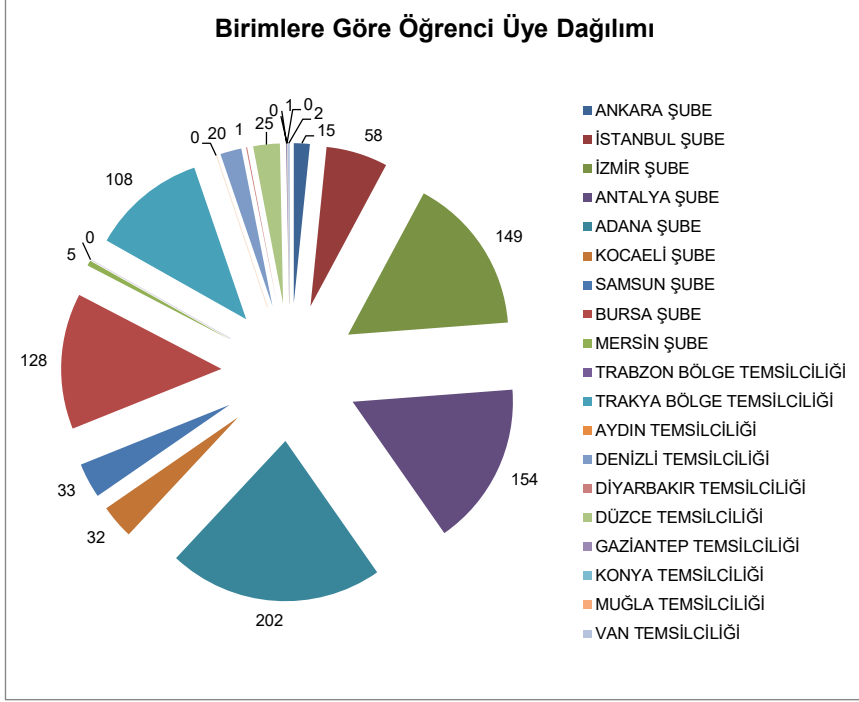
BİRİM	ÜYE SAYISI
ANKARA ŞUBE	2.627
İSTANBUL ŞUBE	3.391
İZMİR ŞUBE	1.186
ADANA ŞUBE	612
ANTALYA ŞUBE	513
DENİZLİ TEMSİLCİLİK	105
DİYARBAKIR TEMSİLCİLİK	390
DÜZCE TEMSİLCİLİK	167
GAZİANTEP TEMSİLCİLİK	288
KOCAELİ ŞUBE	813
MERSİN ŞUBE	325
SAMSUN ŞUBE	351
AYDIN TEMSİLCİLİK	104
TRAKYA TEMSİLCİLİK	406
TRANZON TEMSİLCİLİK	323
BURSA ŞUBE	829
KONYA TEMSİLCİLİK	255
MUĞLA TEMSİLCİLİK	154
VAN TEMSİLCİLİK	52
TOPLAM(31 Temmuz 2020 tarihine kadar)	12.891

YIL	KAYIT OLAN ÜYE SAYISI
2018	358
2019	516
2020 (31.07.2020 tarihine kadar)	147

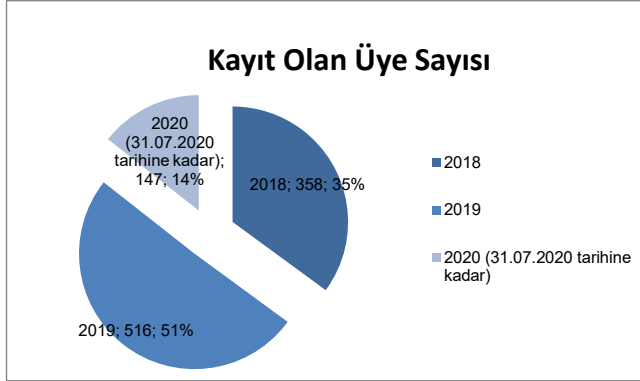
YIL	İSTİFA EDEN ÜYE SAYISI
2018	347
2019	441
2020 (31 Temmuz 2020 tarihine kadar)	126

YAŞ ARALIKLARI	ÜYE SAYISI
20 - 25	244
25 - 30	2598
30 - 35	3361
35 - 40	2869
40 - 45	1989
45 - 50	919
50 - 55	457
55 - 60	239
60 - 65	31
Yaş Aralıkları Kayıtlı Olmayan Üye Sayısı	184
TOPLAM(31 Temmuz 2020 tarihine kadar)	12.891

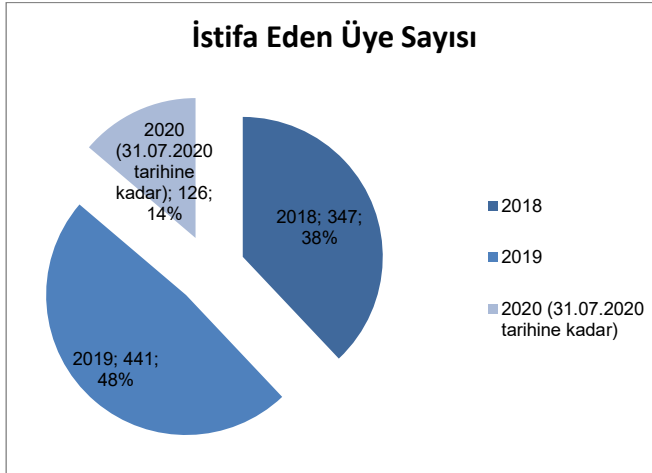

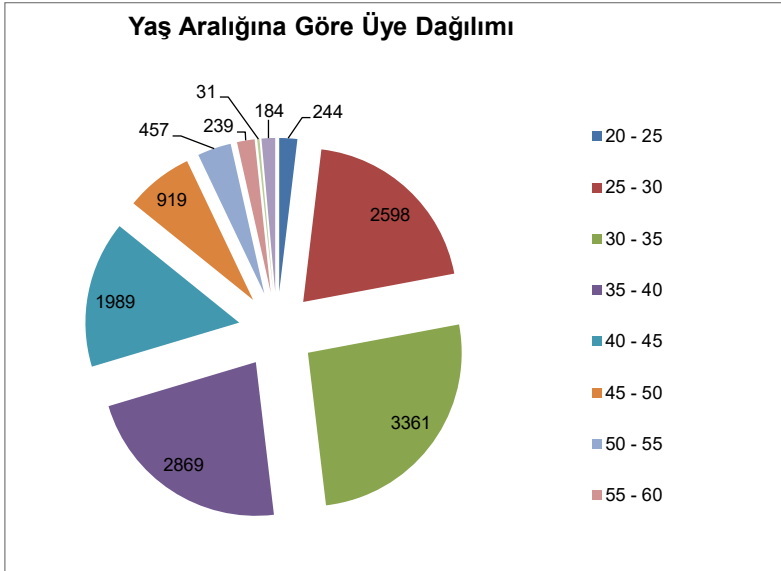
YIL	KAYIT OLAN ÜYE SAYISI
2018	358
2019	516
2020 (31.07.2020 tarihine kadar)	147

YIL	İSTİFA EDEN ÜYE SAYISI
2018	347
2019	441
2020 (31 Temmuz 2020 tarihine kadar)	126

YAŞ ARALIKLARI	ÜYE SAYISI
20 - 25	244
25 - 30	2598
30 - 35	3361
35 - 40	2869
40 - 45	1989
45 - 50	919
50 - 55	457
55 - 60	239
60 - 65	31
Yaş Aralıkları Kayıtlı Olmayan Üye Sayısı	184
TOPLAM(31 Temmuz 2020 tarihine kadar)	12.891

14. DÖNEM PERSONEL LİSTESİ

GENEL MERKEZ

ADEM YILDIZ

CEM YENİLMEZ

DERYA TAÇYILDIZ

GÜL DENİZ DUYAR

IŞIL ARSLAN ÇELEBİ

NURCAN ALTUNDAŞAR

SENEM KAMIŞ

TÜLAY KOÇ

ADANA ŞUBE

FADİME DOĞAN

ANKARA ŞUBE

CEM ŞAHİN

DENİZ TEMÜRTÜRKAN

ANTALYA ŞUBE

YUSUF KOZ (30.06.2020 tarihine kadar)

AHMET SEVİNÇ (03.07.2020 tarihinden itibaren)

BURSA ŞUBE

ESRA DEMİR

KOCAELİ ŞUBE

DENİZ ÇAMUR

MERSİN ŞUBE

SİBEL BAYRAM

SAMSUN ŞUBE

ÖZGE GÖKSU

İSTANBUL ŞUBE

MERYEM AYTUMUR

SEDAT DUREL

TARKAN KILIÇ

İZMİR ŞUBE

SELMA AKDOĞAN

AYŞEGÜL GÜDER (11.06.2019 tarihinden itibaren)

Oda Genel Merkez, Şube ve Temsilciliklerimizde çalışan, görevine halen devam eden ve aramızdan ayrılan tüm çalışanlarımıza verdikleri emek için teşekkür ederiz.

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Onlar sevdalarını, umutlarını, dostlarını, kardeşlerini, yoldaşlarını, gülüşlerini, sevinçlerini, gözyaşlarını, meslektaşlarını, eşlerini, kavgalarını ve yarınlarını bizlere bırakıp gittiler.

Işıklar içinde uyusunlar...

SERDAR SORUCU

BERFU TURAL SÖNMEZ

İBRAHİM ENDER ALP

EMİN MİTHAT ALTUNDAĞ

GAYE TUNCA

ZEKİYE ALKAN SUNGUR

MEHMET COŞKUN

MESLEKTAŞIMIZ SERDAR SORUCU YAŞAMINI YİTİRDİ!

Odamız Antalya Şube üyesi Serdar SORUCU 18 Temmuz 2018 tarihinde elim bir kaza sonucu hayatını kaybetmiştir. 2007 yılı Akdeniz Üniversitesi mezunu Serdar SORUCU'nun ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

ODAMIZ ÜYESİ BERFU TURAL SÖNMEZ 'İ KAYBETTİK!

Odamız İzmir Şube üyesi Berfu TURAL SÖNMEZ 01 Ocak 2019 tarihinde hayatını kaybetmiştir. 2000 yılı Dokuz Eylül Üniversitesi mezunu Berfu TURAL SÖNMEZ 'in ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

MESLEKTAŞIMIZ İBRAHİM ENDER ALP'İ KAYBETTİK

Meslektaşımız, aynı zamanda Odamızın Diyarbakır Temsilciliği'nde aktif görev alan; Ender Alp arkadaşımız 15 Haziran 2019 tarihinde iş kazası geçirmesi sebebiyle Diyarbakır'da 4 gündür yoğun bakımdaydı. Meslektaşımız İbrahim Ender ALP' in bugün vefat haberini aldık. Kaybetmenin derin üzüntüsü içerisindeyiz. Öncelikle ailesi olmak üzere tüm sevenlerine baş sağlığı diliyoruz.

ODAMIZ ÜYESİ EMİN MİTHAT ALTUNDAĞ'I KAYBETTİK!

Bir süredir hastalıkla savaştan, Odamız 1344 sicil nolu üyesi Emin Mithat ALTUNDAĞ'ı 06.03.2020 tarihinde kaybettik. Emin Mithat ALTUNDAĞ'ın ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

(Gaye TUNCA)

MESLEKTAŞLARIMIZ GAYE TUNCA'YI VE ZEKİYE ALKAN SINGUR'U KAYBETTİK

Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yağmur nedeniyle kayganlaşan yolda; Çevre Mühendisi Emrah Güneş yönetimindeki otomobil, kontrolden çıkarak bariyerlere çarptı. Çarpmanın etkisiyle bariyer, yan dönen otomobile saplandı. Otomobilin arka koltuğundaki Çevre Mühendisi Gaye Tunca tüm müdahalelere rağmen hayatını kaybetti. Kaza sonucunda, diğer Meslektaşlar Emrah Güneş ile Zekiye Sungur ise yaralanarak Çorlu Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Kazada ağır yaralanan Zekiye Alkan Sungur ise tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetti.

(Zekiye Alkan SINGUR)

Meslektaşlarımız Gaye Tunca'nın ve Zekiye Alkan Sungur'un ailelerine ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz. Diğer Meslektaşımız Emrah Güneş için de acil şifalar diliyoruz.

MESLEKTAŞIMIZ MEHMET COŞKUN'U KAYBETTİK!

Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü 1996 yılı mezunu meslektaşımız ve Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şube üyemiz (Sicil No 2384) Mehmet COŞKUN'un, 31.01.2020 tarihinde sabah saatlerinde Rusya'nın Oryol Bölgesinde Mtsenks kentinde arıtma tesisi kurulumu için bulunduğu bir fabrikada gaz sıkışması nedeniyle meydana gelen patlamada yaşamını yitirdiğini derin bir üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz.

Çevre Mühendisleri Odası olarak meslektaşımıza Allah'tan rahmet diler ve ailesi başta olmak üzere tüm sevenlerine başsağlığı dileriz.